UNIVERSITETET I BERGEN

Styre:	Fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet	**Dato:**	24.11.2017
Styresak:	61/17	**Arkivsaksnr:**	2015/12606-RAL
Møtedato:	05.12.2017		

Videreføring av HF2018 som emneporteføljeprosjekt

Dokumenter i saken:

- Styringsgruppens reviderte anbefalinger: http://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/hf2018_styringsgruppens_reviderte_anbefalinger.pdf
- Fakultetsstyresaker 44/15, 62/15, 67/15, 55/16, 70/16, 11/17 og 12/17: http://www.uib.no/hf/24407/fakultetsstyret
- UU-sak 64/17 (vedlegg 1)
- Opprettingssøknadene fra HF (vedlegg 2)
- Vurdering fra programopprettingskomite og tilsvar fra HF (BA-programmene) (vedlegg 3)
- Vurderingsrapport fra programopprettingskomiteen, Ma-programmene (vedlegg 4)
- Studietilsynsforskriften: https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-02-07-137
- UiBs Handlingsplan for kvalitet i utdanningen: http://www.uib.no/nb/strategi/110057/handlingsplan-kvalitet-i-utdanning-2017%E2%80%932022

HF2018 sin prosjektnettside: http://www.uib.no/hf/2018

Bakgrunn i saken

Vi viser til tidligere fakultetsstyresaker om studieporteføljeprosjektet HF2018, og da spesielt sak 70/16, der fakultetsstyret gjorde vedtak om hvilke studieprogram som skulle opprettes som resultat av HF2018 (se også Styringsgruppens reviderte anbefalinger). Etter en justering av vedtaket i sak 70/16, ble de planlagte programmene knyttet til institutt for fremmedspråk utsatt til 2019.

De øvrige programmene som ble vedtatt var knyttet til LLE og AHKR, og arbeidet med å utvikle studieplaner og søknader om oppretting begynte i januar 2017.

Tabellen viser program som ble søkt opprettet i 2018 og hvilke eksisterende program som erstattes.

Planlagte studieprogram i HF2018	**Erstatter følgende eksisterende studieprogram**
Bachelorprogram i historie og kulturvitenskap	Bachelor i historie, bachelor i kulturvitenskap
Bachelorprogram i nordisk	Bachelor i nordisk språk og litteratur, bachelor i norsk som andrespråk, bachelor i norrøn filologi
Bachelorprogram i kunsthistorie, gresk og latin	Bachelor i kunsthistorie, bachelor i latin, bachelor i gresk
Bachelorprogram i samtidskultur	Bachelor i digital kultur, bachelor i teatervitenskap, bachelor i kunsthistorie
Masterprogram i historie og kulturvitenskap	Master i historie, master i kulturvitenskap
Masterprogram i nordisk	Master i nordisk språk og litteratur, Master i norrøn filologi
Masterprogram i klassisk filologi	Master i gresk, master i latin

Kort om søknadsprosessen og vedtaket i Utdanningsutvalget (UU)
Fakultetet sendte 29. august 2017 inn søknader om oppretting av ovennevnte fire bachelorprogram og tre masterprogram. Søknadene ble lagt frem for Utdanningsutvalget (UU) den 16.11.2017, med forslag til vedtak som innbar at programmene ble anbefalt for oppretting i 2018 «under forutsetning av at Det humanistiske fakultet følger opp vurderingskomiteens innstilling og gjennomfører nødvendige krav om endringer».

Vurderingskomiteens innstilling, og dens krav om endringer, innebar at HF måtte utarbeide fullstendige opprettingssøknader for hver av studieretningene i programmene man søkte om, dvs. et relativt omfattende arbeid der fire BA-søknader og tre MA-søknader om oppretting av nye program måtte omarbeides og videreutvikles til ti BA-søknader og seks MA-søknader. Programmene ville i desember blitt meldt inn til Samordna opptak, men måtte så trekkes tilbake dersom søknadene i januar likevel ikke ble vurdert som tilfredsstillende og i tråd med vurderingskomiteens innstilling og krav.

Fakultetsledelsen vurderte en slik plan som ikke gjennomførbar. Det ville være et stort arbeid som skulle utføres av fagmiljøene innenfor et kort tidsrom. Risikoen for ikke å lykkes med å tilfredsstille vurderingskomiteens krav var til stede, og fakultetet kunne risikere å måtte trekke programmene fra utlysning sent i januar. Fakultetsledelsens betenkninger med en slik plan ble formidlet til Utdanningsutvalget, som i lys av dette kom til at de ikke kunne anbefale oppretting av programmene i 2018.

Vedtaket ble at UU, bortsett fra å tilrå nedlegging av master i arabisk, ikke ville tilrå Universitetsstyret å opprette de syv studieprogrammene som var fremmet fra HF. Én representant stemte mot vedtaket.

Umiddelbare konsekvenser av Utdanningsutvalgets vedtak
UUs vedtak innebærer i første omgang at de omsøkte programmene ikke kan opprettes i 2018. Dette betyr at fakultetet i 2018 viderefører de eksisterende BA- og MA-programmene i nordisk, norsk som andrespråk, norrøn filologi, kunsthistorie, teatervitenskap, digital kultur, klassisk (gresk og latin), historie og kulturvitenskap (se tabell over).

De berørte studieprogrammene må foreta en oppdatering av sine studieplaner for eksisterende program slik at disse stemmer overens med emneporteføljen som gjelder fra høsten 2018. Andre endringer og utbedringer i læringsutbyttebeskrivelser o.a. som har kommet frem i arbeidet med opprettingssøknadene og studieplanene vedlagt disse, bør også innarbeides i studieplanene for eksisterende program.

Endringer i emneporteføljen, med rasjonalisering av valgemner, utvikling av undervisnings- og vurderingsformer og oppretting av fellesemner, implementeres som planlagt. Emneporteføljen knyttet til kunsthistorie bør likevel antagelig vurderes særskilt når BA i Samtidskultur og BA i Kunsthistorie, gresk og latin ikke opprettes, da det ikke lenger er grunnlag for å formalisere kunsthistorie som to ulike studieretninger.

Alle studieprogram ved UiB skal drives av et programstyre som har ansvar for faglig utvikling, kvalitetssikring, evaluering og oppfølging. De planlagte tverrfaglige programmene har fått opprettet programstyrer som har stått ansvarlige for de innsendte søknadene og studieplanene. Slik felles programstyrer for beslektede/nærliggende fag som samarbeider om fellesemner sikrer et bredere tverrfaglig blikk på utdanningene, samtidig som det gir en nødvendig ramme og fellesarena for kvalitetssikring og videre utvikling av fellesemnene som nå opprettes. Tverrfaglige programstyrer bør derfor, slik fakultetet ser det, videreføres for de fagene som fra høsten 2018 samarbeider om deler av utdanningsløpene ved hjelp av fellesemner. Et slikt felles programstyre finnes allerede for studieprogrammene knyttet til nordisk og for gresk og latin.

Bakgrunnen for UUs vedtak og programopprettingskomiteens (vurderingskomiteens) vurderinger

Utdanningsutvalget (UU) ved UiB behandler og vurderer oppretting av nye studieprogram og gir eventuelt en anbefaling om oppretting overfor Universitetsstyret. I 2016 opprettet UiB en programopprettingskomite som gjennomgår innkomne søknader om programoppretting, som ledd i institusjonens kvalitetssikring av nye program.

HFs søknader fra 29. august, ble derfor sendt til vurdering i den sentrale programopprettingskomiteen for gjennomgang og vurdering før de ble lagt frem for UU. Vurderingskomiteen hadde også en veiledende rolle i utviklingen av søknadene, ved at de gikk gjennom og kom med innspill til et førsteutkast av søknadene, studieplanene og emnebeskrivelsene i en møteserie med fagmiljøene ved HF i juni 2017. Vurderingskomiteens sekretariat ligger ved Studieadministrativ avdeling (SA).

I arbeidet med utvikling av modellen som ligger til grunn for programopprettingene i HF2018 var fakultetsledelsen i kontakt med UiB sentralt med noen generelle og overordnede spørsmål knyttet til modellen med overordnede programparaplyer med parallelle studieretninger og innslag av fellesemner mellom disse. Studieadministrativ avdeling fikk også kopi av den interne høringen ved HF, der modellen med parallelle studieretninger under en meir overordnet programparaply, ble lansert. Fakultetets forståelse av forskriftskrav og NOKUTs håndhevelse av disse, var at en slik struktur var innenfor studietilsynsforskriftens krav, samtidig som fakultetet var klar over at et tilsyn med studieprogrammene ville bli utført på studieretningsnivået.

Vurderingskomiteen har imidlertid ment at programmene ikke var forenlige med forskrifter og NOKUTs krav og tok utgangspunkt i en slik forståelse i sin første vurderingsrapport, datert 11.10.17. I tillegg legger komiteen vekt på at programmene ikke svarer på signalene i Meld. St. 16 Kultur for kvalitet i høyere utdanning, der «helhetlige og sammenhengende» studieprogram kommenteres som et område der institusjonene «ikke er helt i mål», og på UiBs handlingsplan for Kvalitet i

utdanningen: «UiB skal arbeide systematisk for å ha helhetlige studieprogram med godt samsvar mellom læringsutbyttebeskrivelser, undervisning, læringsaktiviteter, og vurderingsformer».

Etter et skriftlig motsvar fra HF (vedlagt) var UiB sentralt i kontakt med NOKUT og fikk da avklart at en paraplymodell som den HF hadde valgt, var både mulig og i tråd med NOKUTs håndhevelse av forskriftskravene.

I lys av denne informasjonen, gjorde vurderingskomiteen en ny vurdering av HFs program «som om de var selvstendige studieprogram» og leverte en ny rapport 06.11. 2017.

Fakultetets kommentar

Fakultetet tar Utdanningsutvalgets vurdering av saken til etterretning, og konstaterer at manglende informasjon fra UiB sentralt om paraplymodellen HF hadde valgt å jobbe med, har gjort arbeidet med oppretting av programmene i HF2018 mer krevende enn forutsett. Dersom fakultetet skulle arbeidet videre med programsøknadene mellom Utdanningsutvalgets møte og midten av januar, ville det vært en risiko for at modellen ikke vil fått støtte sentralt og at et videre arbeid i tråd med hovedstrukturen i programmene ikke vil lykkes. Arbeidet med søknader om oppretting er ressurskrevende både for fagmiljø og administrasjon.

Fakultetet ønsker derfor nå ikke å gå videre med søknader om formell oppretting av HF2018-programmene.

Til tross for at fakultetet ikke har kommet i havn med oppretting av de planlagte programmene, er det i de berørte miljøene ved AHKR, IF og LLE gjort et vesentlig arbeid med gjennomgang av emneportefølje, emnebeskrivelser, læringsutbyttebeskrivelser, undervisning- og vurderingsformer. Fellesemner har blitt utarbeidet, rasjonalisering av emneporteføljen har blitt gjennomført i mange av fagdisiplinene, og en ny bevissthet om muligheter for tverrfaglig samarbeid har som et resultat av arbeidet med HF2018 sprunget frem i mange av fagmiljøene ved HF.

Arbeidet som er gjennomført på emneporteføljen i prosessen med HF2018 har med andre ord vært fruktbart, og løsningen med å legge opprettingen av selve programmene til side anses av fakultetsledelsen som en akseptabel og bærekraftig løsning. Fagmiljøene har gjort en solid innsats med utvikling av både læringsutbyttebeskrivelser og emneportefølje. Resultatene som er oppnådd i gjennomgangen av emneporteføljen er gode og gir grunnlag for videre arbeid i samme retning. Studiekvaliteten i utdanningene ved HF vil være godt ivaretatt med en videreføring av disse resultatene innenfor rammen av den eksisterende programporteføljen ved fakultetet.

I lys av resultatene og erfaringene anbefaler fakultetet at HF2018 videreføres som et emneporteføljeprosjekt, mens man ikke går videre med oppretting av de planlagte programmene i HF2018.

Resultatene i form av økt tverrfaglig samarbeid, fellesemner og en trimmet emneportefølje må implementeres og videreutvikles innenfor den eksisterende programporteføljen ved HF.
Fakultetet anbefaler videre at programmene sikrer felles forvaltning av utdanningene gjennom felles programstyrer for program med fellesemner.

Miljø som ønsker å fortsette arbeidet med oppretting av planlagte HF2018-programmer, har mulighet til dette, og kan søke om oppretting på vanlig måte i 2019. Se Kvalitetshandboka.

Gjennomgang av det enkelte program som var vedtatt for oppretting i HF2018

BACHELOR I HISTORIE OG KULTURVITENSKAP

Planlagt program – opprettes ikke	Bachelor i historie og kulturvitenskap
Eksisterende program som videreføres	1) BA i historie 2) BA i kulturvitenskap
Planlagte fellesemner	HIK117 (15 sp)
Programstyre	Anbefales felles programstyre
Merknad/vurdering	Bør arbeides videre med tverrfaglig samarbeid.

BACHELOR I FREMMEDSPRÅK

Planlagt program – opprettes ikke	Bachelor i fremmedspråk
Eksisterende program som videreføres	1) BA i fransk 2) BA i italiensk 3) BA i russisk 4) BA i spansk språk og latinamerikastudier 5) BA i tysk
Planlagte fellesemner	SEK100 (10 sp) LITIF200 (5 sp)
Programstyre	Anbefales felles programstyre
Merknad/vurdering	Bør arbeides videre med tverrfaglig samarbeid.

BACHELOR I NORDISK SPRÅK OG LITTERATUR

Planlagt program – opprettes ikke	Bachelor i nordisk språk og litteratur
Eksisterende program som videreføres	1) BA i nordisk 2) BA i norsk som andrespråk 3) BA i norrøn filologi
Planlagte fellesemner	NOSPAN106 (15 sp) NOLI102/NOLI112 (10 SP) NOLI216/NOLI256 (15) (valgfritt i nordisk språk og litteratur)
Programstyre	Videreføring av nåværende felles programstyre
Merknad/vurdering	Bør arbeides videre med tverrfaglig samarbeid.

BACHELOR I SAMTIDSKULTUR

Planlagt program – opprettes ikke	Bachelor i samtidskultur
Eksisterende program som videreføres	1) BA i digital kultur 2) BA i kunsthistorie 3) BA i teatervitenskap
Planlagte fellesemner	SAMKUL100 (10 sp) SAMKUL201 (15 sp) (valgfritt i digital kultur)

Programstyre	
Merknad/vurdering	Fellesemner og programstyre må vurderes i lys av hva som blir emneporteføljen på kunsthistorie og i dialog med instituttet.

BACHELOR I KUNSTHISTORIE, GRESK OG LATIN

Planlagt program – opprettes ikke	Bachelor i Kunsthistorie, gresk og latin
Eksisterende program som videreføres	1) BA i kunsthistorie 2) BA i gresk 3) BA i latin
Planlagte fellesemner	KUN131 eller KUN132 (15 sp)
Programstyre	
Merknad/vurdering	Fellesemner og programstyre må vurderes i lys av hva som blir emneporteføljen på kunsthistorie og i dialog med instituttet.

BACHELOR I ØSTASIATISKE SPRÅK OG KULTURER

Planlagt program – opprettes ikke	Bachelor i østasiatiske språk og kulturer
Eksisterende program som videreføres	1) BA i japansk 2) BA i kinesisk
Planlagte fellesemner	-
Programstyre	Anbefales felles programstyre
Merknad/vurdering	

BACHELOR I ARABISK SPRÅK (MED MIDTØSTENS KULTUR/HISTORIE)

Planlagt program – opprettes ikke	Bachelor i arabisk språk (med midtøstens kultur/historie)
Eksisterende program som videreføres	1) BA i arabisk
Planlagte fellesemner	30 sp ARA/HIS-emner på 200-nivå
Programstyre	Anbefales programstyre med representanter både fra arabisk (IF) og midtøstens historie (AHKR).
Merknad/vurdering	Programmet gir god profilering av både arabiskstudiet og midtøsten-kompetansen som er sterk på historie ved UiB. Det bør arbeides videre med dette programmet både for å styrke arabiskstudiet og for å sikre god profilering av et studium der UiB har spesiell kompetanse, og som kan knyttes opp mot UiBs satsningsområde «Globale samfunnsutfordringer».

MASTER I HISTORIE OG KULTURVITENSKAP

Planlagt program – opprettes ikke	Master i historie og kulturvitenskap
Eksisterende program som videreføres	1) MA i historie 2) MA i kulturvitenskap
Planlagte fellesemner	HIK308 (15 sp)
Programstyre	Anbefales felles programstyre
Merknad/vurdering	Bør arbeides videre med tverrfaglig samarbeid.

MASTER I NORDISK

Planlagt program – opprettes ikke	Master i nordisk
Eksisterende program som videreføres	1) BA i nordisk språk og litteratur 2) BA i norrøn filologi
Planlagte fellesemner	NOLISP300 (15 sp)
Programstyre	Anbefales felles programstyre
Merknad/vurdering	Bør arbeides videre med tverrfaglig samarbeid.

MASTER I KLASSISK FILOLOGI

Planlagt program – opprettes ikke	Master i klassisk filologi
Eksisterende program som videreføres	1) MA i gresk 2) MA i latin
Planlagte fellesemner	KLA300 (15 sp)
Programstyre	Anbefales videreføring av felles programstyre
Merknad/vurdering	I HF2018 var det planlagt et fellesemne KULFI311 (15 sp) felles med MA i kunsthistorie. Dette emnet er ikkje omtalt i søknaden om oppretting av master i klassisk filologi.

Planlagte fellesemner i HF2018 – fellesemner på tvers av disiplinbaserte program

Enkelte av programmene som i HF2018 var planlagt videreført som disiplinbaserte program, var vedtatt med innslag av fellesemner med andre program. Det gjelder følgende tre fellesemner på masternivå. Disse fellesemnene implementeres på same måte som de andre fellesemnene i oversikten over.

LING311 (10 sp) / LINGMET (15 sp)

Fellesemne i lingvistikk masterprogrammene i engelsk (10 sp), spansk (15 sp), italiensk (15 sp), russisk (15 sp) og lingvistikk (15 sp).

KLA300 (15 sp)

Felles prosjektskisseemne mellom MA i gresk og MA i latin.

SAMKUL301 (15 sp)

Fellesemne mellom MA i teatervitenskap, MA i kunsthistorie og MA i digital kultur. Fellesemnet bør vurderes i lys av hva som blir emneporteføljen på kunsthistorie og i dialog med instituttet.

Forslag til vedtak:

- Fakultetsstyret tar Utdanningsutvalgets vedtak i sak 64/17 til etterretning
- Fakultetsstyret viderefører de eksisterende programmene ved HF, med de justeringer som er planlagt i emneporteføljen i forbindelse med HF2018-prosjektet

- HF2018 videreføres som et emneporteføljeprosjekt, planlagte fellesemner implementeres, rasjonalisering i emneporteføljen videreføres
- Program med fellesemner anbefales å opprette felles programstyre
- Miljø som ønsker å fortsette arbeidet med oppretting av planlagt program, kan søke om oppretting i 2019 etter vanlig prosedyre

Jørgen Magnus Sejersted
dekan

Kim Ove Hommen
fakultetsdirektør

UNIVERSITETET I BERGEN
UNIVERSITETETS
UTDANNINGSUTVALG

Ephorte:2017/13390

Sak 64/17 Studieportefølje 2018

Vedtakssak

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Notat

Til: **Universitetets utdanningsutvalg**
Fra: **Studieadministrativ avdeling**
Møte: **16. november 2017** Ephorte:201713390

Bakgrunn:
Universitetsstyret vedtar årlig endringer i universitetets studietilbud og omfang av utlyste studieplasser, med utgangspunkt i tilrådinger fra Utdanningsutvalget.

Studietilbudene skal følge standarder og kriterier for akkreditering av studier gitt i NOKUTs tilsynsforskrift kapittel 2. Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning mv., ble revidert i henholdsvis 2016 og 2017. I de reviderte forskriftene er utdanningsinstitusjonenes plikt til å sørge for at oppretting av nye studietilbud følger kravene for akkreditering av studietilbud i kvalitetsforskriftens tydeliggjort (kvalitetsforskriften § 3-1 (1)).

I henhold til kvalitetshandboka skal fakultetenes utdanningsmeldinger i vårsemesteret dokumentere planer om intern allokering av opptaksrammer, samt beskrive hvilke program som eventuelt ønskes opprettet og nedlagt. Skisser til studieplaner for nye program skal være vedlagt. De foreløpige planene skal vedtas av utdanningsutvalget og universitetsstyret gjennom behandlingen av utdanningsmeldingen.

Etter videre bearbeiding i fagmiljøene skal nye studieprogram konkretiseres i ferdigstilte studieplaner med frist medio oktober. I forslaget skal det også ligge ressursmessige vurderinger. Utdanningsutvalget behandler fakultetenes innspill og eventuelle nye studieplaner, og gir anbefaling til universitetsstyret. Vedtak må fattes i forkant av innmeldingsfristen til Samordna opptak i desember. Etablering av nye studietilbud i videreutdanning kan avvike fra de ordinære tidsrammene.

Programopprettingsprosess i 2017
I 2015 ble det laget nye rutiner for oppretting av nye studietilbud. Det ble utarbeidet et nytt søknadskjema som tok utgangspunkt i NOKUTs søknadsskjema, og veiledning til skjemaet, for høgskoler som søker om akkreditering av sine studietilbud. I tillegg fikk fakultetene tilbud om veiledning i søknadsperioden. I 2016 ble veiledningstilbudet til fakultetene videreført og videreutviklet, og det ble satt ned en komité sammensatt av fagansatte representanter fra flere fakulteter for å bistå fakultetene i søknadsarbeidet.

Ordning med komité i forbindelse med oppretting av nye studieprogrammer er videreført i 2017, og denne har status som veilednings- og vurderings komité. I Utdanningsutvalget i februar ble det vedtatt en plan for arbeidet som blant annet inneholdt følgende milepæler:

- 10.05.17: Fakultetenes frist for innlevering til SA/komitéen av førsteutkast til søknad om oppretting.
- Uke 23: Dialog mellom komitéen og aktuelle fakulteter og fagmiljøer om videreutvikling/kvalitetssikring av studieprogrammene fram mot frist for innlevering av endelig søknad.
- 29.08.17: Frist for innlevering av endelig søknad til SA/komitéen.

I september og oktober har komitéen arbeidet med vurdering av søknadene. Resultatet av dette arbeidet er nedfelt i en rapporten.

Komiteen har i år vært sammensatt av utdanningsdekanene på HF og KMD, og representanter fra Uniped, Studieadministrativ avdeling samt studentrepresentanter. HFs sin utdannings- og internasjonaliseringsdekan har vært med i drøftingene internt i komitéen og med fagmiljøene/fakultetene, men meldte seg inhabil i forbindelse med den skriftlige vurderingen av HFs søknader.

Søknader om opprettinger og nedleggelser

1. **Oppretting av studieprogram studieåret 2017/2018 – Det humanistiske fakultet**

Ny tittel	**Erstatter følgende nåværende Studieprogrammer:**
Bachelorprogram i historie og kulturvitenskap	Bachelor i historie, bachelor i kulturvitenskap
Bachelorprogram i nordisk	Bachelor i nordisk språk og litteratur, bachelor i norsk som andrespråk, bachelor i norrøn filologi
Bachelorprogram i kunsthistorie, gresk og latin	Bachelor i kunsthistorie, bachelor i latin, bachelor i gresk
Bachelorprogram i samtidskultur	Bachelor i digital kultur, bachelor i teatervitenskap, bachelor i kunsthistorie
Masterprogram i historie og kulturvitenskap	Master i historie, master i kulturvitenskap
Masterprogram i nordisk	Master i nordisk språk og litteratur, Master i norrøn filologi
Masterprogram i klassisk filologi	Master i gresk, master i latin

2. **Nedlegging av studieprogram studieåret 2017/2018**

Det humanistiske fakultet	15 av de 16 søknadene omnedlegging av studieprogram fra HF forutsetter at de omsøkte oppretting av de tverrfaglige studieprogrammene blir vedtatt.
Bachelorprogram i digital kultur	
Bachelorprogram i historie	
Bachelorprogram i klassisk filologi	

Bachelorprogram i kulturvitenskap	
Bachelorprogram i kunsthistorie	
Bachelorprogram i nordisk språk og litteratur	
Bachelorprogram i norrøn filologi	
Bachelorprogram i norsk som andrespråk	
Bachelorprogram i teatervitenskap	
Masterprogram i gresk	
Masterprogram i historie	
Masterprogram i kulturvitenskap	
Masterprogram i latin	
Masterprogram i nordisk språk og litteratur	
Masterprogram i norrøn filologi	
Masterprogram i arabisk	Masterprogrammet i arabisk legges ned av ressursmessige hensyn og for å sikre nok ressurser til bachelornivået.
Det matematisk- naturvitenskapelige fakultet	
bachelorprogram i miljø- og ressursfag.	Begrunnelsen for nedleggelsen er sammensatt. Fakultetet har ikke lenger et fagmiljø som står bak programmet, rapporten fra den eksterne evaluatoren (2016) er negativ, frafallstallene er høye og mangel på masterprogram for videre studier er problematisk.
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	
Master's Programme in Anthropology of Development	Dette er opprinnelig et kvoteprogram, som ikke har blitt videreført. Fakultetet vurderer det ikke som aktuelt å videreføre programmet for selvfinansierende og/eller norske studenter, fordi rekrutteringsgrunnlaget til programmet har vist seg å være for dårlig.

I tillegg melder Det matematisk naturvitenskapelige fakultet at Bachelorprogram i meteorologi og oseanografi endrer navn til Bachelorprogram i klima-, atmosfære- og havfysikk. Bachelorprogram i klima-, atmosfære-, og havfysikk. Engelsk: Bachelor's Programme in Climate, Atmosphere and Ocean Physics

Det humanistiske fakultet ber om at det opprettes 4 nye bachelorprogrammer og 3 masterprogrammer. I tillegg 7 nye studieprogrammer, masterprogram i arabisk legges ned. I tillegg ber de om at 16 studieprogrammer legges ned. 15 av disse forutsetter at styret oppretter de omsøkte nye programmene. I tillegg søkes det om at masterprogrammet i arabisk legges ned. Videre søker Det samfunnsvitenskapelige fakultet og Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet om å legge ned et program hver.

I årsmeldingen for 2016 varslet Det medisinske fakultet at Masterprogram i helsevitenskap skulle legges ned og erstattes med et nytt program. Dette arbeidet er forsinket, og programmet består inntil videre.

Mer om søknadene om oppretting fra HF
Det humanistiske fakultet startet våren 2016 opp prosjektet HF2018. Formålet med prosjektet var å gjennomgå og revidere studieprogramporteføljen med sikte på bedre utnyttelse av fakultetets faglige bredde og for å skape større fleksibilitet, slik at flere av programmene og emnene kan gå på tvers av etablerte disiplingrenser. Fakultetet har flere små studieprogrammer med få studenter og ansatte. En endring i retning av større studieprogrammer med flere ansatte og studenter, vil kunne bidra til at studieprogrammene blir mer robuste.

Et resultat av HF2018-prosessen er at fakultetet står bak samtlige av de sju søknader om programopprettinger, og 16 av søknader om programnedlegginger. 15 av de 16 programnedleggelsene forutsetter at de de omsøkte programopprettelsene blir innvilget.

Det går fram av fakultetets utdanningsmelding for 2016, at planen for 2019 er å legge ned ytterligere 8 programmer og å opprette tre nye. Prinsippet er tilsvarende som for 2018, sammenslåing av flere programmer til færre og større programmer. Endringer som gjelder for 2019 må behandles i styret til neste år.

Sentrale kriterier i vurderingsarbeidet
Komitéens vurdering av studieprogrammene er basert på kravene i studietilsynsforskriften, NKR og UiBs studieforskrift. For eksempel stiller studietilsynsforskriften blant annet følgende krav til en studieplan:

- Studiet skal ha et dekkende navn
- Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte. Jamfør *Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring*. Det formuleres ett totalt læringsutbytte for hvert studium
- Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås
- Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås
- Vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås
- Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier
- Studiet skal være forskningsbasert og være tilpasset studiets nivå, omfang og egenart
- Studiet skal ha ordninger for studentutveksling og internasjonalisering, som skal være tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.
- Studiet skal ha lokaler, bibliotektjenester, administrative og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold for studentene, som er tilpasset studiet

I tillegg stilles det krav til rekrutteringspotensiale og læringsmiljø, praksisavtaler, fagressurser, samt fagmiljøets sammensetning, deltakelse i nasjonale og internasjonale nettverk, kompetanse, tilsettingsforhold og robusthet.

Vurderingskomiteen har levert innstiling i to omganger. I den første runden fant komiteen det vanskelig å anbefale oppretting av de nye studieprogrammene. Det var flere grunner til dette. En av grunnene var at de vurderer det slik at de nye studieprogrammene ikke fremstår som helhetlige og mangler en felles profil, og en del av argumentasjonen var knyttet til dette.

NOKUT sier at det er ikke noe i veien for å ha et «paraplyprogram», men at studieretningene under paraplyen må ha en felles faglig identitet og profil. I henhold til forskriften er det mulig at studieretningen kan defineres som «studietilbudsenheten». Det forutsetter at alle forskriftens krav knyttet til opprettelse av programmer dekkes av studieretningen.

SA ba derfor vurderingskomiteen om å gå gjennom søknadene fra HF, for å vurdere om studieretningene under hver av «studieprogramparaplyene», hver for seg oppfyller kravene fra NOKUTS forskrift mv, som om de var selvstendige studieprogram (studietilbudsenhet). Komiteen ble også bedt om å vurdere hva som må på plass for at studieretningene skal kunne tilfredsstille kravene som selvstendige «studietilbudsenhet», og for at læringsutbyttebeskrivelsene på programnivå og på studieretningsnivå skal henge bedre sammen.

Vurderingskomiteen leverte sin innstilling vedrørende bachelorprogrammene 6. november, mens innstillingen vedrørende masterprogrammene blir sluttført litt etter dette.

I komiteens vurdering datert 6. november, bygger komiteen på det som ble påpekt i den første vurderingen. I tillegg blir en del av vurderingene nærmere utdypet, og det blir gitt noen innspill til løsningsforslag. For flere av programmene og studieretningene blir det blant annet påpekt svakheter i læringsutbyttebeskrivelsene både på program- og studieretningsnivå, manglende begrunnelser for valg av arbeids- og vurderingsformer- og at disse ikke blir sett opp mot læringsutbyttebeskrivelsene. Vi viser til komiteens innstillinger for nærmere informasjon.

Fakultetet har frist til tidlig i januar for å gjennomføre nødvendige tiltak. Vurderingskomiteen har ansvar for å vurdere om gjennomføring av tiltakene er tilfredsstillende.

Forslag til vedtak:

1. Under forutsetning av at Det humanistiske fakultet følger opp vurderingskomitèens innstilling og gjennomfører nødvendige krav om endringer, anbefaler Utdanningsutvalget at universitetsstyret oppretter følgende studieprogram:
   a) Bachelorprogram i historie og kulturvitenskap (historie, kulturvitenskap)
   b) Masterprogram i historie og kulturvitenskap (historie, kulturvitenskap)
   c) Masterprogram i klassisk filologi (gresk, latin)
   d) Bachelorprogram i nordisk (nordisk språk og litteratur, norsk som andrespråk, norrøn filologi)
   e) Masterprogram i nordisk (nordisk språk og litteratur, norrøn filologi)
   f) Bachelorprogram i samtidskultur (digital kultur, teatervitenskap, moderne kunsthistorie)
   g) Bachelorprogram i kunsthistorie, gresk og latin (kunsthistorie, latin, gresk)

2. Universitetsstyret vedtar å legge ned a)-o) under forutsetning av at studieprogrammene under punkt 1 blir opprettet:

a) Bachelorprogram i digital kultur
b) Bachelorprogram i historie
c) Bachelorprogram i klassisk filologi
d) Bachelorprogram i kulturvitenskap
e) Bachelorprogram i kunsthistorie
f) Bachelorprogram i nordisk språk og litteratur
g) Bachelorprogram i norrøn filologi
h) Bachelorprogram i norsk som andrespråk
i) Bachelorprogram i teatervitenskap
j) Masterprogram i gresk
k) Masterprogram i historie
l) Masterprogram i kulturvitenskap
m) Masterprogram i latin
n) Masterprogram i nordisk språk og litteratur
o) Masterprogram i norrøn filologi

3. Universitetsstyret vedtar å legge ned følgende studieprogrammer:

a) Masterprogram i arabisk
b) bachelorprogram i miljø- og ressursfag.
c) Master's Programme in Anthropology of Development

4. Bachelorprogram i meteorologi og oseanografi endrer navn til Bachelorprogram i klima-, atmosfære- og havfysikk. Engelsk: Bachelor's Programme in Climate, Atmosphere and Ocean Physics

Vedlegg (egne dokument):

- Programopprettingskomitèens innstillinger, datert 11.10 og 6.11
- HF, tilbakemelding på komiteens vurdering
- Søknader

Vedlegg til UU-sak 64/17 studieportefølje

Søknader om programopprettelser HF

Søknad om oppretting av bachelorprogram i historie og kulturvitenskap

Søknad om oppretting av Masterprogram i historie og kulturvitskap

Søknad om oppretting av Bachelorprogram i nordisk

Søknad om oppretting av Masterprogram i nordisk

Søknad om oppretting av Bachelorprogram i samtidskultur

Søknad om oppretting av Masterprogram i klassisk filologi

Søknad om oppretting av Bachelorprogram i kunsthistorie, gresk og latin

DET HUMANISTISKE FAKULTET

Søknad om oppretting av

Bachelorprogram i historie og kulturvitskap

9. juni 2017

1. Generelt om studiet

Bachelorprogrammet i historie og kulturvitenskap skal forankres ved Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap, ved Det humanistiske fakultet. Studieprogrammet er en sammenslåing av de to eksisterende disiplinbaserte bachelorprogrammene i hhv. historie og kulturvitenskap. Hensikten med det nye fellesprogrammet er å bringe de to disiplinene nærmere hverandre og skape en tverrfaglig enhet. Dette skal danne et mer fleksibelt og robust program, og åpne for utvidet tverrfaglig virksomhet.

Bachelorprogrammet i historie og kulturvitenskap springer ut av studieprogramprosjektet HF2018, der en hovedmålsetting har vært å etablere flere større og tverrfaglige studieprogram og slik sikre et bredt og tverrfaglig studietilbud ved fakultetet. Hensikten er å sikre faglig bredde og skape større fleksibilitet ved at flere av programmene og emnene kan gå på tvers av etablerte disiplingrenser.

Programmet har to studieretninger: Historie og kulturvitenskap. Programmet inneholder et fellesemne der både historie og kulturvitenskap inngår. Dette emnet er en bærebjelke i programmet. Det bringer både programmets lærere og studenter sammen i et tverrfaglig samarbeid. Samarbeidet om fellesemnet bygger på et veletablert samarbeid mellom de to fagene, i både forskning og undervisning. Strukturen med rullerende temaer både i dette fellesemnet og andre emner i programmet, åpner også muligheten for å tilby flere felles undervisningstemaer på sikt. Det vil også kunne generere BA-oppgaver og i neste instans også MA-oppgaver på tvers av fagtradisjonene, og det vil dermed også kunne generere samarbeid om veiledning av BA –oppgaver, og i neste instans MA-oppgaver.

De to studieretningene har til felles at de handler om mennesker, kultur og samfunn i fortid og nåtid. Det legger til grunn at vi forstår nåtiden bedre om vi ser den i lys av fortiden. Studieprogrammet gir studenten bredde, oversikt, og dybdekunnskap innenfor spesielle tema og problemfelt. Det behandler kulturelle og samfunnsmessige forhold med ulike perspektiv og drøfter dem med ulike teoretiske og metodiske tilnærminger.

Studieretning i historie gir kunnskap og innsikt i sosiale, kulturelle, økonomiske, demografiske og politiske strukturer og prosesser i Norge, Europa og globalt, og en innføring i historisk metode og god basis for en kritisk og analytisk tilnærming til både samfunnsspørsmål generelt og i forhold til mer konkrete arbeidsoppgaver.

Studieretning i kulturvitenskap handler om den kulturelle dimensjonen ved hverdagslivet i fortid og nåtid. Studiet gir grunnleggende teoretiske og empiriske kunnskaper om mennesket som kulturskapende og kulturbærende vesen. Det gir kunnskaper om en rekke i fenomen i fortid og nåtid, blant annet fortelling, mediebruk, folketro, forestillingsverdener, kulturarv, materialitet, museumsprosesser, seksualitet og migrasjon. Studiet gir også grunnleggende kjennskap til metodiske og teoretiske tilnærmingsmåter i faget.

Kryss av for type studium. Hver boks kan ha flere kryss:

Typer laveregradsstudium (kryss av)	
x	Bachelorgradsstudium
	Kortere studium på lavere grad som ikke fører til en grad (grunnutdanning), årsstudium
	Studieretning innenfor en bachelorgrad
	Fellesgrad
	Videreutdanning
Type mastergradsstudium (kryss av)	
	Mastergradsstudium 120 studiepoeng – § 3
	Erfaringsbasert mastergradsstudium 90 studiepoeng – § 5
	Erfaringsbasert mastergradsstudium 120 studiepoeng - § 5
	Mastergradsstudium 300 studiepoeng
	Fellesgrad
	Videreutdanning
Hvorvidt studiet skal tilbys som (kryss av)	
x	Heltidsstudium
	Deltidsstudium
x	Campus-/stedbasert studium
	Samlingsbasert studium
	Nettstudium
	Nettstudium med samlinger

2. Grunnleggende forutsetninger for godkjenning

2.1 Krav i aktuelle forskrifter og rammeplaner skal være oppfylt.

Angivelse av tidspunkt for opptak til studiet og studiestart

Programmet skal lyses ut våren 2018 for søknad gjennom Samordna opptak 15. april 2018 og studiestart august 2018.

2.2 Rekrutteringen av studenter til studiet skal være stor nok til at fakultetet kan etablere og opprettholde et tilfredsstillende læringsmiljø og et stabilt studium.

Beskrivelse av og begrunnelse for hvilket studenttall som vil gi et tilfredsstillende læringsmiljø for det aktuelle studiet

Historie og kulturvitenskap er etablerte og stabile disipliner som begge har et solid rekrutteringsgrunnlag. Det er forventet at programmet vil ta opp omkring 200 studenter hver høst, fordelt mellom studieretningene med ca 150 på historie og 50 på kulturvitenskap.

Beskrivelse av hvordan dimensjoneringen av studiet tar høyde for forventet frafall og sikrer det ønskede studenttallet og kandidattallet, og at kandidattallet er i tråd med måltallet fra KD dersom det er gitt kandidatmåltall for studiet

Det høye studenttallet som er forventet på programmet gir rom for betydelig frafall uten at kandidattallet blir for lavt.

Rekrutteringsmateriell og studentmottak vil utarbeides på programnivå for en samlet studentgruppe, og det vil lages et helhetlig og integrerende opplegg for programmets nye studenter.

2.3 For studier med praksis skal det foreligge tilfredsstillende avtaler som regulerer vesentlige forhold av betydning for studentene.

Det er ikke lagt opp til innlagt praksis i studiet. Studentene kan imidlertid ta emnet AHKR201 – Praksis i arbeidslivet som del av sine frie studiepoeng.
Dette emnet har som utgangspunkt et godt avtalefestet samarbeid med de involverte praksispartnerne – der både UiB og den enkelte student inngår som kontraktsparter. Studentene kan også velge inn andre emner med innlagt praksis i sine frie studiepoeng, for eksempel HFs PRAKTINF Praktisk informasjonsarbeid.

3. Plan for studiet (studietilsynsforskriften § 7-2)

3.1 Studiet skal ha et dekkende navn.

Det norske navnet på studiet
Bachelorprogram i historie og kulturvitenskap

Det engelske navnet på studiet
Bachelor's programme in history and cultural studies

Beskrivelse og begrunnelse for sammenhengen mellom studiets profil, innhold og navn på studiet, hvordan studiets navn kommuniserer med studenter, arbeidsgivere og samfunnet for øvrig
Bachelorprogrammet i historie og kulturvitenskap er et tverrfaglig program der de to etablerte disiplinene historie og kulturvitenskap inngår med hver sin studieretning som gir en fullstendig spesialisering i den respektive disiplinen. Bachelorprogram i historie og kulturvitenskap er slik en dekkende, nøyaktig og forklarende tittel på programmet. Begge disiplinene er synlige og tilgjengelige som to likestilte studieretninger i programmet, og programmets profil er tydelig koplet til navnet på studieretningen.
Ved ferdigstilt grad får kandidatene et vitnemål som tydelig viser hvilken studieretning de har fulgt. Potensielle studenter vil gjennom tittelen på programmet finne disiplinens navn, og arbeidsgivere vil finne det på kandidatens vitnemål. Samfunnet for øvrig vil gjennom navnet på programmet få en klar forståelse av hva det tilbyr.

3.2 Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte. Jamfør Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring.
Det formuleres ett totalt læringsutbytte for hvert studium.

Totalt læringsutbytte for programmet samlet

Kandidaten skal ved avsluttet program ha følgende læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Kandidaten
- har bred kunnskap om sentrale historiske eller kulturvitenskapelige temaer, teorier, problemstillinger, prosesser, verktøy og metoder
- kjenner til forskning innenfor noen fordypningstema i historie, kulturvitenskap eller i temaer som går på tvers av studieretningene
- kan oppdatere sin fagkunnskap innenfor historie eller kulturvitenskap
- har kunnskap om historiefagets eller kulturvitenskapens historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet

Ferdigheter

Kandidaten
- kan anvende historie- eller kulturvitenskapelig kunnskap på praktiske og teoretiske problemstillinger og treffe begrunnede valg

- kan reflektere over egen faglig utøvelse og justere denne under veiledning
- kan finne, vurdere og henvise til kilder og fagstoff og framstille stoffet slik at det belyser en problemstilling i historie eller kulturvitenskap
- kan analysere relevante litteratur, arkivkilder, mediekilder eller egen initierte kilder, samt trekke konklusjoner basert på dette materialet.

Generell kompetanse

Kandidaten
- har innsikt i forskningsetiske problemstillinger
- kan håndtere store informasjonsmengder, samt formidle historisk eller kulturvitenskapelig kunnskap både muntlig og skriftlig.
- har kompetanse i å sette seg inn i nye kulturhistoriske eller kulturvitenskapelige problemfelt
- har kompetanse i akademisk argumentasjonsteknikk både skriftlig og muntlig, og evne til å framsette stoffet på måter som bygger på fagtradisjonene i historie eller kulturvitenskap.

Læringsutbytte for studieretning i historie

Kandidaten skal ved avsluttet program ha følgende læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Kandidaten
Kandidaten
- har god oversikt i norsk og internasjonal historie fra antikken til i dag.
- har gjennom fordypning særskilt god innsikt i noen sentrale historiske temaer, teorier og forskingstradisjoner både i eldre historie (før 1750) og nyere historie.
- Kan oppdatere sin historiske kunnskap
- har god kunnskap om sentrale kilde- og metodespørsmål.

Ferdigheter

Kandidaten
- kan drøfte historiske problemstillinger og kritisk vurdere historiske fremstillinger.
- Kan reflektere over egne historiske fremstillinger og justere disse under veiledning
- kan analysere historiske data, kilder og litteratur, samt trekke selvstendige konklusjoner basert på dette materialet.

Generell kompetanse

Kandidaten
- har erfaring med å håndtere store informasjonsmengder, samt å formidle historisk kunnskap både muntlig og skriftlig.
- har kompetanse til å sette seg inn i nye problemfelt og å analysere saker fra flere sider.
- har kompetanse i akademisk argumentasjonsteknikk både skriftlig og muntlig og til å dokumentere skriftlig arbeid på en vitenskapelig måte.

Læringsutbytte i for studieretning i kulturvitenskap

Kandidaten skal ved avsluttet program ha følgende læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Kandidaten
- har grunnleggende teoretiske og empiriske kunnskaper om mennesket som kulturskapende og kulturbærende vesen.
- har kunnskaper om en rekke fenomener i fortid og nåtid, blant annet fortelling, mediebruk, folketro, forestillingsverdener, kulturarv, materialitet, museumsprosesser, seksualitet og migrasjon
- har fordypet kunnskap om ett sentralt felt i kulturvitenskapen.
- har grunnleggende kunnskap om viktige metodiske og teoretiske tilnærmingsmåter i faget.

Ferdigheter

Kandidaten
- har grunnleggende innsikt i kulturvitenskapelige tenkemåter.
- har tilegnet seg begreper og teorier som er grunnleggende i kulturvitenskapen, og som kan brukes for å studere kulturelle fenomen i fortid og nåtid.
- har grunnleggende ferdigheter i å analysere ulike sider ved hverdagslivet i fortid og nåtid med kulturvitenskaplige perspektiver.
- har grunnleggende ferdigheter i å håndtere et kildemateriale med kvalitative metoder.

Generell kompetanse

Kandidaten
- har grunnleggende kulturfaglig kompetanse og kan forstå og analysere kulturell kompleksitet, endring og stabilitet.
- kan sette seg inn i nye problemfelt og til å se og analysere saker fra flere sider.
- har grunnleggende kompetanse i akademisk argumentasjon.
- har grunnleggende kompetanse i å formidle kulturvitenskaplig kunnskap både muntlig og skriftlig.

Begrunnelse for de valgene som er tatt i arbeidet med læringsutbyttebeskrivelsene

Læringsutbyttebeskrivelsene for programmet er utarbeidet på bakgrunn av læringsutbyttebeskrivelsene for programmets to studieretninger – historie og kulturvitenskap. For at læringsutbyttebeskrivelsene skal være dekkende begge studieretningene er det lagt vekt på prinsipielle og ikke fagspesifikke beskrivelser av kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse. Det er gjort for å få fram hva som er felles for begge studieretningene. Dermed legger beskrivelsene vekt på betydningen av teoretisk og metodisk kunnskap, fagtradisjonen og den faglige egenarten til hver av de disiplinbaserte studieretningene. Det legges vekt på ferdigheter i å anvende faglige teorier og perspektiver, samt bruk av relevante kilder og materiale. Den generelle kompetanse er likere formulert i beskrivelsen av læringsutbytte til de respektive studieretningene. Det reflekteres i programmets læringsutbyttebeskrivelser, der det blant annet er lagt vekt på håndtering av informasjonsmengder, formidling av faglig kunnskap, og kompetanse til å sette seg inn i nye problemfelt.

I læringsutbyttebeskrivelsene for begge studieretningene er det lagt vekt på at studier vil gi grunnleggende kunnskaper og ferdigheter, som det kan utvikles videre hvis studenten velger å ta en MA-grad i disiplinen.

3.3 Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen

Hvilke emner studiet består av per semester, samt antall studiepoeng per emne, illustrert i en tabell

Oppbygging av bachelor i historie og kulturvitenskap

<table>
<tr><th>sem</th><th>5 stp</th><th>5 stp</th><th>5 stp</th><th>5 stp</th><th>5 stp</th><th>5 stp</th></tr>
<tr><td>6</td><td colspan="3">Spesialiseringsemne</td><td colspan="3">Bacheloroppgåve (del av spesialiseringa)</td></tr>
<tr><td>5</td><td colspan="6">Frie studiepoeng eller delstudium i utlandet</td></tr>
<tr><td>4</td><td colspan="6">Frie studiepoeng eller delstudium i utlandet</td></tr>
<tr><td>3</td><td colspan="3">Spesialiseringsemne</td><td colspan="3">Spesialiseringsemne</td></tr>
<tr><td>2</td><td colspan="3">Spesialiseringsemne</td><td colspan="3">Spesialiseringsemne</td></tr>
<tr><td>1</td><td colspan="2">Ex.phil</td><td colspan="2">Ex.fac</td><td colspan="2">Introduksjonsemne</td></tr>
</table>

Oppbygging studieretning historie

<table>
<tr><th>sem</th><th>5 stp</th><th>5 stp</th><th>5 stp</th><th>5 stp</th><th>5 stp</th><th>5 stp</th></tr>
<tr><td>6</td><td colspan="3">HIS203 Teoriar, metodar og historiske kjelder</td><td colspan="3">HIS250 Bacheloroppgåve i historie</td></tr>
<tr><td>5</td><td colspan="6">Frie studiepoeng eller delstudium i utlandet</td></tr>
<tr><td>4</td><td colspan="6">Frie studiepoeng eller delstudium i utlandet</td></tr>
<tr><td>3</td><td colspan="3">HIS101 Oversyn over eldre historie</td><td colspan="3">Valemne i historie</td></tr>
<tr><td>2</td><td colspan="3">HIS102 Oversyn over nyare historie</td><td colspan="3">Valemne i historie</td></tr>
<tr><td>1</td><td colspan="2">Ex.phil</td><td colspan="2">Ex.fac</td><td colspan="2">HIS100 Innføring i historie</td></tr>
</table>

Oppbygging studieretning kulturvitskap

sem	5 stp	5 stp	5 stp	5 stp	5 stp	5 stp
6	**HIK117 F**ordjuping i historie og kulturvitskap			**KUVI250** Bacheloroppgåve i kulturvitskap		
5	**Frie studiepoeng eller delstudium i utlandet**					
4	**Frie studiepoeng eller delstudium i utlandet**					
3	**KUVI104** Forteljing og fortolking frå folkeeventyr til falske nyheiter			**KUVI105** Tinga og vi. Materialitet og meining		
2	**KUVI101** Menneske i kulturen og kulturen i menneske. Kulturvitskaplege syn på verda			**Valemne i kulturvitskap**		
1	**Ex.phil**		**Ex.fac**		**KUVI100** Innføring i kulturvitskap	

Emnene som er markert med grønt er obligatoriske emner. De grå feltene fylles med valgfrie emner innen disiplinen.

Valgemner i historie:
HIK117 Fordjuping i historie og kulturvitenskap
HIS113 Fordjuping i eldre historie
HIS114 Fordjuping i eldre historie
HIS130 Politiske system i antikken
HIS131 Det antikke Hellas' historie
HIS102 Oversikt over nyare historie
HIS115 Fordjuping i nyare historie
HIS116 Fordjuping i nyare historie
HIS108 Oversikt over kvinne- og kjønnshistorie
HIS111 USAs historie
EUR103 Europa etter 1945: ressursar, demografi, økonomi
HIM101 Oversikt over Midtaustens historie
HIM103 Islam og politikk
HIM104 Islam i Afrika sør for Sahara, c. 1500-2000
HIM201 Fordjuping i Midtøstens historie

Valgemner i kulturvitenskap:
KUVI103 Migrasjon og mangfald
KUVI106 Kjønn, seksualitet, kultur
KUVI108 Museologi

De blå feltene fylles med helt frie studiepoeng, som studenten kan velge fritt fra UiB eller andre akkrediterte institusjoner i Norge eller utlandet. Introduksjonsemnet er også markert blått fordi det er ikke er obligatorisk, men tilrådd. I realiteten har programmet 70 frie studiepoeng, der 10 av dem anbefales å bestå av et disiplinorientert introduksjonsemne. Årsaken til at disse emnene ikke er gjort obligatoriske, er et ønske om å bevare en fleksibilitet i programmet og gi studentene mulighet til å endre studieretning eller program underveis i løpet. Med et obligatorisk introduksjonsemne er man i realiteten låst til valget sitt fra første semester i graden. Vi har tro på at humanistiske utdanninger uten profesjonsprofil trenger denne fleksibiliteten for å skape det potensialet for individuell tilpasning og retning som studentene på denne typen program etterspør.

Fellesemnet HIK117 er et emne som er tenkt å romme ulike tverrfaglige tema der både historikere og kulturvitere er involvert i undervisningen. Emnet skal tilby ett tema hver gang det går. Aktuelle tema kan være hekseprosesser og magi, historiske og kulturelle perspektiv på helse, historiebruk/minnekultur og migrasjon. Flere av disse har tidligere vært tilbudt som tverrfaglige valgemner (med egne emnekoder) i samarbeid mellom historie og kulturvitenskap, og representerer slik en allerede etablert tverrfaglig undervisningspraksis. Alle disse temaene er svært interessante å se på i et tverrfaglig perspektiv, men de er likevel såpass smale at det var vanskelig for instituttet å tilbyd dem fast. Et fast tilbud ville for det første binde opp undervisningsressurser på fast basis, og kreve en stabil og stor nok interesse for disse temaene blant studentene. Å la dem inngå i en rullerende temaordning på HIK117 gjør at de opprettholdes som tverrfaglige møtepunkt, samtidig som deres posisjon i det faste undervisningstilbudet holdes på et forholdsmessig nivå.
Å legge inn denne typen fleksibel tverrfaglighet i programmet, er en hensiktsmessig måte å starte et programsamarbeid på. Med dette utgangspunktet vil det tverrfaglige kunne utvikle seg til å omfatte flere emner, eller innslag i emner som i utgangspunktet er disiplinbaserte. Det kan også bil aktuelt å skape et tverrfaglig tilbud på bacheloroppgavenivå, som videre vil kunne legge til rette for veiledningssamarbeid på masternivå.

Begrunnelse for sammenhengen mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå sett i forhold til det totale læringsutbyttet for studiet
Læringsutbytte finnes på tre nivåer i dette programmet, emnenivå, studieretningsnivå og programnivå. På emnenivå er læringsutbytte tenkt som deler av en større helhet, det vil si som deler av studieretninger i henholdsvis historie og kulturvitenskap.

Emnene gir kandidatene sentrale kunnskaper om teori, metode og relevant forskningslitteratur innenfor de enkelte studieretningene, samt kunnskaper om spesifikke historiske eller kulturelle hendelser, forløp eller fenomener. Til sammen skal emnene som inngår i studieretning gi helhetlig kunnskap om hva studieretningene historie og kulturvitenskap inneholder.

Emnenes læringsutbyttebeskrivelser løfter videre fram ferdigheter i å drøfte faglige problemstillinger, gjennom bruk at faglige begreper og teori, og grunnleggende ferdigheter i å håndtere kilder og empirisk materiale.

Videre legger emnenes læringsutbyttebeskrivelser vekt på at kandidatene får generell kompetanse i å argumentere akademisk, enten muntlig eller skriftlig, samt generell kompetanse i å håndtere store mengder informasjon og sette seg inn i nye problemfelt.

Læringsutbyttebeskrivelsene på studieretningsnivå tar dermed utgangspunkt i læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå. Disse er igjen syntetisert på programnivå. Her er det fagspesifikke nedtonet til fordel for det som forener de to studieretningene. Det er imidlertid læringsutbyttebeskrivelsene på studieretningsnivå som er relevant for den enkelte kandidat, i og med at kandidaten får en utdannelse innenfor en av studieretningene.

Alle emnebeskrivelser skal fremgå av studieplanen
Se vedlagte studieplandokument. Dette samledokumentet inneholder emner som inngår i spesialiseringen og valgemner innen disiplinfagene som inngår i programmet. Ex. phil., ex. fac. og emner innen andre disipliner som kan inngå som frie studiepoeng ligger ikke i samledokumentet.

3.4 Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen.

Oversikt over og forklaring på hvordan disse formene gir grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet. Undervisningen på emnene i programmet foregår i seminarer, i form av oppgaveveiledning, på forelesninger, som muntlige studentfremlegg, skriftlige presentasjoner, i gruppearbeid og gjennom arbeid med semesteroppgaver og mappeoppgaver. Problembasert læring og praktisk bruk av digitale verktøy vil også være en del av arbeids- og undervisningsaktiviteten i studiet.

Forelesninger brukes for å gi innføringer i relevante faglige tema og problemstillinger som studentene trenger for å oppnå læringsutbyttet. Seminarer, gruppearbeid og studentfremlegg brukes for at studentene skal utvikle egen refleksjon rundt dette, samt evne til å presentere kompliserte problemstillinger på en oversiktlig og interessant måte. Oppgaveveiledning er viktig for å ivareta mappe- og seminaroppgaver som læringsprosess.

Oversikt over undervisnings- og arbeidsformene på emnene i programmet:

Studieretning i historie

Emnekode	Emnenavn	Undervisnings- og arbeidsformer	Er emnet obligatorisk?
HIS100	Innføring i historie	8-10 førelesingar	Nei
HIS101	Oversyn over eldre historie til 1750	Undervisninga blir gitt i form av førelesingar. Normalt om lag 30 førelesingar.	Ja
HIS102	Oversyn over nyare historie frå 1750	Undervisninga blir gitt i form av førelesingar. Normalt omlag 25-30 førelesingar.	Ja
HIS113	Fordjuping i eldre historie	Undervisninga består av normalt tolv førelesingar. Studenten skal i tillegg undervegs i undervisningssemesteret levere to skriftlege øvingsoppgåver, normalt på 1500-2000 ord, som dei får tilbakemelding på.	Nei
HIS114	Fordjuping i eldre historie	Undervisninga skjer i form av førelesingar (normalt 12 førelesningar). Obligatorisk skriftleg arbeid.	Nei
HIS115	Fordjuping i nyare historie	Studenten skal i tillegg undervegs i undervisningssemesteret levere to skriftlege øvingsoppgåver, normalt på 1500-2000 ord, som dei får tilbakemelding på.	Nei
HIS116	Fordjuping i nyare historie	Undervisninga skjer i form av førelesingar (normalt 12 førelesingar). Obligatorisk skriftleg arbeid.	Nei
HIS111	History of the United States	The course is comprised of lectures, approximately 12 lectures. Language of instruction is English.	Nei
HIS108	Oversyn over kvinne- og kjønnshistorie	Undervisninga blir gitt i form av førelesingar (normalt 12 førelesningar). Obligatorisk skriftleg arbeid.	Nei
EUR103	Europa etter 1945: Ressursar, demografi, økonomi	Undervisninga blir gitt i form av førelesingar (normalt 15 førelesningar). Approximately 15 lectures.	Nei
HIS130	Politiske system i antikken	Om lag 14 dobbelttimar forelesing og seminar.	Nei
HIS131	Det antikke Hellas' historie	Undervisninga vert given under eit to vekers opphald i Aten, i form av seminar og innlegg ved aktuelle monument og museum. Opphaldet finn stad i mars eller april.	Nei
HIM101	Oversyn over Midtaustens historie	Undervisninga skjer i form av førelesingar (normalt 12 førelesningar). Dersom det er ressursar, vil det i tillegg bli arrangert oppgåveseminar.	Nei
HIM103	Islam og politikk	Undervisninga skjer i form av førelesingar (normalt om lag 12 førelesningar). Dersom	Nei

		det er ressursar, vil det i tillegg bli arrangert oppgåveseminar.	
HIM201	Fordjuping i Midtaustens historie	Undervisninga skjer i form av førelesingar (normalt om lag 12 førelesningar).	Nei
HIM104	Islam in Sub-Saharan Africa, c. 1500-2000	12 lectures	Nei
HIS203	Teoriar, metodar og historiske kjelder	Undervisninga har form av førelesingar og seminar, totalt mellom 10 og 15 dobbelttimar. Det er obligatorisk å levera inn to oppgåver for rettleiing. Oppgåvene skal være fullstendige, ikkje skisser.	Ja
HIS250	Bacheloroppgåve i historie	Studentane kan velja mellom fleire tema. Undervisninga skjer gjennom førelesingar, seminarverksemd/ grupperettleiing og individuell rettleiing. Studentane sitt arbeid med emnet er konsentrert om utarbeiding av ei større oppgåve, og kommentering av andre studentar sine oppgåver. Instituttet fastset kva oppgåver som skal kommenterast, og når kommentarane skal vera innkomne. Som førebuing til skrivinga av bacheloroppgåva vil det kvart semester normalt bli arrangert eit kurs i praktisk metode. Studentane får tildelt rettleiar. Rettleiinga skjer etter instituttet sine retningslinjer.	Ja
HIK117	Fordjuping i historie og kulturvitskap	Undervisninga består av normalt tolv førelesingar. Studenten skal i tillegg undervegs i undervisningssemesteret levere to skriftlege øvingsoppgåver, normalt på 1500-2000 ord, som dei får tilbakemelding på.	Nei

Studieretning i kulturvitenskap

Emnekode	Emnenavn	Undervisnings- og arbeidsformer	Er emnet obligatorisk?
KUVI100	Innføring i kulturvitskap	Forelesingar og seminar. Dersom ressursane tillet det, vert det organisert kollokviegrupper leia av timelærarar eller undervisingsassistentar. Studentane leverer to utkast til ei seminaroppgåve. Faglærar gjev to tilbakemeldingar på innleverte utkast.	Nei
KUVI101	Mennesket i kulturen og kulturen i mennesket. Kulturvitskapelege syn på verda	Undervisninga består av forelesingar, seminar og obligatoriske gruppeoppgåver	Ja
KUVI103	Migrasjon og mangfald	Normalt om lag 10 førelesingar. Undervisinga blir gitt i form av førelesingar og seminar.	Nei
KUVI104	Forteljing og fortolking frå folkeeventyr til falske nyheiter	Undervisning blir gitt gjennom forelesingar, seminar og rettleiing på semesteroppgåva.	Ja
KUVI105	Tinga og vi. Materialitet og meining	Undervisninga blir gitt gjennom forelesingar og seminar, normalt 10-12. Studentene skriv ei øvingsoppgåve på ca. 1500 ord.	ja
KUVI106	Kjønn, seksualitet, kultur	Undervisinga blir gjeve i form av førelesingar og seminar. Studenten skal skriva to oppgåver med oppgitte emne. Kvar oppgåve skal vera på om lag 1200 ord. Faglærar gir skriftlege tilbakemeldingar på oppgåvene.	Nei
KUVI108	Museologi	Normalt 13 forelesingar og arbeidsseminar. Undervisninga blir gitt som forelesingar, seminar og ekskursjonar som vil tematisera verksemda til utvalde museum og samlingar.	Nei
HIK117	Fordjuping i historie og kulturvitskap	Undervisninga består av normalt tolv førelesingar samt skriftleg rettleiing på oppgåver, jf. avsnitt obligatoriske krav.	
KUVI250	Bacheloroppgåve i kulturvitskap	Undervisninga skjer gjennom kring 15 førelesingar, seminarverksemd/ grupperettleiing og individuell rettleiing.	ja

3.5 Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen.

En oversikt over alle vurderingsformene som skal benyttes og forklaring på hvordan disse formene egner seg for å vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet
Vurderingsformene er valgt med tanke på variasjon, og at studentene skal få erfaring med ulike måter å vurderes på. Hjemmeeksamen er valgt for å gi studentene mulighet til å besvare en problemstilling på en selvstendig måte ved å orientere seg i et stort materiale over noe tid. Skoleeksamen gis for å vurdere om studentene besitter sentral, nødvendig kunnskap innenfor et gitt emne. Mappevurdering er valgt for å vektlegge utvikling av kunnskaper og ferdigheter over tid og at læring er en prosess. Muntlig er valgt for å gi studentene mulighet for å vise og diskutere sitt læringsutbytte. Semesteroppgave er valgt for å gi studentene mulighet til fordype seg i en problemstilling gjennom hele semesteret.

Oversikt over vurderingsformene på emnene i programmet:

Studieretning i historie

Emnekode	Emnenavn	Vurderingsform(er)
HIS100	Innføring i historie	4- timars skriftleg skuleeksamen
HIS101	Oversyn over eldre historie til 1750	• Ein 7 dagars heimeeksamen over oppgitt tema • 2 timars skriftleg skuleeksamen Det blir gitt ein samla karakter, der heimeeksamen tel 70 prosent og skuleeksame 30 prosent.
HIS102	Oversyn over nyare historie frå 1750	• Ein 7 dagars heimeeksamen over oppgitt tema • 2 timars skriftleg skuleeksamen. Det blir gitt ein samla karakter, der heimeeksamen tel 70 prosent og skuleeksame 30 prosent.
HIS113	Fordjuping i eldre historie	• Ein 7 dagars heimeeksamen over oppgitt tema • 2 timars skriftleg skuleeksamen Det blir gitt ein samla karakter, der heimeeksamen tel 70 prosent, og den 2-timar skuleeksamen tel 30 prosent av den samla karakteren.
HIS114	Fordjuping i eldre historie	6- timars skriftleg skuleeksamen
HIS115	Fordjuping i nyare historie	• Ein 7 dagars heimeeksamen over oppgitt tema • 2 timars skriftleg skuleeksamen Det blir gitt ein samla karakter, der heimeeksamen tel 70 prosent og skuleeksame 30 prosent.
HIS116	Fordjuping i nyare	6-timars skriftleg skuleeksamen.

	historie	
HIS111	History of the United States	6 hours written exam
HIS108	Oversyn over kvinne- og kjønnshistorie	6- timars skriftleg skuleeksamen
EUR103	Europa etter 1945: Ressursar, demografi, økonomi	6 hours written exam
HIS130	Politiske system i antikken	6-timars skriftleg skuleeksamen
HIS131	Det antikke Hellas' historie	Skriftleg oppgåve
HIM101	Oversyn over Midtaustens historie	6-timars skriftleg skuleeksamen.
HIM103	Islam og politikk	6-timars skriftleg skuleeksamen.
HIM201	Fordjuping i Midtaustens historie	6-timars skriftleg skuleeksamen.
HIM104	Islam in Sub-Saharan Africa, c. 1500-2000	6 hours written exam
HIS203	Teoriar, metodar og historiske kjelder	Mappevurdering
HIS250	Bacheloroppgåve i historie	Bacheloroppgåve Munnleg eksamen
HIK117	Fordjuping i historie og kulturvitskap	Ein 7 dagars heimeeksamen over oppgitt tema

Studieretning i kulturvitenskap

Emnekode	Emnenavn	Vurderingsform(er)	Er emnet obligatorisk?
KUVI100	Innføring i kulturvitskap	Eksamen er ei vurdering av ei skriftleg seminaroppgåve. I oppgåva skal studenten analysera eit aktuelt eksempel med utgangspunkt i kulturvitskapeleg arkivmateriale. Lengda på oppgåva skal ikkje overstiga 2000 ord. Frist for innlevering av oppgåva vert kunngjort på Mitt UiB.	Nei
KUVI101	Mennesket i kulturen og kulturen i mennesket. Kulturvitskapelege	Heimeeksamen på 7 dagar. Svare skal vere på ca. 3000 ord. I tillegg er det justerande munnleg eksamen (maksimalt justering er éin karakter) Alle obligatoriske arbeidskrav må vera oppfylte for at studenten skal kunna møta til eksamen.	Ja

	syn på verda		
KUVI103	Migrasjon og mangfald	Eksamen er ein 6 timars skuleeksamen.	Nei
KUVI104	Forteljing og fortolking frå folkeeventyr til falske nyheiter	Eksamen er ei vurdering av ei skriftleg semesteroppgåve på ca. 3000 ord. Frist for innlevering av oppgåva vert kunngjort i Mitt UiB.	Ja
KUVI105	Tinga og vi. Materialitet og meining	Emnet har 7 dagars heimeeksamen og justerande munnleg eksamen (maksimalt justering er éin karakter). Oppgåva skal ha eit omfang på om lag 3000 ord.	ja
KUVI106	Kjønn, seksualitet, kultur	Eksamen er ein 7 dagars heimeeksamen og ei justerande munnleg prøve. Oppgåva skal ha eit omfang på om lag 3000 ord. Alle obligatoriske arbeidskrav må vera oppfylte for at studenten skal kunna møta til eksamen.	Nei
KUVI108	Museologi	Eksamen er ein 7-dagars heimeeksamen med ei justerande munnleg prøve. Det skriftlege eksamensarbeidet skal vera på om lag 3000 ord.	Nei
HIK117	Fordjuping i historie og kulturvitskap	Ein 7 dagars heimeeksamen over oppgitt tema	Ja
KUVI250	Bacheloroppgåve i kulturvitskap	Rettleidd oppgåve (bacheloroppgåve) med justerande munnleg eksamen. Bacheloroppgåva skal ha eit omfang på om lag 5000 ord.	ja

3.6 Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

Beskrivelse av og begrunnelse for hvordan studiet er faglig relevant for arbeidsliv, videre studier eller begge

Programmet har fokus på å forstå menneske og samfunn i fortid og nåtid. Denne kompetansen er etterspurt i en rekke områder, som arkivverket, museums- og kulturminnesektor, samt i offentlig administrasjon. Historie er i tillegg et undervisningsfag i skolen. I tillegg er dette kompetanse som er etterspurt og relevant også innenfor bransjer som kan brukes i arbeid innenfor bransjer som forlag, medier eller informasjon.

Programmet gir også formelt søknadsgrunnlag for masterstudier i historie og kulturvitenskap, da det sikrer studentene en spesialisering innenfor en av disiplinene, som bygges videre på i et masterstudium.

Konkrete eksempler på mulige yrker og/eller videre studier

Kandidater med en bachelorgrad i historie og kulturvitenskap vil kunne gå inn i yrker som arkivar, utstillingsmedarbeider, musemskonservator, musemspedagog, antikvar, kulturminnekonsulent i offentlige etater, saksbehandler i kulturadministrasjon og annen offentlig administrasjon, kommunikasjonsarbeider, rådgiver, forlagsmedarbeider og journalist. I kombinasjon med pedagogisk utdanning vil bachelorprogrammet i historie og kulturvitenskap med studieretning i historie gi grunnlag for læreryrket.

Emnene studenten velger som frie studiepoeng vil ha betydning for gradens spissing eller bredde. Kombinasjonsmulighetene er mange og varierte, og begrenses ikke til HF-fakultetets tilbud. Dette gjør at studentene i stor grad kan gi graden en vinkling mot deres egne interesser, og skape en grad som et relevant for yrker de selv synes er aktuelle.
En bachelorgrad i historie og kulturvitenskap med studieretning i historie kvalifiserer for søknad til masterprogrammet i historie og kulturvitenskap med studieretning historie ved UiB. En bachelorgrad i historie og kulturvitenskap med studieretning kulturvitenskap kvalifiserer for søknad til masterprogrammet i historie og kulturvitenskap med studieretning kulturvitenskap ved UiB. Studieretningen i historie kvalifiserer samtidig til masterstudier i historie ved andre norske universiteter, mens studieretningen i kulturvitenskap samtidig kvalifiserer til masterstudiet i museologi og kulturarv, samt masterstudiet i europeisk kultur, begge ved UiO.

3.7 Studiet skal være forskningsbasert og være tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Kriteriet dreier seg om hvordan forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid skal brukes i *studiet*, og hvordan dette er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Beskrivelse av hvordan studentene vil møte og være en del av forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid i studiet

All undervisning på programmet er forskningsbasert og er som hovedregel gitt av ansatte med forskningskomponent i stillingen. Arbeidet både med semesteroppgaver og mappeoppgaver legger til rette for at studentene selv skal forske. Slik vil forskning bli en del av læringsprosessen.

Forklaring på og begrunnelse for hvordan studiet har kopling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid tilpasset studiets nivå, omfang og egenart
Ansatte som underviser på dette programmet er aktive forskere innen disiplinfag. Dette gjenspeiles også av pensumlitteraturen, der flere av instituttets forskere er representert. Undervisningen vil i så måte fylle krav til forskningsbasert undervisning. Det er også slik at studentene vil kunne kobles til de ansattes forskning og utviklingsarbeid gjennom oppgaveskriving av ulik art, der de selv bidrar til å utvikle de fagområdene det undervises i.

3.8 Studiet skal ha ordninger for studentutveksling og internasjonalisering, som skal være tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Beskrivelse av ordninger for internasjonalisering

Universitetet i Bergen er et stort universitet med et godt utbygget internasjonalt nettverk både innen forskning og undervisning. De vitenskapelig ansatte som er involvert i bachelorprogrammet i historie og kulturvitenskap samarbeider med internasjonale forskere på en rekke felt, og deltar på internasjonale seminarer og konferanser. Det kommer også jevnlig internasjonale forskere til AHKR for møter eller korte og lengre gjesteforskeropphold.

Studentene på bachelorprogrammet i historie og kulturvitenskap vil møte internasjonale forskere i gjesteforelesninger og seminarer i løpet av studiet. De vil også møte undervisere fra Erasmus-partnerinstitusjoner som kommer hit på utveksling. Våre ansatte vil også ha muligheten til å reise på undervisningsutveksling, og ta med seg tilbake erfaringer og inntrykk fra universiteter som våre studenter kan dra på utveksling til.
AHKR har som mål å delfinansiere studentekskursjoner, også til utlandet, hvert år. Disse ekskursjonene gir studentene internasjonal erfaring samtidig som de kan gi den et inntrykk av hvordan livet som

utvekslingsstudent kan arte seg. Fagene i programmet har en rekke aktive avtaler innen NORDPLUS og Erasmus, og flere av emnene i programmet er åpne for innkommende utvekslingsstudenter. Dette skaper et internasjonalt studiemiljø. Å stimulere til økt studentutveksling er en prioritert oppgave i programmet.

Beskrivelse av ordninger for studentutveksling

Studentene på bachelorprogrammet i historie og kulturvitenskap kan legge inn et semester eller to med delstudier i utlandet på flere steder i utdanningsløpet. Utvekslingen vil foregå innenfor rammene av UiBs etablerte utvekslingsavtaler, og administrasjon og støtteordninger for planlegging og gjennomføring av utveksling vil gjøres i tråd med UiBs gjeldende rutiner og opparbeidede erfaring på feltet. Studentene på bachelorprogrammet vil ha tilgang på fyldig informasjon om utvekslingsprosedyrer og -avtaler via UiBs nettsider og studieveiledere. Et utvekslingssemester på bachelorprogrammet i historie og kulturvitenskap vil i de fleste tilfeller legges til ett av universitetene som har inngått en utvekslingsavtale med studentens studieretningsfag. Det finnes svært mange utvekslingsavtaler innenfor historie og/eller kulturvitenskap, men hvert av de to fagene har et lite utvalg avtaler der kontakten med utvekslingsuniversitetet er særskilt tett og der studietilbudet inneholder emner som fagmiljøene ved UiB vurderer som relevante og av en egenart som lar seg jevnføre med emnene i bachelorprogrammet. Ved disse universitetene vil det kunne være mulig å ta emner som kan innpasses som spesialiseringsemner i graden. Ved disse utvalgte universitetene kjenner fagmiljøene og studietilbudet godt, og vet at det er gode sjanser for å finne passende emner. Man vet også at det vil være vilje til og mulighet for fleksibilitet og tilpasning ved behov. Historie har aktive og gode avtaler med universitetene i Southampton og SOAS, London i Storbritannia og i Mannheim i Tyskland.
For kulturvitenskap vil vi spesielt trekke fram et NORDPLUS-samarbeid mellom kulturvitenskapelige (folkloristiske/etnologiske) studiemiljøer i Reykjavik, Uppsala, Umeå, Stockholm, Södertörn, Lund, Göteborg og Åbo. Dette er forsknings- og utdanningsmiljøer fagmiljøet er godt kjent med, og som tilbyr utdanninger som passer godt inn i det overordnede læringsmålet for studieretningen i kulturvitenskap.

På et program som dette, der hele 60 studiepoeng er frie, ligger forholdene dessuten svært godt til rette for at studentene kan forme utvekslingsoppholdet sitt selv, både geografisk og innholdsmessig. Denne formen for utveksling på frie studiepoeng er en enestående mulighet for studentene til å gi graden en egen utforming og profil – enten ved å spisse den med flere fordypningsemner innen spesialiseringen, eller ved å følge egne interesser og tilføre graden andre disipliner enn UiB kan tilby.
Vi vil bruke studentene som reiser ut som ambassadører for utveksling og arkivere deres emnevalg og erfaringer til bruk for andre som vil reise ut.

Erasmus lærerutveksling åpner i tillegg for muligheter for internasjonale bidrag i undervisningen på programmet.

Beskrivelse av hvilket tidspunkt i studiet utveksling er mulig

Det er mulig å reise på utveksling tidligst i tredje semester, siden det er et krav at man må ha avlagt 60 stp ved UiB før man reiser ut. Deretter kan studentene velge å reise ut i tredje, fjerde, femte eller sjette semester. Dersom oppholdet skal vare i to semestre, må det gjennomføres fra høst til vår.

Begrunnelse for at ordningene er relevante for nivå, omfang og egenart, herunder at studentene som utveksler, fortsatt oppnår det totale læringsutbyttet for studiet

Utvekslingsavtalene studentene har tilgang til er alltid inngått med partnere som ivaretar kravet til nivå og omfang som programmet ved UiB stiller. Når det gjelder innhold og egenart, vil det for studenter som reiser ut for å ta emner i spesialiseringen være nødvendig med en viss grad av fleksibilitet fra UiBs side i innpassingen. Det er ikke realistisk å forvente å finne emner ved et utenlandsk universitet som tilsvarer emnene i utdanningsplanen fullstendig i innhold, omfang og opplegg. Men her vurderer man verdien av de

erfaringene studentene opparbeider seg i forbindelse med et utvekslingsopphold, både i planleggingen av det og under selve oppholdet, som så verdifulle at programmet vil godta noe avvik i faglig overlapp. Hvilket avvik som godtas vurderes fra sak til sak, og legger alltid til grunn at programmets læringsutbytte fortsatt skal oppfylles. Det kan være store gevinster knyttet til å ta deler av spesialiseringen, og vi vil oppmuntre studentene til å gjøre det. Samtidig vet vi av erfaring at det oppleves som enklere og mindre risikabelt å reise ut på frie studiepoeng, og forventer at de fleste vil gjøre det.
Uansett er vi svært bevisste på verdien av et utvekslingsopphold i løpet av studiet, og vil være tydelig i vår oppfordring til studentene på dette feltet. Dette innebærer at vi også vil ha fokus på å bevare og utvikle ordninger for utveksling som studentene vil benytte seg av.

3.9 Studiet skal ha lokaler, bibliotektjenester, administrative og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold for studentene, som er tilpasset studiet.

Universitetet i Bergen har alle typer fasiliteter som tilfredsstiller studiets behov.

4. Fagmiljø tilknyttet studiet (studietilsynsforskriften § 7-3)

4.1 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet

- *Kompetanseprofilen til fagmiljøet som er nødvendig for studiet*

Fagmiljøet i kulturvitenskap arbeider både med kulturhistorisk forskning og samtidsbaserte kulturanalyser. Fagmiljøet har utgangspunkt i vitenskapstradisjonene etnologi og folkloristikk, og har spesialkompetanse i forskningsfelt som kjønns- og seksualitet, migrasjon, kulturarv og museum, fortelling, materialitet. Fagmiljøet har vært ledende i utviklingen av kulturvitenskapelige, kvalitative forskningsmetoder samt forskningsetikk. Disse forskingsfeltene gjenspeiler seg tematikken for de enkelte undervisningsemnene i studieretningen.
Fagmiljøet i historie dekker sentrale felt i nyere og eldre, norsk og internasjonal historie.

- *Angivelse av fagmiljøets størrelse i årsverk, og antall studenter per faglig tilsatt*

1	2	3	4	5	6	7	8
Ansatte som bidrar faglig	**Stillings-betegnelse**	**Ansett-elses-forhold**	**Faglige årsverk i studiet**				**Undervisnings-/veilednings- område i studiet**
			Total	**U&V**	**FoU**	**Annet**	
Christian Sæle	1. am.	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Svein Ivar Angell	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Astri Andresen	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Anne Katrine Bang	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Camilla Brautaset	1. am.	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Eldbjørg Haug	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Jan Heiret	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Christhard Hoffmann	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Inger Elisabeth Haavet	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Gunnar Knudsen	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Leidulf Melve	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Christian Meyer	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Ingvar Mæhle	1. am.	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Teemu Ryymin	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Eivind Seland	1. am.	100% fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Harm Schröter	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Svein Atle Skålevåg	1. am.	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Arne Solli	1. am.	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Frode Ulvund	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Knut Vikør	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
(Under tilsetting)	1. am.	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Kyrre Kverndokk	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Kulturvitenskap
Tove Fjell	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Kulturvitenskap
Tone Hellesund	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Kulturvitenskap

Eva Reme	1. am.	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Kulturvitenskap
Haci Akman	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Kulturvitenskap
Hans-Jakob Ågotnes	1. am.	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Kulturvitenskap
			0,00	0,00	0,00	0,00	
		SUM	27,00	12,42	12,42	2,16	

På bakgrunn av møtt-tall for 2013-2016 (ePhorte sak 17/3703) er det å forvente at antallet studenter per faglig ansatt på fagene fordeler seg slik på det nye programmet:
Studieretning i historie: Det forventes årlig et opptak på 5,8 studenter per vitenskapelig fast ansatt
Studieretning i kulturvitenskap: Det forventes årlig et opptak 3,8 studenter per vitenskapelig fast ansatt
På et treårig program vil dette bety at det vil være 17,4 aktive studenter per ansatt på historie, mens det vil være 11,4 aktive studenter per fast ansatte på kulturvitenskap. Noe frafall underveis gjør at tallene i realiteten vil være noe lavere.

I tillegg vil det være studenter på fagenes øvrige program (masterprogram + årsstudium (kun historie)), samt en relativt stor mengde studenter som tar emner i historie og kulturvitenskap som frie studiepoeng. Så det totale antallet studenter per vitenskapelig ansatt vil være vesentlig høyere når alt dette tas i betraktning.
Dette studenttallet er imidlertid det samme som det har vært til nå med de disiplinbaserte programmene, og det nye programmet innebærer ingen endring av forventet studenttall per ansatt.

Forklaring på hvordan fagmiljøets størrelse og sammensetning er hensiktsmessig og tilpasset antallet studenter, og den undervisning og veiledning som inngår i studiet
Programmet har til sammen 27 fast vitenskapelig ansatte, hvorav 21 er tilsatt på historie og seks på kulturvitenskap. Programmet er designet slik at fagmiljøet til enhver tid kan dekke undervisningsbehovene innenfor rammen av de faste stillingene. Fellesemnet for historie og kulturvitenskap involverer ansatte på begge fag, og gir større fleksibilitet til å utnytte undervisningsressursene på tvers av de to involverte disiplinene.

Av de 21 fast ansatte i historie er 13 professorer og ni førsteamanuenser. På kulturvitenskap er det fire professorer og to er førsteamanuenser. Begge studieretningenes fokus ligger tett opp til de ansattes forskningskompetanse. Dermed kan programmets fagmiljø til enhver tid tilby oppdatert forskningsbasert undervisning og veiledning.

4.2 Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

Oversikt over hvilke nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som fagmiljøet deltar i, og som er relevante for studiet
Fagmiljøene inngår en lang rekke nasjonale og internasjonale nettverk.

Ansatte på i historie er tungt inne i faglige nettverk rundt Den norske historiske forening og er jevnlig sesjonsdeltakere på Norske historiedagar og De nordiske historikermøtene. Videre er historikerne på instituttet knyttet til nettverket rundt og jevnlige bidragsytere ved The European Social Science History Conference.

Fagmiljøet i kulturvitenskap er bidragsytere til de nasjonale og nordiske fagkonferansene. Fagmiljøet har også for tiden det redaksjonelle ansvaret for fagets eneste nasjonale vitenskapelige tidsskrift. De ansatte deltar også i nasjonale og internasjonale forskningsprosjekter. I tillegg er de ansatte i faget medlem av redaksjoner og redaksjonsråd for en lang rekke nordiske og internasjonale tidsskrifter. Tidsskriftarbeidet har en særlig relevans for utdannelsen. Det gjør at de viteskaplig ansatte holder seg faglig oppdatert til

enhver tid, og kan bringe ferske perspektiver inn i undervisningen. De ansatte har dessuten verv i Norsk museumsforbund og styreverv i museumssektoren. Det gjør at faget kan få innblikk i diskusjoner og problemstillinger i en sentral kulturvitenskapelig yrkessektor.

4.3 Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

Beskrivelse av hvor stor andel (i prosent) av årsverkene knyttet til studiet som utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Det må redegjøres særskilt for hvordan ansatte med stillingsandel under 50 % oppfyller kravet til hovedstilling ved institusjonen

Se tabell under punkt 4.1.

Beskrivelse av hvor stor andel (i prosent) av årsverkene knyttet til studiet som utgjøres av ansatte med professorkompetanse og førstestillingskompetanse

Se tabell under punkt 4.1.

En bekreftelse på at det er personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet

Se tabell under punkt 4.1.

Appendix

Tabell 1: Studenter og tilsatte (UiBs veiledning, pkt. 2.2)

Tabellen skal gi grunnlag for å se det omsøkte studiets størrelse i forhold til fakultetets øvrige studietilbud. Oppgi tall fra siste mulige tellingstidspunkt (”X”) og sett dette inn i tabelloverskriftsraden (dvs. erstatt X’ene med årstall).

Enheter og program	**Registrerte studenter 2016**	**Opptatte studenter i 2016**	**Kandidater i 2016**	**Vitenskapelige årsverk 2016**
Ved fakultetet totalt	3 626	2944	468	
Ved instituttet for det omsøkte studiet	810	432	140	
Ved det omsøkte studiet				

Kommentar:

Tabell 2: Forventet antall studenter ved studiet (UiBs veiledning, pkt. 2.2)

Tabellen skal gi oversikt over studenttallet og rekrutteringsbehovet for det omsøkte studiet.

Antall studenter ved det omsøkte studiet	Studenter totalt første studieår	Studenter totalt ved full drift
Antall fulltidsstudenter	135	405
Antall deltidsstudenter		
Antall nettstudenter		

Kommentar:

Tabell 3: Instituttets planer for faglig bidrag i studiet

Tabellen skal gi en kvantitativ oversikt over fagmiljøet som skal bidra i studiet. Innsatsen til de ansatte oppgis i undervisningsprosent, ved oppstart og ved full drift.

Samlet oversikt over planlagt dimensjonering av undervisningsressurser for studieprogrammet					
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
Stillingskategori første studieår	**Samlet antall første studieår**	**Samlet undervisnings-prosent per stillingskategori første studieår**	**Stillingskategori ved full drift**	**Samlet antall ved full drift**	**Samlet undervisningsprosent per stillingskategori ved full drift**
Professor	16*	736*	Professor	16	736
Førsteamanuensis	12*	552*	Førsteamanuensis	12	552
Post doc			Post doc		
Stipendiat			Stipendiat		
Universitetslektor			Universitetslektor		
..					

* Det er i denne tabellen ført opp fullt faglig bidrag i studiet fra første studieår. Det er fordi emnene som inngår i studiet tilbys på fast basis, også som frie studiepoeng i andre program. Det er også studenter som vil være i gang med de nåværende, disiplinbaserte programmene på tidspunktet det nye bachelorprogrammet starter opp, og disse studentene vil ta emner på både 100- og 200-nivå allerede høsten 2018 når dette programmet tenkes å ha oppstart for sitt første kull.

<u>Instituttleder skal gi en samlet vurdering av faglig robusthet og tilgjengelige undervisningsressurser i studiet</u>

Instituttet har tilbudt studier i historie og kulturvitenskap på bachelor- og masternivå i årtier og har lang erfaring med hvilke ressurser de ulike emnene og spesialiseringene krever. Det er prøvet ut forskjellige modeller og oppbygninger, og utdanningsplanene som ligger i det nye bachelorprogrammet har en fleksibilitet og grad av valgfrihet som gjør programmet bærekraftig og fullt ut robust i møte med forskningsterminer. Innholdet i flere av emnene er tett knyttet til forelesers aktuelle forskningsaktivitet, og tema varierer med hvem som foreleser i det aktuelle semesteret. Dette er en svært fleksibel og fruktbar ordning som fremmer faglig og pedagogisk utvikling. Programmets fellesemne HIK117 – Fordypning i historie og kulturvitenskap har også denne temaordningen, og med muligheten til å tilby ulike tverrfaglige undervisningstema med ulike fagpersoner involvert, er dette emnet et godt laboratorium for utvikling av tverrfaglig undervisnings- og forskningsvirksomhet.

HIK117 er det eneste emnet som er nyopprettet i forbindelse med det nye bachelorprogrammet. Alle de andre emnene finnes allerede som godt etablerte obligatoriske eller valgfrie emner i de disiplinbaserte bachelorprogrammene som nå skal fases ut. De fleste av dem tilbys hvert år, andre noe sjeldnere. Siden det nye programmet erstatter de to nåværende disiplinbaserte programmene, er det ingen grunn til å tro at studenttallet på emnene vil bli nevneverdig påvirket. Veiledningskapasiteten er tilstrekkelig på begge fag. De ansatte i fagmiljøene som deltar i programmet er først og fremst engasjert på emnene i programmet. De to fagdidaktikerne i historie underviser imidlertid også på historiedidaktikkemnene på PPU og på 5-årig lektorutdanning.

Jan Heiret
instituttleder

DET HUMANISTISKE FAKULTET

Søknad om oppretting av

Masterprogram i historie og kulturvitskap

9. juni 2017

1. Generelt om studiet

Masterprogrammet i historie og kulturvitenskap skal forankres ved Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap, ved Det humanistiske fakultet. Studieprogrammet er en sammenslåing av de to eksisterende disiplinbaserte masterprogrammene i hhv. historie og kulturvitenskap. Hensikten med det nye fellesprogrammet er å bringe de to disiplinene nærmere hverandre og skape en tverrfaglig enhet. Dette skal danne et mer fleksibelt og robust program, og åpne for utvidet tverrfaglig virksomhet. Programmet er en påbygging og videreføring av det planlagte bachelorprogrammet i historie og kulturvitenskap.

Masterprogrammet i historie og kulturvitenskap handler om mennesker, kultur og samfunn i fortid og nåtid. Det legger til grunn at vi forstår nåtiden bedre om vi ser den i lys av fortiden. Studieprogrammet gir studenten dypere innsikt i historiefagets eller kulturvitenskapens problemstillinger og forskningsstrategier, og en selvstendig holdning til faglige fremstillinger og relevante kilder og materiale. Programmet innebærer en omfattende masteroppgave som vil innføre studentene i selvstendig vitenskapelig arbeid og dybdetenkning.

Programmet har to studieretninger: Historie og kulturvitenskap. Programmet inneholder et fellesemne der både historie og kulturvitenskap inngår. Dette fellesemnet er en bærebjelke i programmet. Det bringer både programmets lærere og studenter sammen i et tverrfaglig samarbeid. Det faglige samarbeidet bygger videre på et veletablert samarbeid mellom de fagene, i både forskning og undervisning. Tematikken i fellesemnet vil også kunne generere MA-oppgaver på tvers av fagtradisjonene, og dermed også veiledningssamarbeid om MA-oppgaver.

Studiet gir inngående kunnskaper om teori og kvalitativ metode og forskningsetiske utfordringer. Det legger videre en basis for kritisk og analytisk tilnærming både til generelle samfunnsspørsmål og til mer konkrete arbeidsoppgaver.

Om kobling til fakultetets strategiplan og/eller andre styringsdokumenter

Kryss av for type studium. Hver boks kan ha flere kryss:

Typer laveregradsstudium (kryss av)	
	Bachelorgradsstudium
	Kortere studium på lavere grad som ikke fører til en grad (grunnutdanning), årsstudium
	Studieretning innenfor en bachelorgrad
	Fellesgrad
	Videreutdanning

Type mastergradsstudium (kryss av)	
x	Mastergradsstudium 120 studiepoeng – § 3
	Erfaringsbasert mastergradsstudium 90 studiepoeng – § 5
	Erfaringsbasert mastergradsstudium 120 studiepoeng - § 5
	Mastergradsstudium 300 studiepoeng
	Fellesgrad
	Videreutdanning
Hvorvidt studiet skal tilbys som (kryss av)	
x	Heltidsstudium
	Deltidsstudium
x	Campus-/stedbasert studium
	Samlingsbasert studium
	Nettstudium
	Nettstudium med samlinger

2. Grunnleggende forutsetninger for godkjenning

2.1 Krav i aktuelle forskrifter og rammeplaner skal være oppfylt.

Opptakskravene til studiet

Opptak til masterprogrammet i historie og kulturvitenskap forutsetter en bachelorgrad med spesialisering i historie (for opptak til studieretning i historie) eller kulturvitenskap/kulturhistorie (for opptak til studieretning i kulturvitenskap). Spesialiseringen må kunne karakteriseres som disiplinbasert, men kan være en del av et tverrfaglig bachelorprogram. Det er et krav om karakteren C eller bedre på emnene som inngår i spesialiseringen.

Angivelse av tidspunkt for opptak til studiet og studiestart

Programmet skal lyses ut våren 2018 for søknad gjennom UiBs lokale masteropptak 15. april 2018 og studiestart august 2018.

Beskrivelse av og begrunnelse for rangeringsregler, hvis relevant

Dersom det er flere søkere enn plasser på programmet, vil studentene på venteliste rangeres etter karakterer på emnene som inngår i spesialiseringen i disiplinfaget for den valgte studieretningen.

2.2 Rekrutteringen av studenter til studiet skal være stor nok til at institusjonen kan etablere og opprettholde et tilfredsstillende læringsmiljø og et stabilt studium.

Beskrivelse av og begrunnelse for hvilket studenttall som vil gi et tilfredsstillende læringsmiljø for det aktuelle studiet

Historie og kulturvitenskap er etablerte og stabile disipliner. Rekrutteringen til masternivå er god på begge fag. Det er forventet at programmet vil ta opp omkring 50 studenter hver høst – 40 på studieretningen i historie og 10 på studieretningen i kulturvitenskap.

Beskrivelse av hvordan dimensjoneringen av studiet tar høyde for forventet frafall og sikrer det ønskede studenttallet og kandidattallet, og at kandidattallet er i tråd med måltallet fra KD dersom det er gitt kandidatmåltall for studiet.

Det relativt høye studenttallet som er forventet på programmet gir rom for betydelig frafall uten at kandidattallet blir for lavt.

3. Plan for studiet (studietilsynsforskriften § 7-2)

3.1 Studiet skal ha et dekkende navn.

Det norske navnet på studiet
Masterprogram i historie og kulturvitenskap

Det engelske navnet på studiet
Master's Programme in history and cultural studies

Beskrivelse og begrunnelse for sammenhengen mellom studiets profil, innhold og navn på studiet, hvordan studiets navn kommuniserer med studenter, arbeidsgivere og samfunnet for øvrig

Masterprogrammet i historie og kulturvitenskap er et tverrfaglig program der de to etablerte disiplinene historie og kulturvitenskap inngår med hver sin studieretning som gir en mastergrad i den respektive disiplinen. Masterprogram i historie og kulturvitenskap er slik en dekkende, nøyaktig og forklarende tittel på programmet. Begge disiplinene er synlige og tilgjengelige som to likestilte studieretninger i programmet, og programmets profil er tydelig koplet til navnet på studieretningen.
Ved ferdigstilt grad får kandidatene et vitnemål som tydelig viser hvilken studieretning de har fulgt. Potensielle studenter vil gjennom tittelen på programmet finne disiplinens navn, og arbeidsgivere vil finne det på kandidatens vitnemål. Samfunnet for øvrig vil gjennom navnet på programmet få en klar forståelse av hva det tilbyr.

3.2 Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte jamfør Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Det formuleres ett læringsutbytte for hvert studium.

Beskrivelse av det faglige læringsutbyttet for studiet, formulert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse

Totalt læringsutbytte for programmet samlet

Kandidaten skal ved avsluttet program ha følgende læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Kandidaten

- har avansert kunnskap innenfor historie eller kulturvitenskap og spesialisert innsikt i et avgrenset område
- har inngående kunnskap om fagområdets teori og vitenskapelige metoder
- kan anvende kunnskap på nye områder innenfor fagområdet
- kan analysere faglige problemstillinger med utgangspunkt i fagområdets historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet

Ferdigheter

Kandidaten

- kan analysere og forholde seg kritisk til ulike informasjonskilder og anvende disse til å strukturere og formulere faglige resonnementer
- kan anvende eksisterende teorier og metoder innenfor historiefaget eller kulturvitenskap og arbeide selvstendig med praktisk og teoretisk problemløsning
- kan gjennomføre et selvstendig, avgrenset forsknings- eller utviklingsprosjekt under veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Kandidaten

- kan analysere relevante fag-, yrkes- og forskningsetiske problemstillinger
- kan gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter
- kan formidle omfattende selvstendig arbeid og behersker fagområdets uttrykksformer
- kan kommunisere om faglige problemstillinger, analyser og konklusjoner innenfor fagområdet, både med spesialister og til allmennheten
- kan bidra til nytenkning

Læringsutbytte for studieretning i historie

Kandidaten skal ved avsluttet program ha følgende læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap
Kandidaten

- har avansert kunnskap innenfor sitt forskingsfelt, og spesialisert innsikt i temaet som er gjenstand for masteroppgaven.
- er en fagekspert innen sitt forskingsfelt.
- har en bred empirisk kunnskapsbase
- har innsikt i fagtradisjoner, forskningsetiske problemstillinger og historiefagets plass i samfunnet
- har en solid forståelse av metoder og teorier som analytiske verktøy.
- kan anvende sin kunnskap på nye område av historiefaget.

Ferdigheter

Kandidaten

- kan forholde seg kritisk til historiske framstillinger og historisk kildemateriale
- kan bruke fagets teori, metoder og teknikker i selvstendig løying av historiske problemer.
- kan analysere og forholde seg kritisk til ulike kilder, avgrense saksforhold på basis av store informasjonsmengder og dokumentere sine funn i tråd med faglige krav og standarder.
- kan gjennomføre et selvstendig, avgrenset forskningsprosjekt under veiledning og i tråd med gjeldande forskningsetiske normer.
- kan formidle forskningsarbeid på en kyndig og forståelig måte i skriftlig form.

Generell kompetanse

Kandidaten

- er kvalifisert til å håndtere, vurdere og analysere komplekse saksbilde, syntetisere relevant informasjon, samt å grunngi egne slutninger.
- har evne til å problematisere og reflektere rundt begrep, kunnskap, teori og metode på en forskningsetisk forsvarlig måte.
- har kompetanse i vitenskapelig diskusjon og kommunikasjon, både skriftlig og muntlig, og kan gjøre kompliserte saksforhold forståelig for et bredere publikum.

Læringsutbytte i for studieretning i kulturvitenskap

Kandidaten skal ved avsluttet program ha følgende læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Kandidaten

- kan forstå og analysere kulturell kompleksitet, endring og stabilitet.
- har utvidede teoretiske kunnskaper i kulturvitenskap.
- er ekspert på ett bestemt kulturelt fenomen, som er gransket empirisk gjennom et større, selvstendig studium.
- har inngående kunnskaper om kvalitative metoder i kulturvitenskap.
- har inngående kunnskaper om forskningsetiske utfordringer i kulturvitenskap.

Ferdigheter

Kandidaten

- kan bruke kulturvitenskapelige tenkemåter.
- kan formulere en kulturvitenskapelig problemstilling.
- har utvidet sine ferdigheter i å bruke kulturvitenskapelige begrep og teorier i empiriske studier.
- har utvidede ferdigheter i å analysere ulike fenomener i fortid eller nåtid fra et kulturvitenskapelig perspektiv.
- har utvidede ferdigheter i å samle inn og håndtere et omfattende kildemateriale med kulturvitenskapelige metoder.
- kan gjøre forskningsetiske vurderinger.

Generell kompetanse

Kandidaten

- har kompetanse i å planlegge og gjennomføre en større faglig undersøkelse.
- har inngående trening i å sette seg inn i nye problemfelt og til å se og analysere saker fra flere sider.
- kan argumentere akademisk.
- har inngående erfaring i å formidle forskningsbasert kunnskap både muntlig og skriftlig.

Begrunnelse for de valgene som er tatt i arbeidet med læringsutbyttebeskrivelsene
Læringsutbyttebeskrivelsene er utarbeidet på bakgrunn av læringsutbyttebeskrivelsene for programmets to studieretninger – historie og kulturvitenskap. For at læringsutbyttebeskrivelsene skal være dekkende for begge studieretningene er det lagt vekt på prinsipielle og ikke fagspesifikke beskrivelser av kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse. Det er gjort for å få fram hva som er felles for begge studieretningene. Dermed legger beskrivelsene vekt på betydningen av teoretisk og metodisk kunnskap, fagtradisjonen og den faglige egenarten til hver av de disiplinbaserte studieretningene. Det legges vekt på ferdigheter i å anvende faglige teorier og perspektiver, samt bruk av relevante kilder og materiale. Den generelle kompetanse er likere formulert i beskrivelsen av læringsutbytte til de respektive studieretningene. Det reflekteres i programmets læringsutbyttebeskrivelser, der det blant annet er lagt vekt på håndtering av informasjonsmengder, formidling av faglig kunnskap, og kompetanse til å sette seg inn i nye problemfelt.

3.3 Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.

Hvilke emner studiet består av per semester, samt antall studiepoeng per emne, illustrert i en tabell

Utdanningsplan master i historie og kulturvitenskap

<table>
<tr><td></td><td>5 stp</td><td>5 stp</td><td>5 stp</td><td>5 stp</td><td>5 stp</td><td>5 stp</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>4 (v)</td><td colspan="6" rowspan="2">Masteroppgave</td><td>Forsknings-etikk *</td><td rowspan="4">Masterseminar</td></tr>
<tr><td>3 (h)</td><td>Forsknings-etikk *</td></tr>
<tr><td>2 (v)</td><td colspan="3">Masteremne</td><td colspan="3">Masteremne</td><td>Forsknings-etikk *</td></tr>
<tr><td>1 (h)</td><td colspan="3">Masteremne</td><td colspan="3">Masteremne</td><td>Forsknings-etikk *</td></tr>
</table>

*Kurs i forskningsetikk tas én gang i løpet av studiet. Kurset arrangeres hvert semester, og studenten velger selv når han eller hun vil ta det.

Utdanningsplan studieretning i historie

<table>
<tr><td></td><td>5 stp</td><td>5 stp</td><td>5 stp</td><td>5 stp</td><td>5 stp</td><td>5 stp</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>4 (v)</td><td colspan="6" rowspan="2">Masteroppgave i historie</td><td>AHKR300*</td><td rowspan="4">Masterseminar</td></tr>
<tr><td>3 (h)</td><td>AHKR300*</td></tr>
<tr><td>2 (v)</td><td colspan="3">HIS303 Forskningsproblem og kildearbeid</td><td colspan="3">HIK308 Formidling av fortida/HIS304 Teknikker i historiefaget/HIS309 Historikerens arbeidsmåter</td><td>AHKR300*</td></tr>
<tr><td>1 (h)</td><td colspan="3">HIS301 Historisk forskingslitteratur</td><td colspan="3">HIS302 Historiografi</td><td>AHKR300 *</td></tr>
</table>

*Kurs i forskningsetikk tas én gang i løpet av studiet. Kurset arrangeres hvert semester, og studenten velger selv når han eller hun vil ta det.

Utdanningsplan studieretning i kulturvitenskap

<table>
<tr><td></td><td>5 stp</td><td>5 stp</td><td>5 stp</td><td>5 stp</td><td>5 stp</td><td>5 stp</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>4 (v)</td><td colspan="6" rowspan="2">Masteroppgave i kulturvitenskap</td><td>AHKR300*</td><td rowspan="2">Master-seminar</td></tr>
<tr><td>3 (h)</td><td>AHKR300*</td></tr>
<tr><td>2 (v)</td><td colspan="3">KUVI304 Kvalitativ metode og forskningsetikk</td><td colspan="3">HIK308 Formidling av fortida</td><td>AHKR300*</td><td rowspan="2"></td></tr>
<tr><td>1 (h)</td><td colspan="3">KUVI301 Teoretiske perspektiv i kulturvitenskap</td><td colspan="3">KUVI302 Prosjektskildring</td><td>AHKR300*</td></tr>
</table>

*Kurs i forskningsetikk tas én gang i løpet av studiet. Kurset arrangeres hvert semester, og studenten velger selv når han eller hun vil ta det.

Hvilke emner som er obligatoriske og hvilke som er valgfrie

Emnene merket med grønt er obligatoriske. Emnene i blått er valgfrie ved at de enten kan byttes ut med andre relevante emner fra andre fag etter søknad, eller kan velges blant en samling valgemner (kun for studieretningen i historie). Betegnelsen valgemne innebærer altså at det kan byttes ut med et annet emne – enten fra samme disiplin eller fra en annen.

Valgemner i historie:
HIS302 Historiografi (er sterkt tilrådd)
HIS304 Teknikkar i historiefaget
HIK308 Formidling av fortida
HIS309 Historikarens arbeidsmåtar

Valgemne i kulturvitenskap:
KUVI301 Teoretiske perspektiv i kulturvitskap

Fellesemner

HIK308 Formidling av fortida er felles for begge studieretningene. Emnet er obligatorisk (grønt) i studieretningen i kulturvitenskap, og inngår som valgemne (blått) i studieretningen i historie. Emnet finnes også som et post-masteremne, altså et emne som tilbys ferdige masterkandidater. Som post-masteremne har emnet koden AHKR392, og det er åpent for masterkandidater fra arkeologi, religionsvitenskap og historie (dersom de ikke har tatt det som en del av mastergraden sin under koden HIK308).

AHKR300 er et emne om forskningsetikk som er obligatorisk for alle studentene på dette programmet og på AHKRs lvrige masterprogram. Emnet er grunnleggende og gjennomført tverrfaglig ved at det undervises av fire fagpersoner i fellesskap - en fra hvert av AHKRs fire fag. Undervisningen foregår som felles forelesninger og gruppearbeid der studentene arbeider med case fra alle fire fag. Emnet tar for seg grunnleggende spørsmål i arbeidet med en masteroppgave og anses som en svært viktig bestanddel i programmet.

Parallelt med den individuelle veiledningen på masteroppgaven, er programmet organisert slik at studentene møter sine medstudenter og fagpersoner i tematisk inndelte masterseminar der man i plenum presenterer og diskuterer utkast til kapitler underveis i arbeidet med oppgaven. Studieretningenes oppbygning gjør at det er hensiktsmessig at studentene på studieretning historie starter seminaraktiviteten allerede i første semester, mens studentene på studieretning kulturvitenskap starter den i tredje semester. Det er imidlertid tenkt at de to seminarmodellene skal nærme seg hverandre, slik at ett eller flere seminar skal kunne tilbys studenter på begge studieretningene. På disse seminarene vil både studenter og

fagpersoner fra begge disipliner delta. Temaene for disse seminarene vil følgelig være av tverrfaglig interesse, og innenfor disse rammene ser vi for oss at det kan oppstå svært interessante tverrfaglige møtepunkt og samarbeid. Denne modellen krever noe med utredning og planlegging, men bunner i et faglig initiativ som skal følges opp.

Begrunnelse for sammenhengen mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå sett i forhold til det totale læringsutbyttet for studiet

Læringsutbytte finnes på tre nivåer i dette programmet, emnenivå, studieretningsnivå og programnivå. På emnenivå er læringsutbytte tenkt som deler av en større helhet, det vil si som deler av studieretninger i henholdsvis historie og kulturvitenskap.

Emnene gir kandidatene sentrale kunnskaper om teori, metode og relevant forskningslitteratur innenfor de enkelte studieretningene.

Læringsutbyttebeskrivelsene på studieretningsnivå tar dermed utgangspunkt i læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå. Disse er igjen syntetisert på programnivå. Her er det fagspesifikke nedtonet til fordel for det som forener de to studieretningene. Det er imidlertid læringsutbyttebeskrivelsene på studieretningsnivå som er relevant for den enkelte kandidat, i og med at kandidaten får en utdannelse innenfor en av studieretningene.

Alle emnebeskrivelser skal fremgå av studieplanen
Se vedlagte studieplandokument.

3.4 Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Oversikt over arbeids- og undervisningsformer – studieretning i historie

Emnekode	Emnenavn	Undervisnings- og arbeidsformer	Er emnet obligatorisk?
HIS301	Historisk forskingslitteratur	Undervisninga skjer i masterseminar. Instituttet tilbyr ulike masterseminar inndelt i tema/periodar. Studenten vel relevant masterseminar i samråd med rettleiar. Studenten deltar aktivt med å leggja fram og diskutera oppgåvetekstar i seminaret.	Ja
HIS302	Historiografi	Undervisninga har form av førelesingar og/eller seminar	Nei
HIS303	Historie: Forskingsproblem og kjeldearbeid	Studenten får rettleiing i arbeidet med oppgåva. Undervisninga skjer i masterseminar og studenten vil kunne leggja fram utkast til diskusjon i masterseminaret ein tilhøyrer. Undervisninga vil elles vere organisert slik at det vil vere praktisk mogleg for ein student å arbeida med kjelder andre stader enn i Bergen.	Ja
HIS304	Teknikkar i historiefaget	Instituttet vil tilpasse undervisninga etter kor mange studentar som melder seg. Ein legg opp til stor grad av sjølvstudium frå studentane. Instituttet vil utvise stor grad av fleksibilitet overfor studentar som tek relevante kurs ved andre lærestader eller institutt, særleg dersom instituttet ikkje sjølv kan tilby undervisning i ein relevant teknikk.	Nei
HIK308	Formidling av fortida	Undervisninga blir gitt som førelesingar, seminar og besøk ved ulike verksemder som driv med formidling av fortida.	Nei
HIS309	Historikarens arbeidsmåtar	Undervisinga består av kring 12-14 dobbelttimar i form av praktiske innføringar, forelesingar og seminar.	Nei
AHKR300	Forskingsetikk	Kurset vert arrangert som to heildagssamlingar. Samlingane vil innehalda foredrag, gruppearbeid og plenumsdiskusjonar.	Ja (emnet gir ikkje studiepoeng)
HIS350	Historie mastergradsoppgåve	Alle masterstudentar har rett til individuell rettleiing i arbeidet med masteroppgåva. Undervisninga er organisert i masterseminar inndelt etter hovudtema og historiske periodar. Studenten vel relevant masterseminar i samråd med rettleiar. På masterseminara skal studentane delta jamleg med framlegging og diskusjon av oppgåvetekstar.	Ja

Oversikt over arbeids- og undervisningsformer – studieretning i kulturvitenskap

Emnekode	Emnenavn	Undervisnings- og arbeidsformer	Er emnet obligatorisk?
KUVI301	Teoretiske perspektiver i kulturvitskap	10-12 forelesingar Studentane held eit munnleg framlegg på omkring 15 minutt.	Ja
KUVI302	Kulturvitskap: Prosjektskildring	Seminar, samt individuell rettleiing og rettleiing i gruppe.	Ja
KUVI304	Kulturvitskap: Kvalitativ metode og forskingsetikk	Forelesingar, seminar og rettleiing.	Ja
HIK308	Formidling av fortida	Undervisninga blir gitt som førelesingar, seminar og besøk ved ulike verksemder som driv med formidling av fortida.	Ja
AHKR300	Forskingsetikk	Kurset vert arrangert som to heildagssamlingar. Samlingane vil innehalda foredrag, gruppearbeid og plenumsdiskusjonar.	Ja (emnet gir ikkje studiepoeng)
KUVI350	Mastergradsoppgåve i kulturvitskap	Alle masterstudentar har rett og plikt til individuell rettleiing i arbeidet med oppgåva. Studentane skal ta del i masterseminar med framlegging og diskusjon av oppgåvetekstar.	Ja

- *Forklaring på hvordan disse formene gir grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet.*

Undervisningen på emnene i programmet foregår i seminarer, i form av oppgaveveiledning, på forelesninger, som muntlige studentfremlegg, skriftlige presentasjoner, og gjennom arbeid med mappeoppgaver.
Forelesninger brukes for å gi innføringer i relevante faglige tema og problemstillinger som studentene trenger for å oppnå læringsutbyttet. Seminarer, gruppearbeid og studentfremlegg brukes for at studentene skal utvikle egen refleksjon rundt dette, samt evne til å presentere kompliserte problemstillinger på en oversiktlig og interessant måte. Oppgaveveiledning og seminarer i forbindelse med masteroppgaven er en sentral del av studiet.

3.5 Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Oversikt over vurderingsformer – studieretning i historie

Emnekode	Emnenavn	Vurderingsform(er)	Er emnet obligatorisk?
HIS301	Historisk forskingslitteratur	• Skriftleg oppgåve	Ja
HIS302	Historiografi	• 6-timars skuleeksamen	Nei
HIS303	Historie: Forskingsproblem og kjeldearbeid	• Skriftleg oppgåve • Munnleg prøve	Ja
HIS304	Teknikkar i historiefaget	• Munnleg prøve	Nei
HIK308	Formidling av fortida	• Mappevurdering • Justerande munnleg prøve	Nei
HIS309	Historikarens arbeidsmåtar	• Individuell heimeeksamen • Justerande munnleg prøve	Nei
AHKR300	Forskingsetikk	• Studentane får kurset vurdert som greidd om dei deltek på samlingane.	Ja (emnet gir ikkje studiepoeng)
HIS350	Historie mastergradsoppgåve	• Masteroppgåve • Munnleg prøve	Ja

Oversikt over vurderingsformer – studieretning i kulturvitenskap

Emnekode	Emnenavn	Vurderingsform(er)	Er emnet obligatorisk?
KUVI301	Teoretiske perspektiver i kulturvitskap	Eksamen er ein 7 dagars heimeeksamen med ei munnleg prøve. Munnleg eksamen er justerande.	Ja
KUVI302	Kulturvitskap: Prosjektskildring	Prosjektskildring til masteroppgåva.	Ja
KUVI304	Kulturvitskap: Kvalitativ metode og forskingsetikk	Eksamen er ei rettleia oppgåve på 4000 ord.	Ja
HIK308	Formidling av fortida	Mappevurdering og justerande munnleg prøve.	Ja
AHKR300	Forskingsetikk	Studentane får kurset vurdert som greidd om dei deltek på samlingane.	Ja (emnet gir ikkje studiepoeng)
KUVI350	Mastergradsoppgåve i kulturvitskap	Mastergradseksamen består av mastergradsoppgåva (70 - 110 sider) og ei munnleg prøve. Den munnlege prøva kan justera karakteren på oppgåva opp eller ned ein karakter.	Ja

Forklaring på hvordan disse formene egner seg for å vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet

Vurderingsformene er valgt med tanke på variasjon, og at studentene skal få erfaring med ulike måter å vurderes på. Hjemmeeksamen er valgt for å gi studentene mulighet til å besvare en problemstilling på en selvstendig måte ved å orientere seg i et stort materiale over noe tid. Skoleeksamen gis for å vurdere om studentene besitter sentral, nødvendig kunnskap. Mappevurdering er valgt for å vektlegge utvikling av kunnskaper og ferdigheter over tid og at læring er en prosess. Muntlig er valgt for å gi studentene mulighet for å vise og diskutere sitt læringsutbytte.
Masteroppgaven er hovedresultatet av studentenes studium, og regnes som et selvstendig, avgrenset forsknings- og utviklingsprosjekt som utarbeides under veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer.
Det er gjennom arbeidet med den at studenten oppnår hoveddelen av læringsutbyttet på programmet. Det gir studentene avansert kunnskap og spesialisert innsikt. Den gir inngående kunnskap om fagområdets teori og vitenskapelige metoder. Studenten lærer i arbeidet med oppgaven å anvende kunnskap på nye områder og analysere faglige problemstillinger.
Under arbeidet med masteroppgaven analyserer og kritiserer studenten informasjon, og bruker den til å strukturere og formulere resonnementer. Studentene anvender teorier og metoder og arbeider selvstendig med problemløsning. Masteroppgaven gir studentene omfattende erfaring med å kommunisere om faglige problemstillinger og formidle eget forskningsresultat.

3.6 Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

Beskrivelse av og begrunnelse for hvordan studiet er faglig relevant for arbeidsliv, videre studier eller begge

Programmet har fokus på å forstå menneske og samfunn i fortid og nåtid. Denne kompetansen er etterspurt i en rekke områder, som arkivverket, museums- og kulturminnesektor, samt i offentlig administrasjon. Historie er i tillegg et undervisningsfag i skolen. I tillegg er dette kompetanse som er etterspurt og relevant også innenfor bransjer som kan brukes i arbeid innenfor bransjer som forlag, medier

eller informasjon.
Masterkandidatenes evne til selvstendig arbeid og erfaring med å håndtere omfattende informasjonsmengder er også i høy grad etterspurt på arbeidsmarkedet.

En mastergrad i historie og kulturvitenskap med tilfredsstillende resultat kan også kvalifisere til post master-studier ved AHKR og til videre studier på ph.d.-nivå.

Konkrete eksempler på mulige yrker og/eller videre studier
Kandidater med en mastergrad i historie og kulturvitenskap vil kunne gå inn i yrker som arkivar, utstillings-medarbeider, musemskonservator, musemspedag og, antikvar, kulturminnekonsulent i offentlige etater, saksbehandler i kulturadministrasjon og annen offentlig administrasjon, kommunikasjonsarbeider, rådgiver, forlagsmedarbeider og journalist. I kombinasjon med pedagogisk utdanning vil masterprogrammet i historie og kulturvitenskap med studieretning i historie gi grunnlag for læreryrket.
Temaet studenten skriver masteroppgave om, kan dessuten spisse graden slik at den blir særlig relevant innenfor noen bransjer eller fagområder. Dette gjør at studentene i stor grad kan gi graden en vinkling mot deres egne interesser, og skape en grad som et relevant for yrker de selv synes er aktuelle.

En mastergrad i historie og kulturvitenskap med tilfredsstillende resultat kan også kvalifisere til post master-studier ved AHKR og til videre studier på ph.d.-nivå.

3.7 Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Beskrivelse av hvordan studentene vil møte og være en del av forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid i studiet
All undervisning på programmet er forskningsbasert og gitt av ansatte med forskningskomponent i stillingen. Arbeidet med masteroppgaven regnes som selvstendig forskning. Denne forskningen foregår i tett kontakt med veileder og med innspill fra andre ansatte og studenter i masterseminarene, og studenten vil på denne måten være en del av et forskningsmiljø. Slik vil forskningen i seg selv bli en del av læringsprosessen.

Forklaring på og begrunnelse for hvordan studiet har kopling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid tilpasset studiets nivå, omfang og egenart
Masteroppgavens forskningsstatus og masterprogrammets oppbygning rundt selve oppgaven, gir studiet en tydelig kopling til forskning som er helt sentral i studiet. Ansatte som underviser på dette programmet er aktive forskere, og de underviser og veileder på emner tilknyttet deres forskningsfelt.

3.8 Studiet skal ha ordninger for studentutveksling og internasjonalisering, som skal være tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Beskrivelse av ordninger for internasjonalisering
Universitetet i Bergen er et stort universitet med et godt utbygget internasjonalt nettverk både innen forskning og undervisning. De vitenskapelig ansatte som er involvert i bachelorprogrammet i historie og kulturvitenskap samarbeider med internasjonale forskere på en rekke felt, og deltar på internasjonale seminarer og konferanser. Det kommer også jevnlig internasjonale forskere til AHKR for møter eller korte og lengre gjesteforskeropphold.

Studentene på bachelorprogrammet i historie og kulturvitenskap vil møte internasjonale forskere i gjesteforelesninger og seminarer i løpet av studiet. De vil også møte undervisere fra Erasmus- og

NORDPLUS-partnerinstitusjoner som kommer hit på utveksling. Våre ansatte vil også ha muligheten til å reise på undervisningsutveksling, og ta med seg tilbake erfaringer og inntrykk fra universiteter som våre studenter kan dra på utveksling til.
AHKR har som mål å delfinansiere studentekskursjoner, også til utlandet, hvert år. Disse ekskursjonene gir studentene internasjonal erfaring samtidig som de kan gi den et inntrykk av hvordan livet som utvekslingsstudent kan arte seg. Fagene i programmet har en rekke aktive avtaler innen NORDPLUS og Erasmus, og flere av emnene i programmet er åpne for innkommende utvekslingsstudenter. Dette skaper et internasjonalt studiemiljø. Å stimulere til økt studentutveksling er en prioritert oppgave i programmet.

Beskrivelse av ordninger for studentutveksling

Studenter på masterprogrammet i historie og kulturvitenskap kan studere i utlandet under deler av studiet. Et utvekslingsopphold vil imidlertid måtte innebære at studenten tar emner ute tilsvarende emner i kursdelen ved UiB. Siden programmet ikke har mange valgemner eller frie studiepoeng, er det ikke umiddelbart lett å finne gode kombinasjoner og ekvivalenter ved et universitet som ikke tilbyr samme program. Dette er den samme situasjonen som masterstudentene ved dagens masterprogram er i, og fagmiljøene i programmet er innstilt på å finne fleksible løsninger for å muliggjøre utenlandsopphold. I tillegg til ordinær utveksling har studentene mulighet til å reise på feltarbeid, noe som er enklere å realisere innenfor programmets rammer. Alle utvekslingsavtaler som fagene har er åpne for masterstudenter.

Beskrivelse av hvilket tidspunkt i studiet utveksling er mulig

Utveksling vil være mest hensiktsmessig i andre semester på programmet. Utveksling vil også kunne gjennomføres i tredje semester. Utveksling både i andre og tredje semester vil innebære individuell tilpasning og kreve fleksibilitet både fra UiB og vertsinstitusjonen.

Begrunnelse for at ordningene er relevante for nivå, omfang og egenart, herunder at studentene som utveksler, fortsatt oppnår det totale læringsutbyttet for studiet

Individuelle tilpasning og grundig forarbeid med forhåndsgodkjenning av utenlandsstudiene sikrer at utvekslingsoppholdets faglige nivå, omfang og egenart er i tråd med programmets profil, slik at studentens læringsutbytte opprettholdes.

3.9 Studiet skal ha lokaler, bibliotektjenester, administrative og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold for studentene, som er tilpasset studiet.

Universitetet i Bergen har alle typer fasiliteter som tilfredsstiller studiets behov.
Masterstudentene ved instituttet har egne lesesaler med tilgang til kjøkken og areal for sosialisering.

3.10 Vedleggsliste:

Vedlegg til Plan for studiet: Marker med «Ikke relevant» dersom et vedlegg ikke er aktuelt for studiet	**Vedlegg nr.**
Studieplan med følgende vedlegg: - Emnebeskrivelser - Tekst til vitnemål/ Diploma Supplement	
Oversikt over muligheter for studentutveksling og internasjonalisering	

4. Fagmiljø tilknyttet studiet

(studietilsynsforskriften § 7-3)

4.1 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige og kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

Kompetanseprofilen til fagmiljøet som er nødvendig for studiet

Fagmiljøet i kulturvitenskap arbeider både med kulturhistorisk forskning og samtidsbaserte kulturanalyser. Fagmiljøet har utgangspunkt i vitenskapstradisjonene etnologi og folkloristikk, og har spesialkompetanse i forskningsfelt som kjønn- og seksualitet, migrasjon, kulturarv og museum, fortelling, materialitet. Fagmiljøet har vært ledende i utviklingen av kulturvitenskapelige, kvalitative forskningsmetoder samt forskningsetikk. Disse forskingsfeltene gjenspeiler seg tematikken for de enkelte undervisningsemnene i studieretningen.
Fagmiljøet i historie dekker sentrale felt i nyere og eldre, norsk og internasjonal historie.

Angivelse av fagmiljøets størrelse i årsverk

1	2	3	4	5	6	7	8
Ansatte som bidrar faglig	**Stillings-betegnelse**	**Ansett-elses-forhold**	**Faglige årsverk i studiet**				**Undervisnings-/veilednings- område i studiet**
			Total	**U&V**	**FoU**	**Annet**	
Christian Sæle	1. am.	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Svein Ivar Angell	1. am.	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Astri Andresen	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Anne Katrine Bang	1. am.	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Camilla Brautaset	1. am.	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Eldbjørg Haug	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Jan Heiret	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Christhard Hoffmann	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Inger Elisabeth Haavet	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Gunnar Knudsen	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Leidulf Melve	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Christian Meyer	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Ingvar Mæhle	1. am.	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Teemu Ryymin	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Eivind Seland	1. am.	100% fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Harm Schröter	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Svein Atle Skålevåg	1. am.	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Arne Solli	1. am.	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Christian Sæle	1. am.	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Frode Ulvund	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie

Knut Vikør	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
(Under tilsetting)	1. am.	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Kyrre Kverndokk	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Kulturvitenskap
Tove Fjell	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Kulturvitenskap
Tone Hellesund	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Kulturvitenskap
Eva Reme	1. am.	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Kulturvitenskap
Haci Akman	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Kulturvitenskap
Hans-Jakob Ågotnes	1. am.	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Kulturvitenskap
			0,00	0,00	0,00	0,00	
		SUM	28,00	12,88	12,88	2,24	

Antall studenter per ansatt
Dagens to disiplinbaserte masterprogram i historie og kulturvitenskap tar opp rundt 40 (historie) og 10 (kulturvitenskap) studenter hvert år.
Vi antar at disse opptaksrammene vil videreføres i det nye masterprogrammet i historie og kulturvitenskap. Dette vil samlet sett gi 100 aktive studenter på programmet ved full drift.
Dette innebærer 3,6 masterstudenter per vitenskapelig ansatt.

I tillegg vil det være studenter på fagenes øvrige program (bachelorprogram + årsstudium (kun historie)), samt en relativt stor mengde studenter som tar emner i historie og kulturvitenskap som frie studiepoeng. Så det totale antallet studenter per vitenskapelig ansatt vil være vesentlig høyere når alt dette tas i betraktning.

Dette studenttallet er det samme som det har vært til nå med de disiplinbaserte programmene, og det nye programmet innebærer ingen endring av forventet studenttall per ansatt.

Forklaring på hvordan fagmiljøets størrelse og sammensetning er hensiktsmessig og tilpasset antallet studenter, og den undervisning og veiledning som inngår i studiet

Programmet har til sammen 28 fast vitenskapelig ansatte, hvorav 22 er tilsatt på historie og seks på kulturvitenskap. Programmet er designet slik at fagmiljøet til enhver tid kan dekke undervisningsbehovene innenfor rammen av de faste stillingene. Fellesemnet for historie og kulturvitenskap involverer ansatte på begge fag, og gir større fleksibilitet til å utnytte undervisningsressursene på tvers av de to involverte disiplinene.

Av de 22 fast ansatte i historie er 12 professorer og ti førsteamanuenser. På kulturvitenskap er det fire professorer og to er førsteamanuenser. Begge studieretningenes fokus ligger tett opp til de ansattes forskningskompetanse. Dermed kan programmets fagmiljø til enhver tid tilby oppdatert forskningsbasert undervisning og veiledning.

4.2 Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

Oversikt over hvilke nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som fagmiljøet deltar i, og som er relevante for studiet

Fagmiljøene inngår i en lang rekke nasjonale og internasjonale nettverk.

Ansatte på i historie er tungt inne i faglige nettverk rundt Den norske historiske forening og er jevnlig sesjonsdeltakere på Norske historiedagar og De nordiske historikermøtene. Videre er historikerne på instituttet knyttet til nettverket rundt og jevnlige bidragsytere ved The European Social Science History Conference.

Fagmiljøet i kulturvitenskap har for tiden det redaksjonelle ansvaret for fagets eneste nasjonale vitenskapelige tidsskrift. De ansatte deltar også i nasjonale og internasjonale forskningsprosjekter. I tillegg er de ansatte i faget medlem av redaksjoner og redaksjonsråd for en lang rekke nordiske og internasjonale tidsskrifter. Tidsskriftarbeidet har en særlig relevans for utdannelsen. Det gjør at de viteskaplig ansatte holder seg faglig oppdatert til enhver tid, og kan bringe ferske perspektiver inn i undervisningen. De ansatte har dessuten verv i Norsk museumsforbund og styreverv i museumssektoren. Det gjør at faget kan få innblikk i diskusjoner og problemstillinger i en sentral

kulturvitenskapelig yrkessektor.

4.3 Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

Beskrivelse av hvor stor andel (i prosent) av årsverkene knyttet til studiet som utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Det må redegjøres særskilt for hvordan ansatte med stillingsandel under 50 % oppfyller kravet til hovedstilling ved institusjonen
Se tabell under punkt 4.1

Beskrivelse av hvor stor andel (i prosent) av årsverkene knyttet til studiet som utgjøres av ansatte med professorkompetanse og førstestillingskompetanse
Se tabell under punkt 4.1.

En bekreftelse på at det er personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet
Se tabell under punkt 4.1.

Appendix

Tabell 1: Studenter og tilsatte (UiBs veiledning, pkt. 2.2)

Tabellen skal gi grunnlag for å se det omsøkte studiets størrelse i forhold til fakultetets øvrige studietilbud. Oppgi tall fra siste mulige tellingstidspunkt ("X") og sett dette inn i tabelloverskriftsraden (dvs. erstatt X'ene med årstall).

Enheter og program	**Registrerte studenter i 2016**	**Opptatte studenter i 2016**	**Kandidater i 2016**	**Vitenskapelige årsverk i 2016**
Ved fakultetet totalt	3626	2944	468	
Ved instituttet for det omsøkte studiet	810	432	140	
Ved det omsøkte studiet				

Kommentar:

Tabell 2: Forventet antall studenter ved studiet (UiBs veiledning, pkt. 2.2)

Tabellen skal gi oversikt over studenttallet og rekrutteringsbehovet for det omsøkte studiet.

Antall studenter ved det omsøkte studiet	Studenter totalt første studieår	Studenter totalt ved full drift
Antall fulltidsstudenter	45	90
Antall deltidsstudenter		
Antall nettstudenter	0	0

Kommentar:

Tabell 3: Instituttets planer for faglig bidrag i studiet

Tabellen skal gi en kvantitativ oversikt over fagmiljøet som skal bidra i studiet. Innsatsen til de ansatte oppgis i undervisningsprosent, ved oppstart og ved full drift.

Samlet oversikt over planlagt dimensjonering av undervisningsressurser for studieprogrammet					
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
Stillingskategori første studieår	**Samlet antall første studieår**	**Samlet undervisnings-prosent per stillingskategori første studieår**	**Stillingskategori ved full drift**	**Samlet antall ved full drift**	**Samlet undervisningsprosent per stillingskategori ved full drift**
Professor	16*	736	Professor	16	736
Førsteamanuensis	12*	552	Førsteamanuensis	12	552
Post doc			Post doc		
Stipendiat			Stipendiat		
Universitetslektor			Universitetslektor		
..					

* Det er i denne tabellen ført opp fullt faglig bidrag i studiet fra første studieår. Det er fordi det er studenter som vil være i gang med de nåværende, disiplinbaserte programmene på tidspunktet det nye masterprogrammet starter opp, og disse studentene vil være inne i sitt siste studieår og motta full veiledning høsten 2018 når det nye masterprogrammet tenkes å ha oppstart for sitt første kull.

<u>Instituttleder skal gi en samlet vurdering av faglig robusthet og tilgjengelige undervisningsressurser i studiet</u>

Instituttet har tilbudt studier i historie og kulturvitenskap på bachelor- og masternivå i årtier og har lang erfaring med hvilke ressurser de ulike emnene og spesialiseringene krever. Det er prøvet ut forskjellige modeller og oppbygninger, og utdanningsplanene som ligger i det nye masterprogrammet gjør det bærekraftig og fullt ut robust i møte med forskningsterminer. De vitenskapelig ansattes bidrag i masterprogrammet er tett knyttet til deres forskningsaktivitet. Programmets fellesemne HIK308 – Formidling av fortida er et tverrfaglig emne der deltakelse fra de to fagmiljøene kan tilpasses deres kapasitet i det aktuelle semesteret. Dette skaper en ytterligere robusthet overfor fravær.

HIK308 er det eneste emnet som er nyopprettet i forbindelse med det nye masterprogrammet. Alle de andre emnene finnes allerede som godt etablerte obligatoriske eller valgfrie emner i de disiplinbaserte masterprogrammene som nå skal fases ut. Siden det nye programmet erstatter de to nåværende disiplinbaserte programmene, er det ingen grunn til å tro at studenttallet på emnene vil bli nevneverdig påvirket. Veiledningskapasiteten er tilstrekkelig på begge fag. De ansatte i fagmiljøene som deltar i programmet er først og fremst engasjert på emnene i dette programmet og bachelorprogrammet i historie og kulturvitenskap. De to fagdidaktikerne i historie underviser imidlertid også på historiedidaktikkemnene på PPU og på 5-årig lektorutdanning.

Jan Heiret
instituttleder

DET HUMANISTISKE FAKULTET

Søknad om oppretting av

Bachelorprogram i historie og kulturvitskap

9. juni 2017

1. Generelt om studiet

Bachelorprogrammet i historie og kulturvitenskap skal forankres ved Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap, ved Det humanistiske fakultet. Studieprogrammet er en sammenslåing av de to eksisterende disiplinbaserte bachelorprogrammene i hhv. historie og kulturvitenskap. Hensikten med det nye fellesprogrammet er å bringe de to disiplinene nærmere hverandre og skape en tverrfaglig enhet. Dette skal danne et mer fleksibelt og robust program, og åpne for utvidet tverrfaglig virksomhet.

Bachelorprogrammet i historie og kulturvitenskap springer ut av studieprogramprosjektet HF2018, der en hovedmålsetting har vært å etablere flere større og tverrfaglige studieprogram og slik sikre et bredt og tverrfaglig studietilbud ved fakultetet. Hensikten er å sikre faglig bredde og skape større fleksibilitet ved at flere av programmene og emnene kan gå på tvers av etablerte disiplingrenser.

Programmet har to studieretninger: Historie og kulturvitenskap. Programmet inneholder et fellesemne der både historie og kulturvitenskap inngår. Dette emnet er en bærebjelke i programmet. Det bringer både programmets lærere og studenter sammen i et tverrfaglig samarbeid. Samarbeidet om fellesemnet bygger på et veletablert samarbeid mellom de to fagene, i både forskning og undervisning. Strukturen med rullerende temaer både i dette fellesemnet og andre emner i programmet, åpner også muligheten for å tilby flere felles undervisningstemaer på sikt. Det vil også kunne generere BA-oppgaver og i neste instans også MA-oppgaver på tvers av fagtradisjonene, og det vil dermed også kunne generere samarbeid om veiledning av BA –oppgaver, og i neste instans MA-oppgaver.

De to studieretningene har til felles at de handler om mennesker, kultur og samfunn i fortid og nåtid. Det legger til grunn at vi forstår nåtiden bedre om vi ser den i lys av fortiden. Studieprogrammet gir studenten bredde, oversikt, og dybdekunnskap innenfor spesielle tema og problemfelt. Det behandler kulturelle og samfunnsmessige forhold med ulike perspektiv og drøfter dem med ulike teoretiske og metodiske tilnærminger.

Studieretning i historie gir kunnskap og innsikt i sosiale, kulturelle, økonomiske, demografiske og politiske strukturer og prosesser i Norge, Europa og globalt, og en innføring i historisk metode og god basis for en kritisk og analytisk tilnærming til både samfunnsspørsmål generelt og i forhold til mer konkrete arbeidsoppgaver.

Studieretning i kulturvitenskap handler om den kulturelle dimensjonen ved hverdagslivet i fortid og nåtid. Studiet gir grunnleggende teoretiske og empiriske kunnskaper om mennesket som kulturskapende og kulturbærende vesen. Det gir kunnskaper om en rekke i fenomen i fortid og nåtid, blant annet fortelling, mediebruk, folketro, forestillingsverdener, kulturarv, materialitet, museumsprosesser, seksualitet og migrasjon. Studiet gir også grunnleggende kjennskap til metodiske og teoretiske tilnærmingsmåter i faget.

Kryss av for type studium. Hver boks kan ha flere kryss:

Typer laveregradsstudium (kryss av)	
x	Bachelorgradsstudium
	Kortere studium på lavere grad som ikke fører til en grad (grunnutdanning), årsstudium
	Studieretning innenfor en bachelorgrad
	Fellesgrad
	Videreutdanning
Type mastergradsstudium (kryss av)	
	Mastergradsstudium 120 studiepoeng – § 3
	Erfaringsbasert mastergradsstudium 90 studiepoeng – § 5
	Erfaringsbasert mastergradsstudium 120 studiepoeng - § 5
	Mastergradsstudium 300 studiepoeng
	Fellesgrad
	Videreutdanning
Hvorvidt studiet skal tilbys som (kryss av)	
x	Heltidsstudium
	Deltidsstudium
x	Campus-/stedbasert studium
	Samlingsbasert studium
	Nettstudium
	Nettstudium med samlinger

2. Grunnleggende forutsetninger for godkjenning

2.2 Krav i aktuelle forskrifter og rammeplaner skal være oppfylt.

Angivelse av tidspunkt for opptak til studiet og studiestart

Programmet skal lyses ut våren 2018 for søknad gjennom Samordna opptak 15. april 2018 og studiestart august 2018.

2.4 Rekrutteringen av studenter til studiet skal være stor nok til at fakultetet kan etablere og opprettholde et tilfredsstillende læringsmiljø og et stabilt studium.

Beskrivelse av og begrunnelse for hvilket studenttall som vil gi et tilfredsstillende læringsmiljø for det aktuelle studiet

Historie og kulturvitenskap er etablerte og stabile disipliner som begge har et solid rekrutteringsgrunnlag. Det er forventet at programmet vil ta opp omkring 200 studenter hver høst, fordelt mellom studieretningene med ca 150 på historie og 50 på kulturvitenskap.

Beskrivelse av hvordan dimensjoneringen av studiet tar høyde for forventet frafall og sikrer det ønskede studenttallet og kandidattallet, og at kandidattallet er i tråd med måltallet fra KD dersom det er gitt kandidatmåltall for studiet

Det høye studenttallet som er forventet på programmet gir rom for betydelig frafall uten at kandidattallet blir for lavt.

Rekrutteringsmateriell og studentmottak vil utarbeides på programnivå for en samlet studentgruppe, og det vil lages et helhetlig og integrerende opplegg for programmets nye studenter.

2.5 For studier med praksis skal det foreligge tilfredsstillende avtaler som regulerer vesentlige forhold av betydning for studentene.

Det er ikke lagt opp til innlagt praksis i studiet. Studentene kan imidlertid ta emnet AHKR201 – Praksis i arbeidslivet som del av sine frie studiepoeng.
Dette emnet har som utgangspunkt et godt avtalefestet samarbeid med de involverte praksispartnerne – der både UiB og den enkelte student inngår som kontraktsparter. Studentene kan også velge inn andre emner med innlagt praksis i sine frie studiepoeng, for eksempel HFs PRAKTINF Praktisk informasjonsarbeid.

3. Plan for studiet (studietilsynsforskriften § 7-2)

3.1 Studiet skal ha et dekkende navn.

Det norske navnet på studiet
Bachelorprogram i historie og kulturvitenskap

Det engelske navnet på studiet
Bachelor's programme in history and cultural studies

Beskrivelse og begrunnelse for sammenhengen mellom studiets profil, innhold og navn på studiet, hvordan studiets navn kommuniserer med studenter, arbeidsgivere og samfunnet for øvrig
Bachelorprogrammet i historie og kulturvitenskap er et tverrfaglig program der de to etablerte disiplinene historie og kulturvitenskap inngår med hver sin studieretning som gir en fullstendig spesialisering i den respektive disiplinen. Bachelorprogram i historie og kulturvitenskap er slik en dekkende, nøyaktig og forklarende tittel på programmet. Begge disiplinene er synlige og tilgjengelige som to likestilte studieretninger i programmet, og programmets profil er tydelig koplet til navnet på studieretningen.
Ved ferdigstilt grad får kandidatene et vitnemål som tydelig viser hvilken studieretning de har fulgt. Potensielle studenter vil gjennom tittelen på programmet finne disiplinens navn, og arbeidsgivere vil finne det på kandidatens vitnemål. Samfunnet for øvrig vil gjennom navnet på programmet få en klar forståelse av hva det tilbyr.

3.2 Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte. Jamfør Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring.
Det formuleres ett totalt læringsutbytte for hvert studium.

Totalt læringsutbytte for programmet samlet

Kandidaten skal ved avsluttet program ha følgende læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Kandidaten
- har bred kunnskap om sentrale historiske eller kulturvitenskapelige temaer, teorier, problemstillinger, prosesser, verktøy og metoder
- kjenner til forskning innenfor noen fordypningstema i historie, kulturvitenskap eller i temaer som går på tvers av studieretningene
- kan oppdatere sin fagkunnskap innenfor historie eller kulturvitenskap
- har kunnskap om historiefagets eller kulturvitenskapens historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet

Ferdigheter

Kandidaten
- kan anvende historie- eller kulturvitenskapelig kunnskap på praktiske og teoretiske problemstillinger og treffe begrunnede valg

- kan reflektere over egen faglig utøvelse og justere denne under veiledning
- kan finne, vurdere og henvise til kilder og fagstoff og framstille stoffet slik at det belyser en problemstilling i historie eller kulturvitenskap
- kan analysere relevante litteratur, arkivkilder, mediekilder eller egen initierte kilder, samt trekke konklusjoner basert på dette materialet.

Generell kompetanse

Kandidaten
- har innsikt i forskningsetiske problemstillinger
- kan håndtere store informasjonsmengder, samt formidle historisk eller kulturvitenskapelig kunnskap både muntlig og skriftlig.
- har kompetanse i å sette seg inn i nye kulturhistoriske eller kulturvitenskapelige problemfelt
- har kompetanse i akademisk argumentasjonsteknikk både skriftlig og muntlig, og evne til å framsette stoffet på måter som bygger på fagtradisjonene i historie eller kulturvitenskap.

Læringsutbytte for studieretning i historie

Kandidaten skal ved avsluttet program ha følgende læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Kandidaten
Kandidaten
- har god oversikt i norsk og internasjonal historie fra antikken til i dag.
- har gjennom fordypning særskilt god innsikt i noen sentrale historiske temaer, teorier og forskingstradisjoner både i eldre historie (før 1750) og nyere historie.
- Kan oppdatere sin historiske kunnskap
- har god kunnskap om sentrale kilde- og metodespørsmål.

Ferdigheter

Kandidaten
- kan drøfte historiske problemstillinger og kritisk vurdere historiske fremstillinger.
- Kan reflektere over egne historiske fremstillinger og justere disse under veiledning
- kan analysere historiske data, kilder og litteratur, samt trekke selvstendige konklusjoner basert på dette materialet.

Generell kompetanse

Kandidaten
- har erfaring med å håndtere store informasjonsmengder, samt å formidle historisk kunnskap både muntlig og skriftlig.
- har kompetanse til å sette seg inn i nye problemfelt og å analysere saker fra flere sider.
- har kompetanse i akademisk argumentasjonsteknikk både skriftlig og muntlig og til å dokumentere skriftlig arbeid på en vitenskapelig måte.

Læringsutbytte i for studieretning i kulturvitenskap

Kandidaten skal ved avsluttet program ha følgende læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Kandidaten
- har grunnleggende teoretiske og empiriske kunnskaper om mennesket som kulturskapende og kulturbærende vesen.
- har kunnskaper om en rekke fenomener i fortid og nåtid, blant annet fortelling, mediebruk, folketro, forestillingsverdener, kulturarv, materialitet, museumsprosesser, seksualitet og migrasjon
- har fordypet kunnskap om ett sentralt felt i kulturvitenskapen.
- har grunnleggende kunnskap om viktige metodiske og teoretiske tilnærmingsmåter i faget.

Ferdigheter

Kandidaten
- har grunnleggende innsikt i kulturvitenskapelige tenkemåter.
- har tilegnet seg begreper og teorier som er grunnleggende i kulturvitenskapen, og som kan brukes for å studere kulturelle fenomen i fortid og nåtid.
- har grunnleggende ferdigheter i å analysere ulike sider ved hverdagslivet i fortid og nåtid med kulturvitenskaplige perspektiver.
- har grunnleggende ferdigheter i å håndtere et kildemateriale med kvalitative metoder.

Generell kompetanse

Kandidaten
- har grunnleggende kulturfaglig kompetanse og kan forstå og analysere kulturell kompleksitet, endring og stabilitet.
- kan sette seg inn i nye problemfelt og til å se og analysere saker fra flere sider.
- har grunnleggende kompetanse i akademisk argumentasjon.
- har grunnleggende kompetanse i å formidle kulturvitenskaplig kunnskap både muntlig og skriftlig.

Begrunnelse for de valgene som er tatt i arbeidet med læringsutbyttebeskrivelsene

Læringsutbyttebeskrivelsene for programmet er utarbeidet på bakgrunn av læringsutbyttebeskrivelsene for programmets to studieretninger – historie og kulturvitenskap. For at læringsutbyttebeskrivelsene skal være dekkende begge studieretningene er det lagt vekt på prinsipielle og ikke fagspesifikke beskrivelser av kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse. Det er gjort for å få fram hva som er felles for begge studieretningene. Dermed legger beskrivelsene vekt på betydningen av teoretisk og metodisk kunnskap, fagtradisjonen og den faglige egenarten til hver av de disiplinbaserte studieretningene. Det legges vekt på ferdigheter i å anvende faglige teorier og perspektiver, samt bruk av relevante kilder og materiale. Den generelle kompetanse er likere formulert i beskrivelsen av læringsutbytte til de respektive studieretningene. Det reflekteres i programmets læringsutbyttebeskrivelser, der det blant annet er lagt vekt på håndtering av informasjonsmengder, formidling av faglig kunnskap, og kompetanse til å sette seg inn i nye problemfelt.

I læringsutbyttebeskrivelsene for begge studieretningene er det lagt vekt på at studier vil gi grunnleggende kunnskaper og ferdigheter, som det kan utvikles videre hvis studenten velger å ta en MA-grad i disiplinen.

3.3 Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen

Hvilke emner studiet består av per semester, samt antall studiepoeng per emne, illustrert i en tabell

Oppbygging av bachelor i historie og kulturvitenskap

<table>
<tr><th>sem</th><th>5 stp</th><th>5 stp</th><th>5 stp</th><th>5 stp</th><th>5 stp</th><th>5 stp</th></tr>
<tr><td>6</td><td colspan="3">Spesialiseringsemne</td><td colspan="3">Bacheloroppgåve (del av spesialiseringa)</td></tr>
<tr><td>5</td><td colspan="6">Frie studiepoeng eller delstudium i utlandet</td></tr>
<tr><td>4</td><td colspan="6">Frie studiepoeng eller delstudium i utlandet</td></tr>
<tr><td>3</td><td colspan="3">Spesialiseringsemne</td><td colspan="3">Spesialiseringsemne</td></tr>
<tr><td>2</td><td colspan="3">Spesialiseringsemne</td><td colspan="3">Spesialiseringsemne</td></tr>
<tr><td>1</td><td colspan="2">Ex.phil</td><td colspan="2">Ex.fac</td><td colspan="2">Introduksjonsemne</td></tr>
</table>

Oppbygging studieretning historie

<table>
<tr><th>sem</th><th>5 stp</th><th>5 stp</th><th>5 stp</th><th>5 stp</th><th>5 stp</th><th>5 stp</th></tr>
<tr><td>6</td><td colspan="3">HIS203 Teoriar, metodar og historiske kjelder</td><td colspan="3">HIS250 Bacheloroppgåve i historie</td></tr>
<tr><td>5</td><td colspan="6">Frie studiepoeng eller delstudium i utlandet</td></tr>
<tr><td>4</td><td colspan="6">Frie studiepoeng eller delstudium i utlandet</td></tr>
<tr><td>3</td><td colspan="3">HIS101 Oversyn over eldre historie</td><td colspan="3">Valemne i historie</td></tr>
<tr><td>2</td><td colspan="3">HIS102 Oversyn over nyare historie</td><td colspan="3">Valemne i historie</td></tr>
<tr><td>1</td><td colspan="2">Ex.phil</td><td colspan="2">Ex.fac</td><td colspan="2">HIS100 Innføring i historie</td></tr>
</table>

Oppbygging studieretning kulturvitskap

sem	5 stp	5 stp	5 stp	5 stp	5 stp	5 stp
6	**HIK117 F**ordjuping i historie og kulturvitskap			**KUVI250** Bacheloroppgåve i kulturvitskap		
5	**Frie studiepoeng eller delstudium i utlandet**					
4	**Frie studiepoeng eller delstudium i utlandet**					
3	**KUVI104** Forteljing og fortolking frå folkeeventyr til falske nyheiter			**KUVI105** Tinga og vi. Materialitet og meining		
2	**KUVI101** Menneske i kulturen og kulturen i menneske. Kulturvitskaplege syn på verda			**Valemne i kulturvitskap**		
1	**Ex.phil**		**Ex.fac**		**KUVI100** Innføring i kulturvitskap	

Emnene som er markert med grønt er obligatoriske emner. De grå feltene fylles med valgfrie emner innen disiplinen.

Valgemner i historie:
HIK117 Fordjuping i historie og kulturvitenskap
HIS113 Fordjuping i eldre historie
HIS114 Fordjuping i eldre historie
HIS130 Politiske system i antikken
HIS131 Det antikke Hellas' historie
HIS102 Oversikt over nyare historie
HIS115 Fordjuping i nyare historie
HIS116 Fordjuping i nyare historie
HIS108 Oversikt over kvinne- og kjønnshistorie
HIS111 USAs historie
EUR103 Europa etter 1945: ressursar, demografi, økonomi
HIM101 Oversikt over Midtaustens historie
HIM103 Islam og politikk
HIM104 Islam i Afrika sør for Sahara, c. 1500-2000
HIM201 Fordjuping i Midtøstens historie

Valgemner i kulturvitenskap:
KUVI103 Migrasjon og mangfald
KUVI106 Kjønn, seksualitet, kultur
KUVI108 Museologi

De blå feltene fylles med helt frie studiepoeng, som studenten kan velge fritt fra UiB eller andre akkrediterte institusjoner i Norge eller utlandet. Introduksjonsemnet er også markert blått fordi det er ikke er obligatorisk, men tilrådd. I realiteten har programmet 70 frie studiepoeng, der 10 av dem anbefales å bestå av et disiplinorientert introduksjonsemne. Årsaken til at disse emnene ikke er gjort obligatoriske, er et ønske om å bevare en fleksibilitet i programmet og gi studentene mulighet til å endre studieretning eller program underveis i løpet. Med et obligatorisk introduksjonsemne er man i realiteten låst til valget sitt fra første semester i graden. Vi har tro på at humanistiske utdanninger uten profesjonsprofil trenger denne fleksibiliteten for å skape det potensialet for individuell tilpasning og retning som studentene på denne typen program etterspør.

Fellesemnet HIK117 er et emne som er tenkt å romme ulike tverrfaglige tema der både historikere og kulturvitere er involvert i undervisningen. Emnet skal tilby ett tema hver gang det går. Aktuelle tema kan være hekseprosesser og magi, historiske og kulturelle perspektiv på helse, historiebruk/minnekultur og migrasjon. Flere av disse har tidligere vært tilbudt som tverrfaglige valgemner (med egne emnekoder) i samarbeid mellom historie og kulturvitenskap, og representerer slik en allerede etablert tverrfaglig undervisningspraksis. Alle disse temaene er svært interessante å se på i et tverrfaglig perspektiv, men de er likevel såpass smale at det var vanskelig for instituttet å tilbyd dem fast. Et fast tilbud ville for det første binde opp undervisningsressurser på fast basis, og kreve en stabil og stor nok interesse for disse temaene blant studentene. Å la dem inngå i en rullerende temaordning på HIK117 gjør at de opprettholdes som tverrfaglige møtepunkt, samtidig som deres posisjon i det faste undervisningstilbudet holdes på et forholdsmessig nivå.
Å legge inn denne typen fleksibel tverrfaglighet i programmet, er en hensiktsmessig måte å starte et programsamarbeid på. Med dette utgangspunktet vil det tverrfaglige kunne utvikle seg til å omfatte flere emner, eller innslag i emner som i utgangspunktet er disiplinbaserte. Det kan også bil aktuelt å skape et tverrfaglig tilbud på bacheloroppgavenivå, som videre vil kunne legge til rette for veiledningssamarbeid på masternivå.

Begrunnelse for sammenhengen mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå sett i forhold til det totale læringsutbyttet for studiet
Læringsutbytte finnes på tre nivåer i dette programmet, emnenivå, studieretningsnivå og programnivå. På emnenivå er læringsutbytte tenkt som deler av en større helhet, det vil si som deler av studieretninger i henholdsvis historie og kulturvitenskap.

Emnene gir kandidatene sentrale kunnskaper om teori, metode og relevant forskningslitteratur innenfor de enkelte studieretningene, samt kunnskaper om spesifikke historiske eller kulturelle hendelser, forløp eller fenomener. Til sammen skal emnene som inngår i studieretning gi helhetlig kunnskap om hva studieretningene historie og kulturvitenskap inneholder.

Emnenes læringsutbyttebeskrivelser løfter videre fram ferdigheter i å drøfte faglige problemstillinger, gjennom bruk at faglige begreper og teori, og grunnleggende ferdigheter i å håndtere kilder og empirisk materiale.

Videre legger emnenes læringsutbyttebeskrivelser vekt på at kandidatene får generell kompetanse i å argumentere akademisk, enten muntlig eller skriftlig, samt generell kompetanse i å håndtere store mengder informasjon og sette seg inn i nye problemfelt.

Læringsutbyttebeskrivelsene på studieretningsnivå tar dermed utgangspunkt i læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå. Disse er igjen syntetisert på programnivå. Her er det fagspesifikke nedtonet til fordel for det som forener de to studieretningene. Det er imidlertid læringsutbyttebeskrivelsene på studieretningsnivå som er relevant for den enkelte kandidat, i og med at kandidaten får en utdannelse innenfor en av studieretningene.

Alle emnebeskrivelser skal fremgå av studieplanen
Se vedlagte studieplandokument. Dette samledokumentet inneholder emner som inngår i spesialiseringen og valgemner innen disiplinfagene som inngår i programmet. Ex. phil., ex. fac. og emner innen andre disipliner som kan inngå som frie studiepoeng ligger ikke i samledokumentet.

3.4 Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen.

Oversikt over og forklaring på hvordan disse formene gir grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet. Undervisningen på emnene i programmet foregår i seminarer, i form av oppgaveveiledning, på forelesninger, som muntlige studentfremlegg, skriftlige presentasjoner, i gruppearbeid og gjennom arbeid med semesteroppgaver og mappeoppgaver. Problembasert læring og praktisk bruk av digitale verktøy vil også være en del av arbeids- og undervisningsaktiviteten i studiet.

Forelesninger brukes for å gi innføringer i relevante faglige tema og problemstillinger som studentene trenger for å oppnå læringsutbyttet. Seminarer, gruppearbeid og studentfremlegg brukes for at studentene skal utvikle egen refleksjon rundt dette, samt evne til å presentere kompliserte problemstillinger på en oversiktlig og interessant måte. Oppgaveveiledning er viktig for å ivareta mappe- og seminaroppgaver som læringsprosess.

Oversikt over undervisnings- og arbeidsformene på emnene i programmet:

Studieretning i historie

Emnekode	Emnenavn	Undervisnings- og arbeidsformer	Er emnet obligatorisk?
HIS100	Innføring i historie	8-10 førelesingar	Nei
HIS101	Oversyn over eldre historie til 1750	Undervisninga blir gitt i form av førelesingar. Normalt om lag 30 førelesingar.	Ja
HIS102	Oversyn over nyare historie frå 1750	Undervisninga blir gitt i form av førelesingar. Normalt omlag 25-30 førelesingar.	Ja
HIS113	Fordjuping i eldre historie	Undervisninga består av normalt tolv førelesingar. Studenten skal i tillegg undervegs i undervisningssemesteret levere to skriftlege øvingsoppgåver, normalt på 1500-2000 ord, som dei får tilbakemelding på.	Nei
HIS114	Fordjuping i eldre historie	Undervisninga skjer i form av førelesingar (normalt 12 førelesningar). Obligatorisk skriftleg arbeid.	Nei
HIS115	Fordjuping i nyare historie	Studenten skal i tillegg undervegs i undervisningssemesteret levere to skriftlege øvingsoppgåver, normalt på 1500-2000 ord, som dei får tilbakemelding på.	Nei
HIS116	Fordjuping i nyare historie	Undervisninga skjer i form av førelesingar (normalt 12 førelesingar). Obligatorisk skriftleg arbeid.	Nei
HIS111	History of the United States	The course is comprised of lectures, approximately 12 lectures. Language of instruction is English.	Nei
HIS108	Oversyn over kvinne- og kjønnshistorie	Undervisninga blir gitt i form av førelesingar (normalt 12 førelesningar). Obligatorisk skriftleg arbeid.	Nei
EUR103	Europa etter 1945: Ressursar, demografi, økonomi	Undervisninga blir gitt i form av førelesingar (normalt 15 førelesningar). Approximately 15 lectures.	Nei
HIS130	Politiske system i antikken	Om lag 14 dobbelttimar forelesing og seminar.	Nei
HIS131	Det antikke Hellas' historie	Undervisninga vert given under eit to vekers opphald i Aten, i form av seminar og innlegg ved aktuelle monument og museum. Opphaldet finn stad i mars eller april.	Nei
HIM101	Oversyn over Midtaustens historie	Undervisninga skjer i form av førelesingar (normalt 12 førelesningar). Dersom det er ressursar, vil det i tillegg bli arrangert oppgåveseminar.	Nei
HIM103	Islam og politikk	Undervisninga skjer i form av førelesingar (normalt om lag 12 førelesningar). Dersom det er ressursar, vil det i tillegg bli arrangert oppgåveseminar.	Nei

HIM201	Fordjuping i Midtaustens historie	Undervisninga skjer i form av førelesingar (normalt om lag 12 førelesningar).	Nei
HIM104	Islam in Sub-Saharan Africa, c. 1500-2000	12 lectures	Nei
HIS203	Teoriar, metodar og historiske kjelder	Undervisninga har form av førelesingar og seminar, totalt mellom 10 og 15 dobbelttimar. Det er obligatorisk å levera inn to oppgåver for rettleiing. Oppgåvene skal være fullstendige, ikkje skisser.	Ja
HIS250	Bacheloroppgåve i historie	Studentane kan velja mellom fleire tema. Undervisninga skjer gjennom førelesingar, seminarverksemd/ grupperettleiing og individuell rettleiing. Studentane sitt arbeid med emnet er konsentrert om utarbeiding av ei større oppgåve, og kommentering av andre studentar sine oppgåver. Instituttet fastset kva oppgåver som skal kommenterast, og når kommentarane skal vera innkomne. Som førebuing til skrivinga av bacheloroppgåva vil det kvart semester normalt bli arrangert eit kurs i praktisk metode. Studentane får tildelt rettleiar. Rettleiinga skjer etter instituttet sine retningslinjer.	Ja
HIK117	Fordjuping i historie og kulturvitskap	Undervisninga består av normalt tolv førelesingar. Studenten skal i tillegg undervegs i undervisningssemesteret levere to skriftlege øvingsoppgåver, normalt på 1500-2000 ord, som dei får tilbakemelding på.	Nei

Studieretning i kulturvitenskap

Emnekode	Emnenavn	Undervisnings- og arbeidsformer	Er emnet obligatorisk?
KUVI100	Innføring i kulturvitskap	Forelesingar og seminar. Dersom ressursane tillet det, vert det organisert kollokviegrupper leia av timelærarar eller undervisingsassistentar. Studentane leverer to utkast til ei seminaroppgåve. Faglærar gjev to tilbakemeldingar på innleverte utkast.	Nei
KUVI101	Mennesket i kulturen og kulturen i mennesket. Kulturvitskapelege	Undervisninga består av forelesingar, seminar og obligatoriske gruppeoppgåver	Ja

	syn på verda		
KUVI103	Migrasjon og mangfald	Normalt om lag 10 førelesingar. Undervisinga blir gitt i form av førelesingar og seminar.	Nei
KUVI104	Forteljing og fortolking frå folkeeventyr til falske nyheiter	Undervisning blir gitt gjennom forelesingar, seminar og rettleiing på semesteroppgåva.	Ja
KUVI105	Tinga og vi. Materialitet og meining	Undervisninga blir gitt gjennom forelesingar og seminar, normalt 10-12. Studentene skriv ei øvingsoppgåve på ca. 1500 ord.	ja
KUVI106	Kjønn, seksualitet, kultur	Undervisinga blir gjeve i form av førelesingar og seminar. Studenten skal skriva to oppgåver med oppgitte emne. Kvar oppgåve skal vera på om lag 1200 ord. Faglærar gir skriftlege tilbakemeldingar på oppgåvene.	Nei
KUVI108	Museologi	Normalt 13 forelesingar og arbeidsseminar. Undervisninga blir gitt som forelesingar, seminar og ekskursjonar som vil tematisera verksemda til utvalde museum og samlingar.	Nei
HIK117	Fordjuping i historie og kulturvitskap	Undervisninga består av normalt tolv førelesingar samt skriftleg rettleiing på oppgåver, jf. avsnitt obligatoriske krav.	
KUVI250	Bacheloroppgåve i kulturvitskap	Undervisninga skjer gjennom kring 15 førelesingar, seminarverksemd/ grupperettleiing og individuell rettleiing.	ja

3.5 Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen.

En oversikt over alle vurderingsformene som skal benyttes og forklaring på hvordan disse formene egner seg for å vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet

Vurderingsformene er valgt med tanke på variasjon, og at studentene skal få erfaring med ulike måter å vurderes på. Hjemmeeksamen er valgt for å gi studentene mulighet til å besvare en problemstilling på en selvstendig måte ved å orientere seg i et stort materiale over noe tid. Skoleeksamen gis for å vurdere om studentene besitter sentral, nødvendig kunnskap innenfor et gitt emne. Mappevurdering er valgt for å vektlegge utvikling av kunnskaper og

ferdigheter over tid og at læring er en prosess. Muntlig er valgt for å gi studentene mulighet for å vise og diskutere sitt læringsutbytte. Semesteroppgave er valgt for å gi studentene mulighet til fordype seg i en problemstilling gjennom hele semesteret.

Oversikt over vurderingsformene på emnene i programmet:

Studieretning i historie

Emnekode	Emnenavn	Vurderingsform(er)	Er emnet obligatorisk?
HIS100	Innføring i historie	4- timars skriftleg skuleeksamen	Nei
HIS101	Oversyn over eldre historie til 1750	• Ein 7 dagars heimeeksamen over oppgitt tema • 2 timars skriftleg skuleeksamen Det blir gitt ein samla karakter, der heimeeksamen tel 70 prosent og skuleeksamen 30 prosent.	Ja
HIS102	Oversyn over nyare historie frå 1750	• Ein 7 dagars heimeeksamen over oppgitt tema • 2 timars skriftleg skuleeksamen. Det blir gitt ein samla karakter, der heimeeksamen tel 70 prosent og skuleeksamen 30 prosent.	Ja
HIS113	Fordjuping i eldre historie	• Ein 7 dagars heimeeksamen over oppgitt tema • 2 timars skriftleg skuleeksamen Det blir gitt ein samla karakter, der heimeeksamen tel 70 prosent, og den 2-timars skuleeksamen tel 30 prosent av den samla karakteren.	Nei
HIS114	Fordjuping i eldre historie	6- timars skriftleg skuleeksamen	Nei

HIS115	Fordjuping i nyare historie	• Ein 7 dagars heimeeksamen over oppgitt tema • 2 timars skriftleg skuleeksamen Det blir gitt ein samla karakter, der heimeeksamen tel 70 prosent og skuleeksamen 30 prosent.	Nei
HIS116	Fordjuping i nyare historie	6-timars skriftleg skuleeksamen.	Nei
HIS111	History of the United States	6 hours written exam	Nei
HIS108	Oversyn over kvinne- og kjønnshistorie	6- timars skriftleg skuleeksamen	Nei
EUR103	Europa etter 1945: Ressursar, demografi, økonomi	6 hours written exam	Nei
HIS130	Politiske system i antikken	6-timars skriftleg skuleeksamen	Nei
HIS131	Det antikke Hellas' historie	Skriftleg oppgåve	Nei
HIM101	Oversyn over Midtaustens historie	6-timars skriftleg skuleeksamen.	Nei
HIM103	Islam og politikk	6-timars skriftleg skuleeksamen.	Nei
HIM201	Fordjuping i Midtaustens historie	6-timars skriftleg skuleeksamen.	Nei
HIM104	Islam in Sub-Saharan Africa, c.	6 hours written exam	Nei

	1500-2000		
HIS203	Teoriar, metodar og historiske kjelder	Mappevurdering	Ja
HIS250	Bacheloroppgåve i historie	Bacheloroppgåve Munnleg eksamen	Ja
HIK117	Fordjuping i historie og kulturvitskap	Ein 7 dagars heimeeksamen over oppgitt tema	Nei

Studieretning i kulturvitenskap

Emnekode	Emnenavn	Vurderingsform(er)	Er emnet obligatorisk?
KUVI100	Innføring i kulturvitskap	Eksamen er ei vurdering av ei skriftleg seminaroppgåve. I oppgåva skal studenten analysera eit aktuelt eksempel med utgangspunkt i kulturvitskapeleg arkivmateriale. Lengda på oppgåva skal ikkje overstiga 2000 ord. Frist for innlevering av oppgåva vert kunngjort på Mitt UiB.	Nei
KUVI101	Mennesket i kulturen og kulturen i mennesket. Kulturvitskapelege syn på verda	Heimeeksamen på 7 dagar. Svare skal vere på ca. 3000 ord. I tillegg er det justerande munnleg eksamen (maksimalt justering er éin karakter) Alle obligatoriske arbeidskrav må vera oppfylte for at studenten skal kunna møta til eksamen.	Ja
KUVI103	Migrasjon og mangfald	Eksamen er ein 6 timars skuleeksamen.	Nei
KUVI104	Forteljing og fortolking frå folkeeventyr til falske nyheiter	Eksamen er ei vurdering av ei skriftleg semesteroppgåve på ca. 3000 ord. Frist for innlevering av oppgåva vert kunngjort i Mitt UiB.	Ja
KUVI105	Tinga og vi. Materialitet og meining	Emnet har 7 dagars heimeeksamen og justerande munnleg eksamen (maksimalt justering er éin karakter). Oppgåva skal ha eit omfang på om lag 3000 ord.	ja
KUVI106	Kjønn, seksualitet,	Eksamen er ein 7 dagars heimeeksamen og ei justerande munnleg prøve. Oppgåva skal	Nei

	kultur	ha eit omfang på om lag 3000 ord. Alle obligatoriske arbeidskrav må vera oppfylte for at studenten skal kunna møta til eksamen.	
KUVI108	Museologi	Eksamen er ein 7-dagars heimeeksamen med ei justerande munnleg prøve. Det skriftlege eksamensarbeidet skal vera på om lag 3000 ord.	Nei
HIK117	Fordjuping i historie og kulturvitskap	Ein 7 dagars heimeeksamen over oppgitt tema	Ja
KUVI250	Bacheloroppgåve i kulturvitskap	Rettleidd oppgåve (bacheloroppgåve) med justerande munnleg eksamen. Bacheloroppgåva skal ha eit omfang på om lag 5000 ord.	ja

3.6 Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

Beskrivelse av og begrunnelse for hvordan studiet er faglig relevant for arbeidsliv, videre studier eller begge

Programmet har fokus på å forstå menneske og samfunn i fortid og nåtid. Denne kompetansen er etterspurt i en rekke områder, som arkivverket, museums- og kulturminnesektor, samt i offentlig administrasjon. Historie er i tillegg et undervisningsfag i skolen. I tillegg er dette kompetanse som er etterspurt og relevant også innenfor bransjer som kan brukes i arbeid innenfor bransjer som forlag, medier eller informasjon.

Programmet gir også formelt søknadsgrunnlag for masterstudier i historie og kulturvitenskap, da det sikrer studentene en spesialisering innenfor en av disiplinene, som bygges videre på i et masterstudium.

Konkrete eksempler på mulige yrker og/eller videre studier

Kandidater med en bachelorgrad i historie og kulturvitenskap vil kunne gå inn i yrker som arkivar, utstillingsmedarbeider, musemskonservator, musemspedagog, antikvar, kulturminnekonsulent i offentlige etater, saksbehandler i kulturadministrasjon og annen offentlig administrasjon, kommunikasjonsarbeider, rådgiver, forlagsmedarbeider og journalist. I kombinasjon med pedagogisk utdanning vil bachelorprogrammet i historie og kulturvitenskap med studieretning i historie gi grunnlag for læreryrket.

Emnene studenten velger som frie studiepoeng vil ha betydning for gradens spissing eller bredde. Kombinasjonsmulighetene er mange og varierte, og begrenses ikke til HF-fakultetets tilbud. Dette gjør at studentene i stor grad kan gi graden en vinkling mot deres egne interesser, og skape en grad som et relevant for yrker de selv synes er aktuelle.

En bachelorgrad i historie og kulturvitenskap med studieretning i historie kvalifiserer for søknad til masterprogrammet i historie og kulturvitenskap med studieretning historie ved UiB. En bachelorgrad i historie og kulturvitenskap med studieretning kulturvitenskap kvalifiserer for søknad til masterprogrammet i historie og kulturvitenskap med studieretning kulturvitenskap ved UiB. Studieretningen i historie kvalifiserer samtidig til masterstudier i historie ved andre norske universiteter, mens studieretningen i kulturvitenskap samtidig kvalifiserer til masterstudiet i museologi og kulturarv, samt masterstudiet i europeisk kultur, begge ved UiO.

3.7 Studiet skal være forskningsbasert og være tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Kriteriet dreier seg om hvordan forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid skal brukes i *studiet*, og hvordan dette er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Beskrivelse av hvordan studentene vil møte og være en del av forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid i studiet

All undervisning på programmet er forskningsbasert og er som hovedregel gitt av ansatte med forskningskomponent i stillingen. Arbeidet både med semesteroppgaver og mappeoppgaver legger til rette for at studentene selv skal forske. Slik vil forskning bli en del av læringsprosessen.

Forklaring på og begrunnelse for hvordan studiet har kopling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid tilpasset studiets nivå, omfang og egenart

Ansatte som underviser på dette programmet er aktive forskere innen disiplinfag. Dette gjenspeiles også av pensumlitteraturen, der flere av instituttets forskere er representert. Undervisningen vil i så måte fylle krav til forskningsbasert undervisning. Det er også slik at studentene vil kunne kobles til de ansattes forskning

og utviklingsarbeid gjennom oppgaveskriving av ulik art, der de selv bidrar til å utvikle de fagområdene det undervises i.

3.8 Studiet skal ha ordninger for studentutveksling og internasjonalisering, som skal være tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Beskrivelse av ordninger for internasjonalisering

Universitetet i Bergen er et stort universitet med et godt utbygget internasjonalt nettverk både innen forskning og undervisning. De vitenskapelig ansatte som er involvert i bachelorprogrammet i historie og kulturvitenskap samarbeider med internasjonale forskere på en rekke felt, og deltar på internasjonale seminarer og konferanser. Det kommer også jevnlig internasjonale forskere til AHKR for møter eller korte og lengre gjesteforskeropphold.

Studentene på bachelorprogrammet i historie og kulturvitenskap vil møte internasjonale forskere i gjesteforelesninger og seminarer i løpet av studiet. De vil også møte undervisere fra Erasmus-partnerinstitusjoner som kommer hit på utveksling. Våre ansatte vil også ha muligheten til å reise på undervisningsutveksling, og ta med seg tilbake erfaringer og inntrykk fra universiteter som våre studenter kan dra på utveksling til.
AHKR har som mål å delfinansiere studentekskursjoner, også til utlandet, hvert år. Disse ekskursjonene gir studentene internasjonal erfaring samtidig som de kan gi den et inntrykk av hvordan livet som utvekslingsstudent kan arte seg. Fagene i programmet har en rekke aktive avtaler innen NORDPLUS og Erasmus, og flere av emnene i programmet er åpne for innkommende utvekslingsstudenter. Dette skaper et internasjonalt studiemiljø. Å stimulere til økt studentutveksling er en prioritert oppgave i programmet.

Beskrivelse av ordninger for studentutveksling

Studentene på bachelorprogrammet i historie og kulturvitenskap kan legge inn et semester eller to med delstudier i utlandet på flere steder i utdanningsløpet. Utvekslingen vil foregå innenfor rammene av UiBs etablerte utvekslingsavtaler, og administrasjon og støtteordninger for planlegging og gjennomføring av utveksling vil gjøres i tråd med UiBs gjeldende rutiner og opparbeidede erfaring på feltet. Studentene på bachelorprogrammet vil ha tilgang på fyldig informasjon om utvekslingsprosedyrer og -avtaler via UiBs nettsider og studieveiledere. Et utvekslingssemester på bachelorprogrammet i historie og kulturvitenskap vil i de fleste tilfeller legges til ett av universitetene som har inngått en utvekslingsavtale med studentens studieretningsfag. Det finnes svært mange utvekslingsavtaler innenfor historie og/eller kulturvitenskap, men hvert av de to fagene har et lite utvalg avtaler der kontakten med utvekslingsuniversitetet er særskilt tett og der studietilbudet inneholder emner som fagmiljøene ved UiB vurderer som relevante og av en egenart som lar seg jevnføre med emnene i bachelorprogrammet. Ved disse universitetene vil det kunne være mulig å ta emner som kan innpasses som spesialiseringsemner i graden. Ved disse utvalgte universitetene kjenner fagmiljøene og studietilbudet godt, og vet at det er gode sjanser for å finne passende emner. Man vet også at det vil være vilje til og mulighet for fleksibilitet og tilpasning ved behov. Historie har aktive og gode avtaler med universitetene i Southampton og SOAS, London i Storbritannia og i Mannheim i Tyskland.
For kulturvitenskap vil vi spesielt trekke fram et NORDPLUS-samarbeid mellom kulturvitenskapelige (folkloristiske/etnologiske) studiemiljøer i Reykjavik, Uppsala, Umeå, Stockholm, Södertörn, Lund, Göteborg og Åbo. Dette er forsknings- og utdanningsmiljøer fagmiljøet er godt kjent med, og som tilbyr utdanninger som passer godt inn i det overordnede læringsmålet for studieretningen i kulturvitenskap.

På et program som dette, der hele 60 studiepoeng er frie, ligger forholdene dessuten svært godt til rette for at studentene kan forme utvekslingsoppholdet sitt selv, både geografisk og innholdsmessig. Denne

formen for utveksling på frie studiepoeng er en enestående mulighet for studentene til å gi graden en egen utforming og profil – enten ved å spisse den med flere fordypningsemner innen spesialiseringen, eller ved å følge egne interesser og tilføre graden andre disipliner enn UiB kan tilby.
Vi vil bruke studentene som reiser ut som ambassadører for utveksling og arkivere deres emnevalg og erfaringer til bruk for andre som vil reise ut.

Erasmus lærerutveksling åpner i tillegg for muligheter for internasjonale bidrag i undervisningen på programmet.

Beskrivelse av hvilket tidspunkt i studiet utveksling er mulig

Det er mulig å reise på utveksling tidligst i tredje semester, siden det er et krav at man må ha avlagt 60 stp ved UiB før man reiser ut. Deretter kan studentene velge å reise ut i tredje, fjerde, femte eller sjette semester. Dersom oppholdet skal vare i to semestre, må det gjennomføres fra høst til vår.

Begrunnelse for at ordningene er relevante for nivå, omfang og egenart, herunder at studentene som utveksler, fortsatt oppnår det totale læringsutbyttet for studiet

Utvekslingsavtalene studentene har tilgang til er alltid inngått med partnere som ivaretar kravet til nivå og omfang som programmet ved UiB stiller. Når det gjelder innhold og egenart, vil det for studenter som reiser ut for å ta emner i spesialiseringen være nødvendig med en viss grad av fleksibilitet fra UiBs side i innpassingen. Det er ikke realistisk å forvente å finne emner ved et utenlandsk universitet som tilsvarer emnene i utdanningsplanen fullstendig i innhold, omfang og opplegg. Men her vurderer man verdien av de erfaringene studentene opparbeider seg i forbindelse med et utvekslingsopphold, både i planleggingen av det og under selve oppholdet, som så verdifulle at programmet vil godta noe avvik i faglig overlapp. Hvilket avvik som godtas vurderes fra sak til sak, og legger alltid til grunn at programmets læringsutbytte fortsatt skal oppfylles. Det kan være store gevinster knyttet til å ta deler av spesialiseringen, og vi vil oppmuntre studentene til å gjøre det. Samtidig vet vi av erfaring at det oppleves som enklere og mindre risikabelt å reise ut på frie studiepoeng, og forventer at de fleste vil gjøre det.
Uansett er vi svært bevisste på verdien av et utvekslingsopphold i løpet av studiet, og vil være tydelig i vår oppfordring til studentene på dette feltet. Dette innebærer at vi også vil ha fokus på å bevare og utvikle ordninger for utveksling som studentene vil benytte seg av.

3.9 Studiet skal ha lokaler, bibliotektjenester, administrative og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold for studentene, som er tilpasset studiet.

Universitetet i Bergen har alle typer fasiliteter som tilfredsstiller studiets behov.

4. Fagmiljø tilknyttet studiet (studietilsynsforskriften § 7-3)

4.1 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet

- *Kompetanseprofilen til fagmiljøet som er nødvendig for studiet*

Fagmiljøet i kulturvitenskap arbeider både med kulturhistorisk forskning og samtidsbaserte kulturanalyser. Fagmiljøet har utgangspunkt i vitenskapstradisjonene etnologi og folkloristikk, og har spesialkompetanse i forskningsfelt som kjønns- og seksualitet, migrasjon, kulturarv og museum, fortelling, materialitet. Fagmiljøet har vært ledende i utviklingen av kulturvitenskapelige, kvalitative forskningsmetoder samt forskningsetikk. Disse forskingsfeltene gjenspeiler seg tematikken for de enkelte undervisningsemnene i studieretningen.
Fagmiljøet i historie dekker sentrale felt i nyere og eldre, norsk og internasjonal historie.

- *Angivelse av fagmiljøets størrelse i årsverk, og antall studenter per faglig tilsatt*

1	2	3	4	5	6	7	8
Ansatte som bidrar faglig	**Stillings-betegnelse**	**Ansett-elses-forhold**	**Faglige årsverk i studiet**				**Undervisnings-/veilednings- område i studiet**
			Total	**U&V**	**FoU**	**Annet**	
Christian Sæle	1. am.	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Svein Ivar Angell	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Astri Andresen	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Anne Katrine Bang	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Camilla Brautaset	1. am.	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Eldbjørg Haug	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Jan Heiret	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Christhard Hoffmann	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Inger Elisabeth Haavet	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Gunnar Knudsen	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Leidulf Melve	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Christian Meyer	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Ingvar Mæhle	1. am.	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Teemu Ryymin	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Eivind Seland	1. am.	100% fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Harm Schröter	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Svein Atle Skålevåg	1. am.	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Arne Solli	1. am.	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Frode Ulvund	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Knut Vikør	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
(Under tilsetting)	1. am.	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Historie
Kyrre Kverndokk	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Kulturvitenskap
Tove Fjell	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Kulturvitenskap
Tone Hellesund	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Kulturvitenskap

Eva Reme	1. am.	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Kulturvitenskap
Haci Akman	Professor	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Kulturvitenskap
Hans-Jakob Ågotnes	1. am.	100 % fast	1,00	0,46	0,46	0,08	Kulturvitenskap
			0,00	0,00	0,00	0,00	
		SUM	27,00	12,42	12,42	2,16	

På bakgrunn av møtt-tall for 2013-2016 (ePhorte sak 17/3703) er det å forvente at antallet studenter per faglig ansatt på fagene fordeler seg slik på det nye programmet:
Studieretning i historie: Det forventes årlig et opptak på 5,8 studenter per vitenskapelig fast ansatt
Studieretning i kulturvitenskap: Det forventes årlig et opptak 3,8 studenter per vitenskapelig fast ansatt
På et treårig program vil dette bety at det vil være 17,4 aktive studenter per ansatt på historie, mens det vil være 11,4 aktive studenter per fast ansatte på kulturvitenskap. Noe frafall underveis gjør at tallene i realiteten vil være noe lavere.

I tillegg vil det være studenter på fagenes øvrige program (masterprogram + årsstudium (kun historie)), samt en relativt stor mengde studenter som tar emner i historie og kulturvitenskap som frie studiepoeng. Så det totale antallet studenter per vitenskapelig ansatt vil være vesentlig høyere når alt dette tas i betraktning.
Dette studenttallet er imidlertid det samme som det har vært til nå med de disiplinbaserte programmene, og det nye programmet innebærer ingen endring av forventet studenttall per ansatt.

Forklaring på hvordan fagmiljøets størrelse og sammensetning er hensiktsmessig og tilpasset antallet studenter, og den undervisning og veiledning som inngår i studiet
Programmet har til sammen 27 fast vitenskapelig ansatte, hvorav 21 er tilsatt på historie og seks på kulturvitenskap. Programmet er designet slik at fagmiljøet til enhver tid kan dekke undervisningsbehovene innenfor rammen av de faste stillingene. Fellesemnet for historie og kulturvitenskap involverer ansatte på begge fag, og gir større fleksibilitet til å utnytte undervisningsressursene på tvers av de to involverte disiplinene.

Av de 21 fast ansatte i historie er 13 professorer og ni førsteamanuenser. På kulturvitenskap er det fire professorer og to er førsteamanuenser. Begge studieretningenes fokus ligger tett opp til de ansattes forskningskompetanse. Dermed kan programmets fagmiljø til enhver tid tilby oppdatert forskningsbasert undervisning og veiledning.

4.2 Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

Oversikt over hvilke nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som fagmiljøet deltar i, og som er relevante for studiet
Fagmiljøene inngår en lang rekke nasjonale og internasjonale nettverk.

Ansatte på i historie er tungt inne i faglige nettverk rundt Den norske historiske forening og er jevnlig sesjonsdeltakere på Norske historiedagar og De nordiske historikermøtene. Videre er historikerne på instituttet knyttet til nettverket rundt og jevnlige bidragsytere ved The European Social Science History Conference.

Fagmiljøet i kulturvitenskap er bidragsytere til de nasjonale og nordiske fagkonferansene. Fagmiljøet har også for tiden det redaksjonelle ansvaret for fagets eneste nasjonale vitenskapelige tidsskrift. De ansatte deltar også i nasjonale og internasjonale forskningsprosjekter. I tillegg er de ansatte i faget medlem av redaksjoner og redaksjonsråd for en lang rekke nordiske og internasjonale tidsskrifter. Tidsskriftarbeidet

har en særlig relevans for utdannelsen. Det gjør at de viteskaplig ansatte holder seg faglig oppdatert til enhver tid, og kan bringe ferske perspektiver inn i undervisningen. De ansatte har dessuten verv i Norsk museumsforbund og styreverv i museumssektoren. Det gjør at faget kan få innblikk i diskusjoner og problemstillinger i en sentral kulturvitenskapelig yrkessektor.

4.3 Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

Beskrivelse av hvor stor andel (i prosent) av årsverkene knyttet til studiet som utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Det må redegjøres særskilt for hvordan ansatte med stillingsandel under 50 % oppfyller kravet til hovedstilling ved institusjonen

Se tabell under punkt 4.1.

Beskrivelse av hvor stor andel (i prosent) av årsverkene knyttet til studiet som utgjøres av ansatte med professorkompetanse og førstestillingskompetanse

Se tabell under punkt 4.1.

En bekreftelse på at det er personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet

Se tabell under punkt 4.1.

Appendix

Tabell 1: Studenter og tilsatte (UiBs veiledning, pkt. 2.2)

Tabellen skal gi grunnlag for å se det omsøkte studiets størrelse i forhold til fakultetets øvrige studietilbud. Oppgi tall fra siste mulige tellingstidspunkt (”X”) og sett dette inn i tabelloverskriftsraden (dvs. erstatt X’ene med årstall).

Enheter og program	**Registrerte studenter 2016**	**Opptatte studenter i 2016**	**Kandidater i 2016**	**Vitenskapelige årsverk 2016**
Ved fakultetet totalt	3 626	2944	468	
Ved instituttet for det omsøkte studiet	810	432	140	
Ved det omsøkte studiet				

Kommentar:

Tabell 2: Forventet antall studenter ved studiet (UiBs veiledning, pkt. 2.2)

Tabellen skal gi oversikt over studenttallet og rekrutteringsbehovet for det omsøkte studiet.

Antall studenter ved det omsøkte studiet	Studenter totalt første studieår	Studenter totalt ved full drift
Antall fulltidsstudenter	135	405
Antall deltidsstudenter		
Antall nettstudenter		

Kommentar:

Tabell 3: Instituttets planer for faglig bidrag i studiet

Tabellen skal gi en kvantitativ oversikt over fagmiljøet som skal bidra i studiet. Innsatsen til de ansatte oppgis i undervisningsprosent, ved oppstart og ved full drift.

Samlet oversikt over planlagt dimensjonering av undervisningsressurser for studieprogrammet					
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
Stillingskategori første studieår	**Samlet antall første studieår**	**Samlet undervisnings-prosent per stillingskategori første studieår**	**Stillingskategori ved full drift**	**Samlet antall ved full drift**	**Samlet undervisningsprosent per stillingskategori ved full drift**
Professor	16*	736*	Professor	16	736
Førsteamanuensis	12*	552*	Førsteamanuensis	12	552
Post doc			Post doc		
Stipendiat			Stipendiat		
Universitetslektor			Universitetslektor		
..					

* Det er i denne tabellen ført opp fullt faglig bidrag i studiet fra første studieår. Det er fordi emnene som inngår i studiet tilbys på fast basis, også som frie studiepoeng i andre program. Det er også studenter som vil være i gang med de nåværende, disiplinbaserte programmene på tidspunktet det nye bachelorprogrammet starter opp, og disse studentene vil ta emner på både 100- og 200-nivå allerede høsten 2018 når dette programmet tenkes å ha oppstart for sitt første kull.

Instituttleder skal gi en samlet vurdering av faglig robusthet og tilgjengelige undervisningsressurser i studiet

Instituttet har tilbudt studier i historie og kulturvitenskap på bachelor- og masternivå i årtier og har lang erfaring med hvilke ressurser de ulike emnene og spesialiseringene krever. Det er prøvet ut forskjellige modeller og oppbygninger, og utdanningsplanene som ligger i det nye bachelorprogrammet har en fleksibilitet og grad av valgfrihet som gjør programmet bærekraftig og fullt ut robust i møte med forskningsterminer. Innholdet i flere av emnene er tett knyttet til forelesers aktuelle forskningsaktivitet, og tema varierer med hvem som foreleser i det aktuelle semesteret. Dette er en svært fleksibel og fruktbar ordning som fremmer faglig og pedagogisk utvikling. Programmets fellesemne HIK117 – Fordypning i historie og kulturvitenskap har også denne temaordningen, og med muligheten til å tilby ulike tverrfaglige undervisningstema med ulike fagpersoner involvert, er dette emnet et godt laboratorium for utvikling av tverrfaglig undervisnings- og forskningsvirksomhet.

HIK117 er det eneste emnet som er nyopprettet i forbindelse med det nye bachelorprogrammet. Alle de andre emnene finnes allerede som godt etablerte obligatoriske eller valgfrie emner i de disiplinbaserte bachelorprogrammene som nå skal fases ut. De fleste av dem tilbys hvert år, andre noe sjeldnere. Siden det nye programmet erstatter de to nåværende disiplinbaserte programmene, er det ingen grunn til å tro at studenttallet på emnene vil bli nevneverdig påvirket. Veiledningskapasiteten er tilstrekkelig på begge fag. De ansatte i fagmiljøene som deltar i programmet er først og fremst engasjert på emnene i programmet. De to fagdidaktikerne i historie underviser imidlertid også på historiedidaktikkemnene på PPU og på 5-årig lektorutdanning.

Jan Heiret
instituttleder

DET HUMANISTISKE FAKULTETET

Søknad om oppretting av

Bachelorprogram i nordisk

2. juni 2017

1. Generelt om studiet

Innledning med overordnet beskrivelse av studiet, hvor det skal forankres (fakultet og institutt), studiets faglige profil og fagområde:

Studiet er ei gjenoppretting av eit program som eksisterte fram til 2014. Dei tre studieretningane fekk då kvar sitt program. No ønskjer Det humanistiske fakultetet at dei skal slåast saman att. Føremålet med det nye fellesprogrammet er å føre dei tre disiplinane nærmare kvarandre og skape ei tverrfagleg eining. Dette skal danne eit meir fleksibelt og robust program og opne for utvida tverrfagleg verksemd.

Studiet skal høyre til Det humanistiske fakultetet og Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studium.

Programmet skal gi breie kunnskapar og ferdigheiter innanfor feltet nordisk. Nordisk er det filologiske, litteraturvitskaplege og språklege studiet av dei nordiske språka, litteraturane som er skrivne på desse språka, og dei historiske og kulturelle tilhøva som utgjer tolkingskontekstane for litteratur og språkbruk. Dei nolevande nordiske språka er dansk, færøysk, islandsk, norsk og svensk, og eldre språksteg femner mellom anna om norrønt.

Programmet får tre studieretningar: (a) nordisk språk og litteratur, (b) norrøn filologi og (c) norsk som andrespråk.

STUDIERETNING I NORDISK SPRÅK OG LITTERATUR

Studiet gir kunnskapar i nordisk språk og litteratur frå eldre og nyare tid, forståing av språket og litteraturen som ein sentral del av den nasjonale kulturen og av samspelet mellom språk, litteratur og samfunn. Hovudvekta ligg på norsk. Studiet gir betre skrivedugleik i bokmål og nynorsk og kompetanse for undervisning i ulike skuleslag (i kombinasjon med mastergrad og praktisk-pedagogisk utdanning) og for arbeid med språk og litteratur i andre yrke.

STUDIERETNING I NORRØN FILOLOGI

Norrønt er språket i Noreg og på Færøyane og Island i mellomalderen, og dessutan på vesterhavsøyane. I dette området kan vi snakke om ein felles språkleg og litterær kultur som varte i over 500 år, frå landnåmet av Island til byrjinga av 1400-talet. Studiet gir ei brei innføring i norrønt språk og norrøn litteratur og set dei inn i eit breiare kulturelt perspektiv.

STUDIERETNING I NORSK SOM ANDRESPRÅK

Studiet gir ei brei orientering om dei spørsmåla som reiser seg når personar med andre morsmål skal lære seg norsk språk og verte integrerte i det norske samfunnet. Studiet gir òg betre skrivedugleik i bokmål og nynorsk. Studieretninga er primært tenkt for studentar som planlegg å undervise i norsk som andrespråk for elevar frå språklege minoritetar i ulike skuleslag.

Kryss av for type studium. Hver boks kan ha flere kryss:

Typer laveregradsstudium (kryss av)	
X	Bachelorgradsstudium
	Kortere studium på lavere grad som ikke fører til en grad (grunnutdanning), årsstudium
	Studieretning innenfor en bachelorgrad
	Fellesgrad
	Videreutdanning
Hvorvidt studiet skal tilbys som (kryss av)	
X	Heltidsstudium
	Deltidsstudium
	Campus-/stedbasert studium
	Samlingsbasert studium
	Nettstudium
	Nettstudium med samlinger

Tabell som viser studiets oppbygning: sjå punkt 3.3

2. Grunnleggende forutsetninger for godkjenning

(studietilsynsforskriften § 7-1)

2.1 Krav i aktuelle forskrifter og rammeplaner skal være oppfylt.

Det er krav om generell studiekompetanse for opptak til studieprogrammet. Det blir ikkje stilt særskilde opptakskrav.

Det vert opptak til studiet kvar haust gjennom Samordna opptak. Studiestart er i august. Søkjarar vert rangerte i samsvar med Forskrift om opptak til høyere utdanning.

Studiet er utforma i samsvar med Lov om universiteter og høyskoler, Forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen og Utfyllande reglar for Det humanistiske fakultet til Forskrift om opptak, studier, eksamen og grader ved Universitetet i Bergen.

2.2 Rekrutteringen av studenter til studiet skal være stor nok til at institusjonen kan etablere og opprettholde et tilfredsstillende læringsmiljø og et stabilt studium.

Tabellen viser tal for opptekne studentar 2012–16. Fram til og med hausten 2014 hadde vi eitt stort studieprogram med tre spesialiseringar, likt det vi søkjer om å opprette no. Då søkte ein seg ikkje til dei ulike studieretningane, men valde dei etter opptak. Frå og med hausten 2015 har det vore tre program. I tabellen er opptakstala for dei tre programma slått saman.

Tall fra DBH – Nye studentar	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**
Bachelor i nordisk	**23**	**27**	**25**	**41**	**37**

Som tala viser, er opptakstala høgre for dei åra der det har vore tre program. Det er vanskeleg å seie noko om eventuell samanheng mellom synlegheit og søking.

For norsk som andrespråk har interessa vore markant aukande dei siste åra, om ein held saman søkinga til bachelorprogram, årsstudium og fjernstudiet Prisme. Studenttalet på bachelornivå har vore rikeleg til å halde i gang studiet på det nivået.

Gruppa av studentar på bachelornivået i nordisk språk og litteratur er stor. Men dette er ei svært samansett gruppe, av bachelorstudentar, årsstudentar, lektorstudentar og studentar frå andre program. Med tanke på halde oppe eit læringsmiljø er studenttilgangen meir enn stor nok.

Studieretninga norrøn filologi er i ein annan situasjon. Her har det over lengre tid vore eit lågt tal på programstudentar, og ein kan neppe rekne med høge tal framover. Faget har likevel ei nokså jamn tilstrøyming av studentar som tek emne som frie studiepoeng, ikkje minst mange frå utanlandske

universitet. Dette har så langt sikra eit tilstrekkeleg stort læringsmiljø, og det er ingen grunn til å vente svakare oppslutning i åra som kjem.

2.3 For studier med praksis skal det foreligge tilfredsstillende avtaler som regulerer vesentlige forhold av betydning for studentene.

Ikkje relevant

3. Plan for studiet (studietilsynsforskriften § 7-2)

3.1 Studiet skal ha et dekkende navn.

Namnet på programmet må sjåast i forhold til innhaldet, namna på studieretningane og den akademiske tradisjonen.

Nemninga *nordisk* har lang historie og vid utbreiing ved norske UoH-institusjonar som tilbyr liknande studium. Nordisk femner om alle dei nordiske språka og litteraturane. Derfor kan programmet ikkje heite *norsk*. Vi har vurdert *nordisk språk og litteratur* som namn på programmet, men det har òg sine problem. *Nordisk språk og litteratur* passar klart betre på den studieretninga som vi vil gi namnet til, idet ho har ei jamn fordeling av språk og litteratur og femner om alle språka og litteraturane (med vekt på norsk) og både eldre og nyare tid. Studieretninga *norrøn filologi* har derimot eit klart fokus på språk og litteratur i norrøn tid, med sterkare filologisk preg og kulturell og historisk tilknyting. Studieretninga *norsk som andrespråk* har noko mindre vekt på litteratur, og det er dei lærings- og undervisningsmessige sidene ved utlendingar si tileigning av norsk som står i sentrum. Namnet *norsk som andrespråk* har den ulempa at somme trur det dreiar seg om norskkurs. Dette er eit gammalt problem som har vore drøfta mange gonger, og fagmiljøet held fast ved at dette er det mest passande namnet på studiet.

På kontinentet nyttar ein gjerne termen *skandinavistikk*, men denne er både for vid og for smal for vårt studium. Han er for vid ettersom *skandinavistikk* ofte femner om meir skandinavisk historie og kulturkunnskap, som ligg til andre studium i Noreg. Og han er for smal fordi termen *skandinavisk* på norsk (i motsetning til t.d. engelsk) utelukkar dei nordiske språka islandsk og færøysk og deira litteraturar. Derimot er *Scandinavian Studies* bra dekkjande på engelsk, og den termen er vald der.

3.2 Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte jamfør Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Det formuleres ett læringsutbytte for hvert studium.

(UiBs *Mal for studieprogram* og *Mal for emnebeskrivelse* skal følges her.)

I utforminga av dei felles og dei studieretningsspesifikke læringsutbyteskildringane har vi forsøkt å gjere greie for dei kunnskapane studentane skal inneha når dei er ferdige, kva ferdigheiter dei skal ha som viser at dei har kunnskapane og kan bruke dei i eige fagleg arbeid, og kva kompetanse dei har til å framstå som fagpersonar innanfor feltet og til å arbeide vidare med si eiga kompetanseutvikling.

Bachelorprogram i nordisk

Kandidaten skal ved avslutta program ha følgjande læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheiter og generell kompetanse:

Kunnskap:

Kandidaten

- har brei kunnskap om grammatikk og lydlære, enten for moderne norsk eller for norrønt
- har grundig kunnskap om litteratur, enten generelt frå norrøn til moderne tid, eller konsentrert om norrøn eller moderne tid

Ferdigheiter:

Kandidaten

- kan skrive velformulerte og samanhengande skildrande, resonnerande og argumenterande tekstar om nordisk språk og litteratur
- kan analysere og drøfte problemstillingar innanfor nordisk på ein fagleg måte
- kan hente inn fagleg informasjon innanfor nordisk og vurdere han kritisk

Generell kompetanse

Kandidaten

- kan kommunisere med fagfolk og allmenta om faglege problemstillingar frå aktuelle delar av nordisk
- kan arbeide aktivt for å styrkje sine eigne kunnskapar og dugleikar i faget
- kan planleggje og gjennomføre eit forskingsarbeid av avgrensa omfang
- kjenner til fagrelevante etiske problemstillingar
- kan gi opplæring og rettleiing til elevar, studentar og andre i dei aktuelle delane av nordisk språk og litteratur

Studieretning i nordisk språk og litteratur

Kandidaten skal ved avslutta program ha følgjande læringsutbyte definert i kunnskap, ferdigheiter og generell kompetanse:

Kunnskap:

Kandidaten

- har brei kunnskap om norsk lydlære, grammatikk og ordforråd
- har brei kunnskap om moderne skriftspråkshistorie (bokmål og nynorsk)
- har brei kunnskap om norsk språkhistorie (munnleg språk) og norske dialektar
- har noko kjennskap til tilsvarande forhold som gjeld norrønt språk og dei andre levande nordiske språka (dansk, svensk, islandsk og færøysk)
- har brei kunnskap om nordisk, særleg norsk, skjønnlitteratur frå norrøn tid til samtida
- kjenner sentrale nordiske forfattarskapar
- har brei kunnskap om dei episke, lyriske og dramatiske hovudsjangrane og viktige undersjangrar av dei
- kan skilje sakprosa frå andre litterære sjangrar, og gjere greie for viktige undergrupper av sakprosa

Ferdigheiter:

Kandidaten

- kan skrive bokmål og nynorsk korrekt og godt
- kan skrive velformulerte og samanhengande skildrande, resonnerande og argumenterande tekstar om nordiskfaglege emne
- kan analysere og drøfte språklege og litterære problemstillingar innanfor nordisk på ein fagleg måte
- kan hente inn fagleg informasjon og vurdere han kritisk

Generell kompetanse

Kandidaten

- kan kommunisere med fagfolk og allmenta om faglege problemstillingar frå nordisk språk og litteratur
- kan arbeide aktivt for å styrkje sine eigne kunnskapar og dugleikar i nordisk språk og litteratur
- kan planleggje og gjennomføre eit forskingsarbeid av avgrensa omfang innanfor nordisk språk og litteratur
- kan gi opplæring og rettleiing til elevar, studentar og andre i norsk språksystem, språkbruk og tekstleg utforming

Studieretning i norrøn filologi

Kandidaten skal ved avslutta program ha følgjande læringsutbyte definert i kunnskap, ferdigheiter og generell kompetanse:

Kunnskap:

Kandidaten

- har brei kunnskap om det norrøne språket og språkrelaterte samfunnstilhøve i norrøn tid
- har brei kunnskap om norrøn dikting og dei ulike norrøne tekstsjangrane
- har kjennskap til sentrale drag ved norrøne samfunnstilhøve og norrøn mytologi
- har kunnskap om moderne islandsk språk

Ferdigheiter:

Kandidaten

- kan lese norrøne tekstar på eiga hand, med bruk av ordbok
- kan skrive velformulerte og samanhengande skildrande, resonnerande og argumenterande tekstar om norrønt språk og norrøn litteratur og kultur
- kan analysere og drøfte problemstillingar innanfor norrøn filologi på ein fagleg måte
- kan hente inn fagleg informasjon innanfor norrøn filologi og vurdere han kritisk

Generell kompetanse

Kandidaten

- har kjennskap til filologisk verksemd generelt
- kan kommunisere med fagfolk og allmenta om faglege problemstillingar frå norrøn filologi
- kan arbeide aktivt for å styrkje sine eigne kunnskapar og dugleikar i norrøn filologi
- kan planleggje og gjennomføre eit forskingsarbeid av avgrensa omfang innanfor norrøn filologi
- kan gi opplæring og rettleiing til elevar, studentar og andre i norrønt språk og norrøn litteratur

Studieretning i norsk som andrespråk

Kandidaten skal ved avslutta program ha følgjande læringsutbyte definert i kunnskap, ferdigheiter og generell kompetanse:

Kunnskap:

Kandidaten

- har brei kunnskap om typiske trekk ved språket og utviklinga til andrespråksinnlærarar
- har brei innsikt i andrespråkslæringsteori og språkdidaktiske spørsmål
- har brei kunnskap om norsk lydlære, grammatikk og ordforråd
- har brei kunnskap om moderne skriftspråkshistorie (bokmål og nynorsk)
- har kunnskap om fleirspråklegheit på individ- og samfunnsnivå
- har noko kunnskap om vurdering og testing av språkleg dugleik hos fleirspråklege personar
- har kjennskap til bruken av ulike slag tekstar i andrespråkstileigning og -undervisning
- har brei kunnskap om nordisk, særleg norsk, skjønnlitteratur, med vekt på 1900-talet
- kjenner dei episke, lyriske og dramatiske hovudsjangrane og viktige undersjangrar av dei
- kjenner sentrale nordiske forfattarskapar

Ferdigheiter:

Kandidaten

- kan skrive bokmål og nynorsk korrekt og godt
- kan skrive velformulerte og samanhengande skildrande, resonnerande og argumenterande tekstar om nordiskfaglege og andrespråksrelaterte emne
- kan analysere og drøfte problemstillingar innanfor nordisk, og særleg norsk som andrespråk, på ein fagleg måte
- kan hente inn fagleg informasjon om nordisk, og særleg norsk som andrespråk, og vurdere han kritisk

Generell kompetanse:

Kandidaten

- kan kommunisere med fagfolk og allmenta om faglege problemstillingar som gjeld nordistikken og andrespråkstileigning og -undervisning
- kan arbeide aktivt for å styrkje sine eigne kunnskapar og dugleikar i faget

- kan planleggje og gjennomføre eit forskingsarbeid av avgrensa omfang
- kan gi opplæring og rettleiing i bruken av norsk som andrespråk
- kan rettleie lærarar med elevar i norsk som andrespråk

3.3 Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.

Læringsutbytet spesifiserer kunnskap på to hovudfelt: språkkunnskap og litteraturvitskap, i tillegg til ferdigheiter i å bruke kunnskapane ikkje minst dokumentert i skriftleg tekstproduksjon. Alle dei tre studieretningane har om lag jamn fordeling av språkvitskap og litteraturvitskap.

Studieretning i nordisk språk og litteratur har hovudvekta på moderne språk og litteratur, men dekkjer òg språk- og litteraturhistoria frå norrøn tid og fram til i dag. Denne disiplinsamanstillinga er tradisjonell og innretta mot skuleverket, og grunn-nivået av studiet liknar mykje på nordisk- og norskstudia ved andre UoH-institusjonar som utdannar lærarar. På fordjupingsnivået vel studentane mellom litterær og språkleg bacheloroppgåve, der undervisninga er henta frå forskingsbaserte emnetilbod på masternivået. I tillegg skal dei velje frå ei lita vifte av meir spesialiserte emne: islandsk, retorikk osv.

Studieretning i norrøn filologi fordeler òg språk og litteratur nokså jamt, men knyter dei tettare saman med kvarandre og med kulturstudiet – herav *filologi*. Studiet er fokusert på det eldre språk- og litteratursteget og er meir forskings- enn undervisningsretta. På fordjupingsnivået skriv studentane bacheloropgåve ut frå klart forskingsbasert undervisning. Dessutan les dei noko moderne islandsk, som språkleg står det norrøne språket nær.

Studieretning i norsk som andrespråk har ein del til felles med studieretning i nordisk språk og litteratur. Utdanninga er innretta særleg mot dei som tenkjer seg undervisning av framandspråklege. Retninga har eit klart moderne fokus, og språket og litteraturen blir sette inn i andrespråklege perspektiv. Til innrettinga mot språklærings- og språkundervisningsprosessar høyrer eit sterkare innslag av lærings- og undervisningsteori enn på dei andre retningane.

Studieretning i nordisk språk og litteratur

Tilrådd progresjon er at ein tek 200-nivået i det 6. semesteret og dei frie studiepoenga i 4. og 5. semester. Tabellen har med alternative løp, men studieplanen løfter fram eitt av dei som det normale.

Tilrådd semester for utveksling er 6. semester då det er lettare å finne emne som kan innpassast som fordjupingsemne enn som basisemne.

<table>
<tr><td>1 H</td><td>10 stp.
EXPHIL-HFEKS/SEM
Examen philosophicum</td><td>10 stp.
EXFAC00SP Språk og kommunikasjon</td><td>10 stp.
EXFAC00TKEKS/-SEM Tekst og kultur</td></tr>
<tr><td>2 V</td><td colspan="2">15 stp.
NOSPAN101 Moderne norsk</td><td>15 stp.
NOLI102 Litteratur etter 1900</td></tr>
<tr><td>3 H</td><td>10 stp.
NOSP105 Språkhistorie og talemål</td><td>5 stp
NOSP106 Den nordiske språkgreina</td><td>15 stp.
NOLI103 Den eldre litteraturen</td></tr>
<tr><td>4/5/6 V/H</td><td colspan="2">15 stp.
Eitt av desse:*
NOSP256 Språkleg fordjuping med BA-oppgåve (V/H)
NOLI256 Litterær fordjuping med BA-oppgåve (V/H)</td><td>15 stp.
Eitt av desse:

ISL104 Islandsk språk og samfunn (V)
NOFI101 Norrønt språk (V)
{NOFI112 Norrøn litteratur i omsetting (10 stp) + NOFI106 Norrøn mytologi (5 stp)} (V)
RET205 Nordisk retorikk (V)

ISL103 Islandsk grammatikk og fonetikk (H)
NORAN200 Andrespråkslæring og -undervisning (H)</td></tr>
<tr><td>4/5/6 V/H</td><td colspan="3">60 stp.
Frie studiepoeng</td></tr>
</table>

*NOSP256 hentar undervisning frå NOSP312 (V), NOSP313 (H), NOSP315 (H) eller NOSP316 (V). NOLI256 hentar undervisning frå NOLI307 (V), NOLI311 (H), NOLI321 (V) eller NOLI322 (H). Dette er masteremne med variabelt innhald som vanlegvis er nokså direkte forskingsbaserte. Sjå søknad om oppretting av masterprogram i nordisk for dei einskilde emneplanane.

Studieretning i norrøn filologi

Tilrådd progresjon er at ein tek 200-nivået i det 6. semesteret og dei frie studiepoenga i 4. og 5. semester. Tabellen har med alternative løp, men studieplanen løfter fram eitt av dei som det normale.

Tilrådd semester for utveksling er 6. semester då det er lettare å finne emne som kan innpassast som fordjupingsemne enn som basisemne.

<table>
<tr><td>1</td><td>H</td><td>10 stp.
EXPHIL-HFEKS/SEM Examen philosophicum</td><td colspan="2">10 stp.
EXFAC00SP Språk og kommunikasjon</td><td colspan="2">10 stp.
EXFAC00TKEKS/-SEM Tekst og kultur</td></tr>
<tr><td>2</td><td>V</td><td colspan="2">15 stp.
NOFI101 Norrønt språk</td><td colspan="2">10 stp.
NOFI112 Norrøn litteratur i omsetting</td><td>5 stp.
NOFI106 Norrøn mytologi</td></tr>
<tr><td>3</td><td>H</td><td colspan="2">15 stp.
NOFI107 Norrøn litteratur og kultur</td><td>5 stp.
NOFI108 Norrøne tekstar etter handskriftene</td><td>5 stp.
NOFI109 Norrøn dikting</td><td>5 stp.
NOFI110 Norrøn skriftkultur</td></tr>
<tr><td>4/5/6</td><td>V/H</td><td colspan="2">15 stp.
NOFI250 Norrøn filologi med BA-oppgåve (V/H)*</td><td colspan="3">15 stp.
Eitt av desse:
ISL104 Islandsk språk og samfunn (V)
ISL103 Islandsk grammatikk og fonetikk (H)</td></tr>
<tr><td>4/5/6</td><td>V/H</td><td colspan="6">60 stp.
Frie studiepoeng</td></tr>
</table>

*NOFI250 har normalt felles undervisning med NOFI300, NOFI302 og NOFI303 (berre eitt tema per semester). Dette er masteremne med variabelt innhald som vanlegvis er nokså direkte forskingsbaserte. Sjå søknad om oppretting av masterprogram i nordisk for dei einskilde emneplanane.

Studieretning i norsk som andrespråk

Tilrådd progresjon er at ein tek 200-nivået i det 6. semesteret og dei frie studiepoenga i 4. og 5. semester. Tabellen har med alternative løp, men studieplanen løfter fram eitt av dei som det normale.

Tilrådd semester for utveksling er 6. semester då det er lettare å finne emne som kan innpassast som fordjupingsemne enn som basisemne.

1	H	10 stp. EXPHIL-HFEKS/SEM Examen philosophicum	10 stp. EXFAC00SP Språk og kommunikasjon	10 stp. EXFAC00TKEKS/-SEM Tekst og kultur	
2	V	15 stp. NOSPAN101 Moderne norsk		10 stp. NOLI112 Litteratur etter 1900	5 stp. NORAN105 Fonologi og grammatikk i andrespråks-perspektiv
3	H	15 stp. NORAN200 Andrespråkslæring og –undervisning		10 stp. NORAN107 Fleirspråklegheit i sosiolingvistisk perspektiv	5 stp. NORAN106 Tekstlingvistikk og pragmatikk i andrespråks-perspektiv
4/6	V	15 stp. NORAN250 Andrespråkslingvistikk med BA-oppgåve		15 stp. NOLI216 Litterært fordjupingsemne*	
4/5/6	V/H	60 stp. Frie studiepoeng			

*NOLI216 hentar undervisning frå NOLI307 Litterær analyse og teori. Sjå søknad om oppretting av masterprogram i nordisk.

Samanhengen mellom læringsutbyte på programnivå og emnenivå kjem fram av tabellen under

For nordisk språk og litteratur:

	NOSPAN101	NOSP105	NOSP106	NOLI102	NOLI103	NOSP256	NOLI256	ISL103	ISL104	NOFI101	NORAN200	RET205	NOFI112	NOFI106

Kunnskaper: Kandidaten kan…														
har brei kunnskap om norsk lydlære, grammatikk og ordforråd	X	x	x			%					x			
har brei kunnskap om moderne skriftspråkshistorie (bokmål og nynorsk)	X					%								
har brei kunnskap om norsk språkhistorie (munnleg språk) og norske dialektar														
har noko kjennskap til tilsvarande forhold som gjeld norrønt språk og dei andre levande nordiske språka (dansk, svensk, islandsk og færøysk)			x			%		x	x	x				x
har brei kunnskap om nordisk, særleg norsk, skjønnlitteratur frå norrøn tid til samtida				x	x		%						x	x
kjenner sentrale nordiske forfattarskapar				x	x		%					x	x	
har brei kunnskap om dei episke, lyriske og dramatiske hovudsjangrane og viktige undersjangrar av dei				x	x		%							
kan skilje sakprosa frå andre litterære sjangrar, og gjere greie for viktige undergrupper av sakprosa				x	x		%					x		
Ferdigheter: Kandidaten kan…														
kan skrive bokmål og nynorsk korrekt og godt	X	x		x	x	x	x				x			
kan skrive velformulerte og samanhengande skildrande, resonnerande og argumenterande tekstar om nordiskfaglege emne	X	x		x	x	x	x	x	x		x			
kan analysere og drøfte språklege og litterære problemstillingar innanfor nordisk på ein fagleg måte	X	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
kan hente inn fagleg informasjon og vurdere han kritisk	X	x		x	x	x	x	x	x	x	x		x	
Generell kompetanse: Kandidaten kan…														
kan kommunisere med fagfolk og allmenta om faglege problemstillingar frå nordistikken	X	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
kan arbeide aktivt for å styrkje sine eigne kunnskapar og dugleikar i faget	X	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
kan planleggje og gjennomføre eit forskingsarbeid av avgrensa omfang						x	x							
kan gi opplæring og rettleiing til elevar, studentar og andre i norsk språksystem, språkbruk og tekstleg utforming	X	x		x	x	x	x				x	x		

% = avhengig av kva undervisningsemne studenten hentar pensumet sitt frå

For norrønt:

	NOFI101	NOFI106	NOFI107	NOFI108	NOFI109	NOFI110	NOFI112	NOFI250	ISL103	ISL104
Kunnskaper: Kandidaten kan…										
har brei kunnskap om det norrøne språket og språkrelaterte samfunnstilhøve i norrøn tid	x	x		x	x	x		%		
har brei kunnskap om norrøn dikting og dei ulike norrøne tekstsjangrane		x	x	x	x		x	%		
har kjennskap til sentrale drag ved norrøne samfunnstilhøve og norrøn mytologi		x	x		x		x	%		
Har kunnskap om moderne islandsk									x	x
Ferdigheter: Kandidaten kan…										
kan lese norrøne tekstar på eiga hand, med bruk av ordbok	x			x	x	x		x		
kan skrive velformulerte og samanhengande skildrande, resonnerande og argumenterande tekstar om norrønt språk og norrøn litteratur og kultur		x	x	x		x	x	x		
kan analysere og drøfte problemstillingar innanfor disiplinen på ein fagleg måte	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
kan hente inn fagleg informasjon og vurdere han kritisk	x		x	x			x	x	x	x
Generell kompetanse: Kandidaten kan…										
har kjennskap til filologisk verksemd generelt	x	x	x	x	x	x	x	x		
kan kommunisere med fagfolk og allmenta om faglege problemstillingar frå norrøn filologi	x	x	x	x	x	x	x	x		
kan arbeide aktivt for å styrkje sine eigne kunnskapar og dugleikar i faget	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
kan planleggje og gjennomføre eit forskingsarbeid av avgrensa omfang								x		
kan gi opplæring og rettleiing til elevar, studentar og andre i norrønt språk og norrøn litteratur	x	x	x	x	x	x	x	x		

% på NOFI250 = avhengig av kva undervisningstema som inngår i emnet.

	NOSPAN101	NORAN105	NORAN106	NORAN107	NORAN200	NORAN250	NOLI216	NOLI112
Kunnskaper: Kandidaten kan…								
har brei kunnskap om typiske trekk ved språket og utviklinga til andrespråksinnlærarar		x	x	x	x	x		
har brei innsikt i andrespråkslæringsteori og språkdidaktiske spørsmål					x	x		
har brei kunnskap om norsk lydlære, grammatikk og ordforråd	x	x				x		
har brei kunnskap om moderne skriftspråkshistorie (bokmål og nynorsk)	X							
har kunnskap om fleirspråklegheit på individ- og samfunnsnivå				x				
har noko kunnskap om vurdering og testing av språkleg dugleik hos fleirspråklege personar					x			
har kjennskap til bruken av ulike slag tekstar i andrespråkstileigning og -undervisning			x		x		x	
har brei kunnskap om nordisk, særleg norsk, skjønnlitteratur, med vekt på 1900-talet							x	x
kjenner dei episke, lyriske og dramatiske hovudsjangrane og viktige undersjangrar av dei							x	x
kjenner sentrale nordiske forfattarskapar							x	x
Ferdigheter: Kandidaten kan…								
kan skrive bokmål og nynorsk korrekt og godt	x	x		x	x	x	x	x
kan skrive velformulerte og samanhengande skildrande, resonnerande og argumenterande tekstar om nordiskfaglege og andrespråksrelaterte emne	X	x	x	x	x	x	x	x
kan analysere og drøfte problemstillingar innanfor nordisk, og særleg norsk som andrespråk, på ein fagleg måte	X	x	x	x	x	x	x	x
kan hente inn fagleg informasjon om nordisk, og særleg norsk som andrespråk, og vurdere han kritisk	X	x		x	x	x	x	x
Generell kompetanse: Kandidaten kan…								
kan kommunisere med fagfolk og allmenta om faglege problemstillingar som gjeld nordistikken og andrespråkstileigning og -undervisning	X	x	x	x	x	x	x	X
kan arbeide aktivt for å styrkje sine eigne kunnskapar og dugleikar i faget	X	x	x	x	x	x	x	X
kan planleggje og gjennomføre eit forskingsarbeid av avgrensa omfang						x		
kan gi opplæring og rettleiing i bruken av norsk som andrespråk	X	x	x	x	x	x		
kan rettleie lærarar med elevar i norsk som andrespråk	X	x	x	x	x	x		

3.4 Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Undervisningsformene kombinerer ofte førelesingar med teoriseminar, oppgåveseminar e.l. Med *seminar* meiner vi undervisning med eit vesentleg innslag av aktiv studentdeltaking. Seminarforma har størst plass på fordjupingsnivået, der studenttalet ligg til rette for det, og her er det òg best rom for skriftlege aktivitetar med tilbakemeldingar frå faglærar. Framfor alt på 200-nivået skriv studentane under rettleiing. På mange emne er det obligatorisk for studentane å bidra i undervisninga, med munnlege innlegg eller tekstar. På grunn-nivået har vi god erfaring med kombinasjonen av førelesing og oppgåvearbeid som er innretta mot innlæring av språk- og litteraturvitskapleg omgrepsapparat, som trenar studentane i å gjenkjenne fenomena i tekstleg materiale, og som gir grunnlag for meir sjølvstendig arbeid etter kvart. Arbeidstilhøva er vidt ulike mellom dei ulike studieretningane; der norrøn filologi har små grupper, har gruppene i nordisk språk og litteratur gjerne over 100 studentar frå ulike program. I sistnemnde legg vi til rette for studentaktive læringsaktivitetar, men lærarkapasiteten til individuell oppfølging av studentane er svært knapp.

Undervisnings- og arbeidsformer: Studieretning i nordisk språk og litteratur

Emnekode	Emnenavn	Undervisnings- og arbeidsformer	Er emnet obligatorisk?
NOSPAN101	Moderne norsk	Førelesingar: om lag 52 timar Oppgåveseminar: om lag 52 timar der faglærar er til stades om lag halve tida	ja
NOLI102	Nordisk: Litteratur etter 1900	Undervisninga varierer mellom førelesingar og seminar. (Tilsvarande to dobbeltimar i veka.)	ja
NOSP105	Nordisk: Språkhistorie og talemål	Førelesingar: om lag 36 timar Oppgåveseminar: om lag 36 timar der faglærar er til stades om lag halve tida	ja
NOSP106	Nordisk: Den nordiske språkgreina	Førelesingar: om lag 16 timar Oppgåveseminar: om lag 16 timar der faglærar er til stades om lag halve tida	ja
NOSP256	Nordisk: Språkleg fordjupingsemne med BA-oppgåve	Emnet har ikkje eiga undervisning. Studenten hentar undervisninga frå eitt av dei språklege masteremna som er tilbode det semesteret. Normalt sett éin dobbeltime i veka i 13 veker.	Ein er nøydd til å velje *anten* NOSP256 *eller* NOLI256
NOLI256	Nordisk: Litterært fordjupingsemne med BA-oppgåve	Emnet har ikkje eiga undervisning. Studenten hentar undervisninga frå eitt av dei litterære masteremna som er tilbode det semesteret. Normalt sett éin dobbeltime i veka i 13 veker.	Ein er nøydd til å velje *anten* NOLI256 *eller* NOSP256
ISL104	Islandsk språk og samfunn	Om lag 26 timar, tilsvarande éin dobbeltime i veka.	Nei
NOFI101	Norrønt språk	Førelesingar: Om lag 4 timar i veka i om lag 12 veker. Kollokvium: om lag 2 timar i veka i om lag 12 veker.	Nei
NOFI112	Norrøn litteratur i omsetjing	Førelesingar: Om lag 2 timar i veka i om lag 12 veker	Nei
NOFI106	Norrøn mytologi	Førelesingar: Om lag 4 timar i veka i om lag 3 veker.	Nei
RET205	Nordisk retorikk	Førelesingar eller seminarundervisning kvar veke.	Nei
ISL103	Islandsk grammatikk og fonetikk	Undervisinga skjer i form av innlegg frå læraren og løysing av oppgåver i timen og heime. Undervisningsomfanget er 52 timar (tilsvarande to dobbeltimar i veka).	Nei
NORAN200	Andrespråkslæring og -undervisning	Førelesingar/seminar: om lag 52 timar Studentkollokvium organisert av faglærar: 2 timar i veka	Nei

Undervisnings- og arbeidsformer: Studieretning i norsk som andrespråk

Emnekode	Emnenavn	Undervisnings- og arbeidsformer	Er emnet obligatorisk?
NOSPAN101	Moderne norsk	Førelesingar: om lag 52 timar Oppgåveseminar: om lag 52 timar der faglærar er til stades om lag halve tida	ja
NOLI112	Nordisk: Litteratur etter 1900	Undervisninga varierer mellom førelesingar og seminar. (Tilsvarande to dobbeltimar i veka.)	ja
NORAN105	Fonologi og grammatikk i andrespråksperspektiv	Førelesingar: om lag 26 timar Studentkollokvium organisert av faglærar: 2 timar i veka	ja
NORAN200	Andrespråkslæring og -undervisning	Førelesingar/seminar: om lag 52 timar Studentkollokvium organisert av faglærar: 2 timar i veka	Ja
NORAN107	Fleirspråklegheit i sosiolingvistisk perspektiv	Førelesingar: om lag 26 timar Studentkollokvium organisert av faglærar: 2 timar i veka	Ja
NORAN106	Tekstlingvistikk og pragmatikk i andrespråksperspektiv	Førelesingar: om lag 26 timar Studentkollokvium organisert av faglærar: 2 timar i veka	Ja
NORAN250	Andrespråkslingvistikk med BA-oppgåve	Førelesingar og seminar: om lag 26 timar. Rettleiing under skriving av oppgåve.	Ja
NOLI216	Litterært fordjupingsemne	Førelesingar og seminar: om lag 24 timar	ja

Undervisnings- og arbeidsformer: Studieretning i norrøn filologi

Emnekode	Emnenavn	Undervisnings- og arbeidsformer	Er emnet obligatorisk?
NOFI101	Norrønt språk	Førelesingar: Om lag 4 timar i veka i om lag 12 veker. Kollokvium: om lag 2 timar i veka i om lag 12 veker.	Ja
NOFI112	Norrøn litteratur i omsetjing	Førelesingar: Om lag 2 timar i veka i om lag 12 veker	Ja
NOFI106	Norrøn mytologi	Førelesingar: Om lag 4 timar i veka i om lag 3 veker.	Ja
NOFI107	Norrøn litteratur og kultur	Førelesingar: Om lag 2 timar i veka i om lag 12 veker	Ja
NOFI108	Norrøne tekstar etter handskriftene	Førelesingar: Om lag 4 timar i veka i om lag 3 veker. Kollokvium: Om lag 2 timar i veka i om lag 3 veker	Ja
NOFI109	Norrøn dikting	Førelesingar: Om lag 4 timar i veka i om lag 3 veker. Kollokvium: Om lag 2 timar i veka i om lag 3 veker	Ja
NOFI110	Norrøn skriftkultur	Førelesingar: Om lag 4 timar i veka i om lag 3 veker. Kollokvium: Om lag 2 timar i veka i om lag 3 veker	Ja
NOFI250	Norrøn filologi med BA-oppgåve	Seminar: om lag 2 timar i veka i om lag 12 veker. Rettleiing av BA-oppgåve	Ja
ISL104	Islandsk språk og samfunn	Førelesingar: om lag 26 timar.	Studenten må velje *anten* ISL104 *eller* ISL103
ISL103	Islandsk grammatikk og fonetikk	Undervisinga skjer i form av innlegg frå læraren og løysing av oppgåver i timen og heime. Undervisningsomfanget er 52 timar (tilsvarande to dobbeltimar i veka).	Studenten må velje *anten* ISL103 *eller* ISL104

3.5 Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

I diskusjonane våre av vurderingsformer har vi lagt vekt på følgjande:

- Det skal vere god variasjon for kvar studieretning som heilskap.
- Det skal vere variasjon innanfor kvart semester.
- Vurderingsformene skal ikkje berre vere prøving, men òg øving.
- Det skal leggast stor vekt på skriving, særleg på dei undervisningsretta studieretningane nordisk språk og litteratur og norsk som andrespråk.

Det formulerte læringsutbytet for programmet som heilskap legg stor vekt på ferdigheiter i praktisk-teoretisk bruk av tileigna kunnskap. Det er fokus på ferdigheiter i kunnskapsbasert tekstproduksjon og kritisk analyse av faglege problemstillingar. Vi har ein del skuleeksamenar som kanskje er best eigna til kartlegging av kunnskapar og i nokon grad analysar der det finst tilnærma fasitsvar. Vi har òg gitt plass til nokre munnlege prøver, som i høgre grad slepper til kommunikative evner og formidlingsevner. Framfor alt har vi likevel heimeeksamenar, mappevurderingar og semesteropppgåver, der studentane har betre tid til å analysere og resonnere sjølvstendig. Samtidig tener desse vurderingsformene til å fremje og teste studentane sine skriftlege ferdigheiter i bokmål og nynorsk, noko som er avgjerande for framtidige språk- og litteraturarbeidarar, ikkje minst norsklærarar, som mange til slutt blir.

Studieretning i nordisk språk og litteratur: vurderingsformer

2	V	15 stp. NOSPAN101 mappevurdering		15 stp. NOLI102 munnleg prøve
3	H	10 stp. NOSP105 heimeeksamen	5 stp NOSP106 skuleeksamen	15 stp. NOLI103 skuleeksamen
4/5/6	V/H	15 stp. *Eitt av desse:* NOSP256 semesteroppgåve + kort heimeeksamen NOLI256 semesteroppgåve + munnleg prøve		15 stp. *Eitt av desse:* ISL104 (V) heimeeksamen NOFI101 (V) skuleeksamen {NOFI112 (10 stp) munnleg prøve + NOFI106 (5 stp) skuleeksamen} (V) RET205 skuleeksamen ISL103 (H) skuleeksamen NORAN200 (H) skuleeksamen

Studieretning i norrøn filologi: vurderingsformer

2	V	15 stp. NOFI101 skuleeksamen	10 stp. NOFI112 munnleg prøve		5 stp. NOFI106 skuleeksamen
3	H	15 stp. NOFI107 heimeksamen + munnleg prøve	5 stp. NOFI108 mappevurdering	5 stp. NOFI109 munnleg prøve	5 stp. NOFI110 skuleeksamen
4/5/6	V/H	15 stp. NOFI250 semesteroppgåve + munnleg prøve	15 stp. *Eitt av desse:* ISL104 (V) heimeeksamen ISL103 (H) skuleeksamen		

Studieretning i norsk som andrespråk: vurderingsformer

2	V	15 stp. NOSPAN101 mappevurdering	10 stp. NOLI112 munnleg prøve	5 stp. NORAN105 skuleeksamen
3	H	15 stp. NORAN200 skuleeksamen	10 stp. NORAN107 munnleg prøve	5 stp. NORAN106 skuleeksamen
4/6	V	15 stp. NORAN250 semesteroppgåve og munnleg prøve	15 stp. NOLI216 heimeeksamen	

3.6 Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

Kompetanse i språk og litteratur er etterspurd i mange ulike yrke og bransjar, både private og offentlege.

Generelt gir studiet ein praktisk og teoretisk tekst- og språkkompetanse som, kombinert med annan relevant kompetanse, kan kvalifisere for arbeid overalt der det krevst evne til språkleg formidling og til vurdering og utvikling av tekst, t.d. i undervisnings- og informasjonsarbeid, i forlag og kulturinstitusjonar, i offentlege etatar, private føretak og organisasjonar.

Nordisk språk og litteratur eller norsk som andrespråk med minst 60 studiepoeng i eit skulefag i tillegg til norsk som andrespråk kan kombinerast med praktisk-pedagogisk utdanning og gi undervisningskompetanse i skuleverket.

Alle studieretningane kvalifiserer til vidare masterstudium i nordisk, sjå søknad om oppretting av masterprogram i nordisk.

3.7 Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Dei vitskapleg tilsette driv alle med eiga forsking som samla tilsvarar breidda i studiet nokså godt. På grunn-nivået byggjer det meste av undervisninga på etablert språk- og litteraturvitskapleg og filologisk forsking som er felleseige for dei respektive disiplinane. På fordjupingsnivået har studentane delar av undervisninga saman med masterstudentane. Desse undervisningsemna varierer frå år til år og er ofte nokså direkte forskingsbaserte, idet lærarane helst byggjer på ny forsking, ofte si eiga.

3.8 Studiet skal ha ordninger for studentutveksling og internasjonalisering, som skal være tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Innreisande utvekslingsstudentar har høve til å ta emne på bachelornivå innanfor islandsk, norsk som andrespråk, norrøn filologi, nordisk språk og litteratur. Undervisninga i emna vert gitt på nordisk og er tilpassa studentar som allereie har kjennskap til nordisk språk. Utvekslingsstudentar har også høve til å ta emne på engelsk innanfor Scandinavian Area Studies (ikkje programemne).

For studieretningane nordisk språk og litteratur og norsk som andrespråk er det i all hovudsak studieopphald ved institusjonar i andre nordiskspråklege land som har meirverdi (Sverige, det svenskspråklege Finland, Danmark, Island, Færøyane). For norrøn filologi er òg nordiske institusjonar aktuelle, men her er det dessutan fleire sterke forskingsmiljø på kontinentet, ikkje minst i tyskspråklege område.

Bachelorprogrammet i nordisk legg til rette for utveksling. Utveksling vil skje innanfor rammene av UiBs etablerte utvekslingsavtaler, og administrasjon og støtteordningar for planlegging og gjennomføring av utveksling vil skje i tråd med UiBs gjeldande rutinar og erfaring på feltet. Studentane på programmet vil ha tilgang til fyldig informasjon om prosedyrar og avtalar for utveksling via UiBs nettsider og studierettleiarar.

Det er tilrådd å reise på utveksling i det 6. semesteret, og at ein tek emne som skal tilsvare 200-nivået i spesialiseringa.

3.9 <u>Hvis relevant</u> (se veiledning): Studiet skal ha lokaler, bibliotektjenester, administrative og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold for studentene, som er tilpasset studiet.

Universitetet i Bergen har alle typar fasilitetar som oppfyller studiets behov.

3.10 Vedleggsliste:

Vedlegg til Plan for studiet: Marker med «Ikke relevant» dersom et vedlegg ikke er aktuelt for studiet	**Vedlegg nr.**
Studieplan med følgende vedlegg: - Emnebeskrivelser - Tekst til vitnemål/ Diploma Supplement	
Oversikt over muligheter for studentutveksling og internasjonalisering	

4. Fagmiljø tilknyttet studiet

(studietilsynsforskriften § 7-3)

4.1 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige og kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

Studiet krev for det først eit fagmiljø med brei kompetanse i nordisk språk og nordisk litteratur som òg har forskingskompetanse. For det andre krev det solid kompetanse i norsk som andrespråk og norrøn filologi, som i utgangspunktet er deldisiplinar av det større nordiskfeltet.

Fagmiljøet i nordisk har ansvaret for ein stor og innfløkt studieportefølje: bachelorprogram, masterprogram, lektorprogram, PPU, fleire vidareutdanningar, *Scandinavian Area Studies* for innvekslingsstudentar. Dei fleste vitskapleg tilsette er involverte i meir enn eitt studium, og nokre av studia er fletta saman av ressursgrunnar, så det er knapt mogleg å rekne ut kva stillingsandelar som går til bachelornivået.

Fagmiljøa har mange avgangar i dei kommande åra, og det er uklart kor mange nytilsettingar som kjem. Tabellen viser stillingstalet i skrivande stund.

	Professor	Førsteamanuensis
Nordisk språk inkl. islandsk	5	2
Nordisk litteratur, inkl. SAS	3	2
Norsk som andrespråk	1	2
Norrøn filologi	1	1
Nordisk fagdidaktikk	1	2

4.2 Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

Fagmiljøa deltek kollektivt eller individuelt i ei rekkje nettverk og liknande:

Nasjonalt fagråd for nordisk språk og litteratur
Nasjonalt fagråd for norsk som andrespråk

LNU Landslaget for norskundervisning
SONE (norsk sosiolingvistisk nettverk)
Norsk forening for kognitiv lingvistikk
Medieval Nordic Text Archive
Nordisk nettverk for andrespråksforsking

Norsk nettverk for andrespråksforsking
Norgeskunnskap i utlandet
Félag íslenskukennara erlendis (samband av islandsklærarar i utlandet)
MultiNord (språkleg og kulturelt heterogene miljø i Norden)
Multiling (UiO)
NORLYR, Nettverket for nordisk modernistisk lyrikk
Norsk selskap for 1700-tallsstudier
SASS, Society for the Advancement of Scandinavian Studies
IASS, International Society for Scandinavian Studies
NORNA (Nordiska samarbetskommittén för namnforskning)
Samarbeidsnemnda for namnegransking
Norsk namnelag

Fleire av desse nettverka e.l. står bak utgiving av vitskaplege tidsskrift.

regelbunden konferanseorganisering:

- Møte om norsk språk (i samarbeid med andre norske universitet)
- studentkonferanse i norrøn filologi (i samarbeid med ei rekkje britiske universitet)
- Kognitivt sommarseminar (i samarbeid med andre norske universitet og høgskular)

aktiv deltaking i utveksling:

- Nordplus og Nordliks
- Erasmus

4.3 Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

For første syklus gjelder også: Minst 20 prosent av det samlede fagmiljøet må være ansatte med førstestillingskompetanse.

For andre syklus gjelder også: Minst 10 prosent av det samlede fagmiljøet skal være professorer eller dosenter, og ytterligere 40 prosent være ansatte med førstestillingskompetanse.

Krava er tilfredsstilte, sjå tabellen ovanfor.

Appendix

Tabell 1: Studenter og tilsatte (UiBs veiledning, pkt. 2.2)

Tabellen skal gi grunnlag for å se det omsøkte studiets størrelse i forhold til fakultetets øvrige studietilbud.
Oppgi tall fra siste mulige tellingstidspunkt (”X”) og sett dette inn i tabelloverskriftsraden (dvs. erstatt X’ene med årstall).

Enheter og program	**Registrerte studenter i 2016 høst**	**Opptatte studenter i 2016**	**Kandidater i 2016**	**Vitenskapelige årsverk i 2016**
Ved fakultetet totalt	3626	2944	468	
Ved instituttet for det omsøkte studiet	1229	1481	128	48,5
Ved det omsøkte studiet				Se tabell 3

Kommentar:

Tabell 2: Forventet antall studenter ved studiet (UiBs veiledning, pkt. 2.2)

Tabellen skal gi oversikt over studenttallet og rekrutteringsbehovet for det omsøkte studiet.

Antall studenter ved det omsøkte studiet	Studenter totalt første studieår	Studenter totalt ved full drift
Antall fulltidsstudenter	45	135
Antall deltidsstudenter	-	-
Antall nettstudenter	-	-

Kommentar:

Tabell 3: Instituttets planer for faglig bidrag i studiet

Tabellen skal gi en kvantitativ oversikt over fagmiljøet som skal bidra i studiet. Innsatsen til de ansatte oppgis i undervisningsprosent, ved oppstart og ved full drift.

Samlet oversikt over planlagt dimensjonering av undervisningsressurser for studieprogrammet					
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
Stillingskategori første studieår	**Samlet antall første studieår**	**Samlet undervisnings-prosent per stillingskategori første studieår**	**Stillingskategori ved full drift**	**Samlet antall ved full drift**	**Samlet undervisningsprosent per stillingskategori ved full drift**
Professor	7	107	Professor	7	322
Førsteamanuensis	8	115	Førsteamanuensis	8	345
Post doc			Post doc		
Stipendiat			Stipendiat		
Universitetslektor	0	0	Universitetslektor	0	0

Instituttleder skal gi en samlet vurdering av faglig robusthet og tilgjengelige undervisningsressurser i studiet

Det omsøkte bachelorprogrammet i nordisk er en sammenslåing av de tre eksisterende bachelorprogrammene i nordisk språk og litteratur, norsk som andrespråk og norrøn filologi. De tre retningene innen nordistikk videreføres som egne studieretninger i det felles programmet. Retningene var samlet i et bachelorprogram i nordisk frem til 2014, men ble skilt av hensyn til synlighet. Bachelorprogrammet i nordisk er et resultat av fakultets prosjekt for utvikling av studieprogramporteføljen, HF2018.

Emnetilbudet i nordisk på bachelornivå vil i helhet flyttes til det nye bachelorprogrammet i nordisk, og vil derfor ikke føre til en økt belastning på undervisningsressursene. Emnene gjenbrukes som del av årsstudiet i nordisk.

Alle undervisere som knyttes til bachelorprogrammet i nordisk er involvert i andre studietilbud ved instituttet. Det gjelder de ordinære studietilbudene med årsstudiet og masterprogrammene i nordisk og norrøn filologi og det integrerte lektorprogrammet i nordisk. Det gjelder også tilbudene i etter- og videreutdanning: Fjernord, Prisme, Kompetanse for kvalitet og det erfaringsbaserte masterprogrammet i undervisning med fordypning i norsk.

Ressurssituasjonen for fagmiljøet i nordisk, særlig nordisk litteratur, er kritisk, og de grunnleggende utfordringene forblir uendret av den omsøkte sammenslåingen av studieprogram. Det har blitt foretatt en omfattende revisjon av emneporteføljen, dels på bekostning av enkeltprofilene i nordisk. Dette, sammen med økt bruk av fellesemner på tvers av studieretningene, vil kunne avhjelpe ressurssituasjonen i noen grad.

Johan Myking
instituttleder

DET HUMANISTISKE FAKULTETET

Søknad om oppretting av

Masterprogram i nordisk

2. juni 2017

1. Generelt om studiet

Innledning med overordnet beskrivelse av studiet, hvor det skal forankres (fakultet og institutt), studiets faglige profil og fagområde:

Studiet skal høyre til Det humanistiske fakultetet og Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studium.

Programmet blir oppretta som ei samanslåing av eksisterande masterprogram i nordisk og språk og litteratur og i norrøn filologi.

Programmet skal gi avanserte kunnskapar og ferdigheiter innanfor feltet nordisk. Nordisk er det filologiske, litteraturvitskaplege og språklege studiet av dei nordiske språka, litteraturane som er skrivne på desse språka, og dei historiske og kulturelle tilhøva som utgjer tolkingskontekstane for litteratur og språkbruk. Dei nolevande nordiske språka er dansk, færøysk, islandsk, norsk og svensk, og eldre språksteg femner mellom anna om norrønt.

Programmet får to studieretningar: (a) nordisk språk og litteratur og (b) norrøn filologi. Dette er éi retning færre enn på bachelornivået, idet norsk som andrespråk deler studieretning med nordisk språk og litteratur.

STUDIERETNING I NORDISK SPRÅK OG LITTERATUR

Studiet gir avanserte kunnskapar i nordisk språk og litteratur frå eldre og nyare tid, forståing av språket og litteraturen som ein sentral del av den nasjonale kulturen og av samspelet mellom språk, litteratur og samfunn. Hovudvekta ligg på norsk. Studiet gir betre skrivedugleik i bokmål og nynorsk og kompetanse for undervisning i ulike skuleslag (i kombinasjon med praktisk-pedagogisk utdanning) og for arbeid med språk og litteratur i andre yrke.

STUDIERETNING I NORRØN FILOLOGI

Norrønt er språket i Noreg og på Færøyane og Island i mellomalderen, og dessutan på vesterhavsøyane. I dette området kan vi snakke om ein felles språkleg og litterær kultur som varte i over 500 år, frå landnåmet av Island til byrjinga av 1400-talet. Studiet gir avansert kunnskap i norrønt språk og norrøn litteratur og set dei inn i eit breiare kulturelt perspektiv.

Kryss av for type studium. Hver boks kan ha flere kryss:

Typer laveregradsstudium (kryss av)	
	Bachelorgradsstudium
	Kortere studium på lavere grad som ikke fører til

	en grad (grunnutdanning), årsstudium
	Studieretning innenfor en bachelorgrad
	Fellesgrad
	Videreutdanning
Type mastergradsstudium (kryss av)	
x	Mastergradsstudium 120 studiepoeng – § 3
	Erfaringsbasert mastergradsstudium 90 studiepoeng – § 5
	Erfaringsbasert mastergradsstudium 120 studiepoeng - § 5
	Mastergradsstudium 300 studiepoeng
	Fellesgrad
	Videreutdanning
Hvorvidt studiet skal tilbys som (kryss av)	
x	Heltidsstudium
	Deltidsstudium
	Campus-/stedbasert studium
	Samlingsbasert studium
	Nettstudium
	Nettstudium med samlinger

Tabell som viser studiets oppbygning: Sjå 3.3

2. Grunnleggende forutsetninger for godkjenning

(studietilsynsforskriften § 7-1)

2.1 Krav i aktuelle forskrifter og rammeplaner skal være oppfylt.

Det vert lokalt opptak til studiet kvar haust. Ettersom måltalet normalt ikkje vert oppfylt om hausten, er det òg suppleringsopptak til vårsemesteret.Det er krav om fullført bachelorgrad med relevant faglig spesialisering for opptak til studieprogrammet. Søkjarar må ha gjennomsnittskarakter C eller betre i opptaksgrunnlaget for å vere kvalifiserte for opptak. Kvalifiserte søkjarar vert rangerte ut frå gjennomsnittskarakter i opptaksgrunnlaget, i samsvar med Forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen.

Studiet er utforma i samsvar med Lov om universiteter og høyskoler, Forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen og Utfyllande reglar for Det humanistiske fakultet til Forskrift om opptak, studier, eksamen og grader ved Universitetet i Bergen.

2.2 Rekrutteringen av studenter til studiet skal være stor nok til at institusjonen kan etablere og opprettholde et tilfredsstillende læringsmiljø og et stabilt studium.

Studenttalet må, særleg for studieretning i nordisk språk og litteratur, sjåast i samanheng med studenttalet på lektorutdanning i nordisk. Dessutan er undervisningsemna på masternivå òg brukte av studentar på bachelornivå (sjå søknad om opprettinga av bachelorprogram i nordisk). Det bør takast opp minst ti masterstudentar til studieretninga per år, som saman med lektorkullet gir ca. 30.

Studieretning i norrøn filologi har ikkje mange studentar. Her klarar ein likevel å halde oppe eit forsvarleg læringsmiljø ved at det er berre eitt undervisningsemne på fordjupings- og masternivå kvart semester, slik at ein samlar studentar på ulike stadium. Det ville vere ønskjeleg med fem nye masterstudentar i året.

Tall fra DBH – Nye studentar	**Haust 2012** **Vår 2013**	**Haust 2013** **Vår 2014**	**Haust 2014** **Vår 2015**	**Haust 2015** **Vår 2016**	**Haust 2016** **Vår 2017**
Master i nordisk*	**18**	**9**	**17**	**16**	**10**

*Samla tal for dei framtidige studieretningane.

2.3 For studier med praksis skal det foreligge tilfredsstillende avtaler som regulerer vesentlige forhold av betydning for studentene.

Ikkje relevant

3. Plan for studiet (studietilsynsforskriften § 7-2)

3.1 Studiet skal ha et dekkende navn.

Namnet på programmet må sjåast i forhold til innhaldet, namna på studieretningane og den akademiske tradisjonen.

Nemninga *nordisk* har lang historie og vid utbreiing ved norske UoH-institusjonar som tilbyr liknande studium. Nordisk femner om alle dei nordiske språka og litteraturane. Derfor kan programmet ikkje heite *norsk*. Vi har vurdert *nordisk språk og litteratur* som namn på programmet, men det har òg sine problem. *Nordisk språk og litteratur* passar klart betre på den studiretninga som vi vil gi namnet til, idet ho har ei jamn fordeling av språk og litteratur og femner om alle språka og litteraturane (med vekt på norsk) og både eldre og nyare tid. Studieretninga *norrøn filologi* har derimot eit klart fokus på språk og litteratur i norrøn tid, med sterkare filologisk preg og kulturell og historisk tilknyting.

På kontinentet nyttar ein gjerne termen *skandinavistikk*, men denne er både for vid og for smal for vårt studium. Han er for vid ettersom *skandinavistikk* ofte femner om meir skandinavisk historie og kulturkunnskap, som ligg til andre studium i Noreg. Og han er for smal fordi termen *skandinavisk* på norsk (i motsetning til t.d. engelsk) utelukkar dei nordisk språka islandsk og færøysk og deira litteraturar. Derimot er *Scandinavian Studies* bra dekkjande på engelsk, og den termen er vald der.

3.2 Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte jamfør Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Det formuleres ett læringsutbytte for hvert studium.

(UiBs *Mal for studieprogram* og *Mal for emnebeskrivelse* skal følges her.)

I utforminga av dei felles og dei studieretningsspesifikke læringsutbyteskildringane har vi forsøkt å gjere greie for dei kunnskapane studentane skal inneha når dei er ferdige, kva ferdigheiter dei skal ha som viser at dei har kunnskapane og kan bruke dei i eige fagleg arbeid, og kva kompetanse dei har til å framstå som fagpersonar innanfor feltet og til å arbeide vidare med si eiga kompetanseutvikling.

Felles for programmet:

Kandidaten skal ved avslutta program ha følgjande læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheiter og generell kompetanse:

Kunnskap:

Kandidaten

- har avansert kunnskap innanfor nordisk og spesialisert innsikt i det emnet han eller ho har skrive master-oppgåve om

- har inngåande kunnskap om vitskaplege teoriar og metodar i nordisk

- kan bruke kunnskapen på nye område av nordisk

- kan analysere faglege problemstillingar med utgangspunkt i nordiskfagets tradisjonar, eigenart og plass i samfunnet

Ferdigheiter:

Kandidaten

- kan analysere teoriar, metodar og fortolkingar innanfor nordisk og kan arbeide sjølvstendig med praktisk og teoretisk problemløysing

- kan bruke nordistikkens metodar for forsking og fagleg utviklingsarbeid på ein sjølvstendig måte

- kan analysere og drøfte språklege og litterære primær- og sekundærkjelder innanfor nordisk kritisk og bruke dei til å strukturere og formulere faglege resonnement

- kan gjennomføre eit sjølvstendig, avgrensa forskingsprosjekt i nordisk under rettleiing og i tråd med gjeldande forskingsetiske normer

- kan skrive ein lengre vitskapleg tekst innanfor nordisk i samsvar med krav til godt språk, klare resonnement og god tekststruktur

- skriv korrekt og godt og brukar språket på måtar som er tilpassa føremålet

Generell kompetanse:

Kandidaten

- kan analysere fag-, yrkes- og forskingsetiske problemstillingar innanfor nordisk

- kan bruke kunnskapane og dugleikane sine på nye område for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgåver og prosjekt

- kan formidle omfattande sjølvstendig arbeid og meistrar dei uttrykksformene som høyrer nordisk til

- kan kommunisere om faglege problemstillingar, analysar og konklusjonar innanfor nordisk, både med spesialistar og allmenta

- kan bidra til nytenking og innovasjon, særleg på felt der språk, litteratur eller filologi står sentralt

Studieretning i nordisk språk og litteratur

Kunnskap:

Kandidaten

- har avansert kunnskap innanfor nordisk språk og litteratur og spesialisert innsikt i det emnet han eller ho har skrive masteroppgåve om

- har inngåande kunnskap om vitskaplege teoriar og metodar i nordisk

- kan bruke kunnskapen på nye område av nordisk språk og litteratur

- kan analysere faglege problemstillingar med utgangspunkt i nordiskfagets tradisjonar, eigenart og plass i samfunnet

Ferdigheiter:

Kandidaten

- kan analysere teoriar, metodar og fortolkingar innanfor nordisk språk og litteratur og kan arbeide sjølvstendig med praktisk og teoretisk problemløysing

- kan bruke nordiskfagets metodar for forsking og fagleg utviklingsarbeid på ein sjølvstendig måte

- kan analysere og drøfte språklege og litterære primær- og sekundærkjelder innanfor nordisk kritisk og bruke dei til å strukturere og formulere faglege resonnement

- kan gjennomføre eit sjølvstendig, avgrensa forskingsprosjekt i nordisk språk og litteratur under rettleiing og i tråd med gjeldande forskingsetiske normer

- kan skrive ein lengre vitskapleg tekst innanfor nordisk i samsvar med krav til godt språk, klare resonnement og god tekststruktur

- kan skrive bokmål og nynorsk korrekt og godt og bruke språket på måtar som er tilpassa føremålet

Generell kompetanse:

Kandidaten

- kan analysere fag-, yrkes- og forskingsetiske problemstillingar i nordisk språk og litteratur

- kan bruke kunnskapane og dugleikane sine på nye område for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgåver og prosjekt

- kan formidle omfattande sjølvstendig arbeid og meistrar dei uttrykksformene som høyrer nordisk til

- kan kommunisere om faglege problemstillingar, analysar og konklusjonar innanfor nordisk språk og litteratur, både med spesialistar og allmenta

- kan bidra til nytenking og innovasjon, særleg på felt der språk og litteratur står sentralt

Studieretning i norrøn filologi

Kunnskap

Kandidaten

- har avansert kunnskap om historia til den norrøne litteraturen og dei systematiske hovudområda i den norrøne filologien

- har spesialiserte kunnskapar innanfor eige spesialfelt (masteroppgåva)

- har avansert kunnskap om mellomalderfilologiske teoriar og forskingsmetodar

- har god forståing for dei vitskapsteoretiske problemstillingane i norrøn filologi

- kjenner til den aktuelle debatten om sentrale problemstillingar innanfor norrøn filologi

- har grunnleggjande kjennskap til forskings- og yrkesetiske spørsmål innanfor filologi og mellomalderforsking

Ferdigheiter

Kandidaten

- kan planleggje og gjennomføre eit større sjølvstendig forskingsprosjekt innanfor norrøn filologi under rettleiing

- kan bruke aktuelle teoriar og metodar til sjølvstendig forsking innanfor fagområda i den norrøne filologien

- kan analysere og granske kritisk etablerte mellomalderfilologiske teoriar, metodar og forståingsrammer

- kan analysere og ha ei kritisk haldning til både norrøne kjeldetekstar og vitskaplege arbeid om dei

- kan formidle innsikt i alle grunnleggjande delar av den norrøne filologien, både språklege og litterære emne.

Generell kompetanse

Kandidaten

- kan uttrykkje seg klart, terminologisk korrekt og velstrukturert om faglege emne, både skriftleg og munnleg

- kan lese faglitteratur på skandinaviske språk og engelsk, har også kompetanse i å lese tekstar på andre språk enn desse

- kan drøfte mellomalderfilologiske problemstillingar og ta sjølvstendig standpunkt

- kan halde fram med kompetanseutvikling og spesialisering på eiga hand

- kan kommunisere med både spesialistar og ålmenta om faglege problemstillingar frå norrøn filologi og i ein viss grad frå relaterte felt innanfor mellomalderforskinga

3.3 Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.

Læringsutbytet spesifiserer framfor alt utvikling av meir avansert kompetanse i høve til læringsutbytet på bachelornivået. Studentane skal tileigne seg kunnskapar og utvikle ferdigheiter, i tillegg til ferdigheiter ikkje minst dokumentert i masteroppgåveplanlegging og -gjennomføring. Valemna og særemna utvidar kunnskapsbasen til studentane. Emnet NOLISP300 gjer òg det, og skal dessutan leie fram til ein spesifikk plan for masteroppgåva. Masteroppgåva er eit eige forskingsarbeid utført under rettleiing og skal etter intensjonen utvikle fagleg sjølvstende og kompetanse.

På studieretning i norrøn filologi er det eitt undervisningstilbod kvart semester. Innhaldet varierer, slik at studentane får eit unikt tilbod i kvart av semestera 1–3.

Studieretning i nordisk språk og litteratur er det sentrale fagtilbodet ved UiB i det norske nasjonalspråket og -litteraturen. Det er derfor eit sentralt mål å halde oppe ei viss breidde i undervisningstilbodet i denne studieretninga. Vi tilbyr to litterære og to språklege tema kvart semester. Dette er nokså direkte forskingsbaserte tilbod som varierer frå år til år, i samsvar med dei tilgjengelege lærarkreftene og deira aktuelle forsking. For å oppnå denne fleksibiliteten er emna ikkje tematisk spesifiserte, men opne. Emneplanane gir likevel retningslinjer for kva det er mest aktuelt å tilby:

NOLI-emne: «Det kan variere frå gong til gong emnet blir tilbode, men vil vere knytt til aktuell forsking i nordisk litteratur. Emnet kan gje tilbod om fordjuping i t.d. retorikk, ein sjanger, ein forfattarskap, ein litterær tradisjon eller epoke, spesifikke metodear eller teoriar osv.»

NOSP-emne: «Emnet kan gi tilbod om fordjuping i til dømes morfologi, syntaks, fonologi, semantikk, språkhistorie, språkleg variasjon, språkleg tekstanalyse, namnegransking, leksikologi, leksikografi, austnordisk, vestnordisk osv.»

Studieretning i nordisk språk og litteratur

Oppstart haust eller vår (lik struktur, men ulik valemnefordeling)

1	**Valemne 1 (15 stp)**	**Valemne 2 (15 stp)**
2	**Valemne 3 (15 stp)**	**NOLISP300 Prosjektførebuande emne (15 stp)**
3	**NOLISP350 Nordisk: Masteroppgåve i nordisk språk og litteratur (60 stp)**	
4		

Valemne:

Ein vel tre av desse emna:

- NOLI307 Nordisk: Litterær analyse og teori (V)
- NOLI311 Nordisk: Litterært masteremne C (H)
- NOLI321 Nordisk: Litterært masteremne A (V)
- NOLI322 Nordisk: Litterært masteremne B (H)
- NORAN320 Særemne i norsk som andrespråk (V/H)
- NOSP312 Nordisk: Språkleg masteremnne A (V)
- NOSP313 Nordisk: Språkleg masteremne B (H)
- NOSP315 Nordisk: Språkleg masteremne C (H)
- NOSP316 Nordisk: Språkleg masteremne D (V)

Alternativt kan ein byte ut eitt av emna på lista ovanfor med eitt av desse emna:

- ALLV303 Litteraturvitskapleg særemne I (V)
- LINGMET Vitskapsteori og metode for språklege mastergradar (V)
- NOFI300 Norrøn filologi særemne I (V/H)
- NORAN200 Andrespråkslæring og -undervisning (H)
- NORAN250 Andrespråkslingvistikk med bacheloroppgåve (V)

Studieretning i norrøn filologi
Oppstart haust eller vår (lik struktur)

<table>
<tr><td>1</td><td>NOFI300 Norrøn filologi særemne I (15 stp)</td><td>NOLISP300 Prosjektførebuande emne (15 stp)</td></tr>
<tr><td>2</td><td>NOFI302 Norrøn filologi særemne II (15 stp) (eller NOFI303)</td><td rowspan="3">NOFI350 Masteroppgåve i norrøn filologi (60 stp)</td></tr>
<tr><td>3</td><td>NOFI303 Norrøn filologi særemne III (15 stp) (eller NOFI302)</td></tr>
<tr><td>4</td><td></td></tr>
</table>

Det blir gitt undervisning i eitt særemnetilbod kvart semester. Med tillegg av NOLISP300 i det første semesteret får ein strukturen over, der studentane altså begynner med masteroppgåvearbeidet allereie i andre semesteret og arbeider berre med masteroppgåva i fjerde semesteret.

3.4 Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Undervisningsformene kombinerer oftast førelesingar med seminarform. På valemna/særemna er det obligatorisk for studentane å bidra i undervisninga, med munnlege innlegg eller tekstar. Desse arbeidsformene trenar studentane gradvis meir sjølvstendig arbeid etter kvart. På NOLISP300 og masteroppgåvene arbeider den enkelte studenten tett saman med ein rettleiar som han/ho normalt har gjennom heile løpet.

Oversikt over undervisnings og arbeidsformer: Studieretning i nordisk språk og litteratur

Emnekode	Emnenavn	Undervisnings- og arbeidsformer	Er emnet obligatorisk?
NOLI307	Nordisk: Litterær analyse og teori	Førelesingar og seminar: om lag 24 timar. Rettleiing på semesteroppgåve	Nei
NOLI311	Nordisk: Litterært masteremne C	Førelesingar og seminar: om lag 24 timar.	Nei
NOLI321	Nordisk: Litterært masteremne A	Førelesingar og seminar: om lag 24 timar. Rettleiing på semesteroppgåve	Nei
NOLI322	Nordisk: Litterært masteremne B	Førelesingar og seminar: om lag 24 timar. Rettleiing på semesteroppgåve	Nei
NORAN320	Særemne i norsk som andrespråk	Sjølvstudium. Studenten kan få inntil 6 timars rettleiing; til dømes i val av litteratur.	Nei
NOSP312	Nordisk: Språkleg masteremnne A	Førelesingar og seminar: ein dobbeltime i veka i 13 veker	Nei
NOSP313	Nordisk: Språkleg masteremnne B	Førelesingar og seminar: om lag 27 timar øvingsoppgåver	Nei
NOSP315	Nordisk: Språkleg masteremnne C	Førelesingar og seminar: om lag 27 timar øvingsoppgåver	Nei
NOSP316	Nordisk: Språkleg masteremnne D	Førelesingar og seminar: ein dobbeltime i veka i 13 veker	Nei
NOLISP300	Prosjektførebuande emne	Førelesing og seminar: om lag 8 timar Individuell rettleiing: om lag 6 timar per student	Ja
NOLISP350	Masteroppgåve i nordisk språk og litteratur	Individuell rettleiing i masteroppgåvearbeidet. Grupperettleiing kan òg forekome.	ja

Oversikt over undervisnings og arbeidsformer: Studieretning i norrøn filologi

Emnekode	Emnenavn	Undervisnings- og arbeidsformer	Er emnet obligatorisk?
NOFI300	Norrøn filologi særemne I	Seminar: Om lag 2 timar i veka i om lag 12 veker.	Ja
NOFI302	Norrøn filologi særemne II	Seminar: Om lag 2 timar i veka i om lag 12 veker.	Ja
NOFI303	Norrøn filologi særemne III	Seminar: Om lag 2 timar i veka i om lag 12 veker.	Ja
NOLISP300	Prosjektførebuande emne	Førelesing og seminar: om lag 8 timar Individuell rettleiing: om lag 6 timar per student	Ja
NOFI350	Masteroppgåve i norrøn filologi	Rettleiing med fagleg rettleiar	Ja

For nordisk språk og litteratur:

	NOLISP300	NOLISP350	NOLI307	NOLI311	NOLI321	NOLI322	NORAN320	NOSP312	NOSP313	NOSP315	NOSP316
Kunnskaper: Kandidaten kan…											
har avansert kunnskap innanfor nordisk språk og litteratur og spesialisert innsikt i det emnet han eller ho har skrive masteroppgåve om	x	x									
har inngåande kunnskap om vitskaplege teoriar og metodar i nordistikken	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
kan bruke kunnskapen på nye område av nordisk språk og litteratur	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
kan analysere faglege problemstillingar med utgangspunkt i nordistikkens tradisjonar, eigenart og plass i samfunnet	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Ferdigheter: Kandidaten kan…											
kan analysere teoriar, metodar og fortolkingar innanfor nordisk språk og litteratur og kan arbeide sjølvstendig med praktisk og teoretisk problemløysing	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
kan bruke nordistikkens metodar for forsking og fagleg utviklingsarbeid på ein sjølvstendig måte	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
kan analysere og drøfte språklege og litterære primær- og sekundærkjelder kritisk og bruke dei til å strukturere og formulere faglege resonnement	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
kan gjennomføre eit sjølvstendig, avgrensa forskingsprosjekt i nordisk språk og litteratur under rettleiing og i tråd med gjeldande forskingsetiske normer	x	x									
kan skrive ein lengre vitskapleg tekst i samsvar med krav til godt språk, klare resonnement og god tekststruktur		x									
kan skrive bokmål og nynorsk korrekt og godt og bruke språket på måtar som er tilpassa føremålet	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Generell kompetanse: Kandidaten kan…											
kan analysere fag-, yrkes- og forskingsetiske problemstillingar	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
kan bruke kunnskapane og dugleikane sine på nye område for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgåver og prosjekt	x	x									
kan formidle omfattande sjølvstendig arbeid og meistrar dei uttrykksformene som høyrer nordistikken til		x									
kan kommunisere om faglege problemstillingar, analysar og konklusjonar innanfor nordisk språk og litteratur, både med spesialistar og allmenta	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
kan bidra til nytenking og innovasjon, særleg på felt der språk og litteratur står sentralt	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

For norrøn filologi:

	NOLISP300	NOFI350	NOFI300	NOFI302	NOFI303
Kunnskaper: Kandidaten kan…					
har solid kunnskap om historia til den norrøne litteraturen og dei systematiske hovudområda i den norrøne filologien	x	x	x	x	x
har djuptgåande kunnskapar innanfor eige spesialfelt (masteroppgåva)	x	x			
har omfattande og god kunnskap om mellomalderfilologiske teoriar og forskingsmetodar		x	x	x	x
har god forståing for dei vitskapsteoretiske problemstillingane i norrønfilologien		x	x	x	x
kjenner til den aktuelle debatten om sentrale problemstillingar innanfor fagområdet		x	x	x	x
har grunnleggjande kjennskap til forskings- og yrkesetiske spørsmål innanfor filologi og mellomalderforsking	x	x	x	x	x
Ferdigheter: Kandidaten kan…					
kan planleggje og gjennomføre eit større sjølvstendig forskingsprosjekt under rettleiing	x	x			
kan bruke aktuelle teoriar og metodar til sjølvstendig forsking innanfor fagområda i den norrøne filologien	x	x			
kan analysere og granske kritisk etablerte mellomalderfilologiske teoriar, metodar og forståingsrammer	x	x	x	x	x
kan analysere og ha ei kritisk haldning til både norrøne kjeldetekstar og vitskaplege arbeid om dei	x	x	x	x	x
kan formidle innsikt i alle grunnleggjande delar av den norrøne filologien, både språklege og litterære emne; kan undervise og rettleie elevar, studentar og andre	x	x	x	x	x
Generell kompetanse: Kandidaten kan…					
kan uttrykkje seg klart, terminologisk korrekt og velstrukturert om faglege emne, både skriftleg og munnleg	x	x	x	x	x
kan lese faglitteratur på skandinaviske språk og engelsk, har også kompetanse i å lese tekstar på andre språk enn desse	x	x	x	x	x
kan drøfte mellomalderfilologiske problemstillingar og ta sjølvstendig standpunkt	x	x	x	x	x
kan halde fram med kompetanseutvikling og spesialisering på eiga hand	x	x	x	x	x
kan kommunisere med både spesialistar og ålmenta om faglege problemstillingar frå norrøn filologi og i ein viss grad frå relaterte felt innanfor mellomalderforskinga	x	x	x	x	x

3.5 Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

I diskusjonane våre av vurderingsformer har vi lagt vekt på følgjande:

- Det skal vere variasjon for kvar studieretning som heilskap.
- Det skal vere variasjon innanfor kvart semester.
- Vurderingsformene skal ikkje berre vere prøving, men òg øving.
- Det skal leggast stor vekt på skriving av noko lengre tekstar, slik at semesteroppgåver og heimeeksamenar blir hovudformene.

  Det formulerte læringsutbytet for programmet som heilskap legg stor vekt på ferdigheiter i praktisk-teoretisk bruk av tileigna kunnskap. Det er fokus på ferdigheiter i kunnskapsbasert tekstproduksjon og kritisk analyse av faglege problemstillingar. Samtidig tener skriftlege vurderingsformer til å fremje og teste studentane sine skriftlege ferdigheiter i bokmål og nynorsk, noko som er avgjerande for framtidige språk- og litteraturarbeidarar, ikkje minst norsklærarar, som mange til slutt blir.

Oversikt over vurderingsordningar: Studieretning i nordisk språk og litteratur

Emnekode	Emnenavn	Vurderingsordningar	Er emnet obligatorisk?
NOLI307	Nordisk: Litterær analyse og teori	Semesteroppgåve (6000 ord) og munnleg eksamen (vekta 60/40)	Nei
NOLI311	Nordisk: Litterært masteremne C	Sju dagars heimeeksamen (om lag 5000 ord)	Nei
NOLI321	Nordisk: Litterært masteremne A	Sju dagars heimeeksamen (om lag 5000 ord)	Nei
NOLI322	Nordisk: Litterært masteremne B	Semesteroppgåve (6000 ord) og munnleg eksamen (vekta 60/40)	Nei
NORAN320	Særemne i norsk som andrespråk	7 dagars heimeeksamen	Nei
NOSP312	Nordisk: Språkleg masteremnne A	7 dagars heimeeksamen (om lag 5000 ord)	Nei
NOSP313	Nordisk: Språkleg masteremnne B	Rettleidd semesteroppgåve (om lag 6000 ord) og fire timars heimeeksamen	Nei
NOSP315	Nordisk: Språkleg masteremnne C	7 dagars heimeeksamen (om lag 5000 ord)	Nei
NOSP316	Nordisk: Språkleg masteremnne D	Rettleidd semesteroppgåve (om lag 6000 ord) og fire timars heimeeksamen	Nei
NOLISP300	Prosjektførebuande emne	Mappevurdering med tre tekstar (1500/2000/2500 ord)	Ja
NOLISP350	Masteroppgåve i nordisk språk og litteratur	Rettleidd mastergradsoppgåve (70-110 sider) og justerande munnleg eksamen	ja

Oversikt over vurderingsordningar: studieretning norrøn filologi

Emnekode	Emnenavn	Vurderingsordningar	Er emnet obligatorisk?
NOFI300	Norrøn filologi særemne I	Rettleidd semesteroppgåve (13-17 sider) og justerande munnleg eksamen	Ja
NOFI302	Norrøn filologi særemne II	7 dagars heimeeksamen (10-14 sider) og justerande munnleg eksamen	Ja
NOFI303	Norrøn filologi særemne III	Prøveførelesing (30 min) med 15 min drøfting etter førelesinga er ferdig	Ja
NOLISP300	Prosjektførebuande emne	Mappevurdering med tre tekstar (1500/2000/2500 ord)	Ja
NOFI350	Masteroppgåve i norrøn filologi	Mastergradsoppgåve (70-110 sider) og justerande munnleg eksamen	Ja

3.6 Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

Kompetanse i språk og litteratur er etterspurd i mange ulike yrke og bransjar, både private og offentlege.

Generelt gir studiet ein praktisk og teoretisk tekst- og språkkompetanse som, kombinert med annan relevant kompetanse, kan kvalifisere for arbeid overalt der det krevst evne til språkleg formidling og til vurdering og utvikling av tekst, t.d. i undervisnings- og informasjonsarbeid, i forlag og kulturinstitusjonar, i offentlege etatar, private føretak og organisasjonar.

Nordisk språk og litteratur eller norsk som andrespråk med minst 60 studiepoeng i eit skulefag i tillegg til norsk som andrespråk kan kombinerast med praktisk-pedagogisk utdanning og gi undervisningskompetanse i skuleverket.

Alle studieretningane kvalifiserer til vidare forsking dersom studenten oppnår gode resultat.

3.7 Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Valemna og særemna er i høg grad forskingsbaserte og varierer derfor med fagmiljøet sine forskingsinteressert over tid. I vekslande grad vil dei ulike disiplinane ha større og mindre forskingsprosjekt i gang, og det vil ofte vere mogleg for studentane å knyte seg til forskingsgrupper og skrive masteroppgåva si som del av eit større prosjekt.

3.8 Studiet skal ha ordninger for studentutveksling og internasjonalisering, som skal være tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Masterprogrammet i nordisk legg til rette for utveksling. Utveksling vil skje innanfor rammene av UiBs etablerte utvekslingsavtaler, og administrasjon og støtteordningar for planlegging og gjennomføring av utveksling vil skje i tråd med UiBs gjeldande rutinar og erfaring på feltet. Studentane på programmet vil ha tilgang til fyldig informasjon om prosedyrar og avtalar for utveksling via UiBs nettsider og studierettleiarar.

For studieretninga nordisk språk og litteratur er det i all hovudsak studieopphald ved institusjonar i andre nordiskspråklege land som har meirverdi (Sverige, det svenskspråklege Finland, Danmark, Island, Færøyane (NORDPLUS - Nordliks-nettverket)).

For norrøn filologi er tilrådde avtaler: Københavns Universitet (NORDPLUS - Nordliks-nettverket) og Háskóli Islands (NORDPLUS - Nordliks-nettverket), men her er det dessutan fleire sterke forskingsmiljø på kontinentet, ikkje minst i tyskspråklege område.

3.9 <u>Hvis relevant</u> (se veiledning): Studiet skal ha lokaler, bibliotektjenester, administrative og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold for studentene, som er tilpasset studiet.

Universitetet i Bergen har alle typar fasilitetar som oppfyller studiets behov.

3.10 Vedleggsliste:

Vedlegg til Plan for studiet: Marker med «Ikke relevant» dersom et vedlegg ikke er aktuelt for studiet	**Vedlegg nr.**
Studieplan med følgende vedlegg: - Emnebeskrivelser - Tekst til vitnemål/ Diploma Supplement	
Oversikt over muligheter for studentutveksling og internasjonalisering	

4. Fagmiljø tilknyttet studiet

(studietilsynsforskriften § 7-3)

4.1 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige og kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

Studiet krev for det første eit fagmiljø med brei kompetanse i nordisk språk og nordisk litteratur som òg har forskingskompetanse. For det andre krev det solid kompetanse i norsk som andrespråk og norrøn filologi, som i utgangspunktet er deldisiplinar av det større nordiskfeltet.

Fagmiljøet i nordisk har ansvaret for ein stor og innfløkt studieportefølje: bachelorprogram, masterprogram, lektorprogram, PPU, fleire vidareutdanningarog *Scandinavian Area Studies* for gjestestudentar. Dei fleste vitskapleg tilsette er involverte i meir enn eitt studium, og nokre av studia er fletta saman av resursgrunnar, så det er knapt mogleg å rekne ut kva stillingsandelar som går til masternivået.

Fagmiljøa har mange avgangar i dei kommande åra, og det er uklart kor mange nytilsettingar som kjem. Tabellen viser stillingstalet i skrivande stund.

	Professor	Førsteamanuensis
Nordisk språk inkl. islandsk	5	2
Nordisk litteratur, inkl. SAS	3	2
Norsk som andrespråk	1	2
Norrøn filologi	1	1
Nordisk fagdidaktikk	1	2

4.2 Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

Fagmiljøa deltek kollektivt eller individuelt i ei rekkje nettverk og liknande:

Nasjonalt fagråd for nordisk språk og litteratur
Nasjonalt fagråd for norsk som andrespråk

LNU Landslaget for norskundervisning
SONE (norsk sosiolingvistisk nettverk)
Norsk forening for kognitiv lingvistikk
Medieval Nordic Text Archive

Nordisk nettverk for andrespråksforsking
Norsk nettverk for andrespråksforsking
Norgeskunnskap i utlandet
Félag íslenskukennara erlendis (samband av islandsklærarar i utlandet)
MultiNord (språkleg og kulturelt heterogene miljø i Norden)
Multiling (UiO)
NORLYR, Nettverket for nordisk modernistisk lyrikk
Norsk selskap for 1700-tallsstudier
SASS, Society for the Advancement of Scandinavian Studies
IASS, International Society for Scandinavian Studies
NORNA (Nordiska samarbetskommittén för namnforskning)
Samarbeidsnemnda for namnegransking
Norsk namnelag

Fleire av desse nettverka e.l. står bak utgiving av vitskaplege tidsskrift.

regelbunden konferanseorganisering:

1. Møte om norsk språk (i samarbeid med andre norske universitet)
2. studentkonferanse i norrøn filologi (i samarbeid med ei rekkje britiske universitet)
3. Kognitivt sommarseminar (i samarbeid med andre norske universitet og høgskular)

aktiv deltaking i utveksling:

1. Nordplus og Nordliks
2. Erasmus

4.3 Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

For første syklus gjelder også: Minst 20 prosent av det samlede fagmiljøet må være ansatte med førstestillingskompetanse.

For andre syklus gjelder også: Minst 10 prosent av det samlede fagmiljøet skal være professorer eller dosenter, og ytterligere 40 prosent være ansatte med førstestillingskompetanse.

Krava er tilfredsstilte, sjå tabellen ovanfor.

Appendix

Tabell 1: Studenter og tilsatte (UiBs veiledning, pkt. 2.2)

Tabellen skal gi grunnlag for å se det omsøkte studiets størrelse i forhold til fakultetets øvrige studietilbud.
Oppgi tall fra siste mulige tellingstidspunkt (”X”) og sett dette inn i tabelloverskriftsraden (dvs. erstatt X’ene med årstall).

Enheter og program	Registrerte studenter i 2016	Opptatte studenter i 2016	Kandidater i 2016	Vitenskapelige årsverk i 2016
Ved fakultetet totalt	3626	2944	468	
Ved instituttet for det omsøkte studiet	1229	1481	128	48,5
Ved det omsøkte studiet				Se tabell 3

Kommentar:

Tabell 2: Forventet antall studenter ved studiet (UiBs veiledning, pkt. 2.2)

Tabellen skal gi oversikt over studenttallet og rekrutteringsbehovet for det omsøkte studiet.

Antall studenter ved det omsøkte studiet	Studenter totalt første studieår	Studenter totalt ved full drift
Antall fulltidsstudenter	18	36
Antall deltidsstudenter	-	-
Antall nettstudenter	-	-

Kommentar:

Tabell 3: Instituttets planer for faglig bidrag i studiet

Tabellen skal gi en kvantitativ oversikt over fagmiljøet som skal bidra i studiet. Innsatsen til de ansatte oppgis i undervisningsprosent, ved oppstart og ved full drift.

Samlet oversikt over planlagt dimensjonering av undervisningsressurser for studieprogrammet					
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
Stillingskategori første studieår	**Samlet antall første studieår**	**Samlet undervisnings-prosent per stillingskategori første studieår**	**Stillingskategori ved full drift**	**Samlet antall ved full drift**	**Samlet undervisningsprosent per stillingskategori ved full drift**
Professor	7	161	Professor	7	322
Førsteamanuensis	8	183	Førsteamanuensis	8	345
Post doc			Post doc		
Stipendiat			Stipendiat		
Universitetslektor	0	0	Universitetslektor	0	0

<u>Instituttleder skal gi en samlet vurdering av faglig robusthet og tilgjengelige undervisningsressurser i studiet</u>

Masterprogrammet i nordisk er en sammenslåing av de to eksisterende masterprogrammene i nordisk språk og litteratur og norrøn filologi. Søknaden bør ses i sammenheng med søknad om oppretting av et bachelorprogram i nordisk med tilsvarende sammenslåinger. Masterprogrammet i nordisk er et resultat av fakultets prosjekt for utvikling av studieprogramporteføljen, HF2018.

Emnetilbudet i nordisk på masternivå vil i helhet flyttes til det nye masterprogrammet i nordisk, og vil derfor ikke føre til en økt belastning på undervisningsressursene.

Alle undervisere som knyttes til bachelorprogrammet i nordisk er involvert i andre studietilbud ved instituttet. Det gjelder de ordinære studietilbudene med årsstudiet og bachelorprogrammene i nordisk språk og litteratur, norsk som andrespråk og norrøn filologi, og det integrerte lektorprogrammet i nordisk. Det gjelder også i etter- og videreutdanning: Fjernord, Prisme, Kompetanse for kvalitet og det erfaringsbaserte masterprogrammet i undervisning med fordypning i norsk.

Ressurssituasjonen for fagmiljøet i nordisk, særlig nordisk litteratur, er kritisk, og de grunnleggende utfordringene forblir uendret av den omsøkte sammenslåingen av studieprogram. Det har blitt foretatt en omfattende revisjon av emneporteføljen, dels på bekostning av enkeltprofilene i nordisk. Dette, sammen med økt bruk av fellesemner på tvers av studieretningene, vil kunne avhjelpe ressurssituasjonen i noen grad.

Johan Myking
instituttleder

Oppretting av studier ved UiB

Søknadsskjema, veiledninger og maler

FAKULTET

Søknad om oppretting av

BACHELOR I SAMTIDSKULTUR

[20. juni 2017]

Om søknadsskjemaet og veiledningene

Det finnes to veiledninger til dette søknadsskjemaet:

- *én for Syklus 1 (bachelor-nivået), s. 12 nedenfor*
- *én for Syklus 2 (masternivået, s. 23 nedenfor*

Kapitlene og punktene i veiledningene følger kapitlene og punktene i denne søknadsmalen.

Overskriftene gjengir overskrifter i NOKUTs studietilsynsforskrift.

---ooOoo---

1. Generelt om studiet

Bachelorprogrammet Samtidskultur/SAMKUL er et samarbeid mellom fagene kunsthistorie, teatervitenskap og digital kultur. Programmet skal være del av utdanningstilbudet ved LLE. Studentene skal velge en av tre studieretninger: digital kultur, moderne kunsthistorie eller teatervitenskap. Hver av disse studieretningene tilsvarer i stor grad eksisterende og godt fungerende bachelorprogram innen de tre fagene. Ved å samle tre relativt små fagmiljøer kan vi dra nytte av hverandres kompetanse, utvikle fellesemner, samt gi studentene større faglig bredde og helhet å velge i.

Et samarbeid mellom kunsthistorie, teatervitenskap og digital kultur om en bachelor i samtidskultur vil synliggjøre og styrke UiBs kompetanse på kunst, kultur og estetikk i dagens samfunn og gi grunnlag for faglig fordypning og tverrfaglighet innen humaniora. Kunsthistorie og teatervitenskap har lang erfaring med samarbeid, både forskningsmessig (forskningsgruppen Europas grenser), undervisningsmessig (f. eks. det tverrfaglige emnet SAS14) og organisatorisk (tidl. Institutt for kunsthistorie og kulturstudier (IKK)) og nåværende institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier (LLE)). Begge fagene har mye felles med faget digital kultur, især den delen av digital kultur som arbeider med estetiske uttrykksformer i digitale medier, som digital kunst, elektronisk litteratur og dataspill. Bachelorprogrammet SAMKUL legger grunnlag for en framtidig videreutvikling av det tverrfaglige samarbeid mellom moderne kunsthistorie, teatervitenskap og digital kultur om undervisning og forskning. Alle tre studieretninger har emner hvor deler av innholdet er relevant for alle og dette muliggjør samarbeid om undervisning. Konkrete eksempler er emner som omfatter f. eks. den moderne avantgardens praksiser i mellomkrigstiden, ettersom estetiske uttrykk i denne perioden går på tvers av medier og sjangre. For tiden etter 1960, vil potensialet for samarbeid være enda større, for eksempel omkring fenomener som performativitet, estetiske tilnærminger til digital samtidskultur, og utforskning av nye medier og digitale virkemidler i teater og billedkunst. Programmet slik det er formet og beskrevet her kan derfor ses som begynnelsen til et framtidsrettet samarbeid om undervisning og forskning mellom de tre fagene. Teatervitenskap ved UiB er gjennom det nasjonale fakultetssamarbeidet tillagt nasjonalt ansvar for faget, og det er derfor svært viktig å opprettholde et sterkt faglig forsknings- og undervisningstilbud.

Kryss av for type studium. Hver boks kan ha flere kryss:

Typer laveregradsstudium (kryss av)	
X	Bachelorgradsstudium
	Kortere studium på lavere grad som ikke fører til en grad (grunnutdanning), årsstudium
	Studieretning innenfor en bachelorgrad
	Fellesgrad
	Videreutdanning

Type mastergradsstudium (kryss av)	
	Mastergradsstudium 120 studiepoeng – § 3
	Erfaringsbasert mastergradsstudium 90 studiepoeng – § 5
	Erfaringsbasert mastergradsstudium 120 studiepoeng - § 5
	Mastergradsstudium 300 studiepoeng
	Fellesgrad
	Videreutdanning
Hvorvidt studiet skal tilbys som (kryss av)	
X	Heltidsstudium
	Deltidsstudium
	Campus-/stedbasert studium
	Samlingsbasert studium
	Nettstudium
	Nettstudium med samlinger

Tabell som viser studiets oppbygning:
Følgende tabell viser en oversikt over oppbyggingen av spesialiseringene i bachelorgraden. Hver studieretning skal ha 90 studiepoeng i spesialiseringen, hvor fellesemnet SAMKUL201 er obligatorisk for moderne kunsthistorie og teatervitenskap, og valgbart for digital kultur. De øvrige studiepoengene i graden brukes til frie studiepoeng, eller til utveksling. Første tabell viser det overordnede strukturen.

	Moderne kunsthistorie	Teatervitenskap	Digital kultur
1 (høst)	Ex.phil., ex.fac., og SAMKUL100		
2 (vår)	To 15 st.p. emner på 100-nivå innen spesialiseringen.		
3 (høst)	To 15 st.p. emner på 100-nivå innen spesialiseringen.		
4/5/6	SAMKUL201 (15 st.p.)		SAMKUL201, DIKULT205, DIKULT207 eller MEVI224
	bacheloroppgave i kunsthistorie (KUN252, KUN255, KUN260, KUN256, eller KUN259). Kun ett emne undervises pr. semester.	bacheloroppgave i teatervitenskap (TEAT252 eller TEAT253). De to emner har felles undervisning.	bacheloroppgave i digital kultur (DIKULT251, DIKULT253 eller DIKULT250)

Følgende tabell viser en mer detaljert oversikt over de tre spesialiseringene. I alle spesialiseringene kreves det 60 studiepoeng i spesialiseringen på 100-nivå. På 200-nivå skal studentene på teatervitenskap og moderne kunsthistorie ta SAMKUL201, samt et 25x-emne med bacheloroppgave i sin spesialisering. På digital kultur skal studentene velge ett av følgende fire emner: SAMKUL201 (vår), DIKULT205: Webdesign II (vår), DIKULT207: Praktisk forskningstrening med digital humaniora (høst) eller MEVI224: Medieteknologi og samfunn (høst) (tilbys av Infomedia), samt et DIKULT25x-emne med bacheloroppgave (høst).

Bachelor i samtidskultur – detaljert			
	Moderne kunsthistorie	**Teatervitenskap**	**Digital kultur**

1 (høst)	Ex.phil., ex.fac., og SAMKUL100		
2 (vår)	KUN145: Kunst, arkitektur og visuell kultur 1900-1970 (15 stp.) KUN146: Samtidens kunst, arkitektur og visuelle kultur (15 stp.)	TEAT112: Moderne teaterhistorie (15 st.p.) TEAT115: Kritikk og forestillingsanalyse (15 st.p.)	DIKULT103: Digitale sjangrar: digital kunst, elektronisk litteratur og dataspill (15 st.p.) DIKULT104: Datateknologi: Historie, teori og praksis (15 st.p.)
3 (høst)	KUN144: Kunst, arkitektur og visuell kultur 1750-1900 (15 stp.) KUN135: Tidlig nytid (1400-1750) (anbefalt emne) (15 stp.)	TEAT111: Eldre teaterhistorie (15 st.p.) TEAT113: Dramaturgi i teori og praksis (15 st.p.)	DIKULT105: Webdesign I (15 st.p.) DIKULT106: Kultur og normer i informasjonssamfunnet (15 st.p.)
4 (vår)	SAMKUL201 (15 st.p.)		SAMKUL201 (15 st.p.) *eller* DIKULT205: Webdesign II (15 st.p.) *eller* frie studiepoeng
	KUN252: Fotografiets teori og historie, eller KUN255: Arkitektur og bygningsvern eller	TEAT252: Teoretisk bacheloroppgave (15 stp.) eller TEAT253: Praksisbasert bacheloroppgave (15. st.p.), De to emner har felles undervisning.	DIKULT253: Elektronisk litteratur med bacheloroppgave (15 stp) *eller*

	KUN 260: Museologi: Utstillingsanalyse eller KUN256: Områdestudium eller KUN259: Aktuell forskning Kun ett emne undervises pr. semester.		frie studiepoeng
5 (høst)	Frie studiepoeng/utveksling	frie studiepoeng/utveksling	DIKULT207: Praktisk forskningstrening med digital humaniora (15 stp) eller MEVI224: Medieteknologi og samfunn (15 st.p.) eller frie studiepoeng / utveksling
	Frie studiepoeng/utveksling	frie studiepoeng/utveksling	DIKULT251: Seminar med bacheloroppgave eller frie studiepoeng / utveksling
6 (vår)	Frie studiepoeng / utveksling		

Anbefalt studieløp innen spesialisering i teatervitenskap
Det finnes kun ett obligatorisk studieløp i spesialiseringen i teatervitenskap. Studentene anbefales å ta valgemner (frie studiepoeng) i digital kultur og moderne kunsthistorie. Men det vil være individuelt i hvilke fagområder studentene tar valgemner. Studentene velger valgemner i samråd med faglærer og studiekonsulent.

Anbefalt studieløp innen spesialisering i moderne kunsthistorie
Det finnes kun ett obligatorisk løp i moderne kunsthistorie. Studentene anbefales å ta valgemner (frie studiepoeng) i eldre tids kunsthistorie, digital kultur eller teatervitenskap. Faglærere og studiekonsulent vil bistå i å tilpasse løpet individuelt med utgangspunkt i individuelle interesser. Det kan være aktuelt å ta språkfag, emner med fokus på nyere tids historie, kulturvitenskap eller estetiske uttrykk, eller lignende.

Anbefalte studieløp innen spesialiseringen i digital kultur

Innenfor spesialiseringen i digital kultur anbefales forskjellige fagsammensetninger ut fra studentenes interesser for enten det estetiske, det praktiske, eller det samfunnsmessige. Her viser tabellboksene med blå bakgrunn hva som blir deres 90 studiepoeng i spesialiseringen.

Estetisk fokus

1	Ex. phil.	Examen facultatum	SAMKUL101
2	DIKULT103: Digitale sjangrar	DIKULT104: Historie	
3	DIKULT105: Webdesign 15 st.p.	DIKULT106: Kultur og normer i informasjonssamfunnet	
4	DIKULT253: Elektronisk litteratur	SAMKUL201: Estetisk teori (15 st.p.)	
5	DIKULT257: Praktisk forskning med digital humaniora	TEAT115: Teaterkritikk og forestillingsanalyse	
6	Frie studiepoeng / utveksling	Frie studiepoeng / utveksling	

Samfunnsmessig fokus

1	Ex. phil.	Examen facultatum	SAMKUL101
2	DIKULT103: Digitale sjangrar	DIKULT104: Historie	
3	DIKULT105: Webdesign 15 st.p.	DIKULT106: Kultur og normer i informasjonssamfunnet	
4	Frie studiepoeng / utveksling	Frie studiepoeng / utveksling	
5	DIKULT251: Seminar med bacheloroppgave	MEVI224: Medieteknologi og samfunn (15 st.p.)	
6	Frie studiepoeng / utveksling	Frie studiepoeng / utveksling	

Fokus på praktisk utvikling

1	Ex. phil (10 st.p.)	Examen facultatum (10 st.p.)	SAMKUL101 (10 st.p.)
2	DIKULT103: Digitale sjangrar	DIKULT104: Historie	
3	DIKULT105: Webdesign 15 st.p.	DIKULT106: Kultur og normer i informasjonssamfunnet	
4	DIKULT205 Webdesign II 15 st.p.	DIKULT253: Elektronisk litteratur (med praktisk oppgave)	
5	DIKULT257: Praktisk forskningstrening med digital humaniora	PRAKTINF (15 st.p.) *eller* INFO132: Grunnkurs i programmering (10 st.p.) + Frie studiepoeng 5 st.p.	
6	Utveksling / frie studiepoeng *eller* INFO134: Klientprogrammering (10 st.p.) + 20 frie studiepoeng		

2. Grunnleggende forutsetninger for godkjenning

(studietilsynsforskriften § 7-1)

Studietilsynsforskriften beskriver en del *grunnleggende forutsetninger*, blant annet at institusjonen skal ha Læringsmiljøutvalg (LMU), Klagenemd, bibliotekstjenester osv.

Disse punktene i forskriften gjelder hele organisasjonen, og skal derfor ikke beskrives i søknader om oppretting av enkeltstående studietilbud.

Informasjon om styringsorganer og deres mandat er fakultetsspesifikk, og må derfor legges ved slik det går fram av vedleggsoversikten i pkt. 2.4 nedenfor.

Følgende krav i Lov om universiteter og høyskoler skal vurderes for godkjenning:

2.1 Krav i aktuelle forskrifter og rammeplaner skal være oppfylt.

Beskrivelse og begrunnelse for opptakskravene til studiet

- For opptak til studiet kreves generell studiekompetanse.

Angivelse av tidspunkt for opptak til studiet og studiestart, med begrunnelse

- Opptak via Samordna opptak, søknadsfrist 15. april. Studiestart om høsten. Studiet skal samkjøres med emnene som inngår i utdanningsplanen, og starter derfor samtidig med alle andre gradsprogram ved HF.

Beskrivelse av og begrunnelse for rangeringsregler

Søknad til studiet skjer gjennom Samordna opptak, og rangeringen foregår i henhold til Samordna opptaks rangeringsregler.

Beskrivelse for og begrunnelse av omfang av selvstendig arbeid

- Studentene skriver en selvstendig oppgave i 6. semester (bacheloroppgave). Denne tilfredsstiller kravet til selvstendig arbeid som Universitets- og høyskoleloven stiller til en bachelorgrad.
- **2.2 Rekrutteringen av studenter til studiet skal være stor nok til at institusjonen kan etablere og opprett-holde et tilfredsstillende læringsmiljø og et stabilt studium.**

Beskrivelse av og begrunnelse for hvilket studenttall som vil gi et tilfredsstillende læringsmiljø for det aktuelle studiet

- Fakultetet mener det vil være lett å skape et tilfredsstillende læringsmiljø for studentene med den opptaks-rammen som er bestemt for programmet. Studentene vil delta i undervisning sammen med andre studen-ter i programmet på fellesemner i første og i fjerde semester. Studentene vil også ha flere felles arrange-ment både i regi av programstyre, fagutvalget, HF og UiB sentralt, som vil bidra til en overordnet felles ramme for programstudentene. Disse ulike faktorene vil sammen bidra til å skape en god ramme rundt programmets læringsmiljø.
- Tall fra DBH (se tabell nedenfor) viser at opptaket til de tre programmene de seneste årene har ligget rela-tivt stabilt. Til sammen utgjør de tre nåværende programmene kunsthistorie, teatervitenskap og digital kul-tur et opptaksgrunnlag på over 200 studenter, og dette er et stort antall. Selv med noe frafall vil studente-

ne ha et stabilt og variert studentmiljø.

- For antall studenter ved det omsøkte studiet, se tabell 2.

Tallene er estimert ut fra følgende tallmateriale fra DBH:
Antall studenter som ble tatt opp til studieprogrammene i digital kultur, kunsthistorie (bachelor) og teatervitenskap 2012-2016

Totalt	2012	2013	2014	2015	2016
Bachelorprogram i digital kultur	40	41	32	52	47
Bachelorprogram i kunsthistorie	49	39	40	34	34 [1]
Bachelorprogram i teatervitenskap	21	16	26	16	20

Tall fra DBH - antall registrerte studenter på studieprogrammene totalt i 2016.

Studieprogramnavn	2016
	Studenter totalt
Bachelorprogram i digital kultur	91
Bachelorprogram i kunsthistorie	80
Bachelorprogram i teatervitenskap	35

[1] Antallet kunsthistoriestudenter på samtidskultur fra 2018 vil anslagsvis være 20, ettersom kunsthistoriefaget deles i to studieprogrammer. Litt flere enn halvparten av studentene (basert på tidligere fordeling av studenter på emner i moderne vs. eldre tids kunsthistorie) vil sannsynligvis følge programmet for moderne kunsthistorie. Fagmiljøet i kunsthistorie tilbyr også et årsstudium i kunsthistorie med anslagsvis opptak på ca. 40 studenter per år. Studentene på årsstudiet tar emner innen både SAMKUL og KUFI-programmet. Disse studentene er ikke regnet med i tabellen. En del av studentene rekrutteres senere inn på ett av bachelorprogrammene som kunsthistorie tilbyr.

Angivelse av forventet frafall av studenter i løpet av studiet, og beskrivelse og begrunnelse for hvordan studiet likevel forblir stabilt

- Erfaringsmessig finner vi noe frafall fra alle programmene ved HF. Dette frafallet skyldes i stor grad overgang til andre bachelorprogram ved UiB. Dette kan skyldes at studentene ombestemmer seg underveis, og dette ser vi som naturlig for unge mennesker som velger et studium rett fra videregående skole. Vi får også tilsig av studenter fra andre program, og mener derfor at studenttallene forblir noenlunde stabile. Et fellesemne for alle studieretningene i programmet i første semester, med utgangspunkt i det bergenske kulturliv og tre ulike faglige perspektiver på samtidskulturen og tverrfaglige perspektiver, vil styrke studentenes faglige selvforståelse og, bidra til å hindre frafall.

2.3 For studier med praksis skal det foreligge tilfredsstillende avtaler som regulerer vesentlige forhold av betydning for studentene.

For emner med gruppebasert ekstern praksis, slik som SAMKUL100 og TEAT113 vil det bli utarbeidet rammeavtaler med relevante institusjoner og aktører i kulturfeltet. For emner med individuell ekstern praksis, slik som TEAT253 praksisbasert bacheloroppgave foreligger det rammeavtaler med institusjoner og aktører i teaterfeltet samt en detaljert kontraktsmal som skal utfylles og signeres av studenten, emneansvarleg og praksisplassen ved kontaktperson.

3. Plan for studiet (studietilsynsforskriften § 7-2)

3.1 Studiet skal ha et dekkende navn.

Det norske navnet på studiet

Bachelor i samtidskultur

Det engelske navnet på studiet

Bachelor of Contemporary Culture

Beskrivelse og begrunnelse for valg av studiets navn og sammenhengen mellom studiets innhold og navn på studiet

Gjennom studieprogrammet skal studentene få kunnskaper om visuelle, digitale og sceniske uttrykks- og kunstformer i samtidskulturen. I tillegg til fordypning i de enkelte områdene vil studentene også lære om tverrfaglige samspill mellom disse områder, fra både teoretiske og praktiske perspektiver. Begrepet samtidskultur gir derfor en god overordnet og felles ramme for programmets tre studieretninger.

Begrunnelse for hvordan studiets navn er dekkende for studiets profil og nivå

Spesialiseringene er videreføringer av eksisterende studieretninger. Tittelen Bachelor i samtidskultur fremhever fellestrekkene mellom disiplinene, ettersom tverrfaglige emner vektlegger samtidsperspektiver i sin tilnærming til estetiske og kulturelle problemstillinger, og hovedtyngden av emner på de ulike spesialiseringene også er innrettet mot moderne og samtidige kulturelle uttrykk og former.

Begrunnelse for hvordan studiets navn kommuniserer med studenter, arbeidsgivere og samfunnet for øvrig
Sammen med navnene på spesialiseringene kommuniserer navnet tydelig at det er fokus på samtidskultur. Spesialiseringen vil være tydelig i informasjon rettet mot potensielle søkere og på vitnemål for å sikre at det er tydelig hva studentene får kompetanse i.
Program for samtidskultur har valgt et overgripende navn uten spesifikk angivelse av fagområder, som vi mener kommuniserer programmets fokus tydeligst.

3.2 Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte jamfør Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Det formuleres ett læringsutbytte for hvert studium.
(UiBs *Mal for studieprogram* og *Mal for emnebeskrivelse* skal følges her.)
Kandidaten skal ved avsluttet program ha følgende totale læringsutbytte:

Kunnskap	**Ferdigheter**	**Generell kompetanse**
Kandidaten… ● har brei kunnskap om sentrale tema, problemstillinger, teoriar, metoder og verktøy i eige fag ● har kjennskap til forskingstradisjonar i eige fag ● har kunnskap om faget si historie og rolle i samfunnet ● har kunnskap om tverrfaglege tema og samspelet mellom kunst, teater og digitale medier	Kandidaten… ● kan anvende kunnskap frå eige fag på analytiske, teoretiske og praktiske problemstillinger ● kan analysere kulturelle og estetiske fenomen frå eige fagfelt og tverrfaglege felt ● kan reflektere over eigen faglege utøvelse og justere denne under veiledning. ● kan finne og oppdatere eigne kunnskaper innenfor moderne kunst-, teater- og digitale kulturformer	Kandidaten… ● har innsikt i relevante fag- og yrkesetiske problemstillinger ● kan planlegge og gjennomføre prosjekt og arbeidsoppgåver i tråd med etiske retningslinjer ● kan nærme seg samtidskulturelle problemstillinger på sjølvstendig og kritisk vis. ● kan formidle sentrale teoriar og problemstillinger i skrift og tale, og kan fremje praktiske løysingar basert på dette ● kan drøfte tverrfaglege problemstillinger mellom eige fagområde og andre fagfelt

LÆRINGSUTBYTTER FOR SPESIALISERINGENE
Spesialisering i Teatervitenskap

Kunnskap	**Ferdigheter**	**Generell kompetanse**
Kandidaten… ● har brei kunnskap om teateret si historie ● har gode kunnskapar om skodespelarkunst, dramaturgi og regikunst ● har grunnleggjande kunnskapar om teaterteoriar og este-	Kandidaten… ● kan laga ei akademisk tilfredsstillande utgreiing om eit emne innan europeisk teaterhistorie ● kan analysere ei teaterframsyning i høve til bruk av virkemedel, dramaturgi	Kandidaten… ● har innsikt i etiske problemstillingar innan humanistiske fag ● kan formulere ei teatervitskapeleg problemstilling og planleggje innsamling av litteratur og kjelder for handsaming av problemstillinga.

tiske teoriar ● har grunnleggjande kunnskapar om teatervitskaplege analyse- og forskingsmetodar ● har kunnskapar om faget si relevans i forhold til teaterproduksjon, historiografi, kritikk og formidling.	og kulturell kontekst ● kan lage ei dramaturgisk analyse av ein teatertekst ● kan gi ei akademisk tilfredsstillande utgreiing om eit teaterteoretisk emne ● kan finne og oppdatere eigne teaterkunnskapar og vurdere den teatervitskapelige relevans av desse.	● kan drøfte faglege problemstillingar innan teaterforsking, praktisk teater og teaterpolitikk ● kan drøfte tverrestetiske og teaterrelaterte problemstillingar og komme med problembaserte løysningsforslag.

Spesialisering i Kunsthistorie

Kunnskap	**Ferdigheter**	**Generell kompetanse**
Kandidaten... ● har brei oversikt over kunst, arkitektur, visuell kultur og teoriar om det visuelle frå 1750 og fram til i dag. ● kjenner til dei viktigaste problemstillingane, metodane og analytiske verktøya som vert nytta i kunsthistoriefaget. ● kjenner til sentrale forskingstradisjonar i kunsthistoriefaget. ● har føresetnad for sjølvstendig fordjuping i spesialområde i kunsthistoriefaget. ● kjenner til fagområdet sitt tradisjonelle nedslagsfelt i forskingsinstitusjonar, museum, kulturminneforvaltning og privat kunsthandel/galleridrift.	Kandidaten... ● kan formulere ei kunsthistorisk problemstilling og planleggje innsamling av litteratur og kjelder for handsaming av problemstillinga ● kan grunngje praktiske tiltak og teoretisk problemløysing innafor formidling og forvaltning ut frå sin eigen kunsthistoriske fagkunnskap. ● kan reflektere over si eiga faglege verksemd og er i stand til å justere denne under rettleiing ● kan finne fram kunsthistorisk informasjon frå t.d. bibliotek, museum og arkiv, og framstille kunsthistorisk fagstoff på eit slikt vis at det set lys på ei konkret problemstilling ● kan uttrykke seg i eit kunsthistorisk fagspråk.	Kandidaten... ● kan løyse varierte arbeidsoppgåver som strekkjer seg over tid og vurdere om arbeidsoppgåvene vert utførte i høve til etiske krav og retningslinjer ● kan formidle sentralt kunsthistorisk fagstoff skriftleg og munnleg ● kan utveksle eigne synspunkt og erfaringar med dei som har den same faglege plattforma i ei høgare kunsthistorisk utdanning. I slike fora kan kandidaten òg bidra til å utvikle ein god praksis.

Spesialisering i Digital kultur

Kunnskap	**Ferdigheter**	**Generell kompetanse**
Kandidaten... ● har brei kunnskap om sentrale temaer, problemstillinger, teoriar metodar og verktøy innan digital kultur-	Kandidaten... ● kan nytte sin akademiske kunnskap og relevant forsking til å løyse praktiske og teoretiske problem innan design,	Kandidaten... ● har innsikt i etiske spørsmål som er relevante for forsking innan digital kultur ● kan identifisere og vurdere

faget. ● har kjennskap til forskningstradisjoner innenfor digital kultur ● har kunnskap om digitale uttrykksmåtar, artefaktar, praksis og samhandlingsformer ● kan oppdatere sin eigen kunnskap om digital kultur ● har kunnskap om teknologihistorie og teknologiens rolle i kultur og samfunn ● har kunnskaper om fagets yrkesmessige relevans innen kultur- og mediesektoren, kommunikasjonsarbeid, teknologiutvikling, innovasjon og forvaltning.	koding og evaluering av informasjonssystem, identitetsutvikling, lese- og skrivedugleikar og estetikk ● kan analysere etiske, estetiske eller sosiale aspekter i samspillet mellom konkrete teknologier og kulturelle kontekster ● kan finne, evaluere og referere til informasjon om digital kultur på ein fagleg relevant måte ● kan meistre relevante faglege verktøy og kommunikasjonsformer innan digital kultur.	etiske problemstillinger ved implementering av nye eller eksisterende digitale teknologier ● kan nytte sin kombinasjon av fag i spesialiseringa og i dei valfrie emna i vidare utdanning eller yrkesplanar. ● kan planleggje og utføre varierte oppgåver innan koding, utvikling av prosjekt innan digital formidling og leiing og utvikling av slike over tid, åleine eller som del av ei gruppe ● har skrive- og formidlingskompetanse innan ramma av digitale plattformar ● kan kommunisere om viktige akademiske teoriar, problemstillingar og løysingar både skriftleg og munnleg ● er kjend med nytenking og innovasjon innan feltet digital kultur.

3.3 Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.

Studiet skal gi kunnskap om og fortrolighet med tre sentrale felt i samtidskulturen: kunst, teater og digital kultur. Ved opptak til programmet velger studentene mellom tre studieretninger: moderne kunsthistorie, teatervitenskap og digital kultur. Programmet har et bredt sett av arbeidsformer og vurderingsformer som vil gi studentene gode læringsutbytter, gjennom å trene og prøve dem i analyse, kritisk refleksjon, selvstendige og problembaserte oppgaver. Programmet skal gi studentene en faglig forankring i en av de tre studieretninger samtidig som de introduseres til tverrfaglige perspektiver og problemstillinger. Første semester-emnet SAMKUL 100 (Introduksjon til samtidskultur) vil med utgangspunkt i møter med ulike former for moderne kunst, teater og digital kultur, legge grunnlag for både fagspesifikk og tverrfaglig kunnskapsutvikling. Gjennom fagspesialiseringen på 100- og 200-nivå skal studentene få kunnskaper om teorier, forskningstradisjoner og metoder innenfor fagspesialiseringen. På 200-nivå får studentene muligheter for individuelle spesialiseringer, blant annet gjennom en selvstendig bacheloroppgave som gir trening i problembasert forskningsarbeid, som gjerne kan være tverrfaglig innrettet. På 200-nivå finns et felles tverrfaglig emne, SAMKUL201 (Estetiske teorier) som er obligatorisk for studenter i moderne kunsthistorie og teatervitenskap, som anbefales for studenter i digital kultur som vil fordype seg i estetiske problemstillinger og på sikt kan gjøres obligatorisk for disse. I SAMKUL201 belyses estetikk som tverrfaglige teoridannelser.

Studentene anbefales å ta valgemner (frie studiepoeng) i de to andre fagene som inngår i programmet. Dette vil bidra til å styrke den tverrfaglige identitetsfølelse innenfor studieprogrammets rammer. Programmet legger til rette for en videre framtidig utvikling av felles tverrfaglig undervisning på alle studienivåer.

Det er skriftlige innleveringer og muntlige presentasjoner i flere emner i alle spesialiseringene. Etiske spørsmål drøftes i alle emner hvor dette er relevant og spesielt i forbindelse med bacheloroppgaver.

DIKULT	DIKULT103	DIKULT104	DIKULT105	DIKULT106	DIKULT205	DIKULT207	DIKULT253	DIKULT250	DIKULT251
Kunnskaper: Kandidaten…									
Har brei kunnskap om viktige tema, teoriar og metodar innan digital kultur, og om sentrale digitale verktøy	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Har kunnskap om digitale uttrykksmåtar, artefaktar, praksis og samhandlingsformer	x	x	x	x	x	x	x	x	x
kan oppdatere sin eigen kunnskap om digital kultur					x	x	x	x	x
har kunnskap om digital kultur si tverrfaglege historie, tradisjonar, kultur, eigenart og plass i samfunnet	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Dugleikar: Kandidaten…									
kan nytte den akademiske kunnskapen og relevante forskingsresultat om digital kultur til å løyse praktiske og teoretiske problem innan design, koding og evaluering av informasjonssystem, identitetsutvikling, lese- og skrivedugleikar og estetikk, og vidare løyse utfordringar knytt til nettaktørar si sjølvforståing		x	x	x	x	x	x	x	x
kan finne, evaluere og referere til informasjon om digital kultur på ein fagleg relevant måte	x			x		x	x	x	x
kan meistre relevante faglege verktøy og kommunikasjonsformer innan digital kultur		x	x		x	x	x	x	x
Generell kompetanse: Kandidaten…									
kan nytte sin kombinasjon av fag i spesialiseringa og i dei valfrie emna i vidare utdanning eller yrkesplanar.	x	x	x	x	x	x	x	x	x
har innsikt i etiske spørsmål som er relevante for forsking innan digital kultur		x		x		x		x	x
kan planleggje og utføre varierte oppgåver innan koding, utvikling av prosjekt innan digital formidling og leiing og utvikling av slike over tid, åleine eller som del av ei gruppe			x		x	x	x		

har skrive- og formidlingskompetanse innan ramma av digitale plattformar			X	X	X	X	X		
kan kommunisere om viktige akademiske teoriar, problemstillingar og løysingar både skriftleg og munnleg	X	X	X	X	X	X	X	X	X
er kjend med ny tenking og innovasjon innan feltet digital kultur	X	X	X	X	X	X	X	X	X

MODERNE KUNST	Kun144	Kun145	Kun146	Samku201	Kun252	Kun255	Kun256	Kun259	Kun260	Samku100
Kunnskaper: Kandidaten…										
har brei oversikt over kunst, arkitektur, visuell kultur og teoriar om det visuelle frå 1750 og fram til i dag.	x	x								
kjenner til dei viktigaste problemstillingane, metodane og analytiske verktøya som vert nytta i kunsthistoriefaget.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
kjenner til sentrale forskingstradisjonar innafor kunsthistoriefaget.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
har føresetnad for sjølvstendig fordjuping i spesialområde i kunsthistoriefaget.					x	x	x	x	x	
kjenner til fagområdet sitt tradisjonelle nedslagsfelt i forskingsinstitusjonar, museum, kulturminneforvaltning og privat kunsthandel/galleridrift.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Dugleikar: Kandidaten…										
grunngi praktiske tiltak og teoretisk problemløysing innafor formidling og forvaltning ut frå sin eigen kunsthistoriske fagkunnskap.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
kan reflektere over si eiga faglege verksemd og er i stand til å justere denne under rettleiing	x	x	x	x	x	x	x	x	x	

kan finne fram kunsthistorisk informasjon frå t.d. bibliotek, museum og arkiv, og framstille kunsthistorisk fagstoff på eit slikt vis at det set lys på ei konkret problemstilling	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
kan uttrykke seg i eit kunsthistorisk fagspråk	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Generell kompetanse: Kandidaten…										
kan løyse varierte arbeidsoppgåver som strekkjer seg over tid og vurdere om arbeidsoppgåvene vert utførte i høve til etiske krav og retningslinjer	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
kan formidle sentralt kunsthistorisk fagstoff skriftleg og munnleg	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
kan utveksle eigne synspunkt og erfaringar med dei som har den same faglege plattforma i ei høgare kunsthistorisk utdanning. I slike fora kan kandidaten òg bidra til å utvikle ein god praksis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

TEATERVITSKAP	TEAT 111	TEAT 112	TEAT 113	TEAT 115	SAM KU2 01	TEAT 252	TEAT 253	SAM KU1 00
Kunnskaper: Kandidaten…								
har brei kunnskap om teateret si historie	X	X				X	X	
har gode kunnskapar om skodespelarkunst, dramaturgi og regikunst	X	X	X	X		X	X	X
har grunnleggjande kunnskapar om teaterteoriar og estetiske teoriar			X	X	X	X	X	X

har grunnleggjande kunnskapar om teatervitskaplege analyse- og forskingsmetodar			x	x		x	x	x
har kunnskaper om faget si relevans i forhold til teaterproduksjon, historiografi, kritikk og formidling	x	x		x	x	x	x	x
Dugleikar: Kandidaten…								
kan laga ei akademisk tilfredsstillande utgreiing om eit emne innan europeisk teaterhistorie	x	x				x	x	
kan analysere ei teaterframsyning i høve til bruk av virkemedel, dramaturgi og kulturell kontekst		x	x	x		x	x	x
kan lage ei dramaturgisk analyse av ein teatertekst		x	x					
kan gi ein akademisk tilfredsstillande utgreiing om eit teaterteoretisk emne			x	x	x	x	x	
kan finne og oppdatere eigne teaterkunnskapar og vurdere den teatervitskapelige relevans av desse	x	x	x	x	x	x	x	x
Generell kompetanse: Kandidaten…								
har innsikt i etiske problemstillingar innan humanistiske fag				x		x	x	x
kan formulere ei teatervitskapeleg problemstilling og planleggje innsamling av litteratur og kjelder for handsaming av problemstillinga.	x	x	x	x	x	x	x	x

kan drøfte faglege problemstillingar innan teaterforsking, praktisk teater og teaterpolitikk		x	x	x	x	x	x	x
kan drøfte tverrestetiske og teaterrelaterte problemstillingar og komme med problembaserte løysingsforslag			x	x	x	x	x	x

Hvilke emner studiet består av per semester, samt antall studiepoeng per emne
Se tabell side 7 og 8

Hvilke emner som er obligatoriske og hvilke som er valgfrie

- Ex.Phil., Ex.Fac. (20 studiepoeng), 90 studiepoeng spesialisering og 70 frie studiepoeng er obligatoriske.
- SAMKUL100: fellesemne som er obligatorisk.
- SAMKUL201 er obligatorisk for studenter med fordypning i teatervitenskap og moderne kunsthistorie, men valgfritt for studenter med fordypning i digital kultur[2]
- Studenter med spesialisering i moderne kunsthistorie skal ta fire emner (60 stp) på 100-nivå. Emnene KUN144, KUN145, KUN146 er obligatoriske, KUN135 er anbefalt. Kunsthistoriestudenter skal i tillegg til SAMKUL201 ta ett av følgende emner på 200-nivå: KUN252, KUN255, KUN256, KUN259 og KUN260.
- Studenter med spesialisering i digital kultur skal ta fire emner (60 stp) innen sin spesialisering på 100-nivå, og to emner 30 (stp) på 200-nivå.
- Studenter med spesialisering i teatervitenskap skal ta fire emner (60 stp) innen sin spesialisering på 100-nivå: TEAT111, TEAT112, TEAT113, TEAT115 og to emner 30 (stp) på 200-nivå: SAMKUL201 og et av følgende emner TEAT252 og TEAT253.
- Alle studenter må ha et emne med bacheloroppgave i sin spesialisering (emnekode 25x).

Begrunnelse for sammenhengen mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå sett i forhold til det totale læringsutbyttet for studiet

- Gjennom programmet får studentene avanserte kunnskaper om visuell kunst, digital kultur og teater slik det er beskrevet generelt i læringsutbytte for programmet og spesifikt for de tre studieretningene. Studentene skal ha tilegnet seg gode kunnskaper om fagspesifikk vitenskapelig teori, metoder og relevant forskningslitteratur. I tillegg har studenten gjennom fellesemner og undervisning i fagspesifikke emner som er tverrfaglig innrettet, om for eksempel visuell kultur, digital formidling og performativitet, fått kunnskaper om sentrale tverrfaglige sammenheng mellom kunst, teater og digital kultur.

- Programmets læringsutbytte knyttet til ferdigheter oppnås gjennom tilegnelse og bruk av faglitteratur til analyse, problemløsing, kritikk og drøfting av faglige problemstillinger. Studentene øves i både teoretiske og praktiske løsninger av faglige problemstillinger. De fagrelaterte ferdigheter er beskrevet detaljert i studieplaner for spesialiseringene.

[2] Rundt halvparten av nåværende studenter på digital kultur velger å fokusere på de mer samfunnsmessige sidene av faget eller på praktisk utviklingsarbeid, og går ikke videre med estetiske aspekter av den digitale kulturen etter 100-nivå. Å gjøre et 200-nivå emne i estetisk teori obligatorisk for studenter som ikke er interessert i estetikk vil trolig føre til stort frafall fra graden, og vil svekke studentenes mulighet til å fordype seg i det de faktisk velger graden for å studere.

- Gjennom emner med praksiskomponenter, slik som SAMKUL100, TEAT113, TEAT253, DIKULT105, DIKULT205 og DIKULT207, har kandidatene fått forståelse for verdien av akademiske kunnskaper i yrkeslivet. Praksis i studiene har også gitt studentene nyttig kunnskap om mulige yrkeskarrierer.

- Gjennom arbeidet med bacheloroppgaven har studenten blitt trent i selvstendig problembasert forskningsarbeid. Dette forbereder til arbeidet med masteroppgave i et eventuelt masterstudium. Arbeidet med bacheloroppgaven er også nyttig som forberedelse til en yrkespraksis, hvor skriftlig og analytisk kompetanse er viktig.

Alle emnebeskrivelser skal fremgå av studieplanen

- Se studieplandokument. Samledokumentet inneholder:
- - emner som inngår i spesialiseringen
- - valgfrie emner innenfor disiplinfagene som inngår i programmet
- Ex.Phil., Ex.Fac. og emner innenfor andre disipliner som kan inngå som frie studiepoeng ligger ikke i samledokumentet.

3.4 Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

En oversikt over og forklaring på hvordan disse formene gir grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet

Siden studiet er en treårig bachelorutdanning, vil det bestå av sammensatte og varierte arbeids- og undervisningsformer.

Undervisningen på emnene i programmet foregår som forelesninger, seminarer, gruppearbeid, individuell og gruppebasert veiledning, muntlige studentframlegg, skriftlige presentasjoner, arbeid med semesteroppgaver, mappeoppgaver og bacheloroppgaver. Problembasert læring og praktisk bruk av digitale verktøy er del av arbeids- og undervisningsaktiviteten i studiet. Gjennom forelesninger gis innføring i relevante faglige og profesjonsfaglige tema og problemstillinger som studentene trenger for å oppnå læringsutbyttet. Seminarer, gruppearbeid og studentfremlegg brukes for at studentene skal utvikle egen refleksjon rundt dette, samt evne til å presentere kompliserte problemstillinger på en oversiktlig og interessant måte. Oppgaveveiledning er viktig for å ivareta mappe- og seminaroppgaver som læringsprosess. I praksis og gjennom praksisveiledning skal studentene få prøve ut egne ideer, kunnskaper og ferdigheter.

Programmet vektlegger en gradvis utvikling av studentenes evner til samarbeid via både muntlige og skriftlige uttrykksformer og sjangre. F. eks. vil studenten umiddelbart på SAMKUL 100 bli introdusert både for praksisnært arbeid i grupper. Ved å ta med studentene på teater, utstilling eller andre aktuelle arrangement tydeliggjøres både hvordan programmet har en forankring i aktuelt kultur- og samfunnsliv, samtidig som dette også kan styrke studentenes faglig-sosiale fellesskap- og identitetsfølelse. Gruppearbeidet inngår som en del av eksamen, men studentenes selvstendighet styrkes ved at de også former en individuell semesteroppgave på bakgrunn av praksis og gruppediskusjoner. Senere emner bygger gradvis videre på dette.

Både teatervitenskap og digital kultur har emner med praksis, og studenter med fordypning i kunsthistorie vil f. eks. møte praksisfeltet på KUN146 Samtidskunst. Undervisningsformen her vil videreføre elementer fra SAMKUL 100, og studentene blir tatt med på en eller flere aktuelle utstillinger, læring vil være problembasert, foregå på stedet delvis i form av forberedte innlegg fra studenter og diskusjon. Undervisning og eksamensform, en forberedt

muntlig presentasjon og en breddetest, speiler hverandre. Sammen med senere emner, f. eks. KUN145 der seminarene skal styrke studentenes skriftlige evner og eksamen er en hjemmeeksamen, og 200-emner i kunsthistorie der studentene både presenterer og opponerer på/fungerer som medveiledere for andre studenter på seminar, så vil studentene gjennom løpet gradvis utvide og styrke sin evne til faglig samarbeid og selvstendig formidling av faglige problemstillinger i muntlig og skriftlig form. Ved fullført løp vil studentene dermed ha oppnådd målet om at de kan arbeide med sentrale tverrfaglige og fagspesifikke problemstillinger både selvstendig og i fagfellesskap av ulik karakter

Oversikt over undervisnings- og arbeidsformene på emnene i programmet:
Felles førstesemesteremne:

Emnekode	Emnenavn	Undervisningsformer og obligatoriske undervisningsaktiviteter	Er emnet obligatorisk?
SAMKU100	Introduksjon til samtidskultur	Undervisinga er organisert i tre modular som svarar til dei respektive fagområda digital kultur, moderne kunsthistorie og teatervitskap. I kvar modul blir det lagt opp til at studentane blir introdusert for ulike formar for kulturarrangement innan kunst, teater og digital kultur, i tillegg til tradisjonell undervisning i form av to førelesingar og eit seminar. Studentane blir organisert i grupper. Kvar gruppe skal etter arrangement-deltakinga arbeide fram ein munnleg presentasjon som skal presenterast på seminar. 9 førelesingar (avhengig av talet på fag som deltek) 3 møte med kulturarrangement 3 studentpresentasjonar utforma i grupper Obligatoriske undervisningsaktiviteter Deltaking på kulturarrangement er obligatorisk. Studentane må møte på minst 75% av undervisninga, og må delta i ein gruppepresentasjon i kvar modul. Dersom sjukdom hindrar deltaking, må studenten levera ein skriftleg presentasjon i staden	NEI

Digital kultur

Emnekode	Emnenavn	Undervisningsformer og obligatoriske undervisningsaktiviteter	Er emnet obligatorisk?
DIKULT103	Digitale sjangrar: digital kunst, elektronisk litteratur og dataspill	Undervisningsformer: Førelesingar, lab. Undervisningsaktivitet: Oppmøte, oppgåve og fleirvalsprøve.	Ja
DIKULT104	Datateknologi: Historie, teori og praksis	Undervisningsformer: Førelesingar, lab. Undervisningsaktivitet: Oppmøte, oppgåve og fleirvalsprøve.	Ja
DIKULT105	Webdesign I	Undervisningsformer: Førelesingar, lab. Undervisningsaktivitet: Oppmøte, presentasjon og oppgåver.	Ja
DIKULT106	Kultur og normer i informasjonssamfunnet	Undervisningsformer: Førelesingar. Undervisningsaktivitet: Oppmøte og oppgåver.	Ja
DIKULT205	Webdesign II	Undervisningsformer: Førelesingar, lab. Undervisningsaktivitet: Oppmøte, presentasjon og oppgåver .	Nei
DIKULT253	Elektronisk litteratur med bacheloroppgåve	Undervisningsformer: Førelesingar. Undervisningsaktivitet: Oppmøte, presentasjon og oppgåver.	Nei

DIKULT207	Praktisk forskingstrening i digital humaniora	Undervisningsformer: Førelesingar. Undervisningsaktivitet: Oppmøte.	Nei
DIKULT208	Kollaborativ kreativitet i nye medium	Undervisningsformer: Førelesingar. Undervisningsaktivitet: Oppmøte.	Nei
SAMKU201	Estetiske teorier	Forelesninger, normalt 12-14 dobbelttimer, og et seminar. Studentene må møte på minst 75% av undervisningen, inklusive seminaret	Nei
DIKULT250	Fordjuping i digital kultur med bacheloroppgåve	Undervisningsformer: Rettleiingsmøter. Undervisningsaktivitet: oppmøte på to rettleiingsmøter.	Nei
DIKULT251	Kritiske innfallsvinklar til teknologi og samfunn med bacheloroppgåve	Undervisningsformer: Førelesingar. Undervisningsaktivitet: Oppmøte og rettleiing.	Nei

Moderne kunsthistorie

Emnekode	Emnenavn	Undervisningsformer og obligatoriske undervisningsaktiviteter	Er emnet obligatorisk?
KUN144	Kunst, arkitektur og visuell kultur 1750-1900 (15 stp.)	Undervisninga blir gitt som førelesingar og vanlegvis også som seminar. Seminaret omfattar øving i fagleg presentasjon og oppgåveskriving. Obligatoriske undervisningsaktiviteter: Seminardeltaking (75%)	JA
KUN145	Kunst, arkitektur og visuell kultur 1900-1970 (15 stp.)	Undervisninga blir gitt som førelesingar og vanlegvis også som seminar. Seminaret omfattar øving i fagleg presentasjon og oppgåveskriving. Obligatoriske undervisningsaktiviteter Seminardeltaking (75%)	JA
KUN146	Samtidens kunst, arkitektur og visuelle kultur (15 stp.)	Undervisninga blir gitt som førelesingar (normalt om lag 12 -14 dobbelttimar) og seminar der studentane deltek aktivt når ein ser og diskuterer utstillingar, presenterer og diskuterer faglitteratur i munnleg og skriftleg form. Obligatoriske undervisningsaktiviteter Obligatorisk seminardeltakelse (75 %)	JA
KUN135	Tidlig nytid (1400-1750) (anbefalt emne) (15 stp.)	Emnet blir gitt av bachelorprogrammet i kunsthistorie og filologi	NEI

SAMKU201	Estetiske teorier	Forelesninger, normalt 12-14 dobbelttimer, og et seminar. Studentene må møte på minst 75% av undervisningen, inklusive seminaret	JA
KUN252	Fotografiets teori og historie	Undervisninga blir gitt som ein kombinasjon av førelesingar og skriveseminar/skriverettleiing. Førelesningsdelen av kurset er lagt opp som intensiv undervisning i vekevise blokkar i første del av kurset (til saman omlag 14 førelesingar). Dette blir etterfølgd av ein skrivedel som er lagt opp vekselvis som skrive/rettleiingsseminar og individuell rettleiing. Obligatoriske undervisningsaktiviteter Studentane må møte på minst 75% av undervisninga. Skriveseminar og to obligatoriske rettleiingsøkter er også obligatoriske.	NEI
KUN255	Arkitektur og bygningsvern	Undervisinga blir gitt i form av førelesingar (normalt 12-14 dobbelttimar). Dersom det er ressursar til det, vil noko av undervisninga bli gitt i form av ekskursjon. Obligatoriske undervisningsaktiviteter Studentane må møte på minst 75% av undervisninga. Det er obligatorisk å levere bacheloroppgåva til rettleiing to gonger i løpet av semesteret til oppsette fristar. Fristane er endelege og vert publiserte på Mitt UiB. Den første rettleiinga vert gjeve i eit ope seminar der kvar student presenterer sitt prosjekt, mens den andre er ei individuell rettleiing. Program for seminaret og namneliste med individuelle rettleiingstidspunkt vert publisert på Mitt UiB Det er obligatorisk å vere til stades på	NEI

		rettleiingsseminaret og å møte til individuell rettleiing.	
KUN256	Områdestudium	Undervisninga blir gitt som førelesingar og ekskursjon (1-2 veker) med intensive førelesingar, studentpresentasjonar og diskusjon ved dei einskilde monumenta. Obligatoriske undervisningsaktiviteter Deltaking på førelesningar, seminar og på all undervisning under ekskursjonen er obligatorisk (minimum 80 % møte). Aktiv deltaking på sjølve ekskursjonen inngår i vurderinga av studentane sine prestasjonar. Det er obligatorisk å halde ein munnleg presentasjon av emnet for bacheloroppgåva på ekskursjon. Studentar må og levere bacheloroppgåva til rettleiing ein gong. Namneliste med individuelle rettleiingstidspunkt blir publisert på Mitt UiB.	NEI
KUN259	Aktuell forskning	Undervisinga blir gitt i form av førelesingar (normalt 12-14 dobbelttimar), eller ein kombinasjon av førelesingar og seminar, og eventuelt mindre omfattande ekskursjon(ar). Tema for emnet er ope, og undervisningsform vil til dels henge saman med det faglege fokus ein velgjer. Obligatoriske undervisningsaktiviteter Studentane må møte på minst 75% av undervisninga. Det er obligatorisk å levere bacheloroppgåva til rettleiing to gonger i løpet av semesteret til oppsette fristar. Fristane er endelege og vert publiserte på Mitt UiB. Rettleiingstidspunkt vert publisert på Mitt UiB. Rettleiing kan og gjerast i tilknytning til et seminar. Det er obligatorisk å møte til rettleiing, anten denne gjes kun som individuell rettleiing eller om ein legg opp til at deler av rettleiinga gjes på seminar.	NEI
KUN260	Museologi:	Undervisninga i KUN260 består av to deler, ein førelesnings-/seminardel som er lagt opp som fire undervisningsintensive blokker (til saman omlag 8 førelesingar og 8	NEI

	Utstillingsanalyse	tilsvarande undervisningsøkter i form av seminar knytt til felles utstillingsvitjingar. Den andre delen er sjølve arbeidet med semesteroppgåva. Denne delen omfattar eit heildags skriveseminar, samt to rettleiingsøkter, ei i gruppe og ei individuell. Studentane må møte på minst 75% av undervisninga. Skriveseminar og to obligatoriske rettleiingsøkter er også obligatoriske.	

Teatervitenskap

Emnekode	Emnenavn	Undervisningsformer og obligatoriske undervisningsaktiviteter	Er emnet obligatorisk?
TEAT111	Eldre teaterhistorie (15 st.p.)	Undervisninga vert gitt i form av forelesingar og seminar med studentinnlegg. Det vil òg vere eit obligatorisk innføringskurs i oppgåveskriving. I samband med dette skal studenten skrive ei øvingsoppgåve og møte til individuell rettleiing av øvingsoppgåva, jf. obligatoriske arbeidskrav. Obligatoriske undervisningsaktiviteter: Studentane skal gjennomføre tre obligatoriske aktivitetar: 1) Delta på innføringskurs i oppgåveskriving 2) Levere inn ei øvingsoppgåve 3) Møte til rettleiing av øvingsoppgåve	JA
TEAT112	Moderne teaterhistorie (15	Undervisninga vert gitt i form av forelesingar og seminar med studentinnlegg Emnet har ingen obligatoriske aktivitetar.	JA

	st.p.)		
TEAT113	Dramaturgi i teori og praksis (15 st.p.)	Undervisninga vert gitt i form av forelesingar, seminar, workshop og ekstern praksis. Deltaking i ekstern praksis er obligatorisk. Emneansvarleg kan gjøre deltaking i workshop obligatorisk.	JA
TEAT115	Kritikk og forestillingsanalyse (15 st.p.)	Undervisninga vert gitt i form av forelesingar og seminar med studentinnlegg. I samband med dette skal studenten skrive ei øvingsoppgåve og møte til individuell rettleiing av øvingsoppgåva, jf. obligatoriske arbeidskrav. Studentane skal gjennomføre to obligatoriske aktivitetar: 1) Levere inn ei øvingsoppgåve 2) Møte til rettleiing av øvingsoppgåve.	JA
SAMKU201	Estetiske teorier	Forelesninger, normalt 12-14 dobbelttimer, og et seminar. Studentene må møte på minst 75% av undervisningen, inklusive seminaret	JA
TEAT252	Teoretisk bacheloroppgave (15 stp.)	Undervisninga vert gitt i form av eit introduksjons- og metodekurs samt individuell rettleiing knytt til arbeidet med den skriftlege oppgåva , jf. obligatoriske arbeidskrav. Studentane skal gjennomføre tre obligatoriske aktivitetar: 1) Delta på introduksjons- og metodekurs (felles med TEAT253) 2) Leggje fram utkast til oppgåva på oppgåveseminar (felles med TEAT253) 3) Levere inn oppgåva til rettleiar og få minst ei individuell rettleiing.	NEI

		Alle obligatoriske arbeidskrav må vere oppfylte for å kunne møte til eksamen.	
TEAT253	Praksisbasert bacheloroppgave (15. st.p.)	Undervisninga blir gitt i form av introduksjons- og metodekurs (felles med TEAT252), oppgåveseminar og individuell rettleiing. Studenten har fem obligatoriske aktivitetar: 1) Delta på introduksjons- og metodekurs (felles med TEAT252) 2) Legge fram utkast til oppgåva på oppgåveseminar (felles med TEAT252) 3) Levere utkast til oppgåva til rettleiar og få minst éi individuell rettleiing. 4) Underskrive praksiskontrakt med praksisplass og emneansvarleg 5) Godkjent praksisdel. Praksisdelen blir vurdert som godkjent når kontraktsvilkåra for praksis er oppfylde.	NEI

Oversikt over vurderingsformene på emnene i programmet:
Digital kultur

Emnekode	Emnenavn	Vurderingsform(er)	Er emnet obligatorisk?
DIKULT103	Digitale sjangrar: digital kunst, elektronisk litteratur og dataspill	Heimeeksamen	Ja
DIKULT104	Datateknologi: Historie, teori og	Heimeeksamen	Ja

	praksis		
DIKULT105	Webdesign I	Mappe	Ja
DIKULT106	Kultur og normer i informasjonssamfunnet	Mappe	Ja
DIKULT205	Webdesign II	Mappe	Nei
DIKULT253	Elektronisk litteratur med bacheloroppgåve	Bacheloroppgåve	Nei
DIKULT207	Praktisk forskingstrening i digital humaniora	Semesteroppgåve og justerande munnleg	Nei
DIKULT208	Kollaborativ kreativitet i nye medium	Mappe	Nei
DIKULT250	Fordjuping i digital kultur med bacheloroppgåve	Bacheloroppgåve og justerande munnleg	Nei
DIKULT251	Kritiske innfallsvinklar til teknologi og samfunn med bacheloroppgåve	Bacheloroppgåve og justerande munnleg	Nei

Moderne kunsthistorie

Emnekode	Emnenavn	Vurderingsform(er)	Er emnet obligatorisk?
KUN144	Kunst, arkitektur og visuell kultur 1750-1900 (15 stp.)	Eksamen er ein 7 dagars heimeeksamen over eitt av tre oppgitte emne . Den skriftlege oppgåva skal ha eit omfang på 12 sider med 1 ½ linjeavstand og 12 punkt times eller liknande.	JA
KUN145	Kunst, arkitektur og visuell kultur 1900-1970 (15 stp.)	Eksamen er ein 7 dagars heimeeksamen over eitt av tre oppgitte emne. Den skriftlege oppgåva skal ha eit omfang på 12 sider med 1 ½ linjeavstand og 12 punkt times eller liknande.	JA
KUN146	Samtidens kunst, arkitektur og visuelle kultur (15 stp.)	Eksamen er todelt. Studentane skal i løpet av semesteret levere inn ei skriftleg oppgåve bestående av fleire spørsmål. Oppgåva vurderes som godkjent/ikke godkjent. Avsluttande eksamen er ein førebudd munnleg presentasjon og munnleg breddetest.	JA
KUN135	Tidlig nytid (1400-1750) (anbefalt emne) (15 stp.)	Emnet blir gitt av bachelorprogrammet i kunsthistorie og filologi	NEI
SAMKU201	Estetiske teorier	7-dagers hjemmeeksamen og en justerende muntlig eksamen. Oppgaven skal ha et omfang på 3500-4000 ord.	JA
KUN252	Fotografiets teori og historie	Eksamen er ei bacheloroppgåve over eit tema innafor dei faglege rammene i emnet. Omfanget på oppgåva skal vere 4500-5000 ord.	NEI
KUN255	Arkitektur og bygningsvern	Eksamen er ei skriftleg bacheloroppgåve med tema frå kurset det gjeldande semesteret. Pensum dannar grunnlag for oppgåvearbeidet, men studenten kan	NEI

		nytte feltarbeid og eige kjeldemateriale i tillegg. Det ferdige arbeidet skal ha eit omfang på 4500-5000 ord.	
KUN256	Områdestudium	Obligatorisk munnleg presentasjon vurdert som godkjent/ikkje godkjent. Avsluttande eksamen er ei veileda bacheloroppgåve over eit tema innafor dei faglege rammene i emnet. Omfanget på bacheloroppgåva er 4500-5000 ord.	NEI
KUN259	Aktuell forskning		NEI
KUN260	Museologi: Utstillingsanalyse	Eksamen er ei bacheloroppgåve over eit tema innafor dei faglege rammene i emnet. Omfanget på oppgåva skal vere 4500-5000 ord.	NEI

Teatervitenskap

Emnekode	Emnenavn	Vurderingsform(er)	Er emnet obligatorisk?
TEAT111	Eldre teaterhistorie (15 st.p.)	Skriftleg skuleeksamen på seks timar	JA
TEAT112	Moderne teaterhistorie (15 st.p.)	7-dagars heimeeksamen og ein justerande munnleg eksamen.	JA
TEAT113	Dramaturgi i teori og praksis (15 st.p.)	7-dagars heimeeksamen og ein justerande munnleg eksamen.	JA
TEAT115	Kritikk og forestillingsanalyse (15 st.p.)	Skriftleg skuleeksamen på seks timar.	JA

SAMKU201	Estetiske teorier	7-dagers hjemmeeksamen og en justerende muntlig eksamen. Oppgaven skal ha et omfang på 3500-4000 ord.	JA
TEAT252	Teoretisk bacheloroppgave (15 stp.)	Skriftleg rettleidd oppgåve på om lag 15-20 sider (5-7000 ord).	NEI
TEAT253	Praksisbasert bacheloroppgave (15. st.p.)	Rettleidd semesteroppgåve på om lag 15 sider (maksimum 7000 ord).	NEI

3.5 Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

En oversikt over alle vurderingsformene som skal benyttes og forklaring på hvordan disse formene egner seg for å vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet

I løpet av det treårige løpet vil studentene møte en rekke forskjellige vurderingsformer:
Muntlig og skriftlig eksamen, hjemmeeksamen, studentpresentasjoner, semesteroppgaver, mappeoppgaver, praktiske og kreative programmeringsoppgaver, vurderte undervisningsseminarer, samt andre vurderingsformer i tråd med læringsutbyttebeskrivelsenes målformuleringer.
Grunnlag for valg av vurderingsformer ligger i de enkelte emnebeskrivelser og de tre studieretningers fagdidaktiske tradisjoner. Vurderingsformene er valgt med tanke på variasjon, og at studentene skal få erfaring med ulike måter å vurderes på. Hjemmeeksamen benyttes for å gi studentene mulighet til å besvare en problemstilling på en selvstendig måte ved å orientere seg i et større materiale over noe tid. Skoleeksamen gis for å vurdere om studentene besitter sentral, nødvendig kunnskap innenfor et gitt emne. Mappevurdering er valgt for å fremme læring og kunnskapsutvikling som en prosess over lengre tid. Muntlig eksamen er valgt for å gi studentene mulighet for å redegjøre for og diskutere eget læringsutbytte. Semesteroppgave er valgt for å gi studentene mulighet til fordype seg i en problemstilling gjennom hele semesteret, mens prosjektoppgave mer sikter seg inn mot å lære studentene planlegge, formulere og gjennomføre et problembasert prosjekt innenfor rammene av læringsutbyttebeskrivelsen. Samlet sett vil studentene dermed både ha demonstrert bred kunnskap innenfor sine respektive fagtradisjoner, ha oppøvd evnen til å samarbeide med andre i tverrfaglige fora, samt ha oppøvd sin evne til kritisk refleksjon i prosjektarbeid både under press og over lengre tid, slik dette er beskrevet i de generelle læringsutbyttet under pkt. 3.1.
Både emnebeskrivelser og vurderingsformer evalueres regelmessig og justeres eller forandres i henhold til dette.

3.6 Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

Beskrivelse av og begrunnelse for hvordan studiet er faglig relevant for arbeidsliv, videre studier eller begge

Generelt vil studiet gi et godt grunnlag for arbeid i kultursektoren, offentlig kulturforvaltning og kommunikasjonsarbeid innenfor privat og offentlig sektor. Avhengig av spesialisering, kvalifiserer bachelorgraden for opptak til mastergrad i digital kultur, kunsthistorie eller teatervitenskap.
Spesialiseringen i digital kultur gir kompetanse i formidling gjennom digitale medier, planlegging og bruk av digitale medier i kulturinstitusjoner, offentlig forvaltning, private bedrifter og organisasjoner. Studiet gir også kompetanse i forhold til undervisnings- og opplæringsarbeid i bruk av digitale medier.
Spesialiseringen i moderne kunsthistorie gir kunnskap om billedkunst, arkitektur, fotografi og andre visuelle uttrykksformer og estetikk i moderne tid. Kandidatene har erfaring med analyse, teoretiske perspektiver og metoder som er sentralt i å forstå visualitet generelt, og uttrykk fra kunst- og arkitekturfeltet spesielt. Kompetansen er etterspurt av museer, offentlige og private kulturinstitusjoner og –forvaltning, samt i undervisning og kunst og kulturformidling.
Spesialiseringen i teatervitenskap gir kompetanse i teaterhistorie, estetisk teori, dramaturgisk teori og praksis, muntlig og skriftlig arbeid med analyse og kritikk av scenekunst og andre performative uttrykksformer. Kompetansen er etterspurt i teaterinstitusjoner og det frie scenekunstfeltet, i offentlig kulturforvaltning samt i undervisning og opplæring.

Konkrete eksempler på mulige yrker og/eller videre studier

Studenter med bachelorgrad i digital kultur jobber f.eks. med kommunikasjon i sosiale medier, med utvikling av digitale konsepter for bedrifter og i kultursektoren, med opplæring i digitale teknologier, med webutvikling og i generelle administrative jobber.

Spesialisering i teatervitenskap gir grunnlag for teaterrelaterte yrke som dramaturg, teaterprodusent og informasjonskonsulent. Andre relevante yrker for teatervitere er teaterkritiker, teaterpedagog, kulturjournalist, kulturkonsulent og redaktør. Bachelorgrad i teatervitenskap gir grunnlag for masterstudium, som gir gode yrkesmuligheter innenfor teater, kultursektoren generelt eller akademisk arbeid.

Studenter med spesialisering i moderne kunsthistorie gir eksempelvis kompetanse for arbeid med:
- kunstformidling i museum og andre kulturinstitusjoner
- kulturjournalistikk og informasjonsarbeid innenfor kunst- og kulturfeltet
- kulturminneforvaltning, kunst- og kulturadministrasjon på nasjonalt og lokalt plan
- undervisning i ulike sammenhenger.

3.7 Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.
Beskrivelse av hvordan studentene vil møte og være en del av forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid i selve studiet

- All undervisning er forskningsbasert og er som hovedregel gitt av ansatte med forskningskomponent i stillingen. Pensum er forskningsbasert og studenter blir invitert på forelesninger med gjesteforskere som presenterer ny forskning, i tillegg til at ansatte bidrar i undervisningen med sin egen og andres forskning. Arbeidet både med semesteroppgaver, mappeoppgaver og bacheloroppgave legger til rette for at studentene selv skal lære seg å forske. Slik vil forskning bli en del av læringsprosessen.

Forklaring på og begrunnelse for hvordan studiet har kopling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid tilpasset studiets nivå, omfang og egenart

- Ansatte som bidrar med undervisning på dette programmet er aktive forskere. Undervisningen vil i så måte oppfylle krav til forskningsbasert undervisning. Studentene kan også kobles til de ansattes forskning og utviklingsarbeid gjennom oppgaveskriving av ulik art, og slik selv bidrar til utvikling av fagområder det undervises i.
- Samarbeidet mellom moderne kunsthistorie, teatervitenskap og digital kultur legger godt til rette for videre utvikling av tverrfaglig forskingssamarbeid og studentenes kobling til dette.

3.8 Studiet skal ha ordninger for studentutveksling og internasjonalisering, som skal være tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Beskrivelse av ordninger for studentutveksling

- Bachelorprogrammet i samtidskultur legger til rette for utveksling i 4.semester (spesialisering), 5. og 6. semester (frie studiepoeng). Utvekslingen vil foregå innenfor rammene av UiBs etablerte utvekslingsavtaler, og administrasjon og støtteordninger for planlegging og gjennomføring av utveksling vil gjøres i tråd med UiBs gjeldende rutiner og opparbeidede erfaring på feltet. Studentene på programmet vil ha tilgang på fyldig informasjon om utvekslingsprosedyrer og -avtaler via UiBs nettsider og studieveiledere. Utveksling vil i

de fleste tilfeller legges til universitetene som har inngått en utvekslingsavtale med programmet. Det finnes svært mange utvekslingsavtaler innenfor teatervitenskap, digital kultur og kunsthistorie, men hvert av fagene har et lite utvalg avtaler der kontakten med utvekslingsuniversitetet er særskilt tett og der studietilbudet inneholder emner som fagmiljøene ved UiB vurderer som relevante og av en egenart som lar seg jevnføre med emnene i programmet. 100 prosent samsvar er naturligvis umulig, men ved disse utvalgte universitetene kjenner vi fagmiljøene og studietilbudet godt, og kan fastslå at det er gode sjanser for å finne passende emner, og at det dessuten vil være vilje til fleksibilitet og tilpasning ved behov.

- Særlig anbefalte avtaler som programmet vil trekke fram er:
  Teatervitenskap:http://www.uib.no/studieprogram/BAHF-TEAT#uib-tabs-utveksling
  Digital kultur:http://www.uib.no/studieprogram/BAHF-DIKUL#uib-tabs-utveksling
  Kunsthistorie:http://www.uib.no/studieprogram/BAHF-KUN#uib-tabs-utveksling

- Vi vil bruke studentene som reiser ut som ambassadører for utveksling og arkivere deres emnevalg og erfaringer til bruk for andre som vil reise ut. Erasmus lærerutveksling åpner dessuten for muligheter for internasjonale bidrag i undervisningen på programmet.

Tilbud til internasjonale studenter ved UiB:
http://www.uib.no/en/exchange-courses

Digital kultur underviser alle sine emner i bachelorgraden på engelsk. Kunsthistorie og teatervitenskap har delt ansvar for emnet SAS14 med undervisning på engelsk Kunsthistorie kan tilpasse noen av emnene til internasjonale studenter ved behov. Fagmiljøet i kunsthistorie drifter i tillegg emnet NEU201, som tilbys utenlandske studenter. Teatervitenskap kan tilpasse noen av sine emner til internasjonale studenter ved behov.

Beskrivelse av hvilket tidspunkt i studiet utveksling er mulig

- 5. og 6. semester er spesielt anbefalt. *I 4.semester vil det være mulig å ta emner på 200-nivå i spesialiseringen på utveksling. I 5. og 6.semester vil det være mulig å ta frie studiepoeng ute.* Det vil også være mulig å arrangere utveksling i andre semestre enn 5. og 6., men da mer individuelt tilpasset studentens utdanningsplan. *Utvekslingsavtaler vil bli gjennomgått som en del av omleggingen til nye studieprogrammer, slik at avtalene også kan skreddersys for å styrke tverrfagligheten og potensielt inngå andre steder i løpet.*

Begrunnelse for at ordningene er relevante for nivå, omfang og egenart, herunder at studentene som utveksler, fortsatt oppnår det totale læringsutbyttet for studiet

- Et utvekslingsopphold må være av ett semesters varighet, og det ikke realistisk å forvente å finne emner ved et utenlandsk universitet som tilsvarer emnene i utdanningsplanen fullstendig i innhold, omfang og opplegg. Å reise på utveksling innenfor programmet vil derimot kunne berike studentene, ved at perspektiv og emnetilbud blir supplert med emner UiB ikke kan tilby. Studiene som tas under et utvekslingsopphold vil vurderes av fagmiljøene og gjennomgå en grundig godkjenningsprosess både før og etter utreise. Et utvekslingsopphold skal supplere læringsutbyttet studentene ville ha fått her hjemme, og studentene vil få hjelp både før de reiser og underveis, slik at de skal ha størst mulig sjanse for å gjennomføre utvekslingsstudiene og ikke havne på etterskudd i utdanningsplanen.

3.10 Vedleggsliste:

Vedlegg til Plan for studiet: Marker med «Ikke relevant» dersom et vedlegg ikke er aktuelt for studiet	**Vedlegg nr.**
Studieplan med følgende vedlegg: - Emnebeskrivelser - Tekst til vitnemål/ Diploma Supplement	
Oversikt over muligheter for studentutveksling og internasjonalisering	Sjå 3.8

4. Fagmiljø tilknyttet studiet

(studietilsynsforskriften § 7-3)

4.1 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige og kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

Kompetanseprofilen til fagmiljøet som er nødvendig for studiet

- Se tabell 3

Angivelse av fagmiljøets størrelse i årsverk, og antall faglige tilsatte per student

- Se tabell 3

Forklaring på hvordan fagmiljøets størrelse er tilpasset antallet studenter, og den undervisning og veiledning som inngår i studiet

Her må det vel også inn noe tekst.

4.2 Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.
Kunsthistoriemiljøet er aktive i Nasjonalt fagråd for kunsthistorie, og det nordiske NORDIK, samt prosjektrelaterte nettverk så som Nordisk Network for the History and Aesthetics of Photography, PhotoClec (nettverk om kolonial visuell arv i/og museer), Nettverk for arbeid med likestilling og mangfold i kunstmuseet, og nasjonale nettverk knytta til bygningsvern og arkitektur.

Det nasjonale ansvar for faget teatervitenskap forplikter til gode nasjonale og internasjonale samarbeidsrelasjoner. Fagmiljøet i teatervitenskap deltar i nasjonalt samarbeid gjennom fagrådet for drama- og teaterfag og forskergruppen Teater og sceniske uttrykk. Fagmiljøet deltar aktivt i nordisk samarbeid gjennom ANTS (Association of Nordic Theatre Scholars) og internasjonalt samarbeid gjennom IFTR (International Federation for Theatre Research).

Digital kultur er særlig kjent for sin kompetanse på elektronisk litteratur og digital kunst, og er aktive i Electronic Literature Organization (bl.a. som vertskap for den internasjonale konferansen i 2015), og i det europeiske nettverket DDDL. Forskningsdatabasen ELMCIP Electronic Literature Knowledge Base brukes aktivt i undervisning og forskning. Vi har også forskningssamarbeid gjennom Association of Internet Researchers, den europeiske forskerskolen EAT (Education and Technology) og andre nettverk.

4.3 Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.
Andelen av årsverkene som utgjøres av ansatte i hovedstilling vil kunne variere noe i forbindelse med vikariater som oppstår ved forskningsfri eller lignende. Men det vil aldri forekomme at andelen går under 50 prosent. Forventet vil andelen ligge stabilt på minst 80 prosent.
Beskrivelse av hvor stor andel (i prosent) av årsverkene knyttet til studiet som utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Det må redegjøres særskilt for hvordan ansatte med stillingsandel under 50 % oppfyller kravet til hovedstilling ved institusjonen

- Se tabell 3

Beskrivelse av hvor stor andel (i prosent) av årsverkene knyttet til studiet som utgjøres av ansatte med professorkompetanse og førstestillingskompetanse

- Se tabell 3

En bekreftelse på at det er personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet

- Se tabell 3

For første syklus gjelder også: Minst 20 prosent av det samlede fagmiljøet må være ansatte med førstestillingskompetanse.

- se tabell 3

Appendix

Tabell 1: Studenter og tilsatte (UiBs veiledning, pkt. 2.2)

Tabellen skal gi grunnlag for å se det omsøkte studiets størrelse i forhold til fakultetets øvrige studietilbud.
Oppgi tall fra siste mulige tellingstidspunkt (”X”) og sett dette inn i tabelloverskriftsraden (dvs. erstatt X’ene med årstall).

Enheter og program	Registrerte studenter 2016 høst	Opptatte studenter i 2016	Kandidater i 2016	Vitenskapelige årsverk 2016
Ved fakultetet totalt	3 626	2 944	468	
Ved instituttet for det omsøkte studiet	1 229	1481	128	48,5
Ved det omsøkte studiet				Se tabell 3

Kommentar:

Tabell 2: Forventet antall studenter ved studiet (UiBs veiledning, pkt. 2.2)

Tabellen skal gi oversikt over studenttallet og rekrutteringsbehovet for det omsøkte studiet.

Antall studenter ved det omsøkte studiet	Studenter totalt første studieår	Studenter totalt ved full drift

Antall fulltidsstudenter	78	234
Antall deltidsstudenter	-	-
Antall nettstudenter	-	-

Kommentar:

Tabell 3: Instituttets planer for faglig bidrag i studiet

Tabellen skal gi en kvantitativ oversikt over fagmiljøet som skal bidra i studiet. Innsatsen til de ansatte oppgis i undervisningsprosent, ved oppstart og ved full drift.

Samlet oversikt over planlagt dimensjonering av undervisningsressurser for studieprogrammet					
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
Stillingskategori **første studieår**	**Samlet antall** **første studieår**	**Samlet undervisnings-prosent per stillingskategori første studieår**	**Stillingskategori** **ved full drift**	**Samlet antall ved full drift**	**Samlet undervisningsprosent per stillingskategori ved full drift**
Professor	7	107	Professor	7	322
Førsteamanuensis	3	46	Førsteamanuensis	3	138
Post doc			Post doc		
Stipendiat			Stipendiat		
Universitetslektor	2	50	Universitetslektor	2	150

<u>Instituttleder skal gi en samlet vurdering av faglig robusthet og tilgjengelige undervisningsressurser i studiet</u>

Bachelorprogrammet i samtidskultur er et samarbeid mellom de etablerte fagmiljøene i kunsthistorie, digital kultur og teatervitenskap. Programmet er en sammenslåing av de tre bachelorprogrammene i disse fagene, der hvert fag i stedet inngår som studieretning under en samlet profil i teater, kunst og digitale medier. Kunsthistorie går i tillegg inn som en studieretning i et nytt bachelorprogram i samarbeid med gresk og latin.

Bachelorprogrammet i samtidskultur er et resultat av fakultets prosjekt for utvikling av studieprogramporteføljen, HF2018. Ett av formålene med prosjektet har vært å

sikre studiekvalitet og å verne om ansattes arbeidsforhold og forskningstid ved at små og sårbare fagmiljø samarbeider med andre. Fagmiljøene som samarbeider om det nye programmet i samtidskultur har driftet tre separate bachelorprogram. Når disse nå går sammen om et nytt program, med fellesemner på tvers av studieretningene, vil de allokerte ressursene i utgangspunktet være tilstrekkelige til å drifte studiet. Det finnes imidlertid uløste problemer i forhold til fakultetets bemanningsplan, og disse må løses for å oppnå en tilfredsstillende ressurssituasjon.

Mange emner som inngår i de nåværende bachelorprogrammene i teatervitenskap og digital kultur gjenbrukes som del av det nye bachelorprogrammet i samtidskultur, enten i sin nåværende eller en tilpasset form. Kunsthistorie gjenbruker også emner på bachelornivå, men foretar en noe større omlegging for å kunne tilby studieretninger i to bachelorprogram. Det samlede fagmiljøet i kunsthistorie beholder ansvaret for årsstudiet i kunsthistorie. Årsstudiet gjenbruker emner fra begge de to nye bachelorprogrammene med kunsthistorie som studieretning. Det forventes at studenttallet på emnene i det nye programmet vil holde seg nokså stabilt sammenlignet med i dag, og at omleggingen derfor ikke medfører et økt behov for undervisning og veiledning.

Alle undervisere som knyttes til bachelorprogrammet i samtidskultur er involvert i andre studietilbud ved instituttet. Det gjelder det nevnte årsstudiet i kunsthistorie og de tre masterprogrammene i kunsthistorie, teatervitenskap og digital kultur. Dette er en fortsettelse av situasjonen slik den er i dag.

Instituttleder støtter fagmiljøenes vurdering om faglig robusthet og bemanning.

Johan Myking

instituttleder

FAKULTET

Søknad om oppretting av

Masterprogram i klassisk filologi

[20.06.2017]

1. Generelt om studiet

Innledning med overordnet beskrivelse av studiet, hvor det skal forankres (fakultet og institutt), studiets faglige profil og fagområde:

Studieprogrammet gis av klassiske fag ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studium (LLE) og gir kunnskap i de klassiske språkene latin og gammelgresk, samt antikk og mellomalderlig kulturhistorie, med vekt på litteraturhistorie med grunnlag i de sentrale tekstene på disse språkene. Programmet integrerer de to nåværende programmene gresk og latin og gir mulighet til å fordype seg i begge språkene innenfor rammene av ett program, som gir økt bredde. Programmet er dels også planlagt som et svar på fakultetets middelaldersatsning, som inngår som et ledd i universitetets sentrale strategiske satsning, der ambisjonen angis som å fremme dannelsen av en middelalderklynge med samarbeid mellom blant annet institutt og museer.

Studiet er et mastergradsstudium på 120 studiepoeng, i henhold til § 3 av Forskrift om krav til mastergrad. Studiet tilbys først og fremst som heltidsstudium, men det er mulig å ta studiet på deltid etter søknad.

Tabell som viser studiets oppbygning:

Master i klassisk filologi	
1	• Anten LAT301 Latin tekstpensum I eller GRE301 Gresk tekstpensum I (15 sp) • Anten LAT303 Latin valemne (masternivå) eller GRE303 Gresk valemne (15 sp), eventuelt anna valemne (jf. tilrådde valemne i studieplan)
2	• KLA300 Klassisk filologi: Teori og metode med prosjektførebuing (15sp) • Anten LAT307 Latin: Særpensum (masternivå) eller GRE307 Gresk: Særpensum (masternivå) (15p)
3	• KLA350 Klassisk filologi: Masteroppgåve (60 sp)
4	

2. Grunnleggende forutsetninger for godkjenning

(studietilsynsforskriften § 7-1)

Studietilsynsforskriften beskriver en del *grunnleggende forutsetninger*, blant annet at institusjonen skal ha Læringsmiljøutvalg (LMU), Klagenemd, bibliotekstjenester osv. *Disse punktene i forskriften gjelder hele organisasjonen, og skal derfor ikke beskrives i søknader om oppretting av enkeltstående studietilbud.* Informasjon om styringsorganer og deres mandat er fakultetsspesifikk, og må derfor legges ved slik det går fram av vedleggsoversikten i pkt. 2.4 nedenfor. Følgende krav i Lov om universiteter og høyskoler skal vurderes for godkjenning:

2.1 Krav i aktuelle forskrifter og rammeplaner skal være oppfylt.

Studiet er utformet i samsvar med Lov om universiteter og høyskoler, Forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen og utfyllende regler for Det humanistiske fakultet til Forskrift om opptak, studier, eksamen og grader ved Universitetet i Bergen.

2.2 Rekrutteringen av studenter til studiet skal være stor nok til at institusjonen kan etablere og opprettholde et tilfredsstillende læringsmiljø og et stabilt studium.

Vi mener det vil være lett å skape et tilfredsstillende læringsmiljø for studentene med den opptaksrammen som er bestemt for programmet. Studentene vil delta i undervisning sammen med andre studenter i programmet på fellesemner. Studentene har en del felles arrangement både i regi av fagutvalget og i regi av UiB, som skaper en overordnet felles ramme for studenter ved UiB. Disse ulike faktorene vil sammen bidra til å skape en god ramme rundt læringsmiljøet.

2.3 For studier med praksis skal det foreligge tilfredsstillende avtaler som regulerer vesentlige forhold av betydning for studentene.

Ikke relevant.

3. Plan for studiet (studietilsynsforskriften § 7-2)

3.1 Studiet skal ha et dekkende navn.

Redegjørelsen skal inneholde:

- *Det norske navnet på studiet*
- *Det engelske navnet på studiet*
- *Beskrivelse og begrunnelse for sammenhengen mellom studiets profil, innhold og navn på studiet, hvordan studiets navn kommuniserer med studenter, arbeidsgivere og samfunnet for øvrig*

Masterprogrammet i klassisk filologi (Master of Classical Philology) skal gjennom sammenslåing erstatte de tidligere masterprogrammene i latin og gresk. Forslag: Det tekniske begrepet *klassisk filologi*, om studiet av gresk og latinsk språk og litteratur, er veletablert. Termen *klassisk* er en samlende betegnelse for språkene latin og gresk, og har i tillegg den viktige funksjonen av å skille dette studiet fra studier av moderne språk. Termen *filologi* brukes, i stedet for *språk*, for å synliggjøre at studiet ikke er språkstudium alene, men integrerer elementer av kultur, litteratur, historie og språk.

3.2 Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte jamfør Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Det formuleres ett læringsutbytte for hvert studium.

(UiBs *Mal for studieprogram* og *Mal for emnebeskrivelse* skal følges her.)

- *Beskrivelse av det faglige læringsutbyttet for studiet, formulert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse*

Kandidaten skal ved avslutta program ha følgjande læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheiter og generell kompetanse:

Kunnskapar
Kandidaten…
• har inngåande kunnskap innanfor latinsk eller gammalgresk språk, litteratur, historie og kultur og utdjupa kunnskapar innanfor eit avgrensa område.
• har grunnleggjande kunnskap om vitskapleg teori, metode og etikk, og om de sentrale problemstillingane innanfor fagområdet.

Ferdigheiter
Kandidaten…
• kan arbeide sjølvstendig og langsiktig med problemløysing på grunnlag av faglege kunnskapar.

• kan setja seg inn i og vurdere kritisk teoriar, metodar og tolkingar innanfor fagområdet.
• kan bruke aktuelle metodar til sjølvstendig forsking i tråd med gjeldande forskingsetiske normer.
• kan skaffe seg og nytte kunnskap på nye område innanfor faget.
• kan nytte akademisk kunnskap og relevante forskingsresultat på ein kritisk måte.
• kan lese latinske eller greske tekstar sjølvstendig og med god forståing.

Generell kompetanse
Kandidaten…
• har kompetanse til sjølvstendig å kunne halde fram med eiga kompetanseutvikling og spesialisering.
• kan kommunisere med spesialistar og allmenta om faglege problemstillingar innanfor fagfeltet.
• kan ta del i den offentlege debatten der denne rører ved fagområdet.
• kan bruke IKT-verktøy som er naudsynte for å gjennomføra eit sjølvstendig arbeid innanfor fagområdet

- *Hvis relevant, må også det faglige læringsutbyttet for studieretning formuleres*

- *Begrunnelse for de valgene som er tatt i arbeidet med læringsutbyttebeskrivelsene*

I utformingen av de felles og de studieretningsspesifikke læringsutbyttebeskrivelsene har vi forsøkt å gjøre rede for de kunnskapene studentene skal inneha når det er ferdige, hvilke ferdigheter de skal ha som viser at du har de kunnskapene og kan bruke dem i eget faglig arbeid, og hvilken kompetanse de har til å fremstå som fagpersoner innenfor feltet og til å arbeide videre med sin egen kompetanseutvikling

3.3 Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.

Redegjørelsen skal inneholde:
- *Hvilke emner studiet består av per semester, samt antall studiepoeng per emne, illustrert i en tabell*

Se tabell over studiets oppbygning under punkt 1. Generelt om studiet.

- *Hvilke emner som er obligatoriske og hvilke som er valgfrie*

Obligatoriske emner i masterprogrammet i klassisk filologi inkluderer KLA300 Klassisk filologi: Teori og metode med prosjektførebuing (15p), KLA350 Klassisk filologi: Masteroppgave (60stp), enten GRE301 Gresk tekstpensum I (15 sp) eller LAT301 Latin tekstpensum I (15 sp), og enten GRE307 Særpensum (15p) eller LAT307 Særpensum (15sp). GRE303 Valemne (15 sp) og LAT303 Valemne (15 sp) er valgfrie emner, og kandidaten kan i stedet velge å ta 15 stp i et annet fag med relevans for det individuelle masterprosjektet, f.eks. innføringsemner i andre språk, eller emner i antikk eller middelaldersk historie.

- *Begrunnelse for sammenhengen mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå sett i forhold til det totale læringsutbyttet for studiet*

Programmet kan sies å bestå av to deler, dels tre disiplinemner med individuelle pensum, dels en selvstendig masteroppgave med foregående teori- og metodekurs og prosjektbeskrivelse. De to delene har i stor utstrekning delte læringsutbytter, som fremgår av tabellen. I disiplinemnene settes det fokus på økt språkferdighet og teoretisk kunnskap om språk, litteratur og områdestudier relatert til de respektive språkene. I teorikursene og i arbeidet med oppgaven tilegnes kunnskaper og ferdigheter i selvstendig problemløsning og kunnskapsutvikling.

	LAT301	GRE301	LAT303	GRE303	LAT307	GRE307	KLA300	KLA350
Kunnskaper: Kandidaten …								
har inngåande kunnskap innanfor latinsk eller gammalgresk språk, litteratur, historie og kultur og utdjupa kunnskapar innanfor eit avgrensa område.	x	x	x	x	x	x		x
har grunnleggjande kunnskap om vitskapleg teori, metode og etikk, og om de sentrale problemstillingane innanfor fagområdet.							x	x
Ferdigheiter: Kandidaten …								
kan arbeide sjølvstendig og langsiktig med problemløysing på grunnlag av faglege kunnskapar.							x	x
kan setja seg inn i og vurdere kritisk teoriar, metodar og tolkingar innanfor fagområdet.							x	x
kan bruke aktuelle metodar til sjølvstendig forsking i tråd med gjeldande forskingsetiske normer.							x	x
kan skaffe seg og nytte kunnskap på nye område innanfor faget.							x	x
kan nytte akademisk kunnskap og relevante forskingsresultat på ein kritisk måte.							x	x
kan lese latinske eller greske tekstar sjølvstendig og med god forståing.	x	x	x	x	x	x		
Generell kompetanse: Kandidaten …								

har kompetanse til sjølvstendig å kunne halde fram med eiga kompetanseut-vikling og spesialisering.							x	x
kan kommunisere med spesialistar og allmenta om faglege problemstillingar innanfor fagfeltet.							x	x
kan ta del i den offentlege debatten der denne rører ved fagområdet.							x	x
kan bruke IKT-verktøy som er naudsynte for å gjennomføra eit sjølvstendig arbeid innanfor fagområdet.	x	x	x	x	x	x	x	x

- *Alle emnebeskrivelser skal fremgå av studieplanen*

Se studieplandokument med emnebeskrivelser.

3.4 Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Redegjørelsen skal inneholde:

- *Oversikt over og forklaring på hvordan disse formene gir grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet.*

Undervisningsformen på masterprogrammet er gjennomgående individuell veiledning av individuelle pensum, men studentene har mulighet til å følge forelesninger i emner i latin og gresk på 200-nivå dersom innholdet hører til pensum og ikke har inngått i tidligere eksamen.

3.5 Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Redegjørelsen skal inneholde:

- *En oversikt over alle vurderingsformene som skal benyttes og forklaring på hvordan disse formene egner seg for å vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet*

I løpet av studieprogrammet vil studentene bli vurdert ved muntlig og skriftlig eksamen, semester-oppgave i form av prosjektskisse, og masteroppgaven. På masterprogrammet legges det stor vekt på språklig ferdighetstrening. Skoleeksamen og muntlig eksamen er derfor dominerende eksamens-forrmer, som gis for å vurdere om studentene besitter sentral, nødvendig kunnskap og ferdighet innenfor et gitt emne. I emnene LAT307 og GRE307 Særpensum, der studenten velger et tekstpen-sum som er særskilt relatert til masteroppgaven, er muntlig eksamen valgt for å gi særskilt mulighet for å vise og diskutere læringsutbyttet.

Emnekode	Emnenavn	Vurderingsformer
LAT301	Tekstpensum I	Skoleeksamen (A-F)
GRE301	Tekstpensum I	Skoleeksamen (A-F)
LAT303	Valemne	Skoleeksamen (A-F)
GRE303	Valemne	Skoleeksamen (A-F)
LAT307	Særpensum	Munnleg eksamen (A-F)
GRE307	Særpensum	Munnleg eksamen (A-F)
KLA300	Teori og metode med prosjektførebuing	Prosjektskisse/oppgåve (bestått/ikkje bestått)
KLA350	Fordjuping med bacheloroppgåve	Masteroppgåve + justerande munnleg eksamen (A-F)

3.6 Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

Programmet gir kompetanse til å søke opptak til Ph.D.-studiet i klassiske språk.

Kompetanse i språk og litteratur er etterspurt i mange ulike yrker og bransjer, både private og offentlige. Generelt gir studiet en praktisk og teoretisk tekst- og språkkompetanse som, kombinert med annen relevant kompetanse, kan kvalifisere for arbeid overalt der det kreves evne til språklig formidling og til vurdering og utvikling av tekst, t.d. i undervisnings- og informasjonsarbeid, i forlag og kulturinstitusjoner, i offentlige etater, private foretak og organisasjoner.

3.7 Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Etablerte forskere i klassiske fag veileder studenter med prosjekter som ligger nær deres egne faglige spesialfelt, for eksempel gresk lyrikk eler middelalderlatin. Vi tar sikte på å fortsette med praksis fra de tidligere programmene i latin og gresk der masterstudenter gis mulighet til å være med på forskingsseminar og vitenskapelige gjesteforelesninger.

3.8 Studiet skal ha ordninger for studentutveksling og internasjonalisering, som skal være tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Redegjørelsen skal inneholde:

- *Beskrivelse av ordninger for internasjonalisering*

Klassisk filologi som faggruppe har tilbud til innvekslingsstudenter gjennom Erasmus+ som undervises på engelsk. Noen av emnene innen gresk og latin kan tilpasses individuelt, dersom internasjonale studenter ønsker å ta disse.

- *Beskrivelse av ordninger for studentutveksling*
- *Beskrivelse av hvilket tidspunkt i studiet utveksling er mulig*
- *Begrunnelse for at ordningene er relevante for nivå, omfang og egenart, herunder at studentene som utveksler, fortsatt oppnår det totale læringsutbyttet for studiet*

Masterprogrammet i klassisk filologi legger til rette for utveksling. Utvekslingen vil foregå innenfor rammene av UiBs etablerte utvekslingsavtaler, og administrasjon og støtteordninger for planlegging og gjennomføring av utveksling vil gjøres i tråd med UiBs gjeldende rutiner og opparbeidede erfaring på feltet. Studentene på programmet vil ha tilgang på fyldig informasjon om utvekslingsprosedyrer og -avtaler via UiBs nettsider og studieveiledere.

3.9 <u>Hvis relevant</u> (se veiledning): Studiet skal ha lokaler, bibliotektjenester, administrative og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold for studentene, som er tilpasset studiet.

Universitetet i Bergen har alle typer fasiliteter som tilfredsstiller studiets behov.

3.10 Vedleggsliste:

Vedlegg til Plan for studiet: Marker med «Ikke relevant» dersom et vedlegg ikke er aktuelt for studiet	**Vedlegg nr.**
Studieplan med følgende vedlegg:	

- Emnebeskrivelser - Tekst til vitnemål/ Diploma Supplement	
Oversikt over muligheter for studentutveksling og internasjonalisering	

4. Fagmiljø tilknyttet studiet

(studietilsynsforskriften § 7-3)

4.1 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige og kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

Fagmiljøet består i skrivende stund av tre førstestillinger i latin og to i gresk. Den varierte spesialistkompetansen er godt tilpasset innholdet og kursene i programmet.

4.2 Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

Fagmiljøene i latin og gresk samarbeider med de øvrige klassisk-filologiske miljøene i Norge og har gode kontakter internasjonalt, blant annet med Corpus Christi College ved Oxford, der våre doktorander pleier å ha studieopphold. Vi arrangerte en internasjonal kongress i 2012, "Writing Europe before 1450, University of Bergen, 3-5 June 2012", i samarbeid med forskere fra Cambridge og University of Leicester. Pär Sandin er som tidligere Humboldt-stipendiat medlem av Alexander von Humboldt-Netzwerk. Gjert Vestrheim sitter i redaksjonsrådet for det nasjonale faglige og vitenskapelige tidsskriftet Klassisk Forum. Aidan Conti sitter i redaksjonsrådet for håndboken Parvum lexicon stemmatologicum, et internasjonalt prosjekt. Åslaug Ommundsen, som nylig har tiltrådt som professor i mellomalderlatin, har med sin tidligere tilknytning til Center for Medieval studies i Bergen, og ikke minst i forbindelse med sitt nylig avsluttede BFS-prosjekt Frå handskriftsfragment til bokhistorie, et bredt internasjonalt nettverk.

4.3 Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

Se tabell 3.

For første syklus gjelder også: Minst 20 prosent av det samlede fagmiljøet må være ansatte med førstestillingskompetanse.

Se tabell 3.

For andre syklus gjelder også: Minst 10 prosent av det samlede fagmiljøet skal være professorer eller dosenter, og ytterligere 40 prosent være ansatte med førstestillingskompetanse.

Se tabell 3.

Appendix

Tabell 1: Studenter og tilsatte (UiBs veiledning, pkt. 2.2)

Tabellen skal gi grunnlag for å se det omsøkte studiets størrelse i forhold til fakultetets øvrige studietilbud.
Oppgi tall fra siste mulige tellingstidspunkt (”X”) og sett dette inn i tabelloverskriftsraden (dvs. erstatt X’ene med årstall).

Enheter og program	**Registrerte studenter i 2016 høst**	**Opptatte studenter i 2016**	**Kandidater i 2016**	**Vitenskapelige årsverk i 2016**
Ved fakultetet totalt	3626	2944	468	
Ved instituttet for det omsøkte studiet	1229	1481	128	48,5
Ved det omsøkte studiet				Se tabell 3

Kommentar:

Tabell 2: Forventet antall studenter ved studiet (UiBs veiledning, pkt. 2.2)

Tabellen skal gi oversikt over studenttallet og rekrutteringsbehovet for det omsøkte studiet.

Antall studenter ved det omsøkte studiet	Studenter totalt første studieår	Studenter totalt ved full drift
Antall fulltidsstudenter	4	8
Antall deltidsstudenter	-	-
Antall nettstudenter	-	-

Kommentar:

Tabell 3: Instituttets planer for faglig bidrag i studiet

Tabellen skal gi en kvantitativ oversikt over fagmiljøet som skal bidra i studiet. Innsatsen til de ansatte oppgis i undervisningsprosent, ved oppstart og ved full drift.

Samlet oversikt over planlagt dimensjonering av undervisningsressurser for studieprogrammet					
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
Stillingskategori første studieår	**Samlet antall første studieår**	**Samlet undervisnings-prosent per stillingskategori første studieår**	**Stillingskategori ved full drift**	**Samlet antall ved full drift**	**Samlet undervisningsprosent per stillingskategori ved full drift**
Professor	3	79	Professor	3	138
Førsteamanuensis	6	138	Førsteamanuensis	6	276
Post doc			Post doc		
Stipendiat			Stipendiat		
Universitetslektor			Universitetslektor		

<u>Instituttleder skal gi en samlet vurdering av faglig robusthet og tilgjengelige undervisningsressurser i studiet</u>

Masterprogrammet i klassiske fag er en sammenslåing av de to eksisterende masterprogrammene i gresk og latin. Programmet er et resultat av fakultets prosjekt for utvikling av studieprogramporteføljen, HF2018. De tidligere bachelorprogrammene i gresk og latin ble i 2015 slått sammen til et felles bachelorprogram i klassisk filologi. Som en del av HF2018 innlemmes bachelorprogrammet i klassisk filologi i et nytt bachelorprogram i kunsthistorie, gresk og latin.

Emnetilbudet på masternivå i gresk og latin flyttes inn i det nye studieprogrammet. Det opprettes også et felles prosjektforberedende emne. Opprettingen vil derfor ikke føre til en økt belastning på undervisningsressursene.

Alle undervisere som knyttes til masterprogrammet i klassisk filologi er involvert i andre studietilbud ved instituttet. Det gjelder det omsøkte bachelorprogrammet i kunsthistorie, gresk og latin.

Instituttleder har ingen særlige merknader til ressurssituasjonen for det nye programmet, da det som nevnt hovedsakelig dreier seg om en innflytting av eksisterende emner i en ny programstruktur. Programmet forutsetter ikke tilførsel av nye ressurser, og de faglig tilsatte er innforstått med og positive til den nye programstrukturen.

Johan Myking,
Instituttleder

DET HUMANSITISKE FAKULTET

Søknad om oppretting av

BACHELORPROGRAM I KUNSTHISTORIE, GRESK OG LATIN

[19.06.2017]

1. Generelt om studiet

Programmet gis ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier ved Det humanistiske fakultet. Programmet gir kunnskap om avanserte semiotiske kulturuttrykk med hovedvekt på den eldre europeiske kulturhistorien. Kandidater spesialiserer seg i kultur- og kunsthistorie eller i de klassiske språkene latin eller gresk.

Programmet er tenkt delvis som et svar på fakultetets middelaldersatsning, som inngår som et ledd i universitetets strategiske satsning, der ambisjonen i universitetets strategiske plan angis som å fremme dannelsen av en middelalderklynge med samarbeid mellom blant annet institutt og museer. En mer generell ambisjon er å samle de fagmiljø ved instituttet som spesialiserer seg i antikken og middelalderen til et integrert og formalisert faglig samarbeid, ikke bare i forsking, men også i undervisning.

Studiet er et bachelorstudium på 180 studiepoeng. Studiet tilbys som heltidsstudium.

Tabell som viser studiets oppbygning:

Følgende tabell viser en oversikt over spesialiseringene.

Bachelor i kunsthistorie, gresk og latin			
	Kultur- og kunsthistorie	**Gresk**	**Latin**
1 (høst)	Ex.phil. 10stp., ex.fac. 10stp. LAT100, GRE100, anna 100-emne i fremmedsrpåk eller ex.fac. 10p.		
2 (vår)	KUN131 / Antikkens kunst- og kulturhistorie (15 stp) KUN132 / Mellomalderens kunst- og kulturhistorie (15 stp)	GRE102: Prosa og grammatikk I (15 stp) KUN131eller KUN132	LAT102: Prosa og grammatikk I (15 stp) KUN131eller KUN132
3 (høst)	KUN135 / Kunst- og kulturhistorie i tidleg nytid til ca. 1750 (15stp) KUN144 / Moderne kunsthistorie frå ca. 1750 til 1900 (15 stp)	GRE103: Gresk: Attisk prosa (15stp) GRE104: Gresk: Epikk og lyrikk (15 stp)	LAT104: Latin: Romersk poesi, Catull og Ovid LAT105: Latinsk prosa og grammatikk II

4 (vår)	frie studiepoeng/utveksling	frie studiepoeng/utveksling	frie studiepoeng/utveksling
5 (høst)	Frie studiepoeng/utveksling	Et eller to spesialiseringsemne (15– 30 stp) av følgjande: GRE202: Gresk: Attisk drama (15 stp) GRE254: Gresk: Fordjupingsstudium med bacheloroppgåve (15 stp) eller frie studiepoeng/utveksling	Et eller to spesialiseringsemne (15– 30 stp) av følgjande: LAT202 /Latin: Romersk poesi, Horats og Vergil (15 stp) GRE254: Gresk: Fordjupingsstudium med bacheloroppgåve (15 stp) eller frie studiepoeng/utveksling
6 (vår)	KUFIS201 / Kunst, retorikk og lærdomstradisjoner i før- og tidleg moderne tid (15 stp) KUFI250 / BA-oppgåve i kunsthistorie og kulturhistorie (15 stp)	Et eller to spesialiseringsemne på 200-nivå (15– 30 stp) av følgjande: GRE203: Gresk: Stilskriving og attiske talarar (15 stp) GRE251: Gresk: Jonisk og etterklassisk prosa med bacheloroppgåve (15 stp) GRE254: Gresk: Fordjupingsstudium med bacheloroppgåve (15 stp)	Et eller to spesialiseringsemne (15– 30 stp) av følgjande: LAT107 Middelalderlatin LAT203 / Latin: Stilskriving og romersk retorikk og filosofi (15 stp) LAT251 / Latin: Romersk historieskriving med bacheloroppgåve (15 stp) LAT254/ Latin: Fordjuping med bacheloroppgåve (15 stp)

2. Grunnleggende forutsetninger for godkjenning

(studietilsynsforskriften § 7-1)

Studietilsynsforskriften beskriver en del *grunnleggende forutsetninger*, blant annet at institusjonen skal ha Læringsmiljøutvalg (LMU), Klagenemd, bibliotekstjenester osv. Disse punktene i forskriften gjelder hele organisasjonen, og skal derfor ikke beskrives i søknader om oppretting av enkeltstående studietilbud. Informasjon om styringsorganer og deres mandat er fakultetsspesifikk, og må derfor legges ved slik det går fram av i vedleggsoversikten i pkt. 2.4 nedenfor.

Følgende krav i Lov om universiteter og høyskoler skal vurderes for godkjenning:

2.1 Krav i aktuelle forskrifter og rammeplaner skal være oppfylt. For studier som ikke er omfattet av opptaksforskriften, skal det også redegjøres for opptak.

Studiet er utformet i samsvar med Lov om universiteter og høyskoler, Forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen og utfyllande regler for Det humanistiske fakultet til Forskrift om opptak, studier, eksamen og grader ved Universitetet i Bergen

- *Angivelse av tidspunkt for opptak til studiet og studiestart, med begrunnelse*
  Opptak via Samordna opptak, søknadsfrist 15. april. Studiestart om høsten. Studiet skal samkjøres med emnene som inngår i utdanningsplanen, og starter derfor samtidig med alle andre gradsprogram ved HF.

- *Beskrivelse og begrunnelse for opptakskravene til studiet*
  For opptak til studiet kreves generell studiekompetanse.

- *Beskrivelse av og begrunnelse for rangeringsregler*
  Søknad til studiet skjer gjennom Samordna opptak, og rangeringen foregår i henhold til Forskrift om opptak til høyere utdanning.

- *Beskrivelse for og begrunnelse av omfang av selvstendig arbeid*
  Studentene skriver en selvstendig oppgave i 4–6. semester (bacheloroppgave). Denne tilfredsstiller kravet til selvstendig arbeid som Universitets- og høyskoleloven stiller til en bachelorgrad.

2.2 Rekrutteringen av studenter til studiet skal være stor nok til at institusjonen kan etablere og opprettholde et tilfredsstillende læringsmiljø og et stabilt studium.

- *Beskrivelse av og begrunnelse for hvilket studenttall som vil gi et tilfredsstillende læringsmiljø for det aktuelle studiet*

Vi mener det vil være lett å skape et tilfredsstillende læringsmiljø for studentene med den opptaksrammen som er bestemt for programmet. Studentene vil delta i undervisning sammen med andre studenter i programmet på fellesemner. Studentene har en del felles arrangement både i regi av fagutvalget og i regi av UiB, som skaper en overordnet felles ramme for studenter ved UiB. Disse ulike faktorene vil sammen bidra til å skape en god ramme rundt læringsmiljøet

- *Beskrivelse av hvordan dimensjoneringen av studiet tar høyde for forventet frafall og sikrer det ønskede studenttallet og kandidattallet, og at kandidattallet er i tråd med måltallet fra KD dersom det er gitt kandidatmåltall for studiet*

Erfaringsmessig finner vi noe frafall fra alle programmene ved HF. Dette frafallet skyldes i stor grad overgang til andre bachelorprogram ved UiB. Dette kan skyldes at studentene ombestemmer seg underveis, og dette ser vi som naturlig for unge mennesker som velger et studium rett fra videregående skole. Vi får også tilsig av studenter fra andre program, og mener derfor at studenttallene forblir noenlunde stabile.

Fellesemnene vil slik vi ser det, bidra til et større miljø for studentene, og hindre frafall. Det er ikke gitt måltall for studiet.

- *Beskrivelse og begrunnelse for andre forhold som kan ha betydning for å etablere og opprettholde et stabilt studium og læringsmiljø*

2.3 For studier med praksis skal det foreligge tilfredsstillende avtaler som regulerer vesentlige forhold av betydning for studentene.

I dag foreligger det ikke konrete planer om praksivirksomhet, men vi ser for oss at det kan bli aktuelt (jf. punkt 3.6)

3. Plan for studiet

(studietilsynsforskriften § 7-2)

3.1 Studiet skal ha et dekkende navn.

- *Det norske navnet på studiet*

Bachelorprogram i kunsthistorie, gresk og latin

- *Det engelske navnet på studiet*

Bachelor Programme in Art History, Greek and Latin

- *Beskrivelse og begrunnelse for sammenhenten mellom studiets profil, innhold og navn på studiet, hvordan studiets navn kommuniserer med studenter, arbeidsgivere og samfunnet for øvrig.*

Navnet på programmet er valgt fordi det er et 3-årig studieprogram som leder frem til en bachelor-grad med studieretninger basert på fagområdene kunsthistorie, gresk og latin. Disse fagområdene blir også satt i innbyrdes sammenheng slik at studier i antikken kan knyttes til middelalderen og tidlig nytid så vel som studiet av nyere tid og dens røtter i fortiden. Fagområdene kunsthistorie, gresk og latin er kjente både for studenter, arbeidsgivere og samfunnet for øvrig.

3.2 Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte jamfør Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Det formuleres ett læringsutbytte for hvert studium.

- *Beskrivelse av læringsutbytte for studiet, formulert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse*

Kandidaten skal ved avslutta program ha følgjande læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheiter og generell kompetanse:

Kunskapar

Kandidaten

- har brei generell kunnskap om sentrale tema, teoriar, problemstillingar, prosessar, verktøy og metodar innan studiet av eldre tiders kultur

- har brei kunnskap om antikken og mellomalderen si kulturhistorie og korleis denne lever vidare i kulturelle uttrykk i nyare tid.
- har inngåande kjennskap til eit representativt utval av avanserte språklege eller visuelle og materielle kulturuttrykk frå eldre tid.
- er i stand til å oppdatere kunnskapen sin innanfor sitt fagområde
- har kjennskap til forskings- og utviklingsarbeid innanfor sitt fag
- har kunnskap om fagområdet si historie, tradisjonar, eigenart og plass i samfunnet

Dugleikar/Ferdigheiter

Kandidaten

- kan tolke visuelle og materielle artefakt eller tekstar på latin eller gresk med syn for deira eiga kulturelle og historiske kontekst
- kan arbeide sjølvstendig med problemstillingar på grunnlag av faglege kunnskapar
- kan grunngi praktiske tiltak og teoretisk problemløysing innanfor formidling og forvaltning ut frå sin egen fagkunnskap.

Generell kompetanse

Kandidaten

- har medvit om dei konkrete uttrykka for korleis den før- og tidleg moderne kulturen påverkar den vestlege kulturen i vår samtid
- har bygd opp ei sjølvstendig og reflekterande haldning til stoffet
- kan løyse varierte arbeidsoppgåver som strekkjer seg over tid og vurdere om arbeidsoppgåvene vert utførte i høve til etiske krav og retningslinjer
- kan formidle sentralt fagstoff skriftleg og munnleg
- kan utveksle eigne synspunkt og erfaringar med dei som har same faglege plattform frå høgare utdanning.

- *Hvis relevant, må også læringsutbytte for studieretningene formuleres*

Ein kandidat med avslutta bachelorprogram i kunsthistorie, gresk og latin med studieretning kultur- og kunsthistorie skal ha følgjande læringsutbyte definert i kunnskapar, dugleikar/ferdigheiter og generell kompetanse:

Kunnskapar

Kandidaten

- har generell oversikt over kunst, arkitektur og visuell kultur og teoriar om det visuelle frå antikken og fram til moderne tid
- kjenner til dei viktigaste problemstillingane, metodane og analytiske verktøya som vert nytta i kunsthistoriefaget.
- kjenner til sentrale tradisjonar innan kunsthistorisk og kulturhistorisk forsking
- har oversikt over kunsthistoriedisiplinen si historie
- har føresetnad for sjølvstendig fordjuping i spesialområde i kultur- og kunsthistorie
- kjenner til fagområdet sitt tradisjonelle nedslagsfelt i forskingsinstitusjonar, museum, kulturminneforvaltning og kunsthandel.

Ferdigheiter

Kandidaten

- kan gjøra praktiske tiltak og teoretisk problemløysing innafor formidling og forvaltning utifrå sin kunst- og kulturhistoriske fagkunnskap.
- kan reflektere over si eiga faglege verksemd og er i stand til å justere denne under rettleiing
- kan finne fram kunsthistorisk informasjon frå t.d. bibliotek, museum og arkiv og framstille kunsthistorisk fagstoff på eit slikt vis at det set lys på ei konkret problemstilling
- kan nytte kunsthistorisk fagterminologi

Generell kompetanse

Kandidaten

- har innsikt i etiske spørsmål innafor kunsthistorisk forsking, formidling, museumsarbeid og kulturminneforvaltning
- kan løyse varierte arbeidsoppgåver som strekkjer seg over tid
- kan formidle sentralt kunsthistorisk fagstoff skriftleg og munnleg for lekfolk og fagfolk
- kjenner til nytenking og innovasjonsprosessar innafor det kultur- og kunsthistoriske fagområdet

Ein kandidat med avslutta bachelorprogram i kunsthistorie, gresk og latin med studieretning gresk skal ha følgjande læringsutbyte definert i kunnskapar, dugleikar/ferdigheiter og generell kompetanse:

Kunnskapar

Kandidaten

- har brei generell kunnskap om sentrale tema, teoriar, problemstillingar, prosessar, verktøy og metodar innan gammalgresk språk, litteratur og kulturhistorie
- har tileigna seg gode språkkunnskapar som trengst for å skjøne tekstar på gresk
- har inngåande kjennskap til eit representativt utval tekstar på gresk
- er i stand til å oppdatere kunnskapen sin innanfor fagområdet
- har kjennskap til forskings- og utviklingsarbeid innanfor faget
- har kunnskap om fagområdets historie, tradisjonar, eigenart og plass i samfunnet

Dugleikar/Ferdigheiter

Kandidaten

- kan lese greske tekstar sjølvstendig
- kan omsetje greske tekstar til norsk

- kan bruke det kritiske apparatet i tekstutgåvene og ta stilling til problem knytte til forståing og omsetjing av tekstane
- kan tolke tekstane med syn for deira eiga kulturelle og litterære kontekst
- kan arbeide sjølvstendig med problemstillingar på grunnlag av faglege kunnskapar
- har bygd opp ei sjølvstendig og reflekterande haldning til stoffet

Generell kompetanse

Kandidaten…

- har opparbeidd seg ferdigheiter til å dra nytte av vekselspelet mellom dei to disiplinane språk og litteratur.
- har medvit om dei konkrete uttrykka for korleis det greske språket og den antikke kulturen påverkar den vestlege kulturen i historia og samtida
- har medvit om korleis språklege og kulturelle faktorar påverkar omsetjingsprosessar
- kan formidle sentralt fagstoff som teoriar, problemstillingar og løysingar både skriftleg, munnleg og gjennom andre relevante uttrykksformer
- kan nytte kombinasjonen av fag i spesialiseringa i gresk og frie studiepoeng i vidare utdanning eller yrkesplanar.

Ein kandidat med avslutta bachelorprogram i kunsthistorie, gresk og latin med studieretning latin skal ha følgjande læringsutbyte definert i kunnskapar, dugleikar/ferdigheiter og generell kompetanse:

Kunnskapar

Kandidaten

- har brei generell kunnskap om sentrale tema, teoriar, problemstillingar, prosessar, verktøy og metodar innan latinsk språk, litteratur og kulturhistorie
- har tileigna seg gode språkkunnskapar, som trengst for å skjøne tekstar på latin

- har inngåande kjennskap til eit representativt utval tekstar på latin
- er i stand til å oppdatere kunnskapen sin innanfor fagområdet
- har kjennskap til forskings- og utviklingsarbeid innanfor faget
- har kunnskap om fagområdets historie, tradisjonar, eigenart og plass i samfunnet

Dugleikar/Ferdigheiter

Kandidaten

- kan lese latinske tekstar sjølvstendig
- kan omsetje latinske tekstar til norsk
- kan bruke det kritiske apparatet i tekstutgåvene og ta stilling til problem knytte til forståing og omsetjing av tekstane
- kan tolke tekstane med syn for deira eiga kulturelle og litterære kontekst
- kan arbeide sjølvstendig med problemstillingar på grunnlag av faglege kunnskapar
- har bygd opp ei sjølvstendig og reflekterande haldning til stoffet

Generell kompetanse

Kandidaten

- har opparbeidd seg ferdigheiter til å dra nytte av vekselspelet mellom dei to disiplinane språk og litteratur
- har medvit om dei konkrete uttrykka for korleis det latinske språket og den antikke kulturen påverkar den vestlege kulturen i historia og samtida
- har medvit om korleis språklege og kulturelle faktorar påverkar omsetjingsprosessar
- kan formidle sentralt fagstoff som teoriar, problemstillingar og løysingar både skriftleg, munnleg og gjennom andre relevante uttrykksformer
- kan nytte kombinasjonen av fag i spesialiseringa i latin og frie studiepoeng i vidare utdanning eller yrkesplanar.

- *Begrunnelse for de valgene som er tatt i arbeidet med læringsutbyttebeskrivelsene*

I forenkla ordelag inneheld programmet tre studieretningar: to språklege og ei kulturhistorisk. Dei språklege studieretningane inneheld òg kulturhistoriske studium i samband både med fellesemna KUN131 og KUN132 og med emna i gresk og latin, som alle tek føre seg kulturhistoriske tema frå antikken og mellomalderen. Det sams læringsutbytet ligg såleis i studiet av eldre kulturhistorie i tillegg til det generelle læringsutbytet i akademiske og humanistiske studium, medan dei ulike studieretningane tilbyr spesialisert kunnskap i dei ovannemnde faga.

3.3 Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen

Bachelorprogrammet tilbyr emner i gresk, latin, og kultur- og kunsthistorie.

- *Hvilke emner studiet består av per semester, samt antall studiepoeng per emne, illustrert i en tabell.*

Se tabell over studiets oppbygning under punkt 1. Generelt om studiet.

- *Hvilke emner som er obligatoriske og hvilke som er valgfrie*

Obligatoriske emner i bachelorprogrammet i kunsthistorie, gresk og latin inkluderer Examen philosophicum (10 studiepoeng), Examen facultatum (minst 10, men ikke mer enn 20 studiepoeng), spesialisering på minst 90 studiepoeng som beskrevet i studieplanen, inkludert et selvstendige arbeid/bacheloroppgave på 15 studiepoeng. Det er krav om til sammen 180 studiepoeng, men utenom obligoriske emner velger studentene selv fritt hvilke emner de ønsker å ta.

- *Begrunnelse for sammenhengen mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå sett i forhold til det totale læringsutbyttet for studiet*

Bachelorgraden er satt sammen av emner i tre disiplinfag: kunsthistorie, gresk og latin. Gjennom emnene i disiplinfagene har kandidaten oppnådd avansert kunnskap i de valgte studieretningene og inngående kunnskap om vitenskapelig teori, metode og relevant forskningslitteratur.

Programmets læringsutbytte knyttet til ferdigheter i å bruke faglitteratur, drøfte, reflektere, kritisk sammenlikne og trekke konklusjoner, oppnås gjennom alle emnene i bachelorspesialiseringene. Kandidatenes generelle kompetanse består i å kunne å tilegne seg, sette seg inn i og anvende kunnskaper, observere, diskutere og reflektere over sitt eget ståsted i fagtradisjonen. Kandidatene kan slik gjennomføre faglig utviklingsarbeid, formidle og kommunisere faglige problemstillinger, og bidra til utvikling av egen kompetanse.

Slik det kommer fram i tabellene nedenfor, er læringsutbyttet jevnt fordelt over hele studiet. Følgelig bør dette heller beskrives på den måten at hvert enkelt emne gir deler av de fleste punkter i lærings-utbyttet enn at det enkelte emnet tilsvarer enkeltpunkter. På høyere nivå legges det derimot større vekt på kunnskaper og ferdigheter i selvstendig problemløsning og kunnskapsutvikling, mens det på 100-nivået legges vekt på grunnleggende kunnskaper og ferdigheter, selv om dette også er en del av innholdet i emnene på 200-nivået.

STUDIERETNING KULTUR- OG KUNSTHISTORIE	Kun131	Kun132	Kun135	Kun144	Kufi201	Kufi250
Kunnskaper: Kandidaten…						
har generell oversikt over kunst, arkitektur og visuell kultur og teoriar om det visuelle frå antikken og fram til moderne tid	x	x	x	x		
kjenner til dei viktigaste problemstillingane, metodane og analytiske verktøya som vert nytta i kunsthistoriefaget.	x	x	x	x		
kjenner til sentrale tradisjonar innan kunsthistorisk og kulturhistorisk forsking	x	x	x	x		
har oversikt over kunsthistoriedisiplinen si historie	x	x	x	x		
har føresetnad for sjølvstendig fordjuping i spesialområde i kultur- og kunsthistorie						x
kjenner til fagområdet sitt tradisjonelle nedslagsfelt i forskingsinstitusjonar, museum, kulturminneforvaltning og kunsthandel.				x	x	
Dugleikar: Kandidaten…						
kan gjøra praktiske tiltak og teoretisk problemløysing innafor formidling og forvaltning utifrå sin kunst- og kulturhistoriske fagkunnskap.	x	x	x	x		x
kan reflektere over si eiga faglege verksemd og er i stand til å justere denne under rettleiing					x	x
kan finne fram kunsthistorisk informasjon frå t.d. bibliotek, museum og arkiv og framstille kunsthistorisk fagstoff på eit slikt vis at det set lys på ei konkret problemstilling						x
kan nytte kunsthistorisk fagterminologi						x

Generell kompetanse: Kandidaten…						
har innsikt i etiske spørsmål innafor kunsthistorisk forsking, formidling, museumsarbeid og kulturminneforvaltning						x
kan løyse varierte arbeidsoppgåver som strekkjer seg over tid						x
kan formidle sentralt kunsthistorisk fagstoff skriftleg og munnleg for lekfolk og fagfolk	x	x	x	x		x
kjenner til nytenking og innovasjonsprosessar innafor det kultur- og kunsthistoriske fagområdet	x	x	x	x		x

STUDIERETNING GRESK	GRE100	GRE102	GRE103	GRE104	GRE202	GRE203	GRE251	GRE254
Kunnskaper: Kandidaten …								
har brei generell kunnskap om sentrale tema, teoriar, problemstillingar, prosessar, verktøy og metodar innan gammalgresk språk, litteratur og kulturhistorie		x	x	x	x	x	x	x
har tileigna seg gode språkkunnskapar som trengst for å skjøne tekstar på gresk	x	x	x	x	x	x	x	x
har inngåande kjennskap til eit representativt utval tekstar på gresk		x	x	x	x	x	x	
er i stand til å oppdatere kunnskapen sin innanfor fagområdet			x	x	x	x	x	x
har kjennskap til forskings- og utviklingsarbeid innanfor faget					x	x	x	x
har kunnskap om fagområdets historie, tradisjonar, eigenart og plass i samfunnet					x	x	x	x
Ferdigheter: Kandidaten …								
kan lese greske tekstar sjølvstendig		x	x	x				
kan omsetje greske tekstar til norsk		x	x	x				
kan bruke det kritiske apparatet i tekstutgåvene og ta stilling til problem knytte til forståing og omsetjing av					x	x	x	x

tekstane								
kan tolke tekstane med syn for deira eiga kulturelle og litterære kontekst			x	x	x	x	x	x
kan arbeide sjølvstendig med problemstillingar på grunnlag av faglege kunnskapar			x	x	x	x	x	x
har bygd opp ei sjølvstendig og reflekterande haldning til stoffet			x	x	x	x	x	x
Generell kompetanse: Kandidaten …								
har opparbeidd seg ferdigheiter til å dra nytte av vekselspelet mellom dei to disiplinane språk og litteratur.					x	x	x	x
har medvit om dei konkrete uttrykka for korleis det greske språket og den antikke kulturen påverkar den vestlege kulturen i historia og samtida			x	x	x	x	x	x
har medvit om korleis språklege og kulturelle faktorar påverkar omsetjingsprosessar					x	x	x	x
kan formidle sentralt fagstoff som teoriar, problemstillingar og løysingar både skriftleg, munnleg og gjennom andre relevante uttrykksformer					x	x	x	x
kan nytte kombinasjonen av fag i spesialiseringa i gresk og frie studiepoeng i vidare utdanning eller yrkesplanar.					x	x	x	x

STUDIERETNING LATIN	LAT100	LAT102	LAT104	LAT105	LAT107	LAT202	LAT203	LAT251	LAT254
Kunnskaper: Kandidaten …									
har brei generell kunnskap om sentrale tema, teoriar, problemstillingar, prosessar, verktøy og metodar innan latinsk språk, litteratur og kulturhistorie		x	x	x	x	x	x	x	x
har tileigna seg gode språkkunnskapar, som trengst for å skjøne tekstar på latin	x	x	x	x	x	x	x	x	x
har inngåande kjennskap til eit representativt utval tekstar på latin		x	x	x	x	x	x	x	

Er i stand til å oppdatere kunnskapen sin innafor fagområdet			x	x	x	x	x	x	x
har kjennskap til forskings- og utviklingsarbeid innanfor faget						x	x	x	x
har kunnskap om fagområdets historie, tradisjonar, eigenart og plass i samfunnet						x	x	x	x
Ferdigheter: Kandidaten kan…									
kan lese latinske tekstar sjølvstendig		x	x	x	x				
kan omsetje latinske tekstar til norsk		x	x	x	x				
kan bruke det kritiske apparatet i tekstutgåvene og ta stilling til problem knytte til forståing og omsetjing av tekstane						x	x	x	x
kan tolke tekstane med syn for deira eiga kulturelle og litterære kontekst				x	x	x	x	x	x
kan arbeide sjølvstendig med problemstillingar på grunnlag av faglege kunnskapar				x	x	x	x	x	x
har bygd opp ei sjølvstendig og reflekterande haldning til stoffet				x	x	x	x	x	x
Generell kompetanse: Kandidaten kan…									
har opparbeidd seg ferdigheiter til å dra nytte av vekselspelet mellom dei to disiplinane språk og litteratur						x	x	x	x
har medvit om dei konkrete uttrykka for korleis det latinske språket og den antikke kulturen påverkar den vestlege kulturen i historia og samtida			x	x	x	x	x	x	x
har medvit om korleis språklege og kulturelle faktorar påverkar omsetjingsprosessar						x	x	x	x
kan formidle sentralt fagstoff som teoriar, problemstillingar og løysingar både skriftleg, munnleg og gjennom andre relevante uttrykksformer						x	x	x	x
kan nytte kombinasjonen av fag i spesialiseringa i latin og frie studiepoeng i vidare utdanning eller yrkesplanar.						x	x	x	x

- ***Alle emnebeskrivelser skal fremgå av studieplanen***

Se studieplandokument med emnebeskrivelser.

3.4 Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen

- *En oversikt over og forklaring på hvordan disse formene gir grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet*

Undervisningen på emnene i programmet foregår i seminarer, i individuell veiledning og på forelesninger med stor andel studentaktivitet. Problembasert læring, forskning og praktisk bruk av digitale verktøy særskilt i samband med oppgaveskriving vil også være en del av arbeids- og undervisningsaktiviteten i studiet.

Forelesninger brukes for å gi innføringer i relevante faglige og profesjonsfaglige tema og problemstillinger som studentene trenger for å oppnå læringsutbyttet. Seminarer brukes for at studentene skal utvikle egen refleksjon rundt dette, samt evne til å presentere kompliserte problemstillinger på en oversiktlig og interessant måte. Individuell veiledning på oppgaver og pensum er viktig for å ivareta den individuelle læringsprosessen.

Studieretning kultur- og kunsthistorie

Emnekode	Emnenavn	Undervisningsformer og obligatoriske undervisningsaktiviteter	Er emnet obligatorisk?
KUN131	Antikkens kultur- og kunsthistorie (15 stp)	Undervisinga blir gitt som førelesingar (normalt 12-14 dobbelttimer) og seminar. Ingen obligatoriske undervisningsaktiviteter	JA
KUN132	Mellomalderens kultur- og kunsthistorie (15 stp)	Undervisinga blir gitt som førelesingar (normalt 12-14 dobbelttimer) og seminar.	JA
KUN135	Kultur- og kunsthistorie i tidleg	Undervisninga blir gitt som førelesingar (normalt 12-14	JA

	nytid til ca. 1750 (15 stp)	dobbelttimar). Ingen obligatoriske undervisningsaktiviteter	
KUN144	Moderne kunsthistorie frå ca. 1750 til 1900 (15 stp)	Emnet blir gitt av Bachelorprogrammet i samtidskultur	JA
KUFI201	Kunst, retorikk og lærdomstradisjoner i før- og tidleg moderne tid (15 stp)	Undervisninga gis som førelesingar, normalt 12-14 dobbelttimar, samt gruppeundervising/seminar. Obligatorisk aktivitet: To kortare oppgåver, ei i byrjinga av semesteret og ei omkring midten av semesteret. Begge dei to kortoppgåvene må væra godkjende (godkjend/ikkje godkjend) for å få gå opp til endeleg eksamen.	JA
KUFI250	BA-oppgåve i kultur- og kunsthistorie (15 stp)	Undervisninga blir gitt som førelesingar over utvalda emne og problemstillingar, normalt 12-14 dobbelttimer. Semesteroppgåva skal leverast til rettleiing to gonger i løpet av semesteret til oppsette fristar. Det er obligatorisk å levere oppgåva til rettleiing. Obligatorisk deltaking i all undervisningsaktivitet med 75 % oppmøte.	JA

Studieretning Gresk

Emnekode	Emnenavn	Undervisnings- og arbeidsformer	Er emnet obligatorisk?
GRE100	Innføring i gresk	Førelesing: omlag 48 timer	Nei
GRE102	Gresk prosa og grammatikk	Førelesing: omlag 52 timer	Ja
GRE103	Attisk prosa	Førelesing: omlag 52 timer	Ja
GRE104	Epikk og lyrikk	Førelesing: omlag 52 timer	Ja

GRE202	Attisk drama	Førelesing: Ei dobbeltime i veka gjennom hele semesteret	Nei
GRE203	Stilskriving og attiske talare	Førelesing: Ei enkeltime i veka gjennom hele semesteret	Nei
GRE251	Jonisk og etterklassisk prosa med bacheloroppgåve	Førelesing: 26 timer	Ja* (val)
GRE254	Fordypningsstudium med bacheloroppgåve	Individuell rettleiing	Ja* (val)

*det er obligatorisk å velje enten GRE251 eller GRE254

Studieretning Latin

Emnekode	Emnenavn	Undervisnings- og arbeidsformer	Er emnet obligatorisk?
LAT100	Innføring i latin	Førelesing: omlag 48 timer	Nei
LAT102	Prosa og grammatikk I	Førelesing: omlag 48 timer	Ja
LAT104	Romersk poesi, Catull og Ovid	Førelesing: omlag 52 timer	Ja
LAT105	Grammatikk II	Førelesing: omlag 42 timer	Ja
LAT107	Mellomalderlatin	Førelesing: omlag 52 timer	Ja
LAT202	Romersk poesi, Horats og Vergil	Førelesing: En dobbeltime i veka gjennom heile semesteret	Nei
LAT203	Stilskriving og romersk retorikk og filosofi	Førelesing: Ei enkeltime i veka gjennom heile semesteret	Nei

LAT251	Romersk historieskriving med bacheloroppgåve	Førelesing: 26 timer	Ja* (val)
LAT254	Fordjuping med bacheloroppgåve	Individuell rettleiing	Ja* (val)

*det er obligatorisk å velge enten Lat251 eller LAT254

3.5 Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

- *En oversikt over alle vurderingsformene som skal benyttes og forklaring på hvordan disse formene egner seg for å vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet*

I løpet av det treårige studiet vil studentene møte forskjellige vurderingsformer. Programmet vil vurdere studentene ved muntlig og skriftlig eksamen, hjemmeeksamen, semesteroppgaver, og mappeoppgaver.
Vurderingsformene samsvarer med emnets læringsutbytte och undervsningsform, og er ellers valgt med tanke på variasjon, og at studentene skal få erfaring med ulike måter å vurderes på. Hjemmeeksamen (f.eks. KUN131, KUN132) er valgt for å gi studentene mulighet til å besvare en problemstilling på en selvstendig måte ved å orientere seg i et stort materiale over noe tid. Skoleeksamen (flere emnen på studieretningene gresk og latin) gis for å vurdere om studentene besitter sentral, nødvendig kunnskap og ferdighet innenfor et gitt emne. Mappevurdering (de språklige inføringsemnene LAT100, GRE100) er valgt for å vektlegge utvikling av kunnskaper og ferdigheter over tid og at læring er en prosess. Muntlig eksamen (f.eks. KUN135, GRE104, LAT104) er valgt for å gi studentene mulighet for å vise og diskutere sitt læringsutbytte, samt prøve studentene i ferdigheter som best vises muntlig. Semesteroppgave (KUFI201, bacheloroppgaveemnene) er valgt for å gi studentene mulighet til fordype seg i en problemstilling gjennom hele semesteret.

Studieretning Kultur- og kunsthistorie

Emnekode	Emnenavn	Vurderingsform(er)	Er emnet obligatorisk?
KUN131	Antikkens kultur- og kunsthistorie	Sju dagars heimeeksamen med justerande munnleg eksamen.	JA
KUN132	Mellomalderens kultur- og kunsthistorie	Sju dagars heimeeksamen med eit omfang på mellom 3500-4000 ord.	JA
KUN135	Kultur- og kunsthistorie i tidleg nytid til ca. 1750	Førebudd muntleg eksamen, og kontrollspørsmål frå heile pensum. Kandidaten får utlevert oppgåva to dagar før eksamen.	JA
KUN144	Moderne kunsthistorie frå ca.	Emnet blir gitt av Bachelorprogrammet i	JA

	1750 til 1900	samtidskultur	
KUFI201	Kunst, retorikk og lærdomstradisjoner i før- og tidleg moderne tid	Eksamen er ei heimeoppgåve. Den skriftlege oppgåva skal ha eit omfang på omlag 4500-5000 ord.	JA
KUFI250	BA-oppgåve i kultur- og kunsthistorie	Rettleidd BA-oppgåva med tema relatert til det emnet som blir tilbode i undervisningssemesteret. 4500-5000 ord.	JA

Studieretning Gresk

Emnekode	Emnenavn	Vurderingsform
GRE100	Innføring i gresk	Mappe med 4 deler (A-F)
GRE102	Gresk prosa og grammatikk	Skoleeksamen (A-F)
GRE103	Attisk prosa	Skoleeksamen (A-F)
GRE104	Epikk og lyrikk	Muntlig eksamen (A-F)
GRE202	Attisk drama	Skoleeksamen (A-F)
GRE203	Stilskriving og attiske talare	Skoleeksamen (A-F)
GRE251	Jonisk og etterklassisk prosa med bacheloroppgåve	Bacheloroppgave + muntlig eksamen (A-F)
GRE254	Fordypningsstudium med bacheloroppgåve	Bacheloroppgave + muntlig eksamen (A-F)

Studieretning Latin

Emnekode	Emnenavn	Vurderingsfrom
LAT100	Innføring i latin	Mappe med 4 deler (A-F)
LAT102	Prosa og grammatikk	Skoleeksamen (A-F)
LAT104	Romersk poesi, Catull og Ovid	Muntlig eksamen (A-F)
LAT105	Grammatikk II	Skoleeksamen (A-F)
LAT107	Mellomalderlatin	Skoleeksamen (A-F)
LAT202	Romersk poesi, Horats og Vergil	Skoleeksamen (A-F)
LAT203	Stilskriving og romersk retorikk og filosofi	Skoleeksamen (A-F)
LAT251	Romersk historieskriving med bacheloroppgåve	Bacheloroppgave + justerende muntlig eksamen (A-F)
LAT254	Fordjuping med bacheloroppgåve	Bacheloroppgave + justerende muntlig eksamen (A-F)

3.6 Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

- *Beskrivelse av og begrunnelse for hvordan studiet er faglig relevant for arbeidsliv, videre studier eller begge*

Studiet er beregnet på å utdanne kandidater som er attraktive på arbeidsmarkedet innen bransjer som:

- kunstformidling i museum og andre formidlingsinstitusjoner
- kulturjournalistikk og informasjonsarbeid innenfor kunst- og kulturfeltet
- kulturminneforvaltning, kunst- og kulturadministrasjon på sentralt og lokalt plan
- undervisning i ulike sammenhenger

- vil åpne opp for yrkesveier innenfor for eksempel offentlig kulturminneforvaltning, kunst- og kulturhistoriske museer, historiske arkiver og kulturhistorisk turisme

- *Konkrete eksempler på mulige yrker og/eller videre studier*

Studiet gir den nødvendige kompetansen for og formelle kompetansen til masterstudier i klassisk filologi eller kunsthistorie. Etter mastergrad er det mulig å gå videre til ph.d..-studiet.

3.7 Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

- *Beskrivelse av hvordan studentene vil møte og være en del av forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid i studiet*

All undervisning er forskningsbasert og er som hovedregel gitt av ansatte med forskningskomponent i stillingen. Arbeidet både med semesteroppgaver, mappeoppgaver og bacheloroppgave legger til rette for at studentene selv skal forske. Slik vil forskning bli en del av læringsprosessen.

Etablerte forskere underviser i emnene, ofte i emner som i stor grad ligger nært deres egen spesialkompetanse, for eksempel i antikkens kunst eller middelalderlatin. Utvalgte deler av foreleserens egen forskning kan derfor røres ved i forbindelse med undervisningen. Dette gjelder i enda større grad i forbindelse med veiledning av den oppgaven studentene skriver, der han eller hun gjør sine første forsøkt på en aktiv vitenskapelig virksomhet. Vi har tenkt å videreføre praksis fra de tidligere programmene i latin og gresk med at studenter på 200-nivå gis mulighet til å delta på forskningsseminarer og vitenskapelige gjesteforelesninger.

- *Forklaring på og begrunnelse for hvordan studiet har kopling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid tilpasset studiets nivå, omfang og egenart*

Ansatte som bidrar med undervisning på dette programmet er aktive forskere. Undervisningen vil i så måte fylle krav til forskningsbasert undervisning. Det er også slik at studentene vil kunne kobles til de ansattes forskning og utviklingsarbeid gjennom oppgaveskriving av ulik art, der de selv bidrar til å utvikle de fagområdene det undervises i.

3.8 Studiet skal ha ordninger for studentutveksling og internasjonalisering, som skal være tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

- *Beskrivelse av ordninger for internasjonalisering*

Kunsthistorie som faggruppe har tilbud til innvekslingsstudenter gjennom emnene NEU201 og SAS14, som undervises på engelsk. Emnene kan ikke tas som del av spesialiseringen i bachelorprogrammet kunsthistorie, gresk og latin. Emner innen gresk og latin kan tilpasses individuelt, dersom internasjonale studenter ønsker å ta disse.

- *Beskrivelse av ordninger for studentutveksling*

Bachelorprogrammet i kunsthistorie, gresk og latin legger til rette for utveksling. Utvekslingen vil foregå innenfor rammene av UiBs etablerte utvekslingsavtaler, og administrasjon og støtteordninger for planlegging og gjennomføring av utveksling vil gjøres i tråd med UiBs gjeldende rutiner og opparbeidede erfaring på feltet. Studentene på programmet vil ha tilgang på fyldig informasjon om utvekslingsprosedyrer og -avtaler via UiBs nettsider og studieveiledere.

Særlig anbefalte avtaler som programmet vil trekke fram er:

Kunsthistorie: http://www.uib.no/studieprogram/BAHF-KUN#uib-tabs-utveksling

Erasmus + åpner dessuten for muligheter for internasjonale bidrag i undervisningen på programmet.

Å ta emner ved de norske instituttene i Roma og Athen er dessuten særlig aktuelt for studenter på bachelorprogrammet i kunsthistorie og klassiske språk. Dei norske institutta i Athen og Roma arrangerer kurs i gresk og romersk kultur på BA-nivå, utan krav om språkkunnskapar:
http://www.norwinst.gr/
https://www.hf.uio.no/dnir/

- *Beskrivelse av hvilket tidspunkt i studiet utveksling er mulig*

4. og 5. semester er spesielt anbefalt. Det vil også være mulig å arrangere utveksling i andre semestre, men da mer individuelt tilpasset studentens utdanningsplan.

- *Begrunnelse for at ordningene er relevante for nivå, omfang og egenart, herunder at studentene som utveksler, fortsatt oppnår det totale læringsutbyttet for studiet*

Et utvekslingsopphold må være av minst tre måneders varighet, og det er ikke realistisk å forvente å finne emner ved et utenlandsk universitet som tilsvarer emnene i utdanningsplanen fullstendig i innhold, omfang og opplegg. Å reise på utveksling innenfor programmet vil derimot kunne berike studentene, ved at perspektiv og emnetilbud blir supplert med emner UiB ikke kan tilby. Studiene som tas under et utvekslingsopphold vil vurderes av fagmiljøene og gjennomgå en grundig godkjenningsprosess både før og etter utreise. Et utvekslingsopphold skal supplere læringsutbyttet studentene ville ha fått her hjemme, og studentene vil få hjelp både før de reiser og underveis, slik at de skal ha størst mulig sjanse for å gjennomføre utvekslingsstudiene og ikke havne på etterskudd i utdanningsplanen.

3.9 Studiet skal ha lokaler, bibliotektjenester, administrative og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold for studentene, som er tilpasset studiet.

Universitetet i Bergen har alle typer fasiliteter som tilfredsstiller studiets behov.

3.10 Vedleggsliste:

Vedlegg til Plan for studiet: Marker med «Ikke relevant» dersom et vedlegg ikke er aktuelt for studiet	**Vedlegg nr.**
Studieplan med følgende vedlegg: - Emnebeskrivelser - Tekst til vitnemål/ Diploma Supplement	
Oversikt over muligheter for studentutveksling og internasjonalisering	

4. Fagmiljø tilknyttet studiet

(studietilsynsforskriften § 7-3)

4.1 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige og kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

- *Kompetanseprofilen til fagmiljøet som er nødvendig for studiet*

Se tabell 3 i Appendix.

- *Angivelse av fagmiljøets størrelse i årsverk, og antall studenter per faglig tilsatt*

Se tabell 3 i Appendix.

- *Forklaring på hvordan fagmiljøets størrelse og sammensetning er hensiktsmessig og tilpasset antallet studenter, og den undervisning og veiledning som inngår i studiet*

Fagmiljøet som driver programmet antas fra 2018 å bestå av fire fast ansatte professorer og førsteamanuenser i kunsthistorie, tre i latin og to i gresk, til sammen 9 fordelt på tre studieretninger. I skrivende stund er ressursene vel tilpasset til studenttallet i de nåværende programmene i klassisk filologi og kunsthistorie, kanskje med et lite overskudd i klassisk og et lite underskudd i kunsthistorie. Undervinigssamarbeidet på fellesemnene kan jevne ut og optimere dette forholdet.

4.2 Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

- *Oversikt over hvilke nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk fagmiljøet deltar aktivt i, og som er relevante for studiet*

Fagmiljøene i latin og gresk samarbeider med de øvrige klassisk-filologiske miljøene i Norge og har gode kontakter internasjonalt, blant annet med Corpus Christi College ved Oxford, der våre doktorander pleier å ha studieopphold. Vi arrangerte en internasjonal kongress i 2012, "Writing Europe before 1450, University of Bergen, 3-5 June 2012", i samarbeid med forskere fra Cambridge og University of Leicester. Pär Sandin er som tidligere Humboldt-stipendiat medlem av Alexander von Humboldt-Netzwerk. Gjert Vestrheim sitter i redaksjonsrådet for det nasjonale faglige og vitenskapelige tidsskriftet Klassisk Forum. Aidan Conti sitter i redaksjonsrådet for håndboken Parvum lexicon stemmatologicum, et internasjonalt prosjekt. Åslaug Ommundsen, som forventes tiltre som professor i middelalderlatin om kort tid, har i og med sin tidligere deltakelse ved Center for Medieval studies i Bergen og særlig i samband med sin prosjektledelse for BFS-prosjektet Frå handskriftsfragment til bokhistorie et bredt internasjonaltr nettverk. Fra fagmiljøet i kunsthistorie er Bente Kiilerich medlem i redaksjonsrådet for det nye internasjonale open access tidsskrift et CLARA - Classical Art and Archaeology, Oslo, samt på advisory board for Visual Studies Rome Network og

medlem av Society for the Promotion of Byzantine Studies. Henning Laugerud er medlem av styringsgruppen for Reformationshistorisk Netværk, Danmark; medlem (founding member) av European Network on the Instruments of Devotion – ENID; medlem (founding member) av International Society for Cultural Historians.

4.3 Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

- *Beskrivelse av hvor stor andel (i prosent) av årsverkene knyttet til studiet som utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Det må redegjøres særskilt for hvordan ansatte med stillingsandel under 50 % oppfyller kravet til hovedstilling ved institusjonen*

Se tabell 3.

- *Beskrivelse av hvor stor andel (i prosent) av årsverkene knyttet til studiet som utgjøres av ansatte med professorkompetanse og førstestillingskompetanse*

Se tabell 3.

- *En bekreftelse på at det er personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet*

Se tabell 3.

Appendix

Tabell 1: Studenter og tilsatte (UiBs veiledning, pkt. 2.2)

Tabellen skal gi grunnlag for å se det omsøkte studiets størrelse i forhold til fakultetets øvrige studietilbud.
Oppgi tall fr a siste mulige tellingstidspunkt (”X”) og sett dette inn i tabelloverskriftsraden (dvs. erstatt X’ene med årstall).

Enheter og program	Registrerte studenter 2016 høst	Opptatte studenter i 2016	Kandidater i 2016	Vitenskapelige årsverk 2016

Ved fakultetet totalt	3 626	2 944	468	
Ved instituttet for det omsøkte studiet	1 229	1481	128	48,5
Ved det omsøkte studiet				Se tabell 3

Kommentar:

Tabell 2: Forventet antall studenter ved studiet (UiBs veiledning, pkt. 2.2)

Tabellen skal gi oversikt over studenttallet og rekrutteringsbehovet for det omsøkte studiet.

Antall studenter ved det omsøkte studiet	**Studenter totalt første studieår**	**Studenter totalt ved full drift**
Antall fulltidsstudenter	27	81
Antall deltidsstudenter	0	0
Antall nettstudenter	Ikke relevant	Ikke relevant

Kommentar: Deltidsstudier: etter individuell avtale. Ved opptak av 27 studenter per år vil programmet ved full drift ha 81 studenter

Tabell 3: Instituttets planer for faglig bidrag i studiet

Tabellen skal gi en kvantitativ oversikt over fagmiljøet som skal bidra i studiet. Innsatsen til de ansatte oppgis i undervisningsprosent, ved oppstart og ved full drift.

Samlet oversikt over planlagt dimensjonering av undervisningsressurser for studieprogrammet					
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
Stillingskategori første studieår	**Samlet antall første studieår**	**Samlet undervisnings-prosent per stillingskategori første studieår**	**Stillingskategori ved full drift**	**Samlet antall ved full drift**	**Samlet undervisningsprosent per stillingskategori ved full drift**
Professor	3	46	Professor	3	138
Førsteamanuensis	6	92	Førsteamanuensis	6	276
Post doc			Post doc		
Stipendiat			Stipendiat		
Universitetslektor	0	0	Universitetslektor	0	0

<u>Instituttleder skal gi en samlet vurdering av faglig robusthet og tilgjengelige undervisningsressurser i studiet</u>

Bachelorprogrammet i kunsthistorie, gresk og latin er i praksis ikke et nytt studietilbud, men en sammenslåing av de to eksisterende bachelorprogrammene i kunsthistorie og i klassisk filologi. Kultur- og kunsthistorie, gresk og latin inngår som egne studieretninger i det nye programmet med en samlet profil innen eldre kulturhistorie og semiotikk. Kunsthistorie går i tillegg inn som en studieretning i et nytt bachelorprogram i samtidskultur.

Bachelorprogrammet i kunsthistorie, gresk og latin er et resultat av fakultets prosjekt for utvikling av studieprogramporteføljen, HF2018. Ett av formålene med prosjektet har vært å sikre studiekvalitet og å verne om ansattes arbeidsforhold og forskningstid ved at små og sårbare fagmiljø samarbeider med andre.

Alle emner som inngår i det nåværende bachelorprogrammene i klassisk filologi gjenbrukes som del av det nye bachelorprogrammet i samtidskultur, enten i sin nåværende eller en tilpasset form. Kunsthistorie gjenbruker også emner på bachelornivå, men foretar en noe større omlegging for å kunne tilby studieretninger i to bachelorprogram. Det samlede fagmiljøet i kunsthistorie beholder ansvaret for årsstudiet i kunsthistorie. Årsstudiet gjenbruker emner fra begge de to nye bachelorprogrammene med kunsthistorie som studieretning. Det forventes at studenttallet på emnene i det nye programmet vil holde

seg nokså stabilt sammenlignet med i dag, og at omleggingen derfor ikke medfører et økt behov for undervisning og veiledning.

Alle undervisere som knyttes til bachelorprogrammet i kunsthistorie, gresk og latin er involvert i andre studietilbud ved instituttet. Det gjelder det nevnte årsstudiet i kunsthistorie og de tre masterprogrammet i kunsthistorie, gresk og latin. Dette er en fortsettelse av situasjonen slik den er i dag.

Med virkning fra mai 2017 tilføres fagmiljøet i klassiske fag en ny professor med disponibel undervisningsressurs. Studieretningene i gresk og latin kan derfor vurderes som rimelig robuste når det gjelder faglig bemanning. Det må legges til grunn at dette også avlaster presset på kunsthistorie innenfor det samlede programmet. Instituttleder støtter derfor vurderingen om at det omsøkte bachelorprogrammet i kunsthistorie, gresk og latin er forsvarlig med hensyn til faglig robusthet og bemanning.

Johan Myking
Instituttleder

Innhold

- Vurderingskomiteens innstilling datert 06.11.17, side 2
- Tilsvar fra HF på vurderingskomiteens første innstilling, datert 19.10, side 17
- Vurderingskomiteen innstilling datert 11.10.17, side 22

Oppretting av nye studieprogram 2017

Sju søknader fra HF-fakultetet

Programopprettingskomitéens utdyping av vurderingene fra 11.10.2017

Bakgrunn

HF sendte 10.05.2017 inn utkast til søknader om oppretting av sju studieprogram, som så ble behandlet i programopprettingskomitéen. I uke 23 ble det holdt møter med representanter fra hvert av fagmiljøene og fra HF-fakultetet. I disse møtene kom komitéen med tilbakemeldinger på søknadene og innspill om hva det var behov for å endre eller justere med tanke på kvaliteten i programmene, studieplanene og emnebeskrivelsene. En utdypning av denne vurderingen kommer i andre del av dette dokumentet. Komitéen har i denne omgang konsentrert seg om bachelorprogrammene. Grunnen til dette er dels at bachelorprogrammene i stor grad legger premissene for masterprogrammene og dels av tidshensyn. Vi vil komme tilbake med en vurdering av masterprogrammene i nær fremtid.

Etter at komitéen i slutten av august mottok endelige søknader om programoppretting, gjennomgikk vi søknadene inklusive studieplaner og emnebeskrivelser på nytt. Resultatene av denne gjennomgangen ble nedfelt i et dokument med programopprettingskomitéens vurderinger, som ble oversendt HF-fakultetet 11. oktober i år.

HF kom med en tilbakemelding på disse vurderingene 20. oktober. 26. oktober fikk komitéen en tilleggsbestilling fra SA, som komitéen svarer på nedenfor i dette dokumentet.

Tidsrammer og svar på bestillingen

I et møte 26. oktober mellom SA og en representant fra komitéen fikk komitéen frist til 17. november med å komme med sin utdypende tilbakemelding. Programopprettingssaken skal, slik komitéen har oppfattet det, behandles i UiBs utdanningsutvalg (UU) 16. november. For å bidra til UUs beslutningsgrunnlag i saken, har komitéen derfor valgt å jobbe intensivt med tilbakemeldingen slik at den nå melder tilbake allerede 6. november. Denne vurderingen fra komitéen kan dermed legges ved saken sammen med de øvrige dokumentene (komitéens første vurdering og HFs tilsvar).

I ovennevnte møte 26. oktober ble komitéen presentert for en prosess der HFs programmer under visse forutsetninger eventuelt kan anbefales opprettet av UU i møtet 16. november. Deretter kan programmene opprettes av U-styret 30. november med de samme forbeholdene, som blant annet innebærer at HF får frist til 15. januar med å komme med en plan for hvordan de vil arbeide med å etterkomme kvalitetskriteriene slik de er utdypet av

komitéen. De forutsatte endringene må da være foretatt innen en fastsatt dato i april. Programmene kan da meldes inn til Samordna opptak (SO) innen fristen 1. desember 2017, og trekkes fra SO innen trekkfristen 15. januar 2018, dersom HF ikke har levert planen innen samme dato.

- Utfordringen med en slik tidsplan og framgangsmåte er å sikre tiltak dersom det innen en fastsatt frist i april ikke er gjennomført de endringene komitéen har vurdert som nødvendig. Hva skjer eventuelt med programopprettelsen, og hvilke konsekvenser kan oppstå for de som har søkt om opptak på de aktuelle programmene?

I utgangspunktet ser komitéen det som ønskelig at programmer som opprettes, er ferdig utviklet i tråd med nasjonale krav til utdanningskvalitet når de opprettes. Subsidiært bør de anbefalte endringene være på plass innen fristen for å trekke et program fra SO. Når denne fristen er 15. januar 2018, bør selve oppgraderingene av programmene være gjort senest innen 5. januar slik at det er noen dager for komitéen å vurdere resultatet av endringsprosessen. Dermed vil institusjonen innen 15. januar kunne ta stilling til om de innmeldte studieprogrammene skal opprettholdes i SO. På denne måten unngår en dilemmaet med eventuelt å ha opprettet et program som det senere viser seg ikke skulle vært opprettet.

Komiteens oppgave, rolle og mandat

Komitéen har oppfattet at den har i oppgave å bidra til å heve kvaliteten på UiBs utdanning. Gjennom veilednings- og vurderingsarbeidet har det derfor vært viktig å prøve å få til gode kollegiale prosesser, samtidig som vurderingene har tatt utgangspunkt i nasjonale rammer og kriterier for utdanningskvalitet, samt UiBs egne ambisjoner i strategisk plan og handlingsplan.

De tre årene UiB har hatt programopprettingskomité, har mandatet vært uttrykt på følgende måter: Komitéen er kalt «veilednings- og vurderingskomité» og «gruppe som skal bistå fakultetene i arbeidet med å utforme [de] studieprogrammene (…) med tanke på godkjenning i styret før jul.» (UU-sak 40/15) og «komité for veiledning, vurdering og støtte til fakultetene i deres arbeid med å opprette nye studietilbud» (UU-sak 18/16). I UU-sak 6/17, der inneværende års komité ble oppnevnt, omtales komitéarbeidet som «vurdering, veiledning og justering av programsøknadene», og UU «oppnevner en veilednings- og vurderingskomité».

Dilemmaene årets komité presenterte i vurderingsdokumentet fra 11.10.17, er opplevd gjennom hele veilednings- og vurderingsprosessen. Derfor ba komitéen om et møte med viserektor for utdanning for å få en avklaring om hvilken linje komitéen var forventet å følge, dvs. hvor «streng» den skulle være. I møtet som ble holdt 2. oktober i år, fikk komitéen bekreftet at den skulle «holde kvalitetsfanen høyt» og gjøre en vurdering basert på klare signaler i så vel stortingsmelding som ny studietilsynsforskrift, og UiBs egen handlingsplan for kvalitet i utdanningen.

Bestillingen til komitéen om utdypning

Den skriftlige bestillingen fra SA 26. oktober ber om at komitéen:
«… på ny går gjennom søknadene fra HF og vurderer om studieretningene under hver av studieprogramparaplyene hver for seg oppfyller kravene fra NOKUTS forskrift mv, som om de var selvstendige studieprogram. Vi ber også om at de vurderer hva som må på plass for at studieretningene tilfredsstiller kravene som selvstendige «studietilbudsenhet» (sic.), og for at læringsutbyttebeskrivelsene på programnivå og på studieretningsnivå henger bedre sammen».

Komitéen oppfatter at bestillingen om utdypning i hovedsak er knyttet til to spørsmål. Det ene er hva som skal til for å kunne si at et studieprogram har «felles faglig identitet og profil». Det andre er et spørsmål om hva som kreves av en studieretning dersom læringsutbyttebeskrivelsene på programnivå ikke oppleves som dekkende for læringsutbyttet på studieretningsnivå og studieretningene derfor må utarbeide egne læringsutbyttebeskrivelser, og dermed må bli stilt krav til som om de var studieprogram.

Når det gjelder å vurdere hva som må til for at læringsutbyttebeskrivelsene på program- og studieretningsnivå henger bedre sammen, har dette selvsagt også med emnene i studieretningene å gjøre. Komitéen er i tilleggsbestillingen ikke bedt om å si noe om dem. Vi har likevel tatt med noen få sentrale trekk ved emnebeskrivelsene i hver av studieretningene for å imøtekomme HFs innspill om at den forrige vurderingen var for generell. Gjennomgangen blir selvsagt noe skjematisk, da slike tilbakemeldinger egner seg best som drøftingstema i dialoger med fagmiljøene som utformer programmene.

Hva er et helhetlig studieprogram?

Sentralt i komitéens første vurderingsdokument (11.10.17) stod dilemmaet knyttet til at komitéen ikke kunne se at studieprogrammene var helhetlige, tverrfaglige programmer. Komitéens vurdering var at innholdet og oppbygningen av studieretningene medførte at programmene i for liten grad hadde en felles faglig profil og identitet. Komitéen viste til at flere felles emner på tvers av studieretningene kunne hjulpet på dette.
Helhet er et sentralt punkt også i *Meld. St. 16 Kultur for kvalitet i høyere utdanning*, der det blir framhevet at

> institusjonene fremdeles ikke er helt i mål med å utvikle helhetlige og sammenhengende studieprogrammer, slik formålet var i Kvalitetsreformen. (…) Ofte er det svak strukturell og faglig sammenheng mellom emnene i et studieprogram, og programmene blir dermed for fragmenterte. (…) Konsekvensen er at studenten ikke alltid klarer å se sammenhengen mellom de ulike emnene og utvikle en helhetlig forståelse av faget.[1]

UiB har fulgt opp Stortingsmeldingen i sin handlingsplan *Kvalitet i utdanning*. Under *Innsatsområde A*, *delmål 1*, heter det:

> *UiB skal arbeide systematisk for å ha helhetlige studieprogram med godt samsvar*

[1] Meld. St. 16 (2016-2017, s. 50.

mellom læringsutbyttebeskrivelser, undervisning, læringsaktiviteter, og vurderingsformer.

I SAs tilleggsbestilling til komitéen (26.10.17) står det at:

> Vi [SA] har vært i kontakt med NOKUT for å avklare nærmere om forholdet mellom program og studieretning. NOKUT sier at det er ikke noe i veien for å ha et «paraplyprogram», men at studieretningene under paraplyen må ha en felles faglig identitet og profil. Det er lettere å oppnå en faglig identitet dersom paraplyen har fellesfaglige obligatoriske emner på programnivå - men dette er ikke noe absolutt krav.

Komitéens kommentar til dette punktet:

Dersom de ulike studieretningene i de tverrfaglige programmene ikke har fellesemner som ivaretar faglig helhet og felles identitet, tenker komitéen at det må være andre forhold som bidrar til at programmet framstår som helhetlig med en felles faglig identitet og profil. Det kan tenkes at slike forhold finnes, men komitéen kan ikke se at dette går fram av søknadene, og er dermed avhengig av at slike forhold synliggjøres, noe komitéen gjorde fagmiljøene oppmerksom på i dialogmøtene i mai.

Det kan her være hensiktsmessig å vise til at Studietilsynsforskriftens *Kapittel 2. Akkreditering av studietilbud* inneholder følgende forutsetninger for akkreditering (§2-1):

> *(1) Aktuelle krav i lov om universiteter og høyskoler med tilhørende forskrifter skal være oppfylt.*
> *(2) Informasjon om studietilbudet skal være korrekt, vise studiets innhold, oppbygging og progresjon samt muligheter for studentutveksling.*

Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR) stiller følgende krav til studieprogram både på bachelornivå (syklus 1) og på masternivå (syklus 2):

> *En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha følgende <u>totale</u> læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.* (understreket her.)

«Kvalifikasjon» er i denne sammenheng henholdsvis bachelor- og mastergrad.

Videre sier den følgende i paragraf §2-2 Krav til studietilbudet:

> *(1) Læringsutbyttet for studietilbudet skal beskrives i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring, og studietilbudet skal ha et dekkende navn.*

Læringsutbyttebeskrivelsene skal i tråd med NKR både signalisere rett nivå og være dekkende for det samlede programmet. I de tilfellene en ikke synes at læringsutbyttebeskrivelsene på programnivå godt nok gjenspeiler det intenderte læringsutbyttet i de ulike studieretningene, kan en utarbeide læringsutbyttebeskrivelser på studieretningsnivå.

SA skriver videre i sin tilleggsbestilling til komitéen (26.10.17):

> NOKUT er tydelige på at de ved tilsyn fører tilsyn ved den enheten som institusjonen definerer som «studietilbudsenheten». Dette kan være de enkelte studieretningene eller det kan være paraplyprogrammet. Det understrekes at den enheten som defineres som tilsvarende NOKUTS studietilbud er den enheten som skal oppfylle alle krav til studietilbudet i både UH-lov, KDs forskrift og tilsynsforskrift, evt. rammeplaner mv. Det er med andre ord ikke greit at deler av programmet dekkes av paraplyen og resten av studieprogrammet.

Dette innebærer imidlertid ikke at studieretningene blir studieprogram. De er fortsatt studieretninger, men behovet for helt egne sett med læringsutbyttebeskrivelser medfører at de med tanke på en tilsynssituasjon blir definert som «studietilbudsenhet».

Komitéen kommenterte navnene på studieprogrammene i vurderingen 11.10.17. Komitéen sier seg enig når HF (20.10.17.) påpeker at *nordisk* er en dekkende fagbetegnelse i navnet på *Bachelorprogram i nordisk*, men vi ser fortsatt utfordringer ved navnene på de øvrige programmene, slik vi gjorde det i vår vurdering 11. oktober:

> *Bachelorprogram i samtidskultur* antas imidlertid å gi forventninger om et studieinnhold og læringsutbytte med et bredere eller mer tversgående samtidskulturelt innhold. Manglende fellesemner fører derimot til at studentene i all hovedsak møter fagstoff knyttet til den studieretningen de velger, nemlig *Digital kultur*, *Teatervitenskap* eller *Moderne kunsthistorie*.
>
> *Bachelorprogram i historie **og** kulturvitskap* har som nevnt studieretninger uten obligatoriske, felles emner. Det avspeiles blant annet i at en i læringsutbyttet på programnivå må operere med «historie **eller** kulturvitskap» (uthevet her).
> Det samme gjelder *Bachelorprogram i kunsthistorie*, *gresk **og** latin*, der læringsutbyttet på programnivå bruker «eller».

Navnet på gradene byr også på noen utfordringer. Gitt at man aksepterer at de innsendte bachelorprogrammene er helhetlige studieprogram, bør gradsnavnene ha en tilføyelse som angir studieretning. Bachelor i historie og kulturvitskap har i gradsnavnet tilføyd studieretningene.

Krav til studieretninger som «tilsynsenhet»

Komitéen blir i tilleggsbestillingen fra SA (26.10.) bedt om å vurdere hva som må til for å sikre at den enkelte studieretning tilfredsstiller kravene til studieretningen som «tilsynsenhet». I tråd med det som er sagt ovenfor, innebærer dette å beskrive og begrunne informasjon om hver studieretning som om den var et program.

Helt konkret betyr dette at fagmiljøene må utforme en programsøknad for hver studieretning. Fagmiljøene må bruke UiBs søknadsmal og fylle den ut i tråd med veiledningene (for henholdsvis bachelor og master). Veiledningene er som kjent basert på NOKUTs veiledninger, og tar utgangspunkt i studietilsynsforskriften. Fagmiljøet må dermed vurdere studieretningen i forhold til alle punktene i søknadsskjemaet, - også de som er knyttet til relevans, rekruttering og fagmiljø.

Vurdering av HFs BA-søknader

Det humanistiske fakultet (HF) har sendt inn søknader om oppretting av følgende 4 bachelorprogram:

- Bachelorprogram i historie og kulturvitskap
- Bachelorprogram i nordisk
- Bachelorprogram i kunsthistorie, gresk og latin
- Bachelorprogram i samtidskultur

Vurderingene nedenfor fra programopprettingskomitéen overlapper mye med de muntlige tilbakemeldingene komitéen ga i dialogmøtene med fagmiljøene bak søknadene 12., 13. og 15. mai 2017 og kan sees på som en utdypning av komitéens vurdering av programmene sendt til Det humanistiske fakultet 11.10.17. Komitéen ser det ikke som hensiktsmessig å gå svært detaljert til verks når det gjelder emnebeskrivelsene, men om ønskelig stiller vi oss til disposisjon for fagmiljøene for å diskutere dette nærmere.

NOKUTs forskrift viser til NKR, der de såkalte deskriptorene inneholder en bestemt kompleksitet og tematikk som angir nivået for henholdsvis bachelor og master. Komitéen understreker at når vi i det følgende kommenterer detaljer i læringsutbyttebeskrivelser, handler det *ikke* om det faglige innholdet, men om samsvaret med NKR, blant annet om å plassere studieprogram og studieretninger på *riktig nivå* (bachelorprogram).

Som rettesnor i denne gjennomgangen har komitéen fulgt Kunnskapsdepartementets forventning i Meld. St. 16 om at utdanningsinstitusjonene «gjennomgår studieprogrammene for å utvikle eller revidere læringsutbyttebeskrivelsene»[1]. I meldingen heter det at:

> Læringsutbyttebeskrivelsene for hvert enkelt studieprogram skal være i samsvar med og avspeile riktig nivå i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk. Det vil si at alle beskrivelsene fra det nasjonale rammeverket skal være ivaretatt, men utdypet og tilpasset studieprogrammets formål og egenart. Emnene i studieprogrammet skal samlet sikre at studentene oppnår læringsutbyttet som er formulert for programmet som helhet.[2]

Generelle betraktninger

Innledningsvis peker komitéen på noen overordnede utfordringer og forhold som gjelder for de fleste programmene, og som fagmiljøene bør vurdere i det videre arbeidet:

- Noen av studieprogrammene kan ha mer helhet og felles faglig identitet enn det som kommer til uttrykk i søknaden og i studieplanene. Eksempler på manglende helhet er at det i de fleste læringsutbyttebeskrivelsene på programnivå blir brukt *eller* for å skille mellom de ulike studieretningene på programmet.

[1] Meld. St. 16 (2016-17), s. 49.
[2] Meld. St. 16 (2016-17), s. 47.

- Så godt som alle beskrivelsene av det totale læringsutbytte på programnivå blir alt for generiske og for lite tilpasset studieprogrammets formål og egenart.
- Nivået på læringsutbyttebeskrivelsene for studieprogram og studieretninger samsvarer ikke alltid med de nasjonale føringene i NKR.
- Mange av læringsutbyttebeskrivelsene, både på program- og på studieretningsnivå, mangler enkelte NKR-deskriptorer, f.eks. kunnskap om fagområdets historie under *kunnskap*, og yrkesetikk og nytenkning under *generell kompetanse*.
  Komitéen anbefaler fagmiljøene å se alle emnebeskrivelsene i sammenheng med læringsutbyttebeskrivelsene for studieretningen. Totalen av alle emnene skal til sammen gjøre studenten i stand til å oppnå læringsutbyttet for studieretningen. Da bør også arbeids- og vurderingsformene på de ulike emnene avspeile hvordan dette skal oppnås.[3] Et virkemiddel for å få dette til, er gjennom å bruke varierte og studentaktive arbeids- og vurderingsformer.[4] Dette er også nedfelt i *UiBs handlingsplan for kvalitet i utdanning* og *studietilsynsforskriften*.
- De fleste søknadene mangler begrunnelser for valg av arbeids- og vurderingsformer, og disse blir ikke sett i sammenheng med læringsutbyttebeskrivelsene («constructive alignment»), jf. pkt. 3.3 og 3.5 i *Veiledning til UiBs mal for søknad om oppretting av studietilbud, første syklus*.

Studentutveksling

De ulike bachelorprogrammene har i varierende grad inkludert informasjon om ordninger for studentutveksling, noe som er påkrevd ifølge studietilsynsforskriften, og vist til i mal for Søknad om oppretting av studier ved UiB:

- *Bachelorprogram i historie og kulturvitenskap*: Her finnes liste over avtaler, men mangler informasjon om tidspunkt i programmet da det er anbefalt å reise på utveksling.
- *Bachelorprogram i kunsthistorie*, *gresk og latin*: Her finnes avtaler for alle tre studieretningene, men anbefalt tidspunkt for utveksling er bare spesifisert for studieretningen i kultur- og kunsthistorie.
- *Bachelorprogram i nordisk*: Her finnes både liste over avtaler og anbefalt tidspunkt for utveksling, noe som tilsynelatende er felles for alle tre studieretninger.
- *Bachelorprogram i samtidskultur*: Her finnes både avtaler og anbefalt tidspunkt for utveksling alle studieretninger, inkludert alternative studieløp.

[3] Se figur 3. Læringsutbytte i program- og emneplaner. Meld. St. 16, s. 48.
[4] Se kap. 3 i Meld. St. 16.

Bachelorprogram i historie og kulturvitenskap

Programmet har to studieretninger, *historie* og *kulturvitenskap*, som i dag er to adskilte studieprogrammer. I søknaden argumenteres det for at hensikten med sammenslåingen er å «bringe de to disiplinene nærmere hverandre og skape en tverrfaglig enhet.» Komitéen har derimot problemer med å se en helhet og en felles fagprofil for de to studieretningene. Dette gjelder både for oppbygningen og i den totale læringsutbyttebeskrivelsen for programmet. Programmet har bare ett fellesemne, HIK117. Det er obligatorisk bare for kulturhistoriestudentene og valgfritt for historiestudentene. Studieretningene fremstår dermed som to adskilte og ulike studieløp.

Totalt læringsutbytte for bachelorprogrammet i historie og kulturvitenskap

Det totale læringsutbyttet for studieprogrammet i historie og kulturvitenskap er svært generelt formulert, og det er vanskelig å få øye på en felles faglig målsetting for programmet. Læringsutbyttebeskrivelsene er bortimot identiske med deskriptorene i NKR, og flere steder blir uttrykket «kulturvitenskap *eller* historie» brukt, noe som forsterker inntrykket av manglende faglig helhet.

Læringsutbytte for studieretning i historie

Læringsutbyttebeskrivelsene for studieretning i historie er i mye større grad tilpasset fagets egenart og fremstår som mer gjennomarbeidet enn det totale for programmet. Komitéens innvending her er at det mangler noe om fagområdets egen historie under *kunnskap*.

Studenter i denne studieretningen kan velge blant hele 15 valgemner i historie, noe som gir studieretningen et utall ulike kombinasjoner. En slik valgfrihet er positivt, men det gir en ekstra utfordring å tydeliggjøre hvordan studenten skal oppnå læringsutbyttet for studieretningen, uavhengig av hvilken kombinasjon av valgemner studenten velger.

Emnebeskrivelser i historie

Generelt savner vi begrunnelse og forklaring av samsvaret mellom læringsutbyttebeskrivelsene og arbeids- og vurderingsformene, det som på engelsk heter «constructive alignment». Dette henger dels sammen med at en del av kunnskapsutbyttebeskrivelsene er svært omfattende og med fordel kunne vært brutt ned i mindre enheter og konkretisert. Da ville det i tillegg bli enklere å tenke ut hvilke arbeids- og vurderingsformer som er best egnet for at studentene skal tilegne seg de intenderte kunnskapene, ferdighetene og generelle kompetansen for de ulike emnene.

Ut fra emnebeskrivelsene som ligger ved søknaden, ser det ut til å være svært lite studentaktivitet på de fleste emnene, dette gjelder særlig emnene på 100-nivå. Den klart foretrukne undervisningsformen er forelesninger. Studentene får noen grad av øvelse i oppgaveskriving på noen få emner, men mange av emnene ser ut til ikke å ha noe form for oppgaveskriving utenom skriftlig skole- eller hjemmeeksamen. Det er generelt lite variasjon i både arbeids-, undervisnings- og vurderingsformer.

Læringsutbytte for studieretning i kulturvitenskap

Læringsutbyttet er her i mye større grad tilpasset fagets egenart enn det totale læringsutbyttet for studieprogrammet. Komitéen synes læringsutbyttebeskrivelsene for kulturvitenskap er gode og har bare to mindre innvendinger. Under *kunnskap* savner vi en markør som handler om at studenten kan oppdatere sin kunnskap innenfor fagområdet sitt (jf. NKR). NKR sier videre at *ferdigheter* er noe studenten viser at hun kan/er i stand til. Fagmiljøet bør vurdere å bruke verbet *kan* istedenfor *har*, mellom annet for å synliggjøre om ferdighetene er målbare eller ei.

Emnebeskrivelser i kulturvitenskap

Emnebeskrivelsene viser at studentene stort sett får undervisning i form av forelesninger og seminarer, de får en del øvelse i oppgaveskriving (inkludert tilbakemelding) og vurderingsformene er semesteroppgaver, skole- og hjemmeeksamen. Søknaden beskriver variasjon i både arbeidsformer og vurderingsformer, men disse er i liten grad sett i sammenheng med læringsutbyttebeskrivelsene.

Bachelorprogram i kunsthistorie, gresk og latin

Programmet har tre studieretninger, *kultur- og kunsthistorie*, *gresk* og *latin*. I søknaden argumenteres det for at programmet er tenkt som et svar på HF-fakultetets middelaldersatsing, og er et uttrykk for ønsket om å samle fagmiljøene ved instituttet som er tilknyttet antikken og middelalderen. Dette er en satsing som i utgangspunktet fremstår som fremtidsrettet og med potensiale.

Komitéen ser en mulig utfordring for programmets helhet og felles faglige profil i og med at det mangler et fellesemne som er obligatorisk for alle. Slik programmet foreligger nå, er det obligatorisk for studentene på studieretningene i *gresk* og *latin* å ta KUN131 eller KUN132, mens studentene på studieretningen i *kultur- og kunsthistorie* ikke har tilsvarende obligatoriske språkemner. Komiteen vurderer potensialet for å kunne skape en tydeligere faglig profil til å være godt, men det er det ikke så lett å få øye på den i søknaden.

Totalt læringsutbytte i bachelorprogrammet i kunsthistorie, gresk og latin

Den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen for programmet beskriver først og fremst felleskunnskapene studentene skal ha om eldre tiders kultur og kulturelle uttrykk. Under *Kunnskap* blir språkdelen av programmet nokså usynlig, men er til stede under punktet om at kandidaten skal ha «inngåande kjennskap til eit representativt utval av avanserte språklege eller visuelle og materielle kulturuttrykk frå eldre tid.» Også her ser vi «eller» brukt kanskje fordi det er vanskelig å lage et felles læringsutbytte for hele programmet. De tre siste kulepunktene under *Kunnskap* er nokså generiske og hentet direkte fra NKR; det betyr

at de kan passe inn i hvilket som helst studieprogram på bachelornivå, jf. det første punktet i fellestilbakemeldingen fra komitéen ovenfor (s.6).

Hovedutfordringen med denne totale læringsutbyttebeskrivelsen, slik komitéen ser det, er at det språkfaglige aspektet blir så godt som usynlig. Beskrivelsene blir dessverre for generelle og de ligger for tett opp til NKR. Komitéen vil også påpeke at det i søknaden blir argumentert godt for samsvar mellom læringsutbytte og arbeids- og vurderingsformer, men vi kan ikke se at dette blir fulgt opp i praksis i de tre studieretningene eller i emnene isolert sett.

Læringsutbytte for studieretning kultur- og kunsthistorie

Læringsutbyttet for studieretningen kultur- og kunsthistorie virker godt tilpasset fagets egenart og fremstår som gjennomarbeidet. Komitéen vil peke på at det første punktet under *kunnskap* virker å ha noe lavt nivå: «generell oversikt» bør erstattes med «brei kunnskap» i tråd med NKR. Komitéen stiller spørsmål om det siste kulepunktet under *generell kompetanse* («kan nytte kombinasjonen av fag i spesialiseringa (...)») hører hjemme her. Utover dette har vi ingen særlige innvendinger, annet at der er en del språklige feil.

Emnebeskrivelser i kultur- og kunsthistorie

Generelt inntrykk er at læringsutbyttebeskrivelsene er godt formulert og gjennomarbeidet. Hovedinnvendingen fra komitéen er at det ser ut til å være for lite sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelsene og arbeids- og vurderingsformene («constructive alignment»). Forelesninger og «vanlegvis» seminar er den vanligste undervisningsformen (med forbehold om redusert undervisning ved få studenter). På ett av emnene møter studentene gruppeundervisning. I emnebeskrivelsene er det synliggjort lite studentaktivitetet, og det er relativt lite variasjon i bruken av vurderingsformer.

Læringsutbytte for studieretning i gresk

Læringsutbyttet for studieretningen i gresk virker godt tilpasset fagets egenart og fremstår som godt gjennomarbeidet. Komitéen stiller spørsmål om det siste kulepunktet under *generell kompetanse* («kan nytte kombinasjonen av fag i spesialiseringa (...)») hører hjemme her. Utover dette har vi ingen særlige innvendinger, annet at der er en del språklige feil.

Emnebeskrivelser i gresk

Komitéen finner det utfordrende å vurdere nivået på læringsutbyttebeskrivelsene på klassiske språkfag, da læringsutbyttene rent objektivt virker å være for generelle og å ha for lavt nivå. Uttrykket «økt kunnskap» eller «økt kjennskap» er brukt flere steder, og det reiser spørsmål om økt kunnskap i forhold til hva. Hvordan måles dette?

Hovedinnvendingen fra komitéen er den tilsynelatende svake sammenhengen mellom læringsutbyttebeskrivelsene og arbeids- og vurderingsformene. Studentene møter nesten utelukkende forelesninger, til tross for at studentgruppen vanligvis er liten. Som nevnt ovenfor, blir det argumentert i programsøknaden for at forelesningene til dels er studentaktive, men komitéen synes det er vanskelig å se dette i emnebeskrivelsene. Hvordan

lærer studentene et nytt språk ved å følge forelesninger? Det er generelt liten variasjon i arbeidsformene og stor overvekt av skoleeksamen. Her er det store rom for forbedringer for å øke sammenhengen mellom læringsutbyttet og arbeids- og vurderingsformene («constructive alignment). Det er ekstra utfordrende for komitéen å vurdere denne sammenhengen da alle emnene inneholder et forbehold om redusert undervisning ved færre enn fem oppmeldte studenter. Det er mye nynorsk språkrusk å rydde opp i, og noen innslag av svensk (GRE251).

Læringsutbytte for studieretning i latin

Læringsutbyttet for studieretningen i latin virker godt tilpasset fagets egenart og fremstår som godt gjennomarbeidet. Komitéen stiller spørsmål om det siste kulepunktet under *generell kompetanse* («kan nytte kombinasjonen av fag i spesialiseringa (...)») hører hjemme her. Utover dette har vi ingen særlige innvendinger, annet at der er en del språklige feil.

Emnebeskrivelser i latin

Komitéen finner det utfordrende å vurdere nivået på læringsutbyttebeskrivelsene på klassiske språkfag, da læringsutbyttene rent objektivt virker å være for generelle og ha for lavt nivå. Komitéen reagerer på bruken av uttrykket «økt kunnskap» eller «økt kjennskap» på de fleste av emnene. Økt kunnskap i forhold til hva? Hvordan måles dette?

Det er lite variasjon i arbeids- og vurderingsformene, og en overvekt av skoleeksamen. Også her er det store rom for forbedringer for å øke sammenhengen mellom læringsutbyttet og arbeids- og vurderingsformene («constructive alignment»), men igjen er dette vanskelig å bedømme på grunn av forbeholdet om redusert undervisning ved færre enn fem oppmeldte studenter. Det er mye nynorsk språkrusk å rydde opp i, og komitéen noterer at det mangler *ferdigheter* under læringsutbyttebeskrivelsen for *LAT251 Romersk historieskrivning med bacheloroppgave*. Det er riktignok ikke nødvendig å dekke alle de tre kategoriene (*kunnskap*, *ferdigheter* og *generell kompetanser*) innenfor hvert enkelt emne, men komitéen tror studentene vil ha oppnådd visse ferdigheter etter å ha skrevet en bacheloroppgave i latin.

Bachelorprogram i nordisk

Bachelorprogrammet inneholder tre studieretninger, *nordisk språk og litteratur*, *norrøn filologi* og *norsk som andrespråk*. I søknaden vises det til at disse tre studieretningene i dag er tre separate program, og at dette nye studieprogrammet er en gjenopprettelse av et program som eksisterte fram til 2014. Formålet med det nye fellesprogrammet er å «føre dei tre disiplinane nærmare kvarandre og skape ei tverrfagleg eining. Dette skal danne eit meir fleksibelt og robust program og opne for utvida tverrfagleg verksemd.»

Studieretningen *norrøn filologi* har ingen obligatoriske fellesemner med de to andre studieretningene, mens *nordisk språk og litteratur* og *norsk som andrespråk* har ett obligatorisk fellesemne (NOSPAN101) og ett obligatorisk emne med stort faglig overlapp (NOLI102/NOLI112). I *nordisk språk og litteratur* må studentene dessuten velge ett av flere 15 studiepoengsemner. Her kan studenten velge blant hele 13 emner i islandsk og norrønt.

Komitéen ser åpenbare fellespunkter mellom studieretningene *nordisk språk og litteratur* og *norsk som andrespråk*, mens fellesskapet med *norrøn filologi* i mindre grad er synlig. Dette gjelde både i søknaden og i oppbygningen av programmet.

Totalt læringsutbytte for bachelorprogram i nordisk

Det totale læringsutbyttet for bachelorprogrammet i nordisk er noe mangelfullt, og komiteen stiller spørsmål ved om nivået kan sies å være for lavt for et bachelorprogram, særlig det som forventes under *kunnskap*, som bare har disse to læringsutbyttene:

Kandidaten

- har brei kunnskap om grammatikk og lydlære, enten for moderne norsk eller for norrønt
- har grundig kunnskap om litteratur, enten generelt frå norrøn til moderne tid, eller konsentrert om norrøn eller moderne tid

Komitéen vil berømme fagmiljøet for å ha laget læringsutbyttebeskrivelser som er forankret i fagets egenart, og anbefaler fagmiljøet å arbeide videre med det totale læringsutbyttet for bachelorprogrammet, slik at det blir dekkende for nivået og samtidig i tråd med NKR, uten at det blir for generisk.

Læringsutbytte for studieretning i nordisk språk og litteratur

Læringsutbyttebeskrivelsen for studieretning i nordisk virker svært godt tilpasset fagets egenart og fremstår som mye mer gjennomarbeidet enn det totale læringsutbyttet for programmet.

Emnebeskrivelser i nordisk språk og litteratur

Generelt er emnebeskrivelsene i nordisk språk og litteratur språklig godt gjennomarbeidet. Emnene tilbyr mye undervisning i form av forelesninger og seminar under forutsetning av at det er flere enn fem oppmeldte studenter. Videre møter studentene veiledet oppgaveskriving, muntlig presentasjon og tilrettelagt kollokvium. Hovedtyngden av vurderingsformene på emnene i nordisk språk og litteratur er skole- og hjemmeeksamen, men her er også innslag av muntlig eksamen.

Studieretning i norrøn filologi

Også dette læringsutbyttet er i mye større grad enn det overordnede tilpasset fagets egenart. Komitéens innvendinger handler om at nivået virker å være noe lavt (jf. NKR) og punktene er noe generelle. Hva vil det si å ha «grunnleggjande kunnskap om moderne islandsk språk»? Betyr det at studenten skal kunne forstå og snakke noe moderne islandsk?

Emnebeskrivelser i norrøn filologi

Generelt virker også emnebeskrivelsene i norrøn filologi språklig godt gjennomarbeidet. Emnene tilbyr mange forelesninger med obligatorisk oppmøte på 75 %, der det er forventet at studentene deltar aktivt. På flere av emnene er det forventet at studentene utfører hjemmeoppgaver før de kommer på forelesning. Studentene møter varierte vurderingsformer (skoleeksamen, hjemmeeksamen, mappevurdering, skriftlige arbeid og muntlig eksamen), selv om det er en overvekt av skole- og hjemmeeksamen. Alt i alt ser det ut til å være relativt god sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelsene og arbeids- og vurderingsformene. En kompliserende faktor i en slik vurdering er derimot at undervisningen kan reduseres ved færre enn fem oppmeldte studenter.

Læringsutbytte for norsk som andrespråk

Læringsutbyttebeskrivelsen virker godt tilpasset fagets egenart og er detaljert og omfattende, særlig under *kunnskap*. Komitéen ber fagmiljøet vurdere om omfanget er for stort. Videre savner komitéen et punkt om innsikt i relevante fag- og yrkesetiske problemstillinger under *generell kompetanse*.

Emnebeskrivelser i norsk som andrespråk

Som i de andre to studieretningene, er også emnebeskrivelsene norsk som andrespråk godt gjennomarbeidet. Emnene tilbyr mye undervisning i form av forelesninger og kollokviegrupper under forutsetning av at det er flere enn fem oppmeldte studenter. Videre må studentene skrive oppgaver, men det kan godt tydeliggjøres om de får tilbakemelding på disse. Studentene møter skoleeksamen, hjemmeeksamen og muntlig eksamen på NORAN-emnene. Studentene må i tillegg velge emner fra de andre studieretningene.

Bachelorprogram i samtidskultur

Programmet inneholder tre studieretninger, *digital kultur*, *moderne kunsthistorie* og *teatervitenskap*. I søknaden for programmet, blir det understreket at *kunsthistorie* og *teatervitenskap* har lang erfaring med samarbeid, både innenfor forskning og undervisning. Begge fagene har mye felles med faget *digital kultur*, «især den delen av digital kultur som arbeider med estetiske uttrykksformer innen digitale medier, som digital kunst, elektroniske litteratur og dataspill.»

Programmet har ingen obligatoriske fellesemner. Innføringsemnet SAMKUL100 er valgfritt, men anbefalt for alle studenter i programmet. Studieretningene *teatervitenskap* og *moderne kunsthistorie* har et felles obligatorisk emne SAMKUL201, som er valgfritt for studieretningen *digital kultur*. Et spørsmål er her om dette er nok for å etablere et helhetlig program med felles faglig identitet og profil, særlig med tanke på studentene på studieretningen *digital kultur*.

Totalt læringsutbytte for bachelorprogram i samtidskultur

Det overordnede læringsutbyttet for programmet er svært generisk og ligger tett opp til ordlyden i NKR. Komiteen etterlyser mindre generiske beskrivelser og formuleringer som i større grad gjenspeiler studieprogrammets formål og egenart. I søknaden for programmet blir det tydelig at fagmiljøene har arbeidet mye med dette, men det gjenspeiles ikke i de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene.

Læringsutbytte for digital kultur

Læringsutbyttebeskrivelsen for digital kultur er velformulert og godt tilpasset og forankret i fagets egenart. Komitéen har ingen ting å utsette på denne, annet enn formuleringen «kan nytte sin kombinasjon av fag i spesialiseringa og i dei valfrie emna i vidare utdanning eller yrkesplanar» under *generell kompetanse*. Er dette et læringsutbytte?

Emnebeskrivelser for studieretning i digital kultur

Også læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå er godt gjennomarbeidet og godt formulert. Det tilbys mye og forbilledlig varierte arbeids- og undervisningsformer, studentene innenfor denne studieretningen møter alt fra studentaktive forelesninger, seminar, filmvisning, øvelser, labøvelser, quiz, veiledning, muntlig presentasjon, gruppearbeid, øvingsoppgaver, refleksjonsnotat og peer review. Dette blir fulgt opp med gjennomtenkte vurderingsformer (hjemmeeksamen, mappevurdering, skriftlig rapport, skoleeksamen og semesteroppgave) som gjør at sammenhengen med læringsutbyttebeskrivelsene er svært god.

Læringsutbytte for studieretning i moderne kunsthistorie

Læringsutbyttebeskrivelsen for moderne kunsthistorie er velformulert og godt tilpasset og forankret i fagets egenart. Komitéen har ingen ting å utsette på denne.

Emnebeskrivelser for moderne kunsthistorie

Generelt er læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå godt formulerte. På flere av emnene blir det oppgitt at «undervisinga blir gitt som førelesingar og vanlegvis også som seminar. Seminaret omfattar øving i fagleg presentasjon og oppgåveskriving. Seminardeltaking er obligatorisk (75 %).» Det blir ikke oppgitt hva som utløser om det blir arrangert seminar for studentene eller ikke, men det utgjør en stor forskjell for studentene om de får øvelse i oppgaveskriving eller ei.

Komitéen vil også bemerke at ifølge studieplanen for bachelorprogrammet i samtidskultur, er studentene på studieretningen i moderne kunsthistorie anbefalt å ta emnene KUN143 og KUN144 i andre semester. Komitéen kan ikke se at KUN143 ligger vedlagt i søknaden, og kan følgelig heller ikke vurdere emnebeskrivelsen.

Studentene på studieretningen møter hjemmeeksamen og skriftlige oppgaver med muntlig breddetest og semesteroppgaver. Det er vanskelig å se den gode sammenhengen mellom læringsutbyttebeskrivelsene og arbeids- og vurderingsformene, særlig fordi det er forbehold om omfanget av undervisningen. Vurderingsformene kan med fordel også varieres mer.

Læringsutbytte for studieretning i teatervitenskap

Læringsutbyttebeskrivelsene for teatervitenskap er bedre tilpasset fagets egenart enn de overordnede for programmet, men også disse er tidvis litt for generiske. Dette gjelder særlig læringsutbyttebeskrivelsene under *kunnskap*, som ligger litt tett opp til formuleringene i NKR. Under *ferdigheter* savner komitéen uttrykk for de mer praktiske ferdighetene en ferdig utdannet student har tilegnet seg i løpet av studiet av teatervitenskap. Kulepunktet «kan formulere ei teatervitskapeleg problemstilling og planleggje (…)» under *generell kompetanse* er mer en *ferdighet*.

Komitéen anbefaler fagmiljøet å arbeide videre med læringsutbyttet for studieretningen og å ta en språkvask på nynorsken.

Emnebeskrivelser for teatervitenskap

Emnebeskrivelsene for teatervitenskap er generelt godt formulerte. På flere av emnene deltar studentene på forelesninger med studentinnlegg, noe som er positivt. I tillegg må studentene følge et obligatorisk skrivekurs og deltar på workshop. Som ett av få fagmiljø ved HF, har teatervitenskap innbakt praksis i flere av emnene sine. Dette er veldig positivt og i tråd med intensjonene i stortingsmeldingen og UiBs handlingsplan.

Det ser ut til å være lite variasjon i vurderingsformene, da studentene stort sett møter skoleeksamen og hjemmeeksamen. Alt i alt kan også her sammenhengen mellom læringsutbyttebeskrivelsene og arbeids- og vurderingsformene bedres. Særlig gjelder dette vurderingsformene.

Bergen 06.11.17

Yael Harlap (UPED)
Linda Herfindal Lien (KMD)
Håkon Randgaard Mikalsen (studentrepresentant)
Toril Eikaas Eide (SA)
Cecilie Boge (SA)

Oppretting av nye studieprogram ved HF, søknader 2017

CH 2017.10.19

Innledning

Det humanistiske fakultet har søkt om oppretting av 7 studieprogram med oppstart 2018. Under forutsetning av at disse søknadene godkjennes, er det også søkt om nedlegging av 16 eksisterende program fra samme tidspunkt. Dette er første steg i en prosess som vil fortsette neste år med søknad om oppretting av ytterligere 3 og nedlegging av ytterligere 9 studieprogram, som meldt i fakultetets siste utdanningsmelding.

I forbindelse med Utdanningsutvalgets behandling av årets søknader er vi blitt bedt om å gi tilbakemelding om hvordan fakultetet tenker å følge opp vurderingene i den sentrale programopprettingskomitéens rapport, som vi mottok til kommentar 11.10.2017.

Hver enkelt søknad er altså ledd i en mer omfattende prosess som angår de fleste av fakultetets studieprogram. Kjennskap til denne prosessen er dermed viktig for å kunne foreta en helhetlig vurdering, både av de enkelte søknadene og av programopprettingskomiteens rapport.

Vi vil derfor gjøre rede for søknadenes bakgrunn i prosjektet HF2018 før vi kommenterer programopprettingskomiteens vurderinger.

HF2018 og HFs programportefølje

I samsvar med HFs strategi for 2016-2022 vedtok fakultetsstyret i desember 2015 å sette ned en prosjektorganisasjon som skulle utrede og komme med forslag til ny studieprogramportefølje ved fakultetet. Viktige deler av bakgrunnen var fakultetets vanskelige budsjettsituasjon, press på undervisningsressursene på en del fag, samt signaler fra bl.a. NOKUT om strengere krav til antall studenter og ansatte på studieprogram.

Ifølge prosjektgruppens mandat skulle det legges vekt på humaniorafagenes internasjonale utvikling og samfunnsrelevans, bedre utnyttelse av administrative og faglige ressurser på tvers av fagmiljø og institutter og bruk av emner i flere studieprogram. Det var videre et ønske om å styrke studieprogram med få ansatte og/eller få studenter.

Som et overordnet, strukturelt grep anbefalte prosjektgruppen at mindre program kan inngå som studieretninger i nye, større program, der noen emner er felles for flere studieretninger. Dermed kan man både redusere det samlede undervisningsbehovet, samle større fagmiljøer bak hvert enkelt program, og legge grunnlaget for utvikling av sterkere tverrfaglighet i

undervisningstilbudet I juni konsulterte fakultetet SA om denne modellen, bl.a. med spørsmål om forenelighet med NOKUT-krav.

Styringsgruppen sendte før sommeren 2016 en "bestilling" til instituttene med forespørsel om å utarbeide skisser til tverrfaglige studieprogrammer basert på denne modellen. Instituttene opprettet arbeidsgrupper, som arbeidet intenst med skissene over sommeren. Arbeidsgruppenes forslag ble så vurdert av prosjektets styringsgruppe, som sendte et forslag til revidert programportefølje på høring i oktober 2016. SA fikk kopi av høringen med forespørsel om kommentarer som gikk på struktur og modellen med parallelle spesialiseringer i programmene. Styringsgruppens forslag og instituttenes høringsuttalelser ble så lagt fram for fakultetsstyret.

I desember 2016 vedtok fakultetsstyret styringsgruppens reviderte anbefalinger til ny studieprogramportefølje ved HF med utlysning våren 2018 og opptak høsten 2018. Vedtaket ble altså fattet på bakgrunn av et stort arbeid i prosjektgruppen, styringsgruppen, arbeidsgruppene samt høringsuttalelser fra institutt og sentre. Vedtaket ble noe modifisert i januar-møtet, slik at søknader om nye program for fremmedspråkstudiene ferdigstilles først i 2018, med oppstart 2019.

Se http://www.uib.no/hf/2018 for mer informasjon om HF2018.

Etter fakultetsstyrets endelige vedtak startet arbeidet i fagmiljøene med utarbeiding av søknader, studieplaner og emnebeskrivelser til de i første omgang syv nye studieprogrammene.

En veilednings- og vurderingskomité nedsatt av UiBs utdanningsutvalg som skulle veilede fakultetene og deres fagmiljøer i opprettingsprosessen ble opprettet 1. februar 2017. I mai 2017 gjennomførte komiteen møter med de aktuelle fagmiljøene på basis av første utkast til søknadene. I møtene var det to administrative representanter, prodekan Claus Huitfeldt og studentrepresentantene som representerte komiteen.

Søknadene ble revidert på bakgrunn av de muntlige tilbakemeldingene i disse møtene og endelig versjonoversendt Studieadministrativ avdeling 29.08.2017.

Kommentarer til programopprettingskomiteens vurderinger

Fakultetet mottok 11. oktober komiteens vurdering av programmene. Komiteens rapport konkluderer med at den finner det vanskelig å anbefale oppretting av de fire nye bachelorprogrammene, og dermed også to av de tre av masterprogrammene.

Rapportens vurderinger er svært generelle. Det ville føre for lang å gå inn på alle detaljer som kunne kommenteres her. Vi skal derfor nøye oss med noen få kommentarer til de enkelte kulepunktene i rapporten.

> *"Studieprogrammene framstår ikke som helhetlige og mangler en felles profil som gjenspeiles i emneporteføljen."*

Komiteen gir ingen utdypning til dette punktet. Vi vil nøye oss med å vise til at studieprogrammene ved HF i motsetning til profesjonsutdanninger kjennetegnes ved en stor grad av åpenhet og bredde, bl.a. ved at de alle har 60-70 frie studiepoeng som kan velges fra andre fag, også ved andre fakulteter. Et gjennomgående fellesskap i emneporteføljen kan derfor bare sikres gjennom fellesemner i spesialiseringene. Et enkelt alternativ kunne være å erstatte frie studiepoeng med obligatoriske fellesemner. Dette ville imidlertid måtte gå på bekostning av fleksiblitiet og bredde, noe fakultetet ikke har ønsket.

> *"Det er vanskelig å få øye på tverrfagligheten*.
> Studieretningene i hvert av programmene har få eller ingen obligatoriske fellesemner."

Dette er delvis kommentert ovenfor. Vi har aldri fått noe svar på hvor mange felles emner eller studiepoeng studieretninger innenfor et program må ha. Vi konstaterer imidlertid at lektorprogrammene opererer med studieretninger og et skille mellom fag1 og fag 2 som innebærer at to studenter på samme program ikke nødvendigvis har annet enn pedagogikk-emner felles, dvs. 30 av 300 studiepoeng fordelt over et 5 års studium.

Når det gjelder de enkelte programmene, vil vi peke på:

Det stemmer at bachelorprogram i historie og kulturvitenskap har bare ett fellesemne på 15 studiepoeng, og at dette er obligatorisk i den ene studieretningen og valgfritt i den andre. Grunnen til at man likevel ønsker å samle disse fagene i ett studieprogram er redegjort for i HF2018-dokumentene: Historie er et program med hundrevis av studenter og et stort og robust fagmiljø. Kulturvitenskap har opplevd nedgang i bemanning, nedgang i studettall og kan stå foran ytterligere nedbemanning. Sammeslåing av de to programmene til ett vil gjøre det lettere å håndtere fremtidige utfordringer.

I bachelorprogram i nordisk har to av studieretningene, nordisk språk og litteratur og norsk som andrespråk, 25 studiepoeng fellesemner i spesialiseringen. Norrønt har ikke fellesemner med de to andre studieretningene, men de andre studentene på programmet tar i stor grad valgfrie emner i nordisk, og fagmiljøet i norrønt underviser også i emner på de to andre studieretningene.

Lignende forhold gjelder fellesemnene i de to andre studieprogrammene – en mekanisk telling av antall felles emner eller studiepoeng gir ikke et adekvat bilde av fellesskapet mellom studieretningene i programmene, som også må ses i lys av at programmene avspeiler et fellesskap i forskningsinteresser mellom fagmiljøer, at fagmiljøene som inngår i programmene vil ha et felles ansvar for gjennomføring av undervisningen, og at studenter på en av studieretningene i stor grad forventes å velge en årsenhet eller emner innenfor en av de andre studieretningene på programmet.

Tilfredsstillelse av et formelt krav om antall felles emner eller studiepoeng kunne lett tilfredsstilles ved f.eks. å kreve at studenter innenfor en studieretning velger alle sine frie studiepoeng innenfor to av de andre studieretningene. Dette ville imidlertid igjen ha gått på

bekostning av det generelle hensynet til fleksibilitet og bredde i programmene som er en grunnleggende verdi for fakultetets studietilbud.

> *"Navn på programmene kan ikke fullt ut sies å være dekkende"*

At "nordisk" bare "muligens" skulle være et dekkende navn på et studieprogram som dekker nordisk språk og litteratur, norsk som andrespråk og norrønt stiller fagmiljøene seg uforstående til. Både nasjonalt og internasjonalt er dette en vel etablert betegnelse for de fagområdene som dekkes av programmet. For øvrig vil studenter opptas ikke til programmene, men til studieretningene. Dermed er det ikke først og fremst programmene, men studieretningene, som vil være synlige i f.eks. Samordna Opptak. I rekrutterings- og informasjonsøyemed er derfor studieretningenes navn viktigere enn programmenes navn.

> *"NKR krever at studium skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte, og det skal formuleres ett totalt læringsutbytte for hvert studium."*

Komiteen siterer UiBs Veiledning til søknad syklus 1, pkt 3.2: «At studiet skal ha én total læringsutbyttebeskrivelse innebærer at denne også må være dekkende for eventuelle studieretninger. Dersom dette ikke er mulig, må studieretningene beskrives separat, og må innfri samme forskriftskrav som et studieprogram (fagmiljøstørrelse osv.).» Men i samme veiledning sies noen linjer senere: "Hvis relevant, må også læringsutbyttet for studieretning formuleres."

Vi har tolket dette slik at programmer med studieretninger må ha et felles overordnet læringsutbytte som dekker alle studieretninger, og i tillegg for hver studieretning en nærmere beskrivelse av det mer spesifikke læringsutbyttet for denne retningen. Denne tolkningen ble heller ikke avvist i vår kontakt med SA i 2016, og det er slik de nye studieplanene er utformet.

Komiteen sier videre: "Det er imidlertid viktig å merke seg at i en tilsynssituasjon vil hver av studieretningene bli vurdert og stilt krav til som et selvstendig program." Dette er noe vi både har merket oss og er innforstått med. Som vi kommer tilbake til senere i dette dokumentet, ser vi opprettingen av de nye studieprogrammene som et første steg i en prosess med nærmere integrasjon og tverrfaglig samarbeid mellom fagmiljøene som er ansvarlig for de enkelte studieretningene.

Lignende kan sies angående komiteens bemerkninger om emnebeskrivelsene. Vi er enig i at læringsutbyttebeskrivelser kan forbedres og at samsvar med og variasjon i undervisnings- og vurderingsformer kan gjøres bedre.

Hovedfokus i HF2018 har ligget på de nye emnene, mens de fleste emnene i programmene er "gjenbrukt" fra eksisterende programmer. Det er her snakk om et tresifret antall emner, og fakultetet har ikke hatt kapasitet og tid til å gjennomgå alle i detalj som del av prosessen med HF2018.

Studieprogrammer er imidlertid ikke statiske størrelser. Fagmiljøene reviderer studieplaner og emnebeskrivelser kontinuerlig i lys av stadig nye formelle krav, og av erfaringer fra undervisningen. Det vil også skje med emnene i disse programmene, -- mange eller de fleste

av dem vil sannsynligvis undergå kvalitetskontroll og revisjon før de første studentene på de nye programmene møter dem.

"Robust fagmiljø - stor nok kapasitet? "

Komiteen viser til uttalelsen fra instituttleder, som sier at ressurssituasjonen ved nordisk er kritisk, men at det nye programmet vil avhjelpe situasjonen i noen grad, og reiser deretter spørsmål "om en skal opprette et nytt program der en vet at ressurssituasjonen for fagmiljøet er kritisk." Det er nærliggende å spørre om hva som er alternativet. Skal man i stedet for å opprette et nytt program som avhjelper situasjonen i noen grad beholde en programportefølje som *ikke* avhjelper situasjonen? Eller er alternativet å legge ned ett eller flere av studietilbudene i nordisk ved Universitetet i Bergen?

Generelle kommentarer

HF2018 har vært en krevende men samtidig lærerik prosess ved HF. Mange fagmiljø melder om en prosess som har utfordrende, men fruktbar, En vesentlig del av arbeidet handlet om å systematisk gjennomgå faglige møtepunkter og fellesområder som kunne videreutvikles til større grad av tverrfaglig samarbeid og fellesansvar på tvers av fagmiljø for utdanningene ved HF. Drøftingene foregikk både innad i og på tvers av fagmiljø og institutt.

Det ble opplevd som utfordrende å skulle oppfylle HF2018s kriterier for nye studieprogram, og samtidig designe program i henhold til gjeldende regelverk og maler. Underveis i arbeidet med nye program måtte fagmiljøene, som står i hver sin fagtradisjon, tenke tverrfaglighet, bredde, fellesemner, økonomi og samtidig presentere dette i en gitt mal. Tanken å skulle omdanne et selvstendig fag til en studieretning med fellesemner kunne oppleves som vanskelig for fagmiljø med en sterk fagtradisjon.

Mange av fagmiljøene viser nå til at drøftingene i HF2018 har avdekket mange flere områder for tverrfaglig samarbeidsmuligheter enn man innledningsvis hadde tenkt, og en større bevissthet om at samarbeid om studieretningene i programstyrer med representasjon fra flere fagmiljø vil gi verdifulle gevinster.

Oppfølging av programopprettingskomiteens anbefalinger

Fakultetet finner at søknadene om oppretting av studieprogrammer fyller HF2018s kriterier for programportefølje, og at de så langt mulig også oppfyller formelle krav og retningslinjer.

Fakultetet vil ta rapporten fra programopprettingskomiteen til etterretning i det videre arbeidet med utviklingen av studieprogrammene.

Claus Huitfeldt

Prodekan for utdanning og internasjonalisering

Oppretting av nye studieprogram 2017

Sju søknader fra HF-fakultetet og en søknad fra SV-fakultetet
Programopprettingskomitéens vurderinger

Bakgrunn

UU oppnevnte 1. februar 2017 (Sak 6/17) en veilednings- og vurderingskomité som skulle veilede fakultetene og deres fagmiljøer i opprettingsprosessen og videre vurdere kvaliteten på studieprogrammene som ble søkt opprettet. Komitéen har bestått av følgende medlemmer:

- Hans Knut Sveen, konstituert visedekan for utdanning, KMD. Fra august 2017 ble ny visedekan for utdanning ved KMD, Linda Herfindal Lien, medlem av komitéen
- Claus Huitfeldt, prodekan for utdanning og internasjonalisering, HF
- Yael Harlap, førsteamanuensis, Uniped, PS
- Cecilie Boge, universitetslektor, Læringsstøttegruppen, SA
- Håkon Randgaard Mikalsen, studentrepresentant
- Svein-Martin Stenseth, studentrepresentant (ut vårsemesteret 2017)
- Toril Eikaas Eide, seniorrådgiver, Læringsstøttegruppen, SA

På bakgrunn av erfaringene med programopprettingsarbeidet i 2016, ble det også foreslått endringer i prosedyrer og tidsplaner:

> *På bakgrunn av erfaringene fra 2016 har komitéen sett et behov for å strekke vurderings-, veilednings- og tilbakemeldingsperioden over et lengre tidsrom. Denne vurderingen blir støttet av fakultetene. En slik forlenging, som samtidig tar hensyn til fristene for UU- og U-styrebehandling, forutsetter at førsteutkastet av søknaden oversendes før sommerferien. Det forutsetter også at informasjons- og veiledningsmøter kommer tidligere i vårsemesteret, og at fakultetene melder fra om hvilke studieprogram de ønsker å opprette før og uavhengig av innspillene til utdanningsmeldingen.* (Fra møteprotokollen, sak 6/17)

Søknadene i 2017

Det humanistiske fakultet (HF)
HF har sendt inn søknader om oppretting av følgende 7 studieprogram:

- Bachelorprogram i historie og kulturvitskap
- Bachelorprogram i nordisk
- Bachelorprogram i kunsthistorie, gresk og latin
- Bachelorprogram i samtidskultur
- Masterprogram i historie og kulturvitskap
- Masterprogram i nordisk
- Masterprogram i klassisk filologi

Det samfunnsvitenskapelige fakultet (SV)
SV har sendt inn søknad om oppretting av følgende studieprogram:

- Lektorutdanning i samfunnskunnskap med master i sosiologi

Arbeidet med søknadene

Fagmiljøene og fakultetene har utviklet studieprogrammene og jobbet fram søknadene med utgangspunkt blant annet i følgende sentrale dokumenter:

- Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften) revidert i 2017,
- Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR)
- Forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen (UiBs studieforskrift)

NOKUT laget i 2013 søknadsmaler med veiledninger som tydeliggjør kravene som må oppfylles for at et studieprogram/studium skal kunne godkjennes/akkrediteres. Med utgangspunkt i disse NOKUT-dokumentene utarbeidet UiB i 2015 og 2016 sin egen søknadsmal med veiledninger.

UU-møtet 1.02. 17 vedtok en tidsplan for den delen av programopprettingsprosessen der komitéen har vært involvert. Planen inneholdt blant annet følgende milepæler:

- 10.05.17: Fakultetenes frist for innlevering til SA/komitéen av førsteutkast til søknad om oppretting.
- Uke 23: Dialog mellom komitéen og aktuelle fakulteter og fagmiljøer om videreutvikling/kvalitetssikring av studieprogrammene fram mot frist for innlevering av endelig søknad.
- 29.08.17: Frist for innlevering av endelig søknad til SA/komitéen.

I september og oktober har komitéen arbeidet med vurdering av søknadene. Resultatet av dette arbeidet er nedfelt i denne rapporten.

Til hjelp i programutviklingsprosessen har fagmiljøene, i tillegg til forskriftene, rammeverket og malene nevnt ovenfor, hatt UiBs *Mal for studieplan* og *Mal for emnebeskriving*.

Fakultetene og instituttene har gjennomført ulike prosesser og tiltak til støtte for fagmiljøene. I tillegg har miljøene fått tilbud om dialog med og støtte fra U-pedmiljøet og Læringsstøttegruppen ved SA. Disse tilbudene har fagmiljøene benyttet seg av i ulik grad.

Sentrale kriterier i vurderingsarbeidet

Komitéens vurdering av studieprogrammene er basert på kravene i studietilsynsforskriften, NKR og UiBs studieforskrift. For eksempel stiller studietilsynsforskriften blant annet følgende krav til en studieplan:

- Studiet skal ha et dekkende navn
- Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte. Jamfør *Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring*. Det formuleres ett totalt læringsutbytte for hvert studium
- Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås
- Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås
- Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås
- Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier
- Studiet skal være forskningsbasert og være tilpasset studiets nivå, omfang og egenart

- Studiet skal ha ordninger for studentutveksling og internasjonalisering, som skal være tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.
- Studiet skal ha lokaler, bibliotektjenester, administrative og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold for studentene, som er tilpasset studiet

I tillegg stilles det krav til rekrutteringspotensiale og læringsmiljø, praksisavtaler, fagressurser, samt fagmiljøets sammensetning, deltakelse i nasjonale og internasjonale nettverk, kompetanse, tilsettingsforhold og robusthet.

Komitéens vurderinger

HF har i initiativet HF2018 hatt en omfattende gjennomgang av alle sine studieprogram. Et resultat av HF2018-prosessen er at fakultetet står bak sju av de totalt åtte programopprettingssøknadene ved UiB. Som nevnt, er HF representert i komitéen ved sin prodekan for utdanning og internasjonalisering. Han har deltatt på alle møter og drøftinger internt i komitéen og med fagmiljøene/fakultetene. Komitéen har imidlertid funnet det korrekt at HFs representant på grunn av sin dobbeltrolle som både avsender og mottaker av HF-søknadene fristilles fra å bidra til eller stille seg bak den skriftlige vurderingen av HFs søknader.

HFs søknader

Komitéen anerkjenner det omfattende og krevende arbeidet som fagmiljøene, instituttene og fakultetene har hatt i HF2018 med å gjennomgå programporteføljen og finne fram til nye studieprogram.

Med utgangspunkt i studietilsynsforskriften og i noen grad NKR ser komitéen like fullt en del dilemmaer. Særlig gjelder dette fagkombinasjonene i og utformingen av programmene som søkes opprettet.

Dilemmaene gjelder bachelorprogrammene som alle fire er sammenslåinger av to eller tre eksisterende bachelorprogram som i programforslagene er omgjort til studieretninger. I tillegg til at sammenslåingen gir en redusering i antallet studieprogram ved HF, legger søknadene vekt på at studieprogrammene bidrar til tverrfaglighet. Komitéen ser sammenslåingene slik programmene framstår i søknaden som problematiske av følgende grunner:

- *Studieprogrammene framstår ikke som helhetlige og mangler en felles profil som gjenspeiles i emneporteføljen.*

- *Det er vanskelig å få øye på tverrfagligheten.*
  Studieretningene i hvert av programmene har få eller ingen obligatoriske fellesemner.
    - I *Bachelorprogram i historie og kulturvitskap* er de to studieretningene historie og kulturvitenskap helt adskilte uten felles obligatoriske emner. Det finnes ett obligatorisk emne i studieretning for kulturvitenskap av tverrfaglig karakter, *HIK117 Fordjupning i historie og kulturvitskap*. Dette er imidlertid bare et valgemne i studieretningen for historie.
    - I *Bachelorprogram i nordisk har* studieretningen *Norrøn filologi* med unntak av innføringsemnene første semester ingen obligatoriske fellesemner med de to andre studieretningene *Norsk som andrespråk* og *Nordisk språk og litteratur*. De to siste har ett obligatorisk fellesemne, og ett obligatorisk emne med stort faglig overlapp. *Norsk som andrespråk* har i tillegg to obligatoriske nordisk litteraturemner som signaliserer et enda sterkere slektskap med studieretningen *Nordisk språk og litteratur*. I *Nordisk språk og litteratur* må studentene dessuten velge enten ett av

flere 15 studiepoengsemner fra det norrøne fagområdet eller et emne fra *Norsk som andrespråk*.

- *Bachelorprogram i kunsthistorie, gresk og latin*. De tre studieretningene («spesialiseringene») *Kunsthistorie*, *Gresk* og *Latin* har ex. phil. og ex.fac. felles. I tillegg er det obligatorisk for både *Gresk* og *Latin* å velge ett av to kunsthistorieemner. Det er følgelig lite som er felles for de tre fordypningene.
- *Bachelorprogram i samtidskultur* har studieretningene *Digital kultur*, *Teatervitenskap* og *Moderne kunsthistorie*. De har ingen obligatoriske fellesemner ut over et introduksjonsemne *SAMKUL100*. *Teatervitenskap* og *Moderne kunsthistorie* har i tillegg et felles obligatorisk emne *SAMKUL201*, men det er bare valgfritt i studieretningen *Digital kultur*.

- *Navn på programmene kan ikke fullt ut sies å være dekkende*
  Bachelorprogram i nordisk kan muligens sies å være dekkende selv om studieretningene har så lite felles. *Bachelorprogram i samtidskultur* antas imidlertid å gi forventninger om et studieinnhold og læringsutbytte med et bredere eller mer tversgående samtidskulturelt innhold. Manglende fellesemner fører derimot til at studentene i all hovedsak møter fagstoff knyttet til den studieretningen de velger, nemlig *Digital kultur*, *Teatervitenskap* eller *Moderne kunsthistorie*.

  *Bachelorprogram i historie **og** kulturvitskap* har som nevnt studieretninger uten obligatoriske, felles emner. Det avspeiles blant annet i at en i læringsutbyttet på programnivå må operere med «historie **eller** kulturvitskap» (uthevet her). Det samme gjelder *Bachelorprogram i kunsthistorie, gresk **og** latin*, der læringsutbyttet på programnivå bruker «eller».

- *NKR krever at studium skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte, og det skal formuleres ett totalt læringsutbytte for hvert studium.*
  «At studiet skal ha én total læringsutbyttebeskrivelse innebærer at denne også må være dekkende for eventuelle studieretninger. Dersom dette ikke er mulig, må studieretningene beskrives separat, og må innfri samme forskriftskrav som et studieprogram (fagmiljøstørrelse osv.).» (Fra UiBs *Veiledning til søknad syklus 1*, pkt 3.2)

  Alle søknadene opererer med egne læringsutbyttebeskrivelser for studieretningene. At dette har vært nødvendig, kommer delvis fram av punktene ovenfor. Det er like fullt behov for en del justeringer av beskrivelsene enten på program- eller studieretningsnivå - eller på begge nivåene.

  Det samme gjelder emnebeskrivelsene. I møtene før sommerferien, da komitéen ga fagmiljøene tilbakemelding på søknadsutkastene, kom komitéen med innspill om at det var gjort lite revisjon i de fleste emnebeskrivelsene og om at den forventet videreutvikling av disse til den endelige søknaden. Dels gjaldt dette noen av læringsutbyttebeskrivelsene, men mest savnet komitéen variasjon i vurderings-, arbeids- og undervisningsformene slik at de i større grad var tilpasset læringsutbyttebeskrivelsene. I de endelige søknadene er emnebeskrivelsene i noen grad videreutviklet.

  Det er imidlertid viktig å merke seg at i en tilsynssituasjon vil hver av studieretningene bli vurdert og stilt krav til som et selvstendig program.

- *Robust fagmiljø - stor nok kapasitet?*
  I søknaden om oppretting av nytt studieprogram i nordisk skriver instituttstyreren følgende:
  > «Ressurssituasjonen for fagmiljøet i nordisk, særlig nordisk litteratur, er kritisk, og de grunnleggende utfordringene forblir uendret av den omsøkte sammenslåingen av studieprogram. Det har blitt foretatt en omfattende revisjon av emneporteføljen, dels på bekostning av enkeltprofilene i nordisk. Dette, sammen med økt bruk av fellesemner på tvers av studieretningene, vil kunne avhjelpe ressurssituasjonen i noen grad.»

  Ressurssituasjonen har tydeligvis vært problematisk en stund, noe det nye programmet muligens kan avhjelpe i noen grad. Et spørsmål her er likevel om en skal opprette et nytt program der en vet at ressurssituasjonen for fagmiljøet er kritisk.

Oppsummert synes komitéen det er vanskelig faglig og formelt å anbefale opprettingen av de nye bachelorprogrammene. Det kan innvendes mot komitéens vurderinger at det så sent som i 2016 ble opprettet studieprogram som hadde noen av de samme karakteristika. Disse ble imidlertid anbefalt opprettet under tvil og delvis ut fra en tenkning om at institusjonen og fagmiljøene delvis måtte få tilpasse seg et noe strengere regime over tid. 2017 er imidlertid det tredje året UiB har hatt en opprettingsprosess med tydelig fokus på og krav om å oppfylle kravene og med en veilednings- og vurderingskomité som har gått aktivt inn i prosessen. Samtidig har det foregått en omfattende revisjonsprosess ut fra de samme kriteriene. I tillegg har høyere utdanning i Norge i 2017 både fått en stortingsmelding om kvalitet og en revidert studietilsynsforskrift med de samme krav som i den forrige forskriften, om ikke noe strengere. I tillegg vedtok Universitetsstyret før sommerferien UiBs handlingsplan *Kvalitet i utdanning*.

Dersom de fire bachelorprogrammene ikke blir opprettet, forsvinner også grunnlaget for å opprette i alle fall to av masterprogrammene, *Masterprogram i historie og kulturvitskap* og *Masterprogram i nordisk*. De bygger videre på de tilsvarende bachelor-programmene. Med *Masterprogram i klassisk filolog*i er det noe annerledes, både fordi kunsthistorie ikke lenger er en studieretning, og fordi Universitetsstyret i 2015 opprettet en *Bachelor i klassisk filologi med gresk og latin*.

Programopprettingskomitéen har i vår hatt to studentrepresentanter og i høst én. Disse representantene har i drøftingene særlig vært opptatt av hvordan programmene framstår for studentene, hvilke forventninger beskrivelsene skaper og i hvilken grad forventningene ser ut til å kunne oppfylles.

Studentrepresentanten i høst. Håkon Randgaard Mikalsen, har ikke kunnet møte på de møtene komitéen har hatt om de endelige søknadene. Men sammen har han og Svein-Martin Stenseth sendt følgende skriftlige innspill til denne uttalelsen fra komitéen:

1. Programmene må se på hva som møter studentene i programpresentasjonene, og at det er viktig at disse presentasjonene bidrar til en forventningsavklaring.

2. I forventningsavklaringen bør det være markert tid for anbefalt tid til utveksling/praksis, hvilke emner en burde ta, og hvor/når en evt. må/kan ta valget om spesialisering det er lagt til rette for i programmet.

3. Programmene som slås sammen i et program må ha mer felles enn tittel for at det skal sees hensiktsmessig å opprette et nytt program. Dette er ikke tydelig nok i alle programmene.

4. Flere av programmene må se på hvordan de kan styrke studentaktiviteten i undervisningen. Videre også å styrke sammenhengen mellom læringsbyttebeskrivelsene, valg av undervisningsformer, og vurderingsformer som er varierte og sammen egner seg til å vise om studentene har oppnådd dette nevnte læringsutbytte.

SVs søknad

SVs lektorprogram samsvarer i stor grad i oppbygning og innretning med eksisterende lektorprogram ved UiB, og programmet er også lagt tett opp til den eksisterende nasjonale rammeplanen for lektorutdanning.

Komitéen ser like fullt også her noen dilemmaer det bør finnes avklaring på og spørsmål som bør besvares:

- Søknaden er vag på flere punkter:
    - Det sies innledningsvis (pkt. 1) at programmet «forutsetter tildeling av nye fullfinansierte studieplasser. Det vil være behov for økte ressurser til en fagdidaktiker og en 50 % administrativ stilling for å kunne drive programmet.»

      Komitéen oppfatter det slik at dersom forutsetningen om studieplasser ikke blir oppfylt og behovet for økte ressurser ikke blir dekket, blir programmet ikke opprettet.

      Komitéen ser at planene om oppretting av dette lektorprogrammet 12. juni 2017 var oppe som sak i Styringsgruppen for lektorutdanningen ved UiB (Sak 9/17). Styringsgruppen gjorde følgende vedtak:
      «Styringsgruppen anbefaler oppretting av Lektorutdanning i samfunnskunnskap med master i sosiologi, under forutsetning av at det tildeles nye studieplasser til programmet. Styringsgruppen oppfordrer til at nøkkelstillinger ved involverte fakulteter prioriteres, slik at fagporteføljen i det nye programmet samsvarer best mulig med samfunnsbehov, og sikrer kandidatene gode jobbmuligheter.»

      Styringsgruppen behandling omtales ikke i søknaden, og det gjøres følgelig heller ikke rede for hvordan vedtaket tenkes oppfylt.

    - Når det gjelder hvilke fag som kan tas som fag II, vises det til en utfordring i og med at «HF tar forbehold om at det for tiden er kapasitetsproblemer på fagdidaktikk i engelsk og nordisk, og på praksisplasser i historie.» Samtidig understrekes det i søknaden at «Det er svært viktig for Det samfunnsvitenskapelige fakultet at det også blir gitt muligheter for at studentene kan velge fagene nordisk, engelsk og historie som fag II. Dette vil være svært viktig for rekrutteringen og karrieremulighetene til kandidatene.» Det går ikke fram hvordan dette dilemmaet er tenkt løst.

      Komitéen har kommentert at denne usikkerheten må komme klart fram i informasjonen til potensielle studenter og studenter som tas opp på studiet. Komitéen etterlyser for øvrig en opplisting av hvilke fag som kan tas som fag II. En slik opplisting bør også opplyse om usikkerhet knyttet til kapasitet.

    - Internasjonalisering og utveksling

Under pkt 2.1 i søknaden står det: «Sosiologisk institutt ønsker å legge til rette for at studentene kan reise på utveksling og vil forsøke å få dette til i 6. semester i samarbeid med fag 2-instituttet som i dette semesteret har ansvar for bacheloroppgaven. Vi anser at det vil være mulighet for å gjennomføre bacheloroppgaven, eventuelt en erstatning for denne, (sammen med en erstatning for emnet SOS201) under utvekslingsoppholdet og vil bidra til at dette gjennomføres på en god måte.»

Komitéen er klar over og har full forståelse for utfordringene med i det hele tatt å få til gode ordninger for at studenter i et lektorprogram skal kunne reise på utveksling. Det er mange faktorer å ta hensyn til: fordeling av emner på fag I og fag II og fagdidaktikk i disse fagene, pedagogikkemner og ulike former for praksis. UiBs eksisterende lektorprogram er ikke klarere på dette punktet enn programmet i søknaden. Studietilsynsforskriften fra i år holder i § 2-3, (8) fast ved at «Studietilbud som fører fram til en grad, skal ha ordninger for internasjonal studentutveksling. Innholdet i utvekslingen skal være faglig relevant.» I merknadene presiseres dette på følgende måte: «Bestemmelsen innebærer at institusjonen skal sikre at studenter ved alle studietilbud som fører fram til en grad, kan tilbys utvekslingsopphold gjennom oppdaterte og bindende avtaler, og at relevansen av utvekslingsoppholdet er sikret av studietilbudets fagmiljø.»

Forskrift om rammeplan for lektorutdanning for trinn 8-13, vedtatt av KD i 2013 sier følgende: «Lærerutdanningsinstitusjonene skal legge til rette for at studentene får et internasjonalt perspektiv på studiet og lærerarbeidet. Institusjonene skal også legge til rette for at studentene kan ta deler av utdanningen i utlandet, og skal fastsette vilkår for at studentene kan få godkjent oppholdet som del av fagstudiet og av praksisopplæringen.»

I studieplanen for programmet står det ingenting under kategorien «Delstudium i utlandet».

Et spørsmål her er derfor om kravet til utveksling er tilstrekkelig ivaretatt i SVs lektorprogramsøknad.

- Navnet på graden
  Studieplanen opererer med *Lektorutdanning med master i sosiologi*som som navn på graden. Et spørsmål her er om det samsvarer med UiBs studieforskrift (Regelsamlingen). Studieforskriften har til nå ikke noe eget punkt for gradsnavn for lektorutdanning ved SV. Trolig er det her naturlig å tenke seg en parallell til forskriftens gradsnavn for HF: «Master i <navn på fag> med integrert praktisk-pedagogisk utdanning» (Kap 2 §2.3, (9)). I så fall skulle gradsnavnet for programmet bli «Master i sosiologi med integrert praktisk-pedagogisk utdanning», noe som vil innebære en tilføyelse i UiBs studieforskrift.

- Læringsutbyttebeskrivelsene
  - På programnivå
    Læringsutbyttebeskrivelsene er her stort sett gode og i tråd med læringsutbyttebeskrivelsene som anbefales i ovennevnte *Forskrift om rammeplan for lektorutdanning for trinn 8-13*. Én innvendig her kan være at det er svært

mange/for mange beskrivelser. Til sammenlikning har rammeplanen til sammen 18 beskrivelser eller deskriptorer.

En annen og viktigere innvendig er at beskrivelsene for kunnskap ser ut til å beskrive kunnskapene på et for lavt nivå for et masterprogram. Når det gjelder kunnskap om fagområdet, står det bare at kandidaten «har overblikk over», «kjenner», «har kunnskap om» mens formuleringer som ifølge NKR viser masternivået «har inngåande kunnskap om» bare er knyttet til «teoriar og problemstillingar knytt til fagdidaktiske og pedagogiske spørsmål» og «gjeldande lov- og planverk for skolen». Studieplanen mangler dessuten kravene om «avansert kunnskap innenfor valgte fag og spesialisert innsikt i et profesjonsrelevant fagområde» (Fra rammeplanen og i tråd med NKR)

- I emnebeskrivelsene
  Læringsutbyttebeskrivelsene i masteremnet (Masteroppgåva SOS360) ser ut til å ligge på et for lavt nivå i forhold til kravene til et masterprogram. (Jf. punktet ovenfor.) Masteroppgaven kommer til sist i studiet og studiets progresjon, noe som burde tilsi at studenten ved fullført emne har inngående, avansert og/eller spesialisert kunnskap om en del felt/områder i programmet.
  Generelt er det noen formelle innvendinger til presentasjonen av læringsutbyttebeskrivelsene i emnene.

- Emnebeskrivelsene
  En mindre mangel i søknaden er at kodene for praksisemnene mangler og er heller ikke lagt ved. Det siste gjelder også pedagogikkemnene. Emnet fagdidaktikk i sosiologi finnes ikke. Det skal utvikles når en fagdidaktiker for dette fagområdet er på plass. Didaktikkemnene knyttet til fag I blir foreløpig forankret ved Institutt for administrasjons- og organisasjonsvitenskap.

  Komitéen synes det er vanskelig å se spor av revisjon i emnebeskrivelsene mht arbeids-, undervisnings- og vurderingsformer. Blant annet er det i de emnebeskrivelsene som er levert inn, en hovedvekt på skriftlig skoleeksamen eller skriftlig hjemmeeksamen. Med unntak av Samfunnskunnskapdidaktikk 1 (SAKDI101) og emnet for masteroppgaven er ikke muntlig aktivitet grunnlag for vurdering i noen av de vedlagte emnebeskrivelsene. I lektorprofesjonen er muntlig kommunikasjon med elevene en vesentlig kompetanse, og komitéen mener det er viktig at denne kompetansen utvikles og vurderes også i de samfunnsfaglige emnene.

- Instituttstyrers uttalelse om fagmiljøet «robusthet»
  I Tabell 3 i søknadsmalen skal instituttleder «gi en samlet vurdering av faglig robusthet og tilgjengelige undervisningsressurser i studiet» og instituttlederen blir bedt om å redegjøre «blant annet for:
  - At studiet har fått allokert tilstrekkelige undervisningsressurser til å tåle for eksempel sykefravær og forskningsterminer.
  - Grad av gjenbruk av emner som allerede benyttes i andre studieprogram og hvordan gjenbruken påvirker det samlede studenttallet i emne(ne) og behovet for undervisnings- og veiledningskapasitet.»

Komitéen ser, som vist ovenfor, en del forhold som må avklares og/eller endres for at lektorprogrammet skal opprettes. Komitéen kan ikke se at instituttstyrer har redegjort for disse forholdene.

Også til vurderingen av SV-søknaden har studentrepresentantene, Håkon Randgaard Mikalsen og Svein Martin Stenseth, sammen sendt et skriftlig innspill til komitéens vurdering:

«Vi stiller oss fullstendig bak komitéens vurdering av søknaden.»

Videre legger de til følgende:
«Programmet må se på hvordan de kan styrke studentaktiviteten i undervisningen, dette kan gjøres gjennom mer varierte undervisningsformer i læringsutbyttebeskrivelsen. Fagmiljøene argumenterte med at dette ikke vil gi fleksibilitet til å endre undervisningsformer siden læringsutbyttebeskrivelsen ikke revideres så ofte. Vi mener uansett at det er rom for å legge inn flere undervisningsformer i læringsutbyttebeskrivelsen. Videre må de sjekke at læringsutbyttebeskrivelsene faktisk dekker det som studenten møter i faget, og at vurderingsformen egner seg til å vise om studentene har oppnådd det nevnte læringsutbyttet.»

Bergen, 11.10.17

Yael Harlap (UPED)
Linda Herfindal Lien (KMD)
Håkon Randgaard Mikalsen (studentrepresentant)
Svein-Martin Stenseth (studentrepresentant)
Toril Eikaas Eide (SA)
Cecilie Boge (SA)

Oppretting av nye studieprogram 2017

Del 2 av Programopprettingskomitéens utdyping av vurderingene fra 11.10.2017 - Masterprogrammene

Tre søknader fra HF-fakultetet om oppretting av Masterprogrammer

Bakgrunn

Denne vurderingen er et ment som vedlegg til UU-sak 64/17 i tillegg til de allerede utsendte vedleggene:

- Vurderingskomiteens andre vurdering, datert 06.11.17 (Del 1 av komitéens svar på SAs tilleggsbestilling)
- Tilsvar fra HF på vurderingskomiteens første vurdering, datert 19.10.17
- Vurderingskomiteen vurdering datert 11.10.17

Komitéen skrev 06.11. at den «i denne omgang [har] konsentrert seg om bachelorprogrammene. Grunnen til dette er dels at bachelorprogrammene i stor grad legger premissene for masterprogrammene og dels av tidshensyn. Vi vil komme tilbake med en vurdering av masterprogrammene i nær fremtid.», noe komitéen nå altså gjør.

Hovedpunkter

I den første vurderingen, 11.10., uttalte komitéen at den så det som et dilemma at programmene i for liten grad framsto som helhetlige studieprogram.

Senere, 26.10., etter HFs tilsvar, mottok komitéen en skriftlig tilleggsbestilling fra SA, som blant annet ber om at komitéen:
«... på ny går gjennom søknadene fra HF og vurderer om studieretningene under hver av studieprogramparaplyene hver for seg oppfyller kravene fra NOKUTS forskrift mv, som om de var selvstendige studieprogram. Vi ber også om at de vurderer hva som må på plass for at studieretningene tilfredsstiller kravene som selvstendige «studietilbudsenhet» (sic.), og for at læringsutbyttebeskrivelsene på programnivå og på studieretningsnivå henger bedre sammen».

Komitéen oppfattet at bestillingen om utdypning i hovedsak var «knyttet til to spørsmål. Det ene er hva som skal til for å kunne si at et studieprogram har «felles faglig identitet og profil». Det andre er et spørsmål om hva som kreves av en studieretning dersom læringsutbyttebeskrivelsene på programnivå ikke oppleves som dekkende for læringsutbyttet på studieretningsnivå og studieretningene derfor må utarbeide egne læringsutbyttebeskrivelser, og dermed må bli stilt krav til som om de var studieprogram.»

I komitéens utdypende vurdering, 06.11, går det fram at komitéen fortsatt ser det som et dilemma at det er vanskelig å se helhet og felles faglig profil og identitet i programmene: «Dersom de ulike studieretningene i de tverrfaglige programmene ikke har fellesemner som

ivaretar faglig helhet og felles identitet, tenker komitéen at det må være andre forhold som bidrar til at programmet framstår som helhetlig med en felles faglig identitet og profil. Det kan tenkes at slike forhold finnes, men komitéen kan ikke se at dette går fram av søknadene, og er dermed avhengig av at slike forhold synliggjøres, noe komitéen gjorde fagmiljøene oppmerksom på i dialogmøtene i mai.»

I utdypningsvurderingen 06.11. har komitéen formidlet at det i et par av bachelorprogrammene ser ut til å være større potensial til uten store endringer å skape og synliggjøre en helhet og en felles faglig profil og identitet mellom studieretningene. Med dette som utgangspunkt redegjorde komitéen derfor i første del av vurderingen for de kravene som stilles nasjonalt til helhet og felles faglig profil og identitet i studieprogram.

Dilemmaet knyttet til helhet og felles faglig profil og identitet var altså bakteppet da komitéen deretter sin gikk inn på spørsmålet «om hva som kreves av en studieretning dersom læringsutbyttebeskrivelsene på programnivå ikke oppleves som dekkende for læringsutbyttet på studieretningsnivå og studieretningene derfor må utarbeide egne læringsutbyttebeskrivelser, og dermed må bli stilt krav til som om de var studieprogram».

Masterprogrammene

HF har søkt om oppretting av følgende masterprogram:

- Masterprogram i historie og kulturvitskap, to studieretninger: historie og kulturvitskap
- Masterprogram i klassisk filologi, to studieretninger: gresk og latin
- Masterprogram i nordisk, to studieretninger: nordisk språk og litteratur og norrøn filologi

Håndteringen av dilemmaet knyttet til svak eller fraværende helhet i bachelorprogrammene, kan få følger også for vurderingen av de omsøkte masterprogrammene. En må ta stilling til om en skal godkjenne/anbefale oppretting av bachelorprogram der helhet og faglig felles profil er lite eller ikke synlig. Mangel på helhet og felles faglig profil er imidlertid ikke så alvorlig for masterprogrammene der studentene allerede før de søker har en faglig bakgrunn som vil være styrende for hvilken studieretning de kan velge. Men på samme måte som for bachelorprogrammene, kan det likevel bli nødvendig å se på studieretningene som studietilsynsenheter hvis læringsutbyttebeskrivelsene på programnivå ikke angir en felles faglig profil, klarer å uttrykke noe fellesfaglig eller bare er mer eller mindre kopier av NKRs generiske beskrivelser (deskriptorer). I slike tilfeller må det stilles de samme kravene til studieretningene som til et studieprogram, og fagmiljøene må med utgangspunkt i søknadskjemaet (studietilsynsforskriften) svare på de samme spørsmålene som for programnivå.

Masterprogram i historie og kulturvitenskap

Selv om spesialisering utgjør en stor del av et masterprogram, er det vanskelig å se helhet og felles faglig profil og identitet for de to studieretningene i dette programmet, til tross for at instituttet har et fellesemne i forskningsetikk, AHKR300. Denne mangelen på helhet kommer tydelig fram i læringsutbyttebeskrivelsene på programnivå, som er generiske og ligger tett opp til NKR, og slik kan passe også på andre masterprogram. Et unntak er den første

beskrivelsen av læringsutbytte i første kulepunkt der fagområdene «historie eller kulturhistorie» nevnes:

Kunnskap

Kandidaten

- *har avansert kunnskap innenfor historie eller kulturvitenskap og spesialisert innsikt i et avgrenset område*
- *har inngående kunnskap om fagområdets teori og vitenskapelige metoder*
- *kan anvende kunnskap på nye områder innenfor fagområdet*
- *kan analysere faglige problemstillinger med utgangspunkt i fagområdets historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet*

Ferdigheter

Kandidaten

- *kan analysere og forholde seg kritisk til ulike informasjonskilder og anvende disse til å strukturere og formulere faglige resonnementer*
- *kan anvende eksisterende teorier og metoder innenfor historiefaget eller kulturvitenskap og arbeide selvstendig med praktisk og teoretisk problemløsning*
- *kan gjennomføre et selvstendig, avgrenset forsknings- eller utviklingsprosjekt under veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer*

Generell kompetanse

Kandidaten

- *kan analysere relevante fag-, yrkes- og forskningsetiske problemstillinger*
- *kan gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter*
- *kan formidle omfattende selvstendig arbeid og behersker fagområdets uttrykksformer*
- *kan kommunisere om faglige problemstillinger, analyser og konklusjoner innenfor fagområdet, både med spesialister og til allmennheten*
- *kan bidra til nytenkning*

Komitéen har også på studieretningsnivå innspill til læringsutbyttebeskrivelsene, som det er mest effektivt å konkretisere direkte med fagmiljøene i deres arbeid med en eventuell videreutvikling av studieprogrammet. Det samme gjelder for emnebeskrivelsene.

Masterprogram i klassisk filologi

Dette studieprogrammet, med bare to studieretninger, gresk og latin, er mer helhetlig og har sterkere felles faglig profil og identitet enn bachelorprogrammet, som også omfattet studieretningen *Kultur- og kunsthistorie. Klassisk filologi* virker som et dekkende navn, selv om en i læringsutbyttebeskrivelsene på programnivå må operere med gresk eller latin. Fagmiljøet har ikke sett behov for egne læringsutbyttebeskrivelser på studieretningsnivå. Det er ellers et spørsmål om læringsutbyttebeskrivelsene helt holder masternivå slik NKR og studietilsynsforskriften definerer. Blant annet er det problematisk ut fra delvis identiske læringsutbyttebeskrivelser å se hva forskjellen mellom flere av emnene, og også hva progresjonen består i for eksempel fra *Gresk tekstpensum 1* til *Gresk tekstpensum 2*. Men som for *Master i historie og kulturvitenskap,* kan komitéen ta dette direkte med fagmiljøene i deres arbeid med en eventuell videreutvikling av studieprogrammet.

Masterprogram i nordisk

Navnet her virker dekkende for programmet med de to studieretningene *Nordisk språk og litteratur* og *Norrøn filologi,* som spesialiseringer i masterprogrammet. (Bachelorprogrammet hadde studieretningen *Norsk som andrespråk* i tillegg.) De to studieretningene har i tillegg til masteremnet et prosjektforberedende emne felles, NOLISP300 på 15 studiepoeng.

Læringsutbyttebeskrivelsene på programnivå fungerer, selv om noen av dem ligger svært tett opp til NKR. Læringsutbyttebeskrivelsene på studieretningsnivå fungerer også godt, og er og tråd med NKR nivåkrav til et masterprogram.

Alle masterprogrammene

Generelt kan det sies at det i alle masterprogrammene ser ut til å være lite variasjon både i arbeids- og undervisningsformene og i vurderingsformene. Det er nesten utelukkende forelesninger og seminar, og studentene blir i tillegg til masteroppgavene vurdert i skriftlige skole- eller hjemmeeksamener, noen ganger justert av en muntlig eksamen.

Bergen 15.11.17

Yael Harlap (UPED)
Linda Herfindal Lien (KMD)
Håkon Randgaard Mikalsen (studentrepresentant)
Toril Eikaas Eide (SA)
Cecilie Boge (SA)

Oppretting av nye studieprogram 2017

Del 2 av Programopprettingskomitéens utdyping av vurderingene fra 11.10.2017 - Masterprogrammene

Tre søknader fra HF-fakultetet om oppretting av Masterprogrammer

Bakgrunn

Denne vurderingen er et ment som vedlegg til UU-sak 64/17 i tillegg til de allerede utsendte vedleggene:

- Vurderingskomiteens andre vurdering, datert 06.11.17 (Del 1 av komitéens svar på SAs tilleggsbestilling)
- Tilsvar fra HF på vurderingskomiteens første vurdering, datert 19.10.17
- Vurderingskomiteen vurdering datert 11.10.17

Komitéen skrev 06.11. at den «i denne omgang [har] konsentrert seg om bachelorprogrammene. Grunnen til dette er dels at bachelorprogrammene i stor grad legger premissene for masterprogrammene og dels av tidshensyn. Vi vil komme tilbake med en vurdering av masterprogrammene i nær fremtid.», noe komitéen nå altså gjør.

Hovedpunkter

I den første vurderingen, 11.10., uttalte komitéen at den så det som et dilemma at programmene i for liten grad framsto som helhetlige studieprogram.

Senere, 26.10., etter HFs tilsvar, mottok komitéen en skriftlig tilleggsbestilling fra SA, som blant annet ber om at komitéen:
«... på ny går gjennom søknadene fra HF og vurderer om studieretningene under hver av studieprogramparaplyene hver for seg oppfyller kravene fra NOKUTS forskrift mv, som om de var selvstendige studieprogram. Vi ber også om at de vurderer hva som må på plass for at studieretningene tilfredsstiller kravene som selvstendige «studietilbudsenhet» (sic.), og for at læringsutbyttebeskrivelsene på programnivå og på studieretningsnivå henger bedre sammen».

Komitéen oppfattet at bestillingen om utdypning i hovedsak var «knyttet til to spørsmål. Det ene er hva som skal til for å kunne si at et studieprogram har «felles faglig identitet og profil». Det andre er et spørsmål om hva som kreves av en studieretning dersom læringsutbyttebeskrivelsene på programnivå ikke oppleves som dekkende for læringsutbyttet på studieretningsnivå og studieretningene derfor må utarbeide egne læringsutbyttebeskrivelser, og dermed må bli stilt krav til som om de var studieprogram.»

I komitéens utdypende vurdering, 06.11, går det fram at komitéen fortsatt ser det som et dilemma at det er vanskelig å se helhet og felles faglig profil og identitet i programmene: «Dersom de ulike studieretningene i de tverrfaglige programmene ikke har fellesemner som

ivaretar faglig helhet og felles identitet, tenker komitéen at det må være andre forhold som bidrar til at programmet framstår som helhetlig med en felles faglig identitet og profil. Det kan tenkes at slike forhold finnes, men komitéen kan ikke se at dette går fram av søknadene, og er dermed avhengig av at slike forhold synliggjøres, noe komitéen gjorde fagmiljøene oppmerksom på i dialogmøtene i mai.»

I utdypningsvurderingen 06.11. har komitéen formidlet at det i et par av bachelorprogrammene ser ut til å være større potensial til uten store endringer å skape og synliggjøre en helhet og en felles faglig profil og identitet mellom studieretningene. Med dette som utgangspunkt redegjorde komitéen derfor i første del av vurderingen for de kravene som stilles nasjonalt til helhet og felles faglig profil og identitet i studieprogram.

Dilemmaet knyttet til helhet og felles faglig profil og identitet var altså bakteppet da komitéen deretter sin gikk inn på spørsmålet «om hva som kreves av en studieretning dersom læringsutbyttebeskrivelsene på programnivå ikke oppleves som dekkende for læringsutbyttet på studieretningsnivå og studieretningene derfor må utarbeide egne læringsutbyttebeskrivelser, og dermed må bli stilt krav til som om de var studieprogram».

Masterprogrammene

HF har søkt om oppretting av følgende masterprogram:

- Masterprogram i historie og kulturvitskap, to studieretninger: historie og kulturvitskap
- Masterprogram i klassisk filologi, to studieretninger: gresk og latin
- Masterprogram i nordisk, to studieretninger: nordisk språk og litteratur og norrøn filologi

Håndteringen av dilemmaet knyttet til svak eller fraværende helhet i bachelorprogrammene, kan få følger også for vurderingen av de omsøkte masterprogrammene. En må ta stilling til om en skal godkjenne/anbefale oppretting av bachelorprogram der helhet og faglig felles profil er lite eller ikke synlig. Mangel på helhet og felles faglig profil er imidlertid ikke så alvorlig for masterprogrammene der studentene allerede før de søker har en faglig bakgrunn som vil være styrende for hvilken studieretning de kan velge. Men på samme måte som for bachelorprogrammene, kan det likevel bli nødvendig å se på studieretningene som studietilsynsenheter hvis læringsutbyttebeskrivelsene på programnivå ikke angir en felles faglig profil, klarer å uttrykke noe fellesfaglig eller bare er mer eller mindre kopier av NKRs generiske beskrivelser (deskriptorer). I slike tilfeller må det stilles de samme kravene til studieretningene som til et studieprogram, og fagmiljøene må med utgangspunkt i søknadskjemaet (studietilsynsforskriften) svare på de samme spørsmålene som for programnivå.

Masterprogram i historie og kulturvitenskap

Selv om spesialisering utgjør en stor del av et masterprogram, er det vanskelig å se helhet og felles faglig profil og identitet for de to studieretningene i dette programmet, til tross for at instituttet har et fellesemne i forskningsetikk, AHKR300. Denne mangelen på helhet kommer tydelig fram i læringsutbyttebeskrivelsene på programnivå, som er generiske og ligger tett opp til NKR, og slik kan passe også på andre masterprogram. Et unntak er den første

beskrivelsen av læringsutbytte i første kulepunkt der fagområdene «historie eller kulturhistorie» nevnes:

Kunnskap

Kandidaten

- *har avansert kunnskap innenfor historie eller kulturvitenskap og spesialisert innsikt i et avgrenset område*
- *har inngående kunnskap om fagområdets teori og vitenskapelige metoder*
- *kan anvende kunnskap på nye områder innenfor fagområdet*
- *kan analysere faglige problemstillinger med utgangspunkt i fagområdets historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet*

Ferdigheter

Kandidaten

- *kan analysere og forholde seg kritisk til ulike informasjonskilder og anvende disse til å strukturere og formulere faglige resonnementer*
- *kan anvende eksisterende teorier og metoder innenfor historiefaget eller kulturvitenskap og arbeide selvstendig med praktisk og teoretisk problemløsning*
- *kan gjennomføre et selvstendig, avgrenset forsknings- eller utviklingsprosjekt under veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer*

Generell kompetanse

Kandidaten

- *kan analysere relevante fag-, yrkes- og forskningsetiske problemstillinger*
- *kan gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter*
- *kan formidle omfattende selvstendig arbeid og behersker fagområdets uttrykksformer*
- *kan kommunisere om faglige problemstillinger, analyser og konklusjoner innenfor fagområdet, både med spesialister og til allmennheten*
- *kan bidra til nytenkning*

Komitéen har også på studieretningsnivå innspill til læringsutbyttebeskrivelsene, som det er mest effektivt å konkretisere direkte med fagmiljøene i deres arbeid med en eventuell videreutvikling av studieprogrammet. Det samme gjelder for emnebeskrivelsene.

Masterprogram i klassisk filologi

Dette studieprogrammet, med bare to studieretninger, gresk og latin, er mer helhetlig og har sterkere felles faglig profil og identitet enn bachelorprogrammet, som også omfattet studieretningen *Kultur- og kunsthistorie. Klassisk filologi* virker som et dekkende navn, selv om en i læringsutbyttebeskrivelsene på programnivå må operere med gresk eller latin. Fagmiljøet har ikke sett behov for egne læringsutbyttebeskrivelser på studieretningsnivå. Det er ellers et spørsmål om læringsutbyttebeskrivelsene helt holder masternivå slik NKR og studietilsynsforskriften definerer. Blant annet er det problematisk ut fra delvis identiske læringsutbyttebeskrivelser å se hva forskjellen mellom flere av emnene, og også hva progresjonen består i for eksempel fra *Gresk tekstpensum 1* til *Gresk tekstpensum 2*. Men som for *Master i historie og kulturvitenskap,* kan komitéen ta dette direkte med fagmiljøene i deres arbeid med en eventuell videreutvikling av studieprogrammet.

Masterprogram i nordisk

Navnet her virker dekkende for programmet med de to studieretningene *Nordisk språk og litteratur* og *Norrøn filologi,* som spesialiseringer i masterprogrammet. (Bachelorprogrammet hadde studieretningen *Norsk som andrespråk* i tillegg.) De to studieretningene har i tillegg til masteremnet et prosjektforberedende emne felles, NOLISP300 på 15 studiepoeng.

Læringsutbyttebeskrivelsene på programnivå fungerer, selv om noen av dem ligger svært tett opp til NKR. Læringsutbyttebeskrivelsene på studieretningsnivå fungerer også godt, og er og tråd med NKR nivåkrav til et masterprogram.

Alle masterprogrammene

Generelt kan det sies at det i alle masterprogrammene ser ut til å være lite variasjon både i arbeids- og undervisningsformene og i vurderingsformene. Det er nesten utelukkende forelesninger og seminar, og studentene blir i tillegg til masteroppgavene vurdert i skriftlige skole- eller hjemmeeksamener, noen ganger justert av en muntlig eksamen.

Bergen 15.11.17

Yael Harlap (UPED)
Linda Herfindal Lien (KMD)
Håkon Randgaard Mikalsen (studentrepresentant)
Toril Eikaas Eide (SA)
Cecilie Boge (SA)

Oppretting av nye studieprogram 2017

Del 2 av Programopprettingskomitéens utdyping av vurderingene fra 11.10.2017 - Masterprogrammene

Tre søknader fra HF-fakultetet om oppretting av Masterprogrammer

Bakgrunn

Denne vurderingen er et ment som vedlegg til UU-sak 64/17 i tillegg til de allerede utsendte vedleggene:

- Vurderingskomiteens andre vurdering, datert 06.11.17 (Del 1 av komitéens svar på SAs tilleggsbestilling)
- Tilsvar fra HF på vurderingskomiteens første vurdering, datert 19.10.17
- Vurderingskomiteen vurdering datert 11.10.17

Komitéen skrev 06.11. at den «i denne omgang [har] konsentrert seg om bachelorprogrammene. Grunnen til dette er dels at bachelorprogrammene i stor grad legger premissene for masterprogrammene og dels av tidshensyn. Vi vil komme tilbake med en vurdering av masterprogrammene i nær fremtid.», noe komitéen nå altså gjør.

Hovedpunkter

I den første vurderingen, 11.10., uttalte komitéen at den så det som et dilemma at programmene i for liten grad framsto som helhetlige studieprogram.

Senere, 26.10., etter HFs tilsvar, mottok komitéen en skriftlig tilleggsbestilling fra SA, som blant annet ber om at komitéen:
«... på ny går gjennom søknadene fra HF og vurderer om studieretningene under hver av studieprogramparaplyene hver for seg oppfyller kravene fra NOKUTS forskrift mv, som om de var selvstendige studieprogram. Vi ber også om at de vurderer hva som må på plass for at studieretningene tilfredsstiller kravene som selvstendige «studietilbudsenhet» (sic.), og for at læringsutbyttebeskrivelsene på programnivå og på studieretningsnivå henger bedre sammen».

Komitéen oppfattet at bestillingen om utdypning i hovedsak var «knyttet til to spørsmål. Det ene er hva som skal til for å kunne si at et studieprogram har «felles faglig identitet og profil». Det andre er et spørsmål om hva som kreves av en studieretning dersom læringsutbyttebeskrivelsene på programnivå ikke oppleves som dekkende for læringsutbyttet på studieretningsnivå og studieretningene derfor må utarbeide egne læringsutbyttebeskrivelser, og dermed må bli stilt krav til som om de var studieprogram.»

I komitéens utdypende vurdering, 06.11, går det fram at komitéen fortsatt ser det som et dilemma at det er vanskelig å se helhet og felles faglig profil og identitet i programmene: «Dersom de ulike studieretningene i de tverrfaglige programmene ikke har fellesemner som

ivaretar faglig helhet og felles identitet, tenker komitéen at det må være andre forhold som bidrar til at programmet framstår som helhetlig med en felles faglig identitet og profil. Det kan tenkes at slike forhold finnes, men komitéen kan ikke se at dette går fram av søknadene, og er dermed avhengig av at slike forhold synliggjøres, noe komitéen gjorde fagmiljøene oppmerksom på i dialogmøtene i mai.»

I utdypningsvurderingen 06.11. har komitéen formidlet at det i et par av bachelorprogrammene ser ut til å være større potensial til uten store endringer å skape og synliggjøre en helhet og en felles faglig profil og identitet mellom studieretningene. Med dette som utgangspunkt redegjorde komitéen derfor i første del av vurderingen for de kravene som stilles nasjonalt til helhet og felles faglig profil og identitet i studieprogram.

Dilemmaet knyttet til helhet og felles faglig profil og identitet var altså bakteppet da komitéen deretter sin gikk inn på spørsmålet «om hva som kreves av en studieretning dersom læringsutbyttebeskrivelsene på programnivå ikke oppleves som dekkende for læringsutbyttet på studieretningsnivå og studieretningene derfor må utarbeide egne læringsutbyttebeskrivelser, og dermed må bli stilt krav til som om de var studieprogram».

Masterprogrammene

HF har søkt om oppretting av følgende masterprogram:

- Masterprogram i historie og kulturvitskap, to studieretninger: historie og kulturvitskap
- Masterprogram i klassisk filologi, to studieretninger: gresk og latin
- Masterprogram i nordisk, to studieretninger: nordisk språk og litteratur og norrøn filologi

Håndteringen av dilemmaet knyttet til svak eller fraværende helhet i bachelorprogrammene, kan få følger også for vurderingen av de omsøkte masterprogrammene. En må ta stilling til om en skal godkjenne/anbefale oppretting av bachelorprogram der helhet og faglig felles profil er lite eller ikke synlig. Mangel på helhet og felles faglig profil er imidlertid ikke så alvorlig for masterprogrammene der studentene allerede før de søker har en faglig bakgrunn som vil være styrende for hvilken studieretning de kan velge. Men på samme måte som for bachelorprogrammene, kan det likevel bli nødvendig å se på studieretningene som studietilsynsenheter hvis læringsutbyttebeskrivelsene på programnivå ikke angir en felles faglig profil, klarer å uttrykke noe fellesfaglig eller bare er mer eller mindre kopier av NKRs generiske beskrivelser (deskriptorer). I slike tilfeller må det stilles de samme kravene til studieretningene som til et studieprogram, og fagmiljøene må med utgangspunkt i søknadskjemaet (studietilsynsforskriften) svare på de samme spørsmålene som for programnivå.

Masterprogram i historie og kulturvitenskap

Selv om spesialisering utgjør en stor del av et masterprogram, er det vanskelig å se helhet og felles faglig profil og identitet for de to studieretningene i dette programmet, til tross for at instituttet har et fellesemne i forskningsetikk, AHKR300. Denne mangelen på helhet kommer tydelig fram i læringsutbyttebeskrivelsene på programnivå, som er generiske og ligger tett opp til NKR, og slik kan passe også på andre masterprogram. Et unntak er den første

beskrivelsen av læringsutbytte i første kulepunkt der fagområdene «historie eller kulturhistorie» nevnes:

Kunnskap

Kandidaten

- *har avansert kunnskap innenfor historie eller kulturvitenskap og spesialisert innsikt i et avgrenset område*
- *har inngående kunnskap om fagområdets teori og vitenskapelige metoder*
- *kan anvende kunnskap på nye områder innenfor fagområdet*
- *kan analysere faglige problemstillinger med utgangspunkt i fagområdets historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet*

Ferdigheter

Kandidaten

- *kan analysere og forholde seg kritisk til ulike informasjonskilder og anvende disse til å strukturere og formulere faglige resonnementer*
- *kan anvende eksisterende teorier og metoder innenfor historiefaget eller kulturvitenskap og arbeide selvstendig med praktisk og teoretisk problemløsning*
- *kan gjennomføre et selvstendig, avgrenset forsknings- eller utviklingsprosjekt under veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer*

Generell kompetanse

Kandidaten

- *kan analysere relevante fag-, yrkes- og forskningsetiske problemstillinger*
- *kan gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter*
- *kan formidle omfattende selvstendig arbeid og behersker fagområdets uttrykksformer*
- *kan kommunisere om faglige problemstillinger, analyser og konklusjoner innenfor fagområdet, både med spesialister og til allmennheten*
- *kan bidra til nytenkning*

Komitéen har også på studieretningsnivå innspill til læringsutbyttebeskrivelsene, som det er mest effektivt å konkretisere direkte med fagmiljøene i deres arbeid med en eventuell videreutvikling av studieprogrammet. Det samme gjelder for emnebeskrivelsene.

Masterprogram i klassisk filologi

Dette studieprogrammet, med bare to studieretninger, gresk og latin, er mer helhetlig og har sterkere felles faglig profil og identitet enn bachelorprogrammet, som også omfattet studieretningen *Kultur- og kunsthistorie. Klassisk filologi* virker som et dekkende navn, selv om en i læringsutbyttebeskrivelsene på programnivå må operere med gresk eller latin. Fagmiljøet har ikke sett behov for egne læringsutbyttebeskrivelser på studieretningsnivå. Det er ellers et spørsmål om læringsutbyttebeskrivelsene helt holder masternivå slik NKR og studietilsynsforskriften definerer. Blant annet er det problematisk ut fra delvis identiske læringsutbyttebeskrivelser å se hva forskjellen mellom flere av emnene, og også hva progresjonen består i for eksempel fra *Gresk tekstpensum 1* til *Gresk tekstpensum 2*. Men som for *Master i historie og kulturvitenskap,* kan komitéen ta dette direkte med fagmiljøene i deres arbeid med en eventuell videreutvikling av studieprogrammet.

Masterprogram i nordisk

Navnet her virker dekkende for programmet med de to studieretningene *Nordisk språk og litteratur* og *Norrøn filologi,* som spesialiseringer i masterprogrammet. (Bachelorprogrammet hadde studieretningen *Norsk som andrespråk* i tillegg.) De to studieretningene har i tillegg til masteremnet et prosjektforberedende emne felles, NOLISP300 på 15 studiepoeng.

Læringsutbyttebeskrivelsene på programnivå fungerer, selv om noen av dem ligger svært tett opp til NKR. Læringsutbyttebeskrivelsene på studieretningsnivå fungerer også godt, og er og tråd med NKR nivåkrav til et masterprogram.

Alle masterprogrammene

Generelt kan det sies at det i alle masterprogrammene ser ut til å være lite variasjon både i arbeids- og undervisningsformene og i vurderingsformene. Det er nesten utelukkende forelesninger og seminar, og studentene blir i tillegg til masteroppgavene vurdert i skriftlige skole- eller hjemmeeksamener, noen ganger justert av en muntlig eksamen.

Bergen 15.11.17

Yael Harlap (UPED)
Linda Herfindal Lien (KMD)
Håkon Randgaard Mikalsen (studentrepresentant)
Toril Eikaas Eide (SA)
Cecilie Boge (SA)